

6 Уряд реалізовує соціальні ініціативи Президента. Серед них — підтримка дитинства, молоді, нові підходи стосовно забезпечення людей гідною роботою

9 З 1 червня цього року вступає в дію новий Митний кодекс України

ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ
ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

www.ukurier.gov.ua

ЧЕТВЕР, 17 ТРАВНЯ 2012 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№ 86 (4730)

ЦИТАТА ДНЯ

ШТЕФАН ФЮЛЕ:

«Ми вважаємо, що відмовитися від процесу асоціації означало б зраду громадян і зраду принципів Східного партнерства».

Член Єврокомісії з питань розширення та європейської політики сусідства про позицію Європи у питанні зближення з Україною

3

Комунальні тарифи поки що не зростуть

ПОЗИЦІЯ. Уряд не ініціюватиме підвищення тарифів на комунальні послуги найближчим часом. Про це заявив перший віцепрем'єр-міністр Валерій Хорошковський у Черкасах під час конференції «Впровадження угоди мерів як шлях до енергетичної безпеки України».

«Уряд буде дуже обережним у питанні підвищення тарифів. Наразі мова не про це. Це ми задекларували давно. На переговорах з МВФ я кажу, що уряд спочатку знайде модель соціальної адресної допомоги, і потім говоритиме про поступове підвищення тарифів», — наголосив він, додавши, що після ймовірного підвищення тарифів кожна сім'я має витратити на оплату комунальних послуг не більшу суму, ніж зараз. Це завдання влади.

«Єдине питання — ефективно ми витрачаємо енергоресурси чи ні. Необхідно адресно підходити до питання соціальної допомоги. Нині питання економії актуальне для споживачів, бо ціна палива та тепла дотаційна і не стимулює застосування енергозберігаючих технологій», — передає слова першого віцепрем'єра його прес-служба.

ЦИФРА ДНЯ

67,75 млрд грн

надійшло до бюджету Пенсійного фонду в січні—квітні 2012 р. Це на 8% більше від минулорічного показника

Де в Криму вивчити державну мову?

Фото Укрінформ

Мова Тараса Шевченка й Лесі Українки не повинна перетворитись на падчірку в наших школах...

ЗОНА РИЗИКУ. Тамтешні чиновники від освіти надто захопилися «оптимізацією» україномовних класів

Перша «Шкода» пішла!

ПОДІЯ. На Південній залізниці відкрили довгоочікуваний швидкісний рух

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

Відтепер 176-кілометрова ділянка Полтава—Красноград—Лозова, електрифікована в короткі терміни за завданням Президента України Віктора Януковича, може по праву назива-

ватися полігоном швидкісного руху й нових технологій. Саме тут, зі станції Полтава-Південна, вирушив у рейс за заданим маршрутом перший швидкісний експрес «Шкода». Його пасажирами стали працівники Південної залізниці та студенти двох профільних

технікумів — харківського і кременчуцького. Бригада машиністів у складі високопрофесійних фахівців Геннадія Іванісова та Олега Григоревича, яка демонструвала можливості швидкої їзди, помноженої на комфорт, випромінювала перед відправкою в рейс

упевненість та абсолютний спокій.

— Якесь несподіванки виключено, адже «Шкода» пройшла всі необхідні тестування та випробування і готова до перевезень пасажирів, — розповів власкору «Урядового кур'єра» Геннадій Іванісов. — Ми повністю «обка-

тали» нову ділянку, тож майбутня подорож нічим не відрізняється від тих, які вже не один раз робили в Україні і на стажуванні в Чехії. — А те, що саме нам довірили керувати цим потягом, лише додає впевненості у власних силах.

4

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України 3 16 травня 2012 року

USD 799.0000

EUR 1026.1557

RUB 2.6344

/ AU 124564.10

AG 2259.57

PT 115535.40

PD 47780.20

за 100 доларів США

за 100 євро

за 10 рублів

за 10 трійських унцій

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Національні інтереси — передусім

САМІТ. Президент переконаний, що співробітництво в межах СНД має ґрунтуватися на принципі рівності всіх держав-учасниць

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

На офіційне запрошення Президента Російської Федерації Володимира Путіна глава Української держави Віктор Янукович відвідав з робочим візитом Москву, де взяв участь у неформальному саміті Співдружності Незалежних Держав.

Четверті за торгівлю

Перед офіційною частиною саміту Янукович зустрівся з Президентом Російської Федерації Володимиром Путіним. Під час розмови глава Української держави висловив сподівання на подальший успішний розвиток партнерства України та Росії в регіонах Східної Європи та Азії. Продовжуючи тему двосторонньої співпраці, Віктор Янукович заявив: «Наші люди заслуговують на те, щоб ми приділили їм стільки уваги, скільки потрібно, аби покращити життя народів України та Росії, які дуже близькі за духом, менталітетом, культурою». На переконання глави держави, це — реальна та досяжна мета.

У свою чергу Президент Росії звернув увагу на істотний прогрес у розвитку двосторонніх зв'язків, досягнутий за останній час. Він, зокрема, зазначив, що в 2011 році товарообіг між Україною та Росією перевищив 50 млрд дол. США, а наша держава посіла четверте місце серед інших країн світу за торгівлю з РФ. «Це дуже хороший показник. Я сподіваюся, ми зробимо все, щоб такі позитивні тенденції зберегти на майбутнє», — наголосив Володимир Путін.

Також президенти узгодили час проведення чергового засідання українсько-

Віктор Янукович та Володимир Путін домовилися про засідання Міждержавної комісії, яка має вирішити низку проблемних питань

російської Міждержавної комісії — воно має відбутися в середині липня. «Ми вважаємо, що ця комісія вирішить цілу низку питань, які до цього часу не вирішувалися між Україною та Росією з різних причин», — зазначив Віктор Янукович.

Поки що аналізуємо

Під час виступу на неформальному засіданні Ради глав держав-учасниць СНД Президент України акцентував увагу на перспективах співробітництва нашої держави з інтеграційними структурами країн регіону, зокрема з Митним союзом.

За словами Віктора Януковича, йдеться про співпрацю у сферах енергетики, машинобудування, високих технологій, а також у контексті уніфікації технічних регламентів. «Таке співробітництво, насамперед, має ґрунтуватися на принципі

рівності всіх держав-учасників Співдружності. Ми виходимо з необхідності пошуку такої моделі, яка б враховувала національні інтереси як нашої країни, так і країн-членів цих нових об'єднань», — цитує слова Президента його прес-служба.

Віктор Янукович зазначив, що в цьому зв'язку українська сторона уважно спостерігає за формуванням і розвитком механізмів глибокої економічної інтеграції на просторі Співдружності, зокрема Митного союзу та Єдиного економічного простору. «Наші експерти вивчають нормативну базу Митного союзу та його досвід роботи, аналізують ініціативу про трансформацію Митного союзу та Єдиного економічного простору в Євразійський економічний союз», — зазначив глава держави.

Він підкреслив, що Україна зацікавлена в нала-

годженні взаємовигідного співробітництва із зазначе-

«ГТС треба наповнити газом і зберегти як систему, що ефективно та стабільно постачатиме газ у Європу. Наша мета — створення газового консорціуму за участю України, Росії, Європи», — наголосив Президент.

ними об'єднаннями. При цьому Президент висловив переконання, що саме Співдружність Незалежних Держав має залишатися спільним майданчиком для ефективного розвитку багатосторонньої співпраці.

Віктор Янукович також заявив про принципову згоду України провести у вересні цього року в Ялті засідання Ради голів урядів СНД та бізнес-форум держав-учасниць СНД «Ялтинські ділові зустрічі».

Крім того, Президент звернувся із проханням перенести головування України в СНД з 2013 на 2014 рік. Ця ініціатива української сторони пов'язана з тим, що наступного року наша держава головуватиме в Організації з безпеки та співробітництва в Європі.

Також Віктор Янукович подякував Росії, Казахстану та Білорусі за допомогу в будівництві нового об'єкта «Укриття» на Чорнобильській атомній електростанції. «Більш ніж 20 років ми боремося із наслідками аварії на ЧАЕС і як ніхто інший бачимо, що робота в цьому напрямку вимагає консолідації спільних зусиль на регіональному, а в окремих випадках — і на глобальному рівнях», — наголосив глава держави. При цьому він запросив своїх російського і білоруського колег відвідати ЧАЕС та ознайомитися з ходом будівництва нового конфайнменту.

«ГТС треба наповнити газом і зберегти як систему, що ефективно та стабільно постачатиме газ у Європу. Наша мета — створення газового консорціуму за участю України, Росії, Європи», — наголосив Президент.

Крім того, Віктор Янукович запросив своїх колег по СНД відвідати Україну під час фінальної частини Євро-2012: «Ми будемо раді вас прийняти на цьому великому спортивному святі».

Трубі потрібен консорціум

Під час спілкування з журналістами Віктор Янукович ще раз заявив, що Україна налаштована на ефективну співпрацю з новими

інтеграційними об'єднаннями на пострадянському просторі та братиме й надалі активну участь у роботі СНД. Говорячи про те, чи буде ратифікована Україною Угода про зону вільної торгівлі СНД, Президент зазначив, що це може відбутися найближчим часом.

Також Віктор Янукович торкнувся енергетичної тематики. Зокрема він зазначив, що Україна залишається прихильником створення тристороннього консорціуму з управління нашої газотранспортною системою. «Ми не в змозі модернізувати цю систему самостійно. Це перше. Друге: її треба наповнити газом і зберегти як систему, що ефективно та стабільно постачатиме газ у Європу. Наша мета — створення газового консорціуму за участю України, Росії, Європи», — наголосив Президент.

Він також зазначив, що збільшення обсягів постачання газу означає більшу економічну вигоду для країни. При цьому повідомив, що це питання обговорювалося під час зустрічі з Володимиром Путіним. «Інтерес зберігається, але, безумовно, треба буде вести мову тоді, коли ми вже матимемо оцінку ГТС», — повідомив Президент.

Водночас Віктор Янукович підкреслив, що Україна продовжує активно працювати над диверсифікацією джерел постачання енергоносіїв. Він зазначив, що в цьому питанні ми активно працюємо з Туркменістаном та Азербайджаном. «Ця робота не припинялася і не припиниться. Ми завжди шукали можливості диверсифікації джерел постачання газу», — сказав глава держави. Основною причиною цієї роботи, за його словами, є те, що Україну не влаштовує ціна на російський газ.

Святкуватимемо День Європи

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

ЗАХОДИ. 19 травня Україна вдесьте відзначатиме День Європи. Про це у вівторок на брифінгу повідомив директор департаменту інформаційної політики Міністерства закордонних справ Олег Волошин.

На Хрещатику традиційно буде побудоване так зване європейське містечко, де кожна країна Європейського Союзу встановить свій намет з національною кухнею та іншою атрибутикою. Напередодні свята також відбудеться низка культурних заходів, зокрема європейський вечір в Національному театрі опери і балету.

Окрім цього, до Дня Європи 18 травня в Дипломатичній академії України пройнуть міжнародні дебати високого рівня «Україна — ЄС: на Рубіконі».

«Цей захід дасть змогу нашим громадянам більше дізнатися про сьогоднішній Європейський Союз, про те, чим живе Європа, що таке європейська інтеграція та в чому полягає її зміст», — передає слова Олега Волошина Укрінформ.

До слова, держави-члени Євросоюзу традиційно відзначають День Європи щороку 9 травня. Рішення про святкування Дня Європи було прийняте на Міланському саміті керівників держав та урядів країн-членів ЄС у 1985 році. У 1997—1998 роках до святкування приєдналися країни-кандидати на вступ до Союзу.

Оскільки в Україні 9 травня збігається з Днем Перемоги, День Європи в нашій країні проводиться щороку у третю суботу травня. Минулого року святкування Дня Європи припало на 21 травня.

Село врятують кооперативи

ПРОЕКТ. Мінагропрод підготує програму «Рідне село» на основі ініціатив, які надходитимуть з регіонів

Галина ІЩЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Про це повідомив міністр аграрної політики та продовольства Микола Присяжнюк під час презентації свого плану порятунку сільських територій від занепаду. Наразі аграрне відомство робить основну ставку на кооперативах та дорадництві. За їх допомогою, на думку міністра, в селі може з'явитися середній клас.

— Через систему кооперації дрібний виробник зможе отримати держпідтримку, донорську допомогу і доступ до кредитних ресурсів, — повідомив він. — Ми підтримуватимемо всіх невеликих виробників, навіть тих, хто працює на 20—30 сотках або утримує одну корову.

За словами Миколи Присяжнюка, завдяки кооперації дрібні господарства можуть конкурувати з великотоварними за собівартістю продукції і засобами виробництва. У будь-якому разі про це свідчить досвід роботи кооперативів у Китаї, Південній Кореї, США, Канаді, країнах ЄС, а також — зернових об'єднань дрібних і середніх виробників в Україні.

— Ціна на зернові не просідає так, як просідала раніше, — поділився плюсами міністр.

Сьогодні під так званими городами в Україні перебуває 3 млн га землі, тоді як у Південній Кореї на всю країну лише 1 млн га сільгоспземель, тож маємо значний потенціал для нарощування обсягів вироб-

ництва продукції на цих площах, переконаний Микола Присяжнюк. З цим важко не погодитись. Водночас, як влучно зазначив президент УКАБ Алекс Лісітса, кооперативи ніколи не зможуть конкурувати з великими агрохолдингами, хоча й певною мірою розв'яжуть проблему зайнятості та доходів на селі. На його думку, для підвищення соціально-економічного стану сільських територій потрібні нестандартні рішення, не завжди прив'язані до сільгоспвиробництва. Приміром, чому б не створити якісь пільгові ІТ-зони для переробних підприємств тощо?

Ще одним приводом для створення кооперативів є те, що у 2015 році почне діяти

зобов'язання перед СОТ, яке Україна вже відтермінувала на три роки, нагадав міністр. Це заборона подвійного забою худоби для підвищення якості і безпеки агропродукції.

Та як залучити селян у кооперативи? Голова Союзу сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів Іван Томич вважає, що збити це без прозорої системи, де кожен бачитиме свій внесок і результат, буде важко. Він також переконаний, що для відпрацювання механізмів ефективної роботи кооперативів треба поєднати зусилля споживчої, фінансової, сільськогосподарської кооперації і створити національний кооперативний координаційний центр.

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Інтеграція набуває нової актуальності?

ПЕРСПЕКТИВА. Європейський Союз не має інших намірів щодо України, окрім Угоди про асоціаціюВідділ новин
«Урядового кур'єра»

Цим твердженням керівництво ЄС засвідчило відсутність «запасного плану дій» у відносинах з нашою країною. Про це заявив член Європейської комісії з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле за результатами 15-го засідання Ради з питань співробітництва Україна — ЄС, яке відбулося у Брюсселі за участі Прем'єр-міністра Миколи Азарова.

«Ми вважаємо, що відмовитися від процесу асоціації означало б зраду громадян і зраду принципів Східного партнерства», — підкреслив єврокомісар. Водночас, швидшому укладанню угоди про асоціацію сприятиме дотримання Україною демократичних принципів.

Штефан Фюле позитивно оцінив ухвалення в Україні нового Кримінального процесуального кодексу та закону про громадські об'єднання. «Заходи, яких ми очікуємо від України, абсолютно зрозумілі. А їх мета — політична асоціація й економічна інтеграція — залишаються нашим спільним завданням», — запевнив дипломат.

У свою чергу Микола Азаров зазначив, що Україна зацікавлена, щоб на шляху до її європейської інтеграції було якомога менше перешкод, заявивши про готовність зробити все для ефективності й взаємовигідності співпраці з ЄС.

Прагнемо більшої підтримки

На підтвердження цих намірів Штефан Фюле відзначив значний прогрес у реалізації плану дій щодо запровадження безвізового режиму між Україною та ЄС. Так, значного поступу досягнуто у комплексному управлінні кордонами, в питаннях міграції, зокрема дотримання прав іммігрантів.

Зі свого боку Микола Азаров додав, що Україна ухвалила 90% законодавчих актів, які визначено для реалізації першої фази плану досягнення безвізового режиму. І навіть виконала кілька положень другої фази плану, повідомляє департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабміну.

При цьому глава вітчизняного уряду закликав європейських партнерів активніше сприяти зусиллям України зі здобуття енергетичної незалежності та забезпечення альтернативного постачання енергоносіїв. Адже Україна є членом Європейської енергетичної хартії.

Штефан Фюле, Микола Азаров та Віллі Сьовндаль задоволені результатами зустрічі

Україна виконує всі свої зобов'язання в її рамках та вже вжила заходів для імплементації цього документа. І як член Хартії, зазначив Микола Азаров, наша держава розраховує на активнішу позицію ЄС щодо підтримки своїх зусиль.

Крім того, протягом понад двох років забезпечує безперервне постачання російського газу до Європи за вдвічі меншою від середньоевропейської ставкою транзиту. Тобто цю роботу Україна виконує сумлінно, але собі у збиток, забезпечуючи зниження ціни для Європи. Саме тому хотілося б бачити й відповідні кроки ЄС.

На спільній зі Штефаном Фюле і міністром закордонних справ Данського Королівства (країни, яка нині головує в ЄС) Віллі Сьовндаль прес-конференції Микола Азаров висловив задоволення результатами П'ятнадцятого засідання Ради з питань співробітництва між Україною та ЄС.

«Сторони підтвердили спільну зацікавленість у якнайшвидшому підписанні Угоди про асоціацію. Так, у наших відносинах виникли певні проблеми, але наші європейські колеги, як і ми, прекрасно розуміють, що ці проблеми тимчасові. А наше співробітництво має довгостроковий та стратегічний характер. Ми розраховуємо, що підписання угоди не лише відкриє шлях до політичної асоціації й економічної інтеграції з ЄС, а й сприятиме системним реформам, зокрема розвитку і зміцненню демократичних інститутів», — заявив глава уряду. Адже реформи в Україні потрібні насамперед саме нам.

А в контексті наближення континентальної футбольної першості Штефан Фюле доводив непричет-

ність Європейського Союзу до заяв про бойкотування української частини фіналу чемпіонату Європи з футболу 2012 року.

«Відверто кажучи, я не знаю, що хтось насправді наголошував саме на бойкоті Євро-2012. Я чув, що деякі політики почувають себе не дуже комфортно у нинішніх умовах для того, щоб взяти участь у цій спортивній події», — констатуввав Штефан Фюле.

Абсурд в епоху нестабільності

Побував Микола Азаров і в Європарламенті, де в ході конференції на тему «Україна і ЄС — яке майбутнє?» визнав, що Харківські угоди не дали Україні реального позитиву: «Насправді ніякого зниження не було, це орендна плата за перебування Чорноморського флоту. Але це був передих».

Виклав він і власне бачення будівництва «Південного потоку», що економічно не вигідне як Україні, так і Росії. Так, на його будівництво Росія витратить 50 млрд євро, а модернізація української ГТС потребує лише 1,5 млрд.

Через територію України проходять три газопроводи, які можуть постачати до Європи 150 млрд кубів газу. А після модернізації потужність «труби» сягне 200 млрд кубів і повністю закrije потреби Європи у газі. Йдеться до того, що «Південним потоком» Росія хоче повністю відмовитися від транзитних послуг України, а наша сторона змушена буде повністю позбавлятися поставок газу з Росії. «Хіба це не абсурдна ситуація, особливо в умовах нестабільності на світових ринках?» — слушно запитав Микола Азаров.

Розповів він і про перебіг справи Юлії Тимошенко:

«Ми готові запросити на цей процес представників юридичних служб європейських країн, щоб вони ознайомилися з матеріалами, вивчили цей процес та вислухали аргументи. Річ не у переслідуванні опозиції. Річ у верховенстві закону. Ми нікого в нашій країні не переслідуюмо за політичними мотивами», — продовжив Микола Азаров. При цьому він підкреслив, що в Україні опозиція може вільно вести свою політичну діяльність, зокрема проводити мітинги, під час яких вони вільно критикують діяльність влади.

«Ще раз підкреслюю: ми готові в рамках касаційного процесу забезпечити максимальне дотримання прав Тимошенко», — підкреслив Прем'єр-міністр. На його думку, критику України за нібито вибіркове правосуддя у справі Тимошенко не було підкріплено юридичними висновками. От чинний Прем'єр-міністр і запропонував європейським юристам взяти участь у касаційному розгляді справи.

А після зустрічі з Президентом Європейського парламенту Мартіном Шульцом глава уряду погодився на пропозицію направити до Юлії Тимошенко лікарів та юристів на другий процес, передає УНІАН. Групу лікарів буде сформовано під егідою Європарламенту.

Таку ж відкритість Микола Азаров продемонстрував, говорячи про наступні вибори до Верховної Ради. Забезпечення їх проведення відповідно до європейських стандартів є принциповим завданням української влади. Наша сторона вже запросила для проведення моніторингу всі зацікавлені європейські інституції.

ПРОШУ СЛОВА!

Квіти від пройдисвітки

Євдокія ТЮТЮННИК,
«Урядовий кур'єр»

Тоді, коли в інших містах України захоплено милувалися тюльпановими виставками, у Чернівці журилися через понівечену красу: хтось холоднокрівно вирізав квіти на клумбах у центрі міста. Вигадливо поєднані барви візерунків, створених розквітлим тюльпанами, нарцисами і крокусами, почорніли, адже на їх місці лишився тільки ґрунт. Такі вчинки невідомих зловмисників особливо прикрі тому, що постраждали улюблені місця відпочинку. На Алеї Героїв, яка тягнеться від прикметної для туристів Катерининської церкви до центральної Красної площі, людно і в свята, і в будні. Тут зустрічаються і обговорюють новини бабусі, дрімають у візках немовлята, бігає навколо фонтанів малеча, фотографуються гості міста. А та казка, яку створили на клумбах працівники «Зеленбуду», цього року була особливо яскравою. Та, на жаль, нетривалою.

Прикро, що асоціальні елементи самостверджуються за рахунок інтересів співгромадян. При цьому вони влевнені у власній безкарності, тому що найчастіше їх ніхто не ловить за руку. Та й хто зупинить нахабу, котрий розвалює дитячу пісочницю, — «добропорядний» громадянин, який щойно вигуляв там свого песика? Хто прожоне веселу ватагу, що витоптує зелений газон, — чи не той добродій, котрий заїхав на нього колесами лискучої автівки? «Та хіба ж то вандалізм?» — заперечить читач. — То тільки невихованість... Але ж ми знаємо, яка коротка відстань між «тільки-но» і «вже». Сьогодні молодик, який збудився чи розізлився, напише кілька неінтелігентних слів на гаражі, завтра розбіє ліхтар («Зробив капость — серцю радість!») у сквері, а післязавтра — піде трошити пам'ятники на кладовищі.

Агресивна поведінка, якщо вірити психологам, притаманна невдахам. «Так вам усім і треба — всім, кому краще, ніж мені!» — ніби говорять вони своїми вчинками. І це стосується не лише «важких» підлітків. Безхатько, який грабує дачу, те, чого не винесе, — зіпсує, аби дошкулити господарям, яких він в очі не бачив, але все одно ненавидить, бо в них є якась власність. Та навіть люди, котрі мають житло і роботу, схильні зробити цілу життєву драму з добробуту сусідської корови.

Один фермер у Ніжинському районі, який відремонтував і огорожив сільську школу, нещодавно показав частину розібраної огорожі: «Знаєте, що найбільш образливо? — запитав. — Те, що один з батьків, чії діти тут навчаються, відреагував на цю подію так: шкода, мовляв, що не всі блоки покрали».

Поза сумнівом, тут спрацьовує банальна заздрість до успішного односельця. Хоч усі знають, як тяжко він працював, аби стати на ноги, але «жаба душить», і це сильніше за здоровий глузд. Не здивуюся, якщо цинізм того татуса передасться і його нащадкам. Адже саме на такому підґрунті розкошують паростки вандалізму. Недаремно ж говорять, що сьогоднішній день — учень учорашнього. Тобто одержані від дорослих уроки життя діти засвоюють не згірш таблиці множення.

До речі, «квіткову вандалку» працівники міліції таки спіймали. Вона теж виявилася з тієї категорії, яку життя не навчило нічого доброго: 48-річна жінка вже побувала за ґратами, де утвердилася в переконанні, що заради грошей, як кажуть, готова піти на все, тільки не на роботу.

Та найсумніше в цій історії те, що жителі міста, не відаючи, що купують у пройдисвітки крадені квіти, несли їх на могили рідних...

Олланд і Меркель знайшли спільну мову

Оксана ГОЛОВКО,
«Урядовий кур'єр»

ДРУЖИТИ КРАЇНАМИ. Перший зарубіжний візит новообранний президент Франції Франсуа Олланд здійснив, звісно ж, до сусідньої Німеччини. На зустрічі з канцлером ФРН Ангелою Меркель у Берліні він, зокрема, підтвердив, що його країна продовжить міцні відносини з Німеччиною. Крім того, Олланд відзначив необхідність зміцнення і стимулювання економіки для всієї Європи, передає ВВС.

Під час спільної прес-конференції і глава німецького уряду, і французький президент висловилися за збереження Греції у складі євросони попри бюджетну кризу в цій країні.

Щодо пакту стабільності і зростання ЄС, новообраний президент, зокрема, зазначив: необхідно зробити все можливе для досягнення зростання на саміті лідерів країн ЄС, який пройде наступного тижня. Він, як і раніше, критикує політику жорсткої економії, але розуміє, що треба шукати компромісні рішення.

Схоже, той факт, що Олландові довелося повертатися до Парижа, аби з міркувань безпеки пересісти на резервний літак, оскільки в президентський влучила блискавка, аж ніяк не вплинув на перебіг перемовин двох лідерів, від рішень яких найближчим часом залежатиме доля об'єднаної Європи. Ангела Меркель прийняла високого гостя з військовими почестями, щоправда вітаючись, політики лише потиснули одне одному руку, а не обмінялися поцілунками, як це робили при зустрічі Меркель і Саркозі.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

«Доступне житло. Реалізація соціальних ініціатив Президента України» — тема нашої наступної «прямої лінії». Гостем редакції буде директор департаменту державних програм та розвитку житлового будівництва Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України **НЕПОМНЯЩИЙ Олександр Михайлович**. Поставити свої запитання Ви зможете **18 травня з 12.00 до 13.00** за телефоном: **253-15-83**. Крім того, їх можна надсилати завчасно на електронну скриньку: **imrich@ukcc.com.ua**

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 5 квітня 2012 р. № 222-р
Київ

Про підготовку та відзначення у 2013 році 800-річчя заснування м. Тлумача Івано-Франківської області

1. Утворити Організаційний комітет з підготовки та відзначення у 2013 році 800-річчя заснування м. Тлумача Івано-Франківської області у складі згідно з додатком.

Надати голові Організаційного комітету право затвердити його персональний склад та вносити у разі потреби зміни до нього.

2. Затвердити план заходів з підготовки та відзначення у 2013 році 800-річчя заснування м. Тлумача Івано-Франківської області, що додається.

3. Центральним органом виконавчої влади, Івано-Франківській облдержадміністрації разом з Тлумачською райдержадміністрацією, Тлумачською міською радою забезпечити виконання затвердженого цим розпорядженням плану заходів у межах відповідних бюджетних призначень.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Додаток

до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 5 квітня 2012 р. № 222-р

СКЛАД

Організаційного комітету з підготовки та відзначення у 2013 році 800-річчя заснування м. Тлумача Івано-Франківської області

Міністр культури, голова Оргкомітету
Голова Івано-Франківської облдержадміністрації, заступник голови Оргкомітету

Тлумачський міський голова, заступник голови Оргкомітету (за згодою)
Заступник голови Тлумачкої райдержадміністрації, секретар Оргкомітету
Заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства

Заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі

Заступник Міністра юстиції — керівник апарату

Заступник Міністра фінансів

Голова Держкомтелерадіо

Народні депутати України (за згодою)

Голова Тлумачської районної ради (за згодою)

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 10 травня 2012 р. № 263-р
Київ

Про віднесення цілісних майнових комплексів державних підприємств до сфери управління Державного агентства земельних ресурсів

1. Прийняти пропозицію Державного агентства земельних ресурсів щодо віднесення цілісних майнових комплексів державних підприємств до сфери управління зазначеного Агентства за переліком згідно з додатком.

2. Скасувати як таке, що не реалізовано, розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2009 р. № 1649 «Про передачу державних топографо-геодезичних підприємств до сфери управління Державного комітету із земельних ресурсів».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Додаток

до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 10 травня 2012 р. № 263-р

ПЕРЕЛІК

цілісних майнових комплексів державних підприємств, що належать до сфери управління Державного агентства земельних ресурсів

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування підприємства
04867687	Державне підприємство "Кримське управління геодезії, картографії та геоінформаційних систем"
20084335	Державне науково-виробниче підприємство "Геосистема"
02570463	Державне науково-виробниче підприємство "Картографія"
30668425	Державне науково-виробниче підприємство "Полтавський геодезичний центр"
13308596	Державне науково-виробниче підприємство "Пошук"
22807329	Державне науково-виробниче підприємство інженерної геодезії "Укрінжгеодезія"
02570457	Державне підприємство "Державна картографічна фабрика"
24257790	Державне підприємство "Державний картографо-геодезичний фонд України"
04855922	Державне підприємство "Донецький обласний геодезичний центр"
22100529	Державне підприємство "Закарпатський геодезичний центр"
19271210	Державне підприємство "Запорізьгеоінформ"
20553899	Державне підприємство "Карпатське підприємство геодезії, картографії та кадастру"
02571729	Лубенське державне топографо-геодезичне підприємство
24102001	Державне підприємство "Науково-дослідний інститут геодезії і картографії"
30133037	Державне підприємство "Рівненське державне науково-виробниче підприємство геодезії та кадастру"
05704303	Державне підприємство "Севастопольський геодезичний центр"
30454073	Державне підприємство "Тернопільський геодезичний центр"
04722078	Українське державне аерогеодезичне підприємство
02571008	Державне підприємство "Український державний науково-виробничий інститут зйомок міст та геоінформатики імені А. В. Шаха"
02571698	Херсонське державне підприємство геодезії, картографії та кадастру
30208463	Державне підприємство "Чернівецький геоінформцентр"
04609689	Державне підприємство геодезії, картографії та кадастру в Західному регіоні "Західгеодезкартографія"
25721097	Державне підприємство інженерної геодезії "Азовінжгеодезія"
02570983	Донбаське державне підприємство геоінформатики та маркшейдерії
19028917	Київське державне підприємство геодезії, картографії, кадастрових та геоінформаційних систем
02570977	Подільське державне підприємство геодезії, картографії та кадастру
02571735	Поліське державне підприємство геодезії, картографії та кадастру
02571706	Сумське державне підприємство геодезії, картографії та кадастру
04722227	Східне державне підприємство геодезії, картографії, кадастру та геоінформатики
30110753	Державне науково-виробниче підприємство "Аерогеодезія"

Перша «Шкода» пішла!

(Закінчення.

Початок на стор. 1)

Та й, чесно кажучи, приємно бути першопрохідцем швидкісного руху поїздів в Україні, — доповнює свого колегу Олег Григоркевич.

Перед тим, як машиністи та інші члени локомотивно-поїзної бригади зайняли свої місця в новенькій «Шкодi», на станції Полтава-Південна відбулася урочиста церемонія відкриття швидкісного руху. В ній взяли участь заступник міністра інфраструктури України — керівник апарату Володимир Корнієнко, генеральний директор Укрзалізниці Володимир Козак, начальник Південної залізниці Віктор Остапчук, голова Полтавської обласної державної адміністрації Олександр Удовиченко та інші керівні особи. Вони привітали залізничників, які зробили гідний подарунок до Євро-2012, з вагомою подією, а тим, хто найбільше відзначився при виконанні комплексної модернізації ділянки швидкісного руху, вручили нагороди. Членам екіпажу «Південного експресу» дісталися іменні годинники.

Володимир Корнієнко, виступаючи перед залізничниками, наголосив, що відкриття повної швидкісної магістралі Київ—Полтава—Донецьк — «це справді трудовий подвиг. Я думаю, наші пасажирів оцінять вашу роботу».

Як відомо, електрифікація ділянки Полтава—Красноград—Лозова планувалася ще кілька десятиліть тому. Роботи там

Фото з сайту sloubozbor.net

«Південному експресу» — зелене світло

розпочалися наприкінці 80-х років минулого століття, але тоді проект не вдалося реалізувати через економічні труднощі напередодні розпаду СРСР. Нині ж це завдання виконано всього за рік: з квітня 2011 по квітень 2012 року електрифіковано 270 км колії за напрямком Полтава—Кременчук і Полтава—Красноград—Лозова, збудовано 4 стаціонарні тягові підстанції та ще дві модернізовані. «Подібних темпів електрифікації», — зазначив Віктор Остапчук, — на Південній залізниці ще не було».

Для підвищення швидкості руху поїздів на всіх станціях ділянки укладено нові стрілочні переводи, встановлено шлагбауми, змонтовані пристрої сигналізації та зв'язку тощо.

Крім цього, збудовано і введено в експлуатацію першу в Україні систему мікропроцесорної централізації та автоблокування, яка виконує всі завдання з централізації стрілок і сигналів, необхідних для безпечного управління технологічним процесом.

За підрахунками фахівців, озвучених Володимиром Козаком під час брифінгу, який відбувся відразу ж по завершенні урочистостей, з переведенням ділянки Полтава—Красноград—Лозова на електротягу економія експлуатаційних витрат лише за рахунок відмови від дизельного становитиме 7 млн 821 тис. грн на рік. А в подальшому завдяки збільшенню кількості поїздів, що прямуватимуть цією ділянкою, сума еко-

номії зростатиме. Згідно з графіком руху поїздів на нинішній і наступний роки, на ділянці швидкісного руху передбачено курсування 14 пар пасажирських і 5 пар приміських поїздів. А в перспективі кількість пасажирських електропотягів збільшиться до 20 пар.

Ціни на квитки у «Шкодах», які прямуватимуть у напрямках між трьома обласними центрами — Харковом, Дніпропетровськом, Донецьком, — за словами генерального директора Укрзалізниці, будуть доступними і не перевищуватимуть вартості квитків у автобусах. Стосовно ж Hyundai, то їх графік та ціни на квитки, як пообіцяв Володимир Козак, буде оприлюднено найближчими днями.

Перебоїв із соціальними ліками не очікується

ТЕНДЕРИ. Нині розпочато процедури на 1 мільярд 799 мільйонів гривень

Наталія ДОЛИНА,
«Урядовий кур'єр»

Як відомо, торік країною акції протесту людей, які живуть зі смертельно небезпечними хворобами і потребують ліків, що закуповуються за рахунок держави. Вони вимагали наведення порядку в проведенні тендерів. Для них такі процедури, без перебільшення, вирішують питання життя і смерті. Чи є нині загроза повторення торішньої ситуації, коли через затягування тендерів не було закуплено життєво необхідних ліків?

У Міністерстві охорони здоров'я запевняють, що процедури державних закупівель ліків активно тривають. Старт торгів відбувся 21 березня цього року.

— Централізовані закупівлі медикаментів за Дер-

жавними цільовими програмами здійснюються в плановому режимі. За торгами, що розпочаті за повною процедурою 30 днів (відповідно до вимог Закону України «Про здійснення державних закупівель») та оголошені в березні, передбачається укладання договорів протягом червня. Головні критерії цьогорічних тендерів — висока якість препаратів і участь максимальної кількості учасників. Жодних корупційних дій з боку представників МОЗ немає, прозорість закупівель забезпечується в повному обсязі, — запевняє заступник міністра охорони здоров'я Роман Богачов.

— У нас усе проходить у плановому режимі. Уже відбулось розкриття пропозицій учасників на закупівлю ліків для хворих на гемофілію. Найближчими

днями очікується кілька процедур розкриття, зокрема на закупівлю лікарських препаратів за програмами дорослої і дитячої онкології та онкогематології. 24 травня планується розкриття пропозицій на закупівлю тест-систем для скринінгу на фенілкетонурію і спеціального харчування для дітей, які страждають від цієї хвороби, — повідомила начальник Управління планування, фінансування, моніторингу централізованих заходів та конкурсних закупівель Департаменту фінансово-ресурсного забезпечення МОЗ України Галина Довганчин.

Чинівники запевнили, що ситуація із забезпеченістю регіонів медикаментами і виробами медичного призначення є контрольованою.

— За всіма головними, соціально важливими про-

грамами закупівель (СНІД, туберкульоз, онкологія і онкогематологія, гемофілія, розсіяний склероз, цукровий діабет, серцево-судинні захворювання) залишків препаратів має вистачити до моменту здійснення поставок 2012 року. Для забезпечення безперервної вакцинації дітей пролонговано дію договорів минулого року. За результатами проведення процедур конкурсних закупівель укладено договори на поставку імунобіологічних препаратів. Найближчим часом вакцина надійде до регіонів, — зазначив також Роман Богачов.

Цього року, обіцяють чиновники, проблем з ліками від гемофілії не очікується. Більш того, фактори крові Україна нині вже закупила за цінами набагато нижчими, ніж у Європі.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

«Прошу посприяти у здійсненні права моєї дитини навчатися державною мовою...»

З такими заявами батьки звертаються до громадської організації «Кримський центр ділового та культурного співробітництва «Український Дім». Приводом для їх написання стало те, що районні держадміністрації автономії зобов'язали директорів шкіл провести так звану оптимізацію — тобто через брак фінансування зменшити кількість класів у наступному навчальному році. Однак зекономити, як завжди, вирішили саме на україномовних.

Людмила БОЖЕНКО
для «Урядового кур'єра»

— Нам пояснили, що в цьому році недостатнє фінансування, а класи з українською мовою навчання недоукомплектовані, середня кількість учнів у них 14—16. Хоч статут школи передбачає повну вертикаль з українською мовою навчання, і щороку ці класи в комплектації школи йшли окремим рядком, — пояснила директор бахчисарайської школи №4 Світлана Фурт.

Економія на майбутньому

У цьому навчальному закладі вже 12 років учні з 1 по 11 класи навчаються українською мовою. Тим часом у щорічному листі районного відділу освіти Бахчисарайської адміністрації щодо формування класів на 1 вересня 2012 року, направленому на ім'я директора школи, взагалі не зазначено кількості класів з українською мовою навчання.

— Подібні тривожні сигнали ми отримали також від батьків бахчисарайської школи-гімназії, Долинської школи Бахчисарайського району, Джанкойської школи №2. Звертаються до нас, бо вже не вірять чиновникам, які не вперше намагаються закрити такі класи. Три роки тому в Долинській школі приховали 13 заяв батьків і не відкрили перший клас. Тільки спільними зусиллями батьків та громадської організації в листопаді заяви знайшлися, і україномовний клас відкрили. Щороку ми повинні відстоювати право на освіту державною мовою зусиллями громадських активістів, — прокоментував ситуацію, що склалася, голова «Українського дому» Андрій Шекун.

Підтримав цю думку і Дмитро Шевчук, колишній директор бахчисарайської школи №4: «Українські класи в нашій школі відкрили ще в 2001 році. І весь час до них упереджено і прискіпливо ставилися в Бахчисарайському районному відділі освіти. Постійно доводилося відстоювати їх право на існування».

Він також додав, що теперішні дії влади оцінює як неправильні та недалекоглядні. «Коли ми набирали дітей у класи з українською мовою навчання, я їм казав: «Я не вірю в те, що через 10, 20, ... років в Україні зникне українська мова, не стане державою, тому українські класи завжди будуть мати перспективу», — із сумом розповів колишній директор школи.

Схожі проблеми виникли і в Севастополі, де місцева влада в рамках процесу «економії та оптимізації» закрила єдину в

місті україномовну школу-інтернат №7. Тепер за рішенням міськради з нового навчального року школярів, які не захочуть переходити до російськомовних шкіл, переведуть до інтернату для дітей із затримкою психічного розвитку.

— Проблема з українськими навчальними закладами в Севастополі існує давно, серед спеціалізованих українських шкіл у місті, через закриття школи-інтернату, залишиться тільки одна паралель класів з українською мовою навчання на базі загальноосвітньої школи №5 імені Лесі Українки на Північній стороні. Найбільша проблема в закритті цього навчального закладу в тому, що її учні, навіть маючи бажання, не зможуть більше ніде навчатися українською мовою у своєму рідному місті. Замість розширення кількості українських шкіл ми стикаємось із реальною проблемою відсутності захисту державної мови в одному з українських міст. Хоч би хто що казав, а попит на українські спеціалізовані заклади у Севастополі існує, але, на жаль, держава не надає українським громадянам такої можливості, — заважає громадський активіст із Севастополя Дмитро Білоцерковець.

Попит є, а пропозицій немає

Про те, що попит на навчання українською мовою в Криму є, свідчать не лише представники громадськості, а й офіційні представники державних установ. Так, зокрема на одному з популярних інтернет-порталів у 2009 році заступник начальника управління освіти і науки Севастопольської міської державної адміністрації Жанна Слюсар констатувала: «У Севастополі нині потреба в навчанні дітей українською мовою становить майже 6%, водночас шкіл і класів, що надають таку можливість, усього 3%. Тобто, ми навіть не задовольняємо права тієї частини населення, яке хотіло б навчати своїх дітей українською мовою».

Таку думку висловив і Дмитро Шевчук: «Аби в Бахчисараї була окрема україномовна школа, то охочих навчатися тут було б удвічі більше. Дуже часто до мене приходили батьки і говорили: «Ми б віддали дитину до україномовної школи, а не до класу». І багато дітей не пішло в українські класи, бо батьки знали, що учні будуть все одно перебувати в російськомовному середовищі».

У статті «Гордієв вузол україномовної освіти у Криму і шляхи його розв'язання» Петро Вольвач — голова Кримської філії Наукового товариства імені Тараса Шевченка, доктор філософії у галузі біології зазначив:

— Нині в реальних кримських умовах створення україномовних дошкільних закладів та загальноосвітніх україномовних шкіл стримується відсутністю висо-

кокваліфікованих україномовних вихователів та вчителів-предметників. На жаль, навіть у Таврійському університеті ім. В. Вернадського, який невідомо за якою мотивацією носить статус національного, державна мова функціонує тільки на факультеті української філології та українознавства. Лише цей єдиний на освітній кримській ниві підрозділ готує повноцінних фахівців з української мови та літератури. Хоч як дивно, але державна мова не функціонує навіть у філіях вищих навчальних закладів з материкової України. Виникає цілком закономірне запитання: чому державною мовою не навчаються майбутні правоохоронці,

ською мовою навчання, створення нових загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання в населених пунктах автономії, зокрема в містах Армянську і Феодосії. На превеликий жаль, укази Президента та рішення РНБО залишилися клаптиками паперу, на які не відреагували місцеві чиновники.

Не кращої долі зазнала і школа з українською мовою навчання імені Степана Руданського в м. Ялті. За наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва у 2007 році навіть було виділено кошти в сумі 400 тис. грн на будівництво української школи I-III ступенів

номії за всі роки незалежності України.

Висновки не обнадіюють

Маючи такий стан з освітою в Криму, громадські організації півострова залишилися наодинці з пріоритетними для держави питаннями. Але не завжди вони мають можливість врятувати ситуацію, бо часто місцева влада вдається до маніпулювань та саботажу впровадження державних процесів на території Криму. Як інакше пояснити, що за 20 років незалежності в Криму лише 7 шкіл з українською мовою навчання, жодного вищого навчального закладу. Але насправді реально вона лише 1, яка відповідає належним вимогам. І це тоді, коли в Сімферополі в єдиній школі-гімназії набір учнів проводиться за конкурсом — 5—7 учнів претендують на одне місце. А що робити тим, хто не пройшов конкурс, а хоче навчатися в школі з українською мовою навчання?

Напевно, вже давно настав час змінити державний погляд на цей регіон. На підтвердження цього наведу думку співробітника Міжнародного центру досліджень з питань оборони Мерле Маїгре (Таллінн, Естонія), висловлену нею в статті «Крим як ахіллесова п'ята України» 2009 року. «В теперішній час Київ, схоже, не знає Криму, не розуміє його проблем... Така байдужість та недооцінка кримських процесів центральною владою залишає Крим один на один зі своїми проблемами, надаючи йому діяти цілком автономно». Прикро, але за ці роки так нічого і не змінилося, тому ці думки залишаються актуальними і нині. Тим часом громадськість півострова і надалі тримає оборону у відстоюванні своїх прав щодо освіти державною мовою. Під час нещодавньої зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування Бахчисарайського району голова кримського відділення Всеукраїнської організації «Просвіта» імені Тараса Шевченка Сергій Савченко зазначив:

— Керівників шкіл та представників органів освіти хотів би застерегти від можливої спокуси: під приводом «кризи» скорочувати вже наявну мережу класів з державною мовою викладання. Навпаки, саме нині треба ці класи робити базовими, провести серед учнів та батьків роз'яснювальну роботу щодо необхідності навіть в умовах тимчасових проблем з фінансуванням збільшувати відсоток учнів, які навчаються державною мовою. Такі дії, перш за все, будуть в інтересах учнів, їхнього майбутнього. Інший спосіб дій — очевидна шкода дітям, яка закриває їм подальшу перспективу отримати конкурентоспроможну освіту.

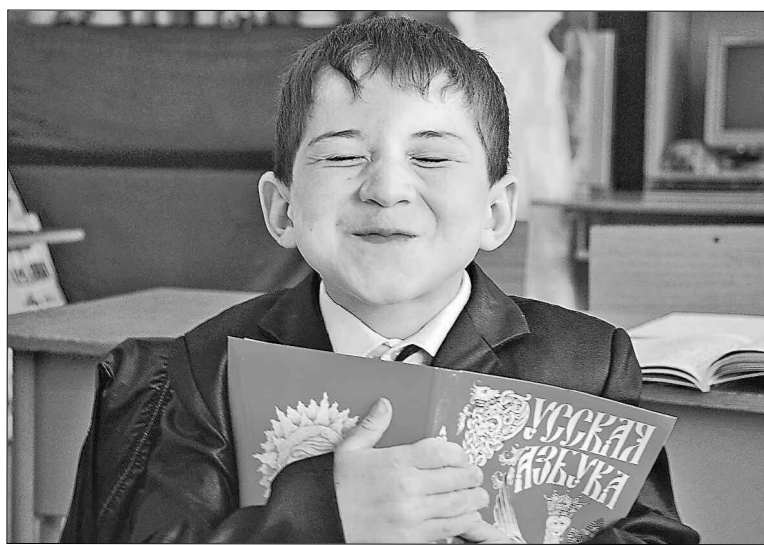

Фото з сайту blogspot.com

«Буквар» у Криму стане раритетом?

юристи, податківці, митники, соціологи, політологи, тобто та категорія фахівців, яка буде працювати на державній службі, де володіння мовою є обов'язковою вимогою.

Проблем з навчанням фахівців українською мовою в Криму не повинно бути — так вважає завідувач кафедри нормальної анатомії людини Кримського державного медичного університету професор Василь Пикалюк. Він власним досвідом довів, що підготовка лікарів державною мовою у стінах цього закладу є реальною справою.

— Українська мова є робочою на очолюваній мною кафедрі. Українською мовою спроможні викладати десятки авторитетних учених у багатьох кримських державних вищих навчальних закладах півострова, — зазначив професор.

Коли наміри не підкріплені справами

Із 69 шкіл у Севастополі тільки одна школа-інтернат №7 здійснювала навчання повністю державною мовою. З наступного року вона ліквідується. Не один рік тривають розмови щодо будівництва в Севастополі школи-колегіуму, яку в місті вже давно називають «українською». Але поки що це лише наміри, яким вже понад 5 років.

Як тут не згадати рішення РНБО України від 8 лютого 2006 року «Про суспільну ситуацію в АР Крим» та Указ Президента України «Про деякі заходи щодо розвитку гуманітарної сфери в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі». Саме цими документами передбачалося розширення мережі навчальних закладів усіх типів з україн-

у Ялті. Та майже одразу після цього Рада міністрів Криму звернулася до керівництва України з проханням ці кошти направити не на будівництво довгоочікуваної україномовної школи, а на реконструкцію школи у с. Сонячна Долина, що біля Судака.

На думку директора громадської організації «Український Дім», місцева влада вкотре продемонструвала своє ставлення до питань української освіти в Криму.

— Вважаю, що це просто злочин проти жителів Ялти, які 18 років мріють про школу. Таким чином гроші, виділені з державного бюджету України, а не Криму, були використані за нецільовим призначенням, — констатував голова організації.

Уже 12 років поспіль понад 400 учнів ялтинської україномовної школи ім. С. Руданського змушені навчатися у невеличкому приміщенні колишнього дитячого садочка. Більш того, діти не мають повноцінних уроків фізкультури, бо в школі відсутній спортзал.

НВК «Українська школа-гімназія» у Сімферополі, мабуть, єдиний позитивний приклад належного опікування державною та кримською владою проблемами відродження української освіти та культури в авто-

ПРЯМА МОВА

Віталіна ДЗОЗ,

міністр освіти і науки, молоді та спорту АР Крим:

— У новому 2012/2013 навчальному році закриття класів у загальноосвітніх навчальних закладах району з українською та кримськотатарською мовами навчання в Бахчисарайському районі не планується. Районними держадміністраціями в АР Крим застосовуватимуться заходи щодо стабільного функціонування загальноосвітніх навчальних закладів.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

«Усі вільні ресурси уряд і надалі соціального»

Віце-прем'єр-міністр —
міністр соціальної політики
Сергій ТІГІПКО

Уряд послідовно реалізовує соціальні ініціативи Президента Віктора Януковича, спрямовані на підвищення рівня життя громадян, особливо тих, хто не в змозі собі зарадити. Йдеться про найбільш вразливі верстви населення — інвалідів, пенсіонерів, сиріт, членів малозабезпечених сімей. Зокрема з 1 травня цього року всім пенсіонерам здійснено перерахунки трудових пенсій. Вони отримають підвищення від 30 до 100 гривень. З липня підвищення заплановано для колишніх військовослужбовців. Серед президентських ініціатив — підтримка дитинства, молоді, нові підходи стосовно забезпечення громадян гідною роботою. Про ці та інші аспекти в соціальній сфері розповідає віце-прем'єр-міністр — міністр соціальної політики Сергій ТІГІПКО.

Подбали про малозабезпечені родини

УК Сергію Леонідовичу, люди починають розуміти, що влада не кидає слів на вітер, а поступово збільшує соціальні стандарти. Один з прикладів — травневе підвищення трудових пенсій всім пенсіонерам. Як вдалося це зробити, адже попередники вичерпали всі фінансові ресурси й економічні показники бажали б бути кращими?

— Справді, уряду в 2010 році дісталася у спадок надзвичайно непроста ситуація. На превеликий жаль, Україна під час кризи

2008–2009 років втратила надто багато. Ми втратили 15% ВВП, більш ніж на 20% впало промислове виробництво. Значно зросли ціни, девальвувала вітчизняна валюта і, безумовно, важко було змінити ситуацію насамперед в економіці. Першочергове завдання, яке ми перед собою поставили, — це стабілізувати економіку, досягти економічного зростання. Можу сказати, що нам це вдалося. У 2010-му ВВП зріс на 4,5%, у 2011-му — на 5,2%. Тобто такому зростанню можуть позаздрити чимало європейських країн. Саме стабілізація економіки і слугувала тому, що Президент запропонував соціальні ініціативи. Майже всі вони спрямовані на тих людей, які не можуть самі собі допомогти. Йдеться насамперед про дітей, пенсіонерів, інвалідів, людей похилого віку. Сьогодні ми вже збільшили пенсії для понад 12 млн 900 тисяч пенсіонерів. Ми осучаснили індивідуальний зарібок пенсіонера до рівня середньомісячної зарплати у галузях економіки за 2007 рік. Отже той, хто вийшов на заслужений відпочинок до 2008 року і має необхідний трудовий стаж, отримає значне підвищення (понад 100 грн) виплат. З 1 липня почнемо підвищувати пенсії для 600 тисяч військових пенсіонерів. Внаслідок поетапного підвищення їхні пенсії до січня наступного року зростуть більш ніж на 35%. Практично зростання пенсій торкнеться всіх пенсіонерів, за винятком тих, кому пенсія призначається за спеціальними законами, — держслужбовців,

народних депутатів, прокурорів, суддів.

Проте я переконаний, на цьому зупинятися не маємо права. Адже розуміємо: потрібно більше зробити для наших людей. Тому плануємо ще цього року провести дискусію в суспільстві стосовно легалізації заробітної плати, яка напряду впливає на обсяг відрахувань до всіх соціальних фондів, зокрема й Пенсійного. Певен, це дасть можливість в кінці 2013-го на початку 2014 року зробити наступний серйозний крок для посилення соціального захисту українських пенсіонерів.

Додам, що, крім осучаснення трудових пенсій, з початку року ми підняли виплати учасникам бойових дій, інвалідам Чорнобиля, інвалідам-регресникам. Уже почали діяти заходи щодо учасників війни (це понад 1 млн 300 тисяч людей), які діляться на дві категорії: нагороджені й ненагороджені. Нагороджені орденами і медалями колишнього Союзу РСР почали отримувати щомісяця доплати, збільшені з 15% до 20% прожиткового мінімуму для непрацездатних, а ненагороджені — з 10% до 15%.

Також ми подбали про малозабезпечені родини, де є діти і літні люди. З липня цього року пенсіонерам та інвалідам з таких сімей підвищимо виплати, щоб їхні доходи становили не менше 100% прожиткового мінімуму для непрацездатних, тобто 838 грн. З липня збільшимо доплати на дітей з малозабезпечених сімей з 50% до 75% прожиткового мінімуму.

Ми повністю виконали всі свої зобов'язання із субсидій, житлово-комунальних пілг і не маємо жодних заборгованостей. Хочу запевнити: всі додаткові надходження до бюджету передусім спрямовуватимуться на збільшення соціальних виплат. Це не лише наше зобов'язання щодо людей, яким, на жаль, сьогодні жити ще досить важко, а й важливо з макроекономічної точки зору. Ці виплати стимулюватимуть передовсім нашу економіку. Звісно, що питання економічного зростання для нас надзвичайно актуальне.

УК Тривалий проект запроваджуватиметься у зв'язку із соціальними ініціативами Президента стосовно сиріт та дітей, які залишилися без батьківського піклування. Що маємо зробити, аби сімейний затишок відчула кожна дитина?

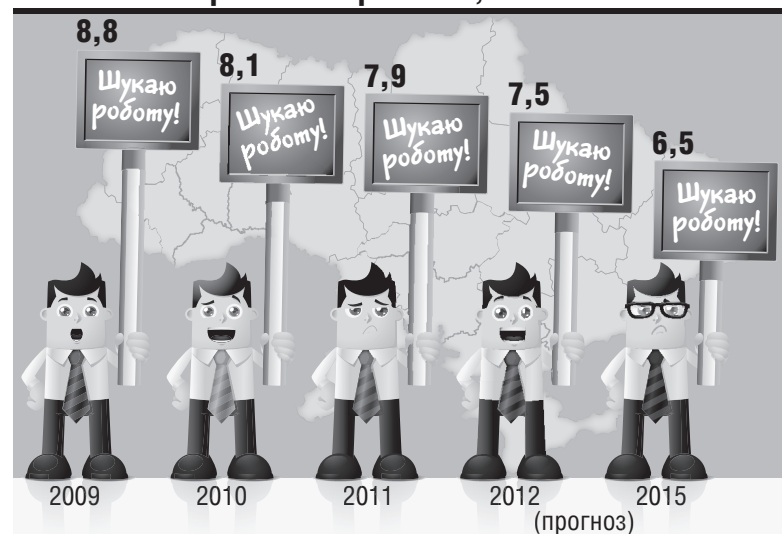
— Ця проблема надто болюча. Майже 22 тисячі сиріт живуть зараз в інтернатах. 170 тисяч дітей перебувають у неблагополучних сім'ях. Щороку до 7 тисяч дітей втрачають батьків внаслідок позбавлення останніх батьківських прав. Тобто це соціальні сироти, при живих батьках. Ситуація непростя. І її маємо вирішувати. Ми очікуємо, що до кінця року приблизно 14 тисяч сиріт

тернат, то невеличкий, розрахований на 10–12 осіб, щоб у кожній дитини була власна кімната чи максимум одна на двох. Нехай ці діти навчаються в загальноосвітніх школах, відвідують гуртки, працюють із комп'ютером. Завдяки цьому вони стануть самостійними і зможуть дати собі раду, бо держава підготувала їх до дорослого життя.

УК Як ви вважаєте, скільки років потрібно, щоб інститут почав діяти на повну силу?

— Через три місяці матимемо 12 тисяч соціальних інспекторів, і ця система почне працювати. Для того щоб вивести її на високий рівень, нам потрібно буде

Зменшення рівня безробіття, %

Джерело: Мінсоцполітики

буде влаштовано у сімейні форми виховання. Кардинально маємо підвищити якість надання соціальних послуг в інтернатах.

Ситуацію змінить інститут соціальних працівників

УК Ще одна соціальна ініціатива Президента — запобігання негативним ситуаціям у родині, особливо в сім'ях з дітьми, та надання своєчасної допомоги. У зв'язку з цим планується створення інституту соціальних працівників. Розкажіть, будь ласка, про це детальніше.

— На мою думку, треба вести профілактичну роботу в українських сім'ях, які потрапили у кризове становище. Часто це трапляється тому, що немає фахівця, який би заздалегідь виявив проблему. Приміром, батько почав пити. Може, в нього немає роботи і безвихідна ситуація штовхає до пияцтва. Не всі ж люди однаково сильні й можуть стриматися. На жаль, ще з радянських часів ми завжди боролися з наслідками проблеми. Нині намагаємося змінити ситуацію і перейти до запобігання, тобто запровадити інститут соціальних працівників, щоб фахівці виявляли кризові сім'ї й допомагали у вирішенні їхніх питань.

Таких спеціалістів має бути приблизно 12 тисяч. Запровадження інституту соціальних працівників дасть змогу нам володіти ситуацією у всій Україні. Завдання, звісно, складне. Однак жодна дитина не повинна «прописуватись» в інтернаті через те, що вона соціальна сирота. Навіть якщо когось не усиновлять, діти повинні бути в сім'ях, де б панували затишок, тепло. Якщо це ін-

всього 1,5 року. Паралельно з цим відпрацьовуватимемо питання великих інтернатів. Частина дітей з них передаватимемо у сімейні форми виховання. Це буде тривалий проект, адже маємо потурбуватися про кожну дитину. Скажімо, у нас вже є такий досвід у Макарові Київської області. Там було 60 дітей, з них 10 не знайшли родинного тепла. Їх ніхто не всиновив, і вони залишилися в невеличкому інтернаті, де з ними працюють 5 фахівців, які більше приділяють уваги кожному підопічному. І це нормально. До слова, ми не маємо наміру втрачати персонал під час розформування інтернатів, бо фахівці нам потрібні.

Якщо люди хочуть працювати, треба надати таку можливість

УК Надто важлива для кожного українця ініціатива Президента, яка стосується проблеми зайнятості населення, подолання безробіття. Бо без праці, а отже, заробітку до існування людина довго не витримає. Що в цьому плані передбачається?

— Безумовно, це питання номер один для українців. Проаналізуємо. У 2009 році рівень безробіття в Україні становив 8,8%. За 2010–2011 роки він трохи зменшився, але проблема залишається: 20% безробіття серед молоді; 30% безробітних у сільській місцевості; відсутність зв'язку між освітою та ринком праці (40% випускників вишів працевлаштовуються не за набутою спеціальністю), є проблеми з працевлаштуванням людей віком 50 і більше років.

Без сумніву, потрібно змінювати ситуацію у сфері зайнятості.

Про що можуть говорити сусідки за чайною церемонією? Звичайно ж, про підвищені пенсії!

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

спрямовуватиме на посилення захисту українців»

ОБГОВОРІТЬ ЦЮ ПРОБЛЕМУ В КОМЕНТАРЯХ НА САЙТІ UKURIER.GOV.UA

Тому ми ініціювали зміни до Закону «Про зайнятість населення», він уже прийнятий на засіданні Кабінету Міністрів. Думаю, найближчим часом передамо його у Верховну Раду. У законопроекті дуже багато ініціатив стимулюючого характеру, які насамперед заохочують роботодавців більше брати на роботу людей, що потрапили в так звану групу ризику. Це молоді люди, які самі виховують маленьких дітей, інваліди, яким важко працевлаштуватися, люди, котрі звільнилися з місць позбавлення волі, літні громадяни, що втратили роботу. Саме цим вразливим верствам населення ми й повинні допомогти стати на ноги. Якщо вони бажають працювати, треба дати їм цю можливість. У законопроекті понад 20 новацій, спрямованих на допомогу людям. Зокрема йдеться про запровадження стимулів для стажування студентів з відкриттям трудової книжки, що дасть змогу здобути досвід роботи та розширити їхні можливості у працевлаштуванні. Також пропонуємо надавати грошову допомогу в розмірі 5 мінімальних заробітних плат молодим спеціалістам, які погодилися працювати у сільській місцевості. Крім того, ми стимулюватимемо роботодавців, які працевлаштовують молодь, інвалідів, осіб, старших 50 років, сиріт, одиноких батьків та інші вразливі категорії населення.

Ще одна новація законопроекту — запровадження ваучерів для оплати навчання нової професії для громадян віком від 45 років, які мають страховий стаж, не менший 15 років.

УК Можна конкретніше пояснити, що це за ваучер та яке його призначення?

— У нас мало людей, які протягом трудової діяльності підвищують свою кваліфікацію. Найчастіше після закінчення вищу вони десятиріччями не проходять жодного навчання, жодних курсів, і коли звільняють таку людину, вона опиняється у вельми складній ситуації. Часто, не маючи таких знань, якими володіє нинішня молодь, вони стають неконкурентоспроможними на ринку праці. З огляду на це, ми запропонували для людей, старших 45 років, у яких є 15 років страхового стажу, ваучер. Ця система, якщо буде ухвалено закон, набере чинності в 2013 році. Приблизно у 12 тисяч грн оціню-

ватиметься ваучер. Він дасть можливість людині отримати другу вищу освіту чи значно підвищити свою кваліфікацію. Кошти перераховуватиме за громадянська служба зайнятості.

УК А якщо людина, скориставшись ваучером, не працюватиме за новою спеціальністю, чи зобов'язана вона повернути ці гроші державі?

— Ні, такої норми не передбачається. Не думаю, що це буде розумно. Коли людина приймає якісь кардинальні рішення, тобто хоче переорієнтуватися, потрібно дати їй таку можливість.

УК Нині роботодавець пред'являє великі вимоги до молоді, мовляв, потрібні передовсім досвід та знання. Прискіпливий і до людей старшого віку, які теж мають бути висококваліфікованими спеціалістами. Чи допоможе новий закон цій категорії безробітних знайти спільну мову з роботодавцем?

— Практично законопроект спрямований на те, щоб допомогти молодим і літнім людям. Причому, для молоді це буде перше робоче місце, і якщо роботодавець втримає таку людину два роки, то за перший рік він абсолютно нічого не сплачуватиме до соціального фонду. Це стосується всіх підприємців. Я вже сказав, що ми прописали цікаву норму

ті. Упевнений, що місцеві бюджети проходу не даватимуть інвесторам. Це головне наше завдання.

А візьмімо норми зі стажування. Як правило, роботодавець не хоче брати студента на стажування за платню, а без оплати — не має права. Ми вводимо таку норму, що за домовленістю роботодавець може взяти

Кожна дитина потребує материнської ласки і батьківської турботи

без оплати студента строком до 6 місяців на роботу, але він зобов'язаний видати йому трудову книжку з позначкою, що особа працювала на певній посаді.

Уперше в Україні вводимо контрактне право. За ним роботодавець може укласти контракт до 3 років зі студентом і сплачувати йому стипендію чи платити

УК Повернімося до питання виплати зарплати «в конвертах». Мабуть, усе було б інакше в країні, якби внески всі працюючі сплачували чесно? Чому ситуація не змінюється роками, а тільки говорять про неї? Тим часом люди свідомо позбавляють себе в майбутньому гідної пенсії, й настане час, коли вони звернуться до Пенсійного фонду за пенсією, а вона виявиться невеликою, тож до кого претензії будуть у такому разі?

— Безумовно, ми добре розуміємо, що резерв великий і в легалізації заробітної плати, і в легалізації робочих місць. Можу сказати, що ми вже підготували 4 зміни до законів, які дають змогу істотно змінити ситуацію. Ми пропонуємо ввести 9 рівнів захищеної заробітної плати залежно від кваліфікації людини. Нині директор сам собі ставить міні-

хатимемо людей і спробуємо переконати суспільство, що це українцям потрібно.

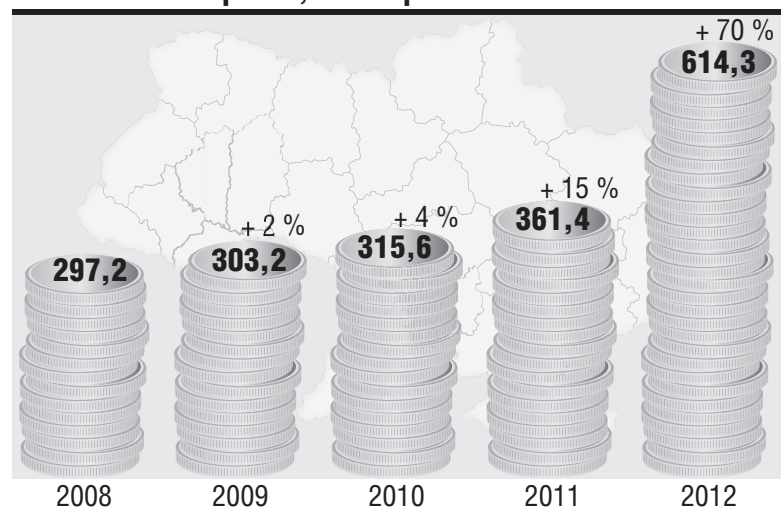
УК Болючим питанням для українців залишається виплата вкладникам радянського

Ощадбанку коштів. Маю на увазі 1 тисячу гривень. Як повертатиме уряд гроші?

— З 1 червня цього року розпочнемо виплати. Загалом це торкнеться 6 млн людей. Нині триває процес перевірки даних, причому для нас надзвичайно важливо, щоб він не припинявся, адже не плануємо в цьому році зупинитися виплачувати гроші. Ми повинні й у 2013 і 2014 роках частково повертати людям кошти. Причому по 500 грн отримуватимуть і спадкоємці, якщо принесуть підтвердження.

Щодо решти соціальних ініціатив Президента, то вони стосуються майже кожного. Ми підвищили розмір допомоги для родин, які доглядають психічно хворих інвалідів I і II груп. Уперше відновили реабілітаційну програму для дітей із ДЦП. Членом сімей померлих інвалідів вій-

Фінансування видатків на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації за 2008-2012 роки, млн грн

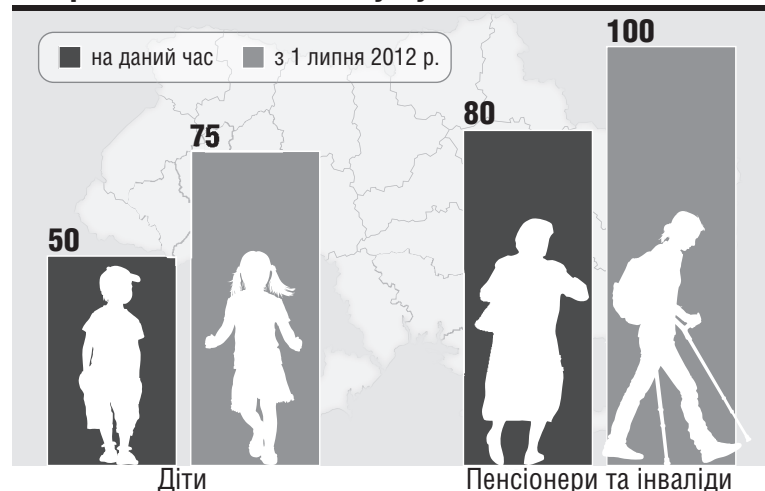
Джерело: Мінсоцполітики

мальну заробітну плату, головний бухгалтер теж на мінімальній, як і інші працівники. Решту вони отримують «у конвертах». Насамкінець страждають пенсіонери. Нині ми на законодавчому рівні за різними категоріями спеціальностей пропонуємо ввести названу вище норму. Це спрацювало в Чехії, Болгарії, Іспанії. Свого часу ми вивчали цей досвід. Але про це потрібно спокійно говорити, тут не повинно бути жодної політизації. Цього року розпочнемо таку дискусію. Слу-

ни з травня встановлено підвищення до пенсій на рівні 42% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Відповідно до потреби 283 тисячі інвалідів отримають колісні засоби технічної реабілітації, що забезпечать їм повноцінне життя. Хочу запевнити, що всі вільні ресурси уряд і надалі спрямовуватиме на посилення соціального захисту українців.

Валентина КОКІНА,
«Урядовий кур'єр»

Забезпечення дітям, пенсіонерам та інвалідам з малозабезпечених сімей підвищення державної соціальної допомоги, % прожиткового мінімуму

Джерело: Мінсоцполітики

для молоді, яка працюватиме в селі. Нині ми маємо таку пільгу. Якщо людина іде на роботу вчителем чи лікарем у сільську місцевість, то отримує одноразово п'ять мінімальних заробітних плат. А за новим законом (за умов його ухвалення) Кабінет Міністрів зможе визначати додатково інші спеціальності, які потрібні в селі, і ця норма розповсюджуватиметься на ці спеціальності. Дуже цікаву норму ми запропонували для місцевих бюджетів сіл, селищ і невеликих міст передовсім. Податок на доходи фізичних осіб з кожного робочого місця, яке буде створене чи легалізоване, на 100% залишатиметься в місцевому бюджеті

Лікарі і вчителі отримуватимуть збільшену зарплату

УК Оплата праці в бюджетній сфері турбує багатьох співвітчизників. Чи збільшуватиметься вона найближчим часом?

— Що стосується бюджетної сфери, то нам вдалося в 2011 році кілька разів підняти заробітну плату вчителям, лікарям, працівникам соціальної сфери та іншим. І в цьому році ми це робитимемо 4 рази. Кошти закладено в бюджеті. Проведемо індексацію першого тарифного розряду і щоразу всі ставки перераховуватимемо. Окремо вже прийнято рішення щодо змін до бюджету про підвищення заробітної плати державним службовцям місцевого рівня. Зараз там велика проблема, особливо на районному рівні. І ми розпочали її вирішувати.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 29 лютого 2012 р. № 273-р
Київ

Про підготовку та проведення І Київського бієнале сучасного мистецтва «Арсенале»

- 1. Утворити Організаційний комітет з підготовки та проведення І Київського бієнале сучасного мистецтва «Арсенале» у складі згідно з додатком.
- Надати голові Організаційного комітету право вносити у разі потреби зміни до його складу.
- 2. Затвердити план заходів з підготовки та проведення І Київського бієнале сучасного мистецтва «Арсенале», що додається.
- 3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Київській міській держадміністрації забезпечити виконання затвердженого цим розпорядженням плану заходів у межах відповідних бюджетних призначень.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ
Додаток
до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 29 лютого 2012 р. № 273-р

СКЛАД Організаційного комітету з підготовки та проведення І Київського бієнале сучасного мистецтва «Арсенале»	
КУЛИНЯК Михайло Андрійович	— Міністр культури, голова Оргкомітету
ПОПОВ Олександр Павлович	— голова Київської міськдержадміністрації, заступник голови Оргкомітету
БАЛОГА Віктор Іванович	— Міністр надзвичайних ситуацій
БЛИЗНИЮК Анатолій Михайлович	— Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства
ГОРДІЄНКО Валентина Романівна	— заступник Голови Держтуризмкурорту
ДЕМЧЕНКО Руслан Михайлович	— перший заступник Міністра закордонних справ
ЄРМОЛАЄВ Андрій Васильович	— директор Національного інституту стратегічних досліджень (за згодою)
ЗАБОЛОТНА НАТАЛІЯ Пилипівна	— генеральний директор державного підприємства «Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал» (за згодою)
ЗАХАРЧЕНКО Віталій Юрійович	— Міністр внутрішніх справ
КАЛЕТНИК Ігор Григорович	— Голова Держмитслужби
КОВАЛЕВСЬКИЙ Володимир Георгійович	— Голова Укрєвроінфрапроєкту
КОХАН Тимофій Григорович	— заступник Міністра культури
КРАВЕЦЬ Андрій Віталійович	— Керівник Державного управління справами (за згодою)
КУРДІНОВИЧ Олександр В'ячеславович	— Голова Адміністрації Держприкордонслужби
ЛИТВИН Микола Михайлович	— Голова Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (за згодою)
МАНЖОСОВ Володимир Анатолійович	— заступник голови Київської міськдержадміністрації
НОВОХАТЬКО Леонід Михайлович	— заступник Міністра фінансів
РИБАК Сергій Олександрович	— Радник Президента України — Керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації Адміністрації Президента України (за згодою)
СТАВНИЙЧУК Марина Іванівна	— Міністр освіти і науки, молоді та спорту
ТАБАЧНИК Дмитро Володимирович	— директор департаменту зв'язків із закордонним українством та культурно-гуманітарного співробітництва МЗС
ЯЦЕНКІВСЬКИЙ Володимир Володимирович	— директор департаменту зв'язків із закордонним українством та культурно-гуманітарного співробітництва МЗС

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 29 лютого 2012 р. № 273-р

- ПЛАН**
заходів з підготовки та проведення І Київського бієнале сучасного мистецтва «Арсенале»
- 1. Провести презентацію концепції мистецького проєкту «Арсенале» для членів Організаційного комітету з підготовки та проведення І Київського бієнале сучасного мистецтва «Арсенале».
  - Мінкультури, державне підприємство «Національний культурно-мистецький комплекс «Мистецький арсенал».
  - Перше півріччя 2012 року.
  - 2. Вжити заходів для благоустрою прилеглої території до Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал».
  - Київська міська держадміністрація, державне підприємство «Національний культурно-мистецький комплекс «Мистецький арсенал».
  - Державне управління справами, державне підприємство «Національний культурно-мистецький комплекс «Мистецький арсенал».
  - Перше півріччя 2012 року.
  - 3. Забезпечити правопорядок під час проведення культурно-мистецького заходу.
  - Київська міська держадміністрація, Державне управління справами, державне підприємство «Національний культурно-мистецький комплекс «Мистецький арсенал».
  - Травень — серпень 2012 року.
  - 4. Забезпечити висвітлення в засобах масової інформації І Київського бієнале сучасного мистецтва «Арсенале».
  - Мінкультури, Держкомтелерадіо, Київська міська держадміністрація.
  - Протягом 2012 року.
  - 5. Забезпечити культурно-мистецький супровід заходів, що здійснюватимуться в рамках проведення І Київського бієнале сучасного мистецтва «Арсенале».
  - Мінкультури.
  - Травень — липень 2012 року.

ОГОЛОШЕННЯ

Макарівський районний суд Київської області в цивільній справі №2\1016\629 повідомляє, що 15 травня 2012 року Макарівський районний суд Київської області виніс заочне рішення по цивільній справі за позовом Пархоменка Сергія Васильовича до Консепсьон Моралес Даямі про визнання шлюбу недійсним у зв'язку з його фіктивністю і відповідач може з ним ознайомитись в приміщенні Макарівського районного суду Київської області за адресою : смт. Макарів, вул. Фрунзе, 35.

Суддя М. Ю.Устимчук

РАКУРС

Територія родинного щастя

ТУРБОТА ПРО МАЙБУТНЄ. Серед пріоритетів керівника Сумської обласної держадміністрації — створення належних умов для материнства і дитинства

Юрій ВАСИЛЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Нині в Україні близько ста тисяч дітей-сиріт. Це здебільшого соціальні сироти, тобто при живих батьках. І, як свідчить не тільки вітчизняний, а й закордонний досвід, найкращий варіант піклування про цих дітей — забезпечити їм родинний затишок у сім'ях родичів: опікунів, прийомних батьків або в дитячих будинках сімейного типу. Оскільки інтернатівські форми виховання не спроможні через свою специфіку соціалізувати дітей. Зокрема сформувати модель поведінки, дати знання, навички, які необхідні для нормального самостійного життя та які можна засвоїти лише в сім'ї.

Сім'я замість дитячих будинків

Амбітне завдання поставив собі та своїм підлеглим цього року голова Сумської облдержадміністрації Юрій Чмирь: знайти в області домівку для кожної дитини-сироти. Фундаментом для його розв'язання стала фінансова політика, яку в останні роки проводить держава для підтримки родинного виховання осиротілих дітей. Нині за законом опікуни, прийомні батьки, батьки-вихователі у дитячих будинках сімейного типу щомісяця отримують на кожну дитину-сироту істотну допомогу в розмірі двох прожиткових мінімумів (сума залежить від віку дитини). На утримання малюка віком до 6 років щомісяця виплачується приблизно 1800 грн, від 6 до 18 років — понад 2200 грн (на 200 грн більше, ніж торік, що пов'язано із збільшенням розміру прожиткового мінімуму). Прийомні батьки та батьки-вихователі отримують також грошове забезпечення — 35% розміру соціальної допомоги на кожну прийомну дитину або дитину-вихованця. Такої практики, до речі, нема в жодній іншій країні на пострадянському просторі. В середньому розмір грошового забезпечення для прийомних батьків становить 1600 грн, а для батьків-вихователів — 5400 грн. Мають ці люди ще деякі пільги.

«Та хоч би як щедро фінансувала держава потреби сімей, у яких живуть діти-сироти, керівники місцевої влади мусять знати про долю кожної такої дитини, проблеми дорослих, які виникають у процесі виховання. Знати, зрозуміло, заради того, аби допомогти», — каже голова облдержадміністрації. І сам показує приклад.

Найстаріший в області дитячий будинок сімейного типу — Ніни Василівни Чернявської. Вона виховала 28 дітей (старшому виповнилося 36 років), й ці діти вже по-

Фото автора

Проблеми дитини для керівника облдержадміністрації Сумщини на першому місці

дарували мамі 12 онуків. Нині піднімає Ніна Василівна 8 дітлахів. Як їх оточити турботою і любов'ю, як виховати — знає, а ось як упоратися з дахом, який протікає, — ні. Звернулася з проханням допомоги до Юрія Чмиря. Допоміг сімейному дитячому будинку конкретною справою, а місцевим керманічам — порадою: тримати проблеми дітей-сиріт серед пріоритетів, якщо й надалі хочуть працювати в органах влади.

У Сумській області нині 2500 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. 78,4% з них виховуються в сім'ях, що значно більше, ніж у середньому в Україні. З початку

щень, облаштовують індивідуальні палати, реконструюють операційні блоки, буде проведено утеплення корпусів, придбано реанімобіль, який допоможе рятувати життя мами чи дитини в екстремальних випадках.

Створення центру — це реалізація Національного проєкту «Нове життя — нова якість охорони материнства та дитинства». Цього року на здійснення його в області витратять майже 60 мільйонів гривень з державного та місцевого бюджетів, з інших джерел фінансування.

Наприкінці квітня на Сумщині з робочим візитом побували керівник Націо-

мування системи закладів для дітей-сиріт. У липні хід її виконання розглядатимуть на засіданні колегії обласної державної адміністрації. Водночас тут не забувають про механізми впливу на обставини, які породжують сирітство, дбають про те, щоб менше стало обраних долею дітей, кинутих батьками, батьків, позбавлених батьківських прав. Мережа центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області веде аналітичний облік сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Для підтримки таких сімей створено 26 дорадчих органів, які координують соціальну роботу з цією категорією населення.

Ще одна риса стилю керівництва, який склався в області останніми роками, — це систематичний суворий контроль за виконанням тих чи інших прийнятих рішень. Нібито ставити це «у плюс» не варто: це ж звичайний посадовий обов'язок, зрозумілий і беззаперечний, проте скільки хороших рішень, прийнятих у країні на різних рівнях, залишаються на папері, не реалізуються саме через слабкість, формальність контролю, а то й просто безконтрольність та безкарність! «Гарячими точками» такого контролю в області стали нині питання про підготовку закладів освіти до нового навчального року, якісне оздоровлення дітей влітку. Перше розглядатимуть на засіданні колегії облдержадміністрації цього місяця. Що стосується другого — керівники ОДА (на рівні заступників) в останні місяці здійснили разом із відповідними спеціалістами низку інспекторських поїздок, аби перевірити підготовку закладів оздоровлення та відпочинку до прийому дітей, наскільки ефективно використовують виділені для цього бюджетні кошти.

Та хоч би як щедро фінансувала держава потреби сімей, у яких живуть діти-сироти, керівники місцевої влади мусять знати про долю кожної такої дитини, проблеми дорослих, які виникають у процесі виховання.

цього року 110 хлопчиків і дівчаток з інтернатів Сумщини отримали нові родини, нові адреси — у сімейних дитячих будинках. Усунувано за цей час 20 сиріт.

Здорова дитина — щаслива родина

Ще у 2010 році Сумський обласний центр акушерства та репродуктології та Сумський обласний центр реабілітації репродуктивної функції жінки реорганізували в обласний перинатальний центр. Нині в ньому створюють усі умови для забезпечення комплексного медичного обслуговування матері та дитини із застосуванням новітнього обладнання й сучасних технологій діагностики. Триває великий ремонт закладу, зокрема допоміжних примі-

нального проєкту «Нове життя» Віктор Сірман та експерти проєкту. На думку Віктора Сірмана, в області ефективно працюють над тим, аби забезпечити для материнства й дитинства умови, що відповідають вимогам ХХІ сторіччя.

Комплексно і системно

Підхід топ-менеджменту області до проблем родини, дитинства і материнства комплексний і системний. Наприклад, взявши курс на сімейне виховання сиріт, сумчани розуміють, що якійсь частині дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, буде потрібен на певний час кому — будинок малюка, кому — дитячий притулок, кому — інтернат чи дитячий будинок. Тому розробили ще й обласну програму рефор-

ДОКУМЕНТИ

Митний кодекс України

Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Глава 1. Основи державної митної справи

Стаття 1. Законодавство України з питань державної митної справи

1. Законодавство України з питань державної митної справи складається з Конституції України, цього Кодексу, інших законів України, що регулюють питання, зазначені у статті 7 цього Кодексу, з міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також з нормативно-правових актів, виданих на основі та на виконання цього Кодексу та інших законодавчих актів.

2. Відносини, пов'язані із справлянням митних платежів, регулюються цим Кодексом, Податковим кодексом України та іншими законами України з питань оподаткування.

3. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Кодексом та іншими законами України, застосовуються правила міжнародного договору України.

Стаття 2. Особливості набрання чинності законами України та іншими нормативно-правовими актами з питань державної митної справи

1. Закони України з питань державної митної справи, нормативно-правові акти з питань державної митної справи, видані Кабінетом Міністрів України та центральним органом виконавчої влади, набирають чинності через 45 днів з дня їх офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самим законом або нормативно-правовим актом, але не раніше дня їх офіційного опублікування.

2. Офіційним опублікуванням закону України з питань державної митної справи, нормативно-правового акта з питань державної митної справи, виданого Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, вважається день опублікування його повного тексту в одному з періодичних друкованих видань, визначених законодавством України як офіційні. Днем офіційного опублікування закону України з питань державної митної справи, нормативно-правового акта з питань державної митної справи, виданого Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, вважається день виходу в світ номера того офіційного друкованого видання, в якому повний текст зазначеного закону України або нормативно-правового акта опубліковано раніше, ніж в інших офіційних друкованих виданнях. Якщо опублікування закону України з питань державної митної справи, нормативно-правового акта з питань державної митної справи, виданого Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, здійснювалось частинами, днем його офіційного опублікування вважається день виходу в світ того номера офіційного друкованого видання, в якому раніше, ніж в інших офіційних друкованих виданнях, опубліковано останню частину зазначеного закону або нормативно-правового акта.

3. Закон України або інший нормативно-правовий акт з питань державної митної справи, який набирає чинності з дня офіційного опублікування, вважається чинним з 0 годин дня, наступного за днем офіційного опублікування зазначеного закону України або нормативно-правового акта.

4. Якщо для набрання чинності законом України або іншим нормативно-правовим актом з питань державної митної справи встановлено певний строк з дня його офіційного опублікування, визначений днями, цей строк починається з 0 годин дня, наступного за днем офіційного опублікування зазначеного закону або акта, і закінчується о 24 годин останнього дня відповідного строку.

5. Якщо день набрання чинності законом України або іншим нормативно-правовим актом з питань державної митної справи визначено конкретною датою, цей закон або акт вважається чинним з 0 годин зазначеної дати.

6. Нормативно-правові акти з питань державної митної справи набирають чинності через 45 днів після їх державної реєстрації та оприлюднення.

Стаття 3. Особливості застосування законів України та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи

1. При здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, застосовуються виключно норми законів України та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, чинні на день прийняття митної декларації митним органом України.

2. У разі якщо законодавством України передбачена можливість виконання митних формальностей без подання митної декларації, застосовуються норми законів України та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, чинні на день виконання таких формальностей.

3. Норми законів України, які пом'якшують або скасовують відповідальність особи за порушення митних правил, передбачені цим Кодексом, мають зворотню дію в часі, тобто їх норми поширюються і на правопорушення, вчинені до прийняття цих законів. Норми законів України, які встановлюють або посилюють відповідальність за такі правопорушення, зворотної дії в часі не мають.

4. У разі якщо норми законів України чи інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи допускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків підприємств і громадян, які переміщують товари, транспортні засоби комерційного призначення через митний кордон України або здійснюють операції з товарами, що перебувають під митним контролем, чи прав та обов'язків посадових осіб митних органів, внаслідок чого є можливість прийняття рішення як на користь таких підприємств та громадян, так і на користь митного органу, рішення повинно прийматися на користь зазначених підприємств і громадян.

Стаття 4. Визначення основних термінів і понять

1. У цьому Кодексі наведені нижче терміни і поняття вживаються в такому значенні:

1) валютні цінності:

а) валюта України — грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу;

б) іноземна валюта — іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу;

в) платіжні документи та цінні папери (акції, облігації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, інші фінансові та банківські документи), виражені у валюті України, в іноземній валюті або банківських металах;

г) банківські метали — золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів;

2) вантаж експрес-перевізника — консолідовані за єдиним транспортним документом міжнародні експрес-відправлення чи міжнародні експрес-відправлення, що не увійшли до складу цих консолідованих міжнародних експрес-відправлень за своїм характером, розмірами або з інших причин, що переміщуються (пересилаються) експрес-перевізником через митний кордон України;

3) вантажне відправлення — товари, що надходять в Україну на адресу осіб або відправляються ними за межі України, або переміщуються транзитом через митну територію України, крім товарів, що належать громадянам та переміщуються ними у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі;

4) ввезення товарів, транспортних засобів на митну територію України, вивезення товарів, транспортних засобів за межі митної території України — сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів, транспортних засобів через митний кордон України у будь-який спосіб у відповідному напрямку;

5) випуск товарів — надання митним органом права на користування та/або розпорядження товарами, щодо яких здійснюється митне оформлення, відповідно до заявленої мети;

6) вільний обіг — обіг товарів, який здійснюється без обмежень з боку митних органів України;

7) громадяни — фізичні особи: громадяни України, іноземці, особи без громадянства;

8) декларант — особа, яка самостійно здійснює декларування або від імені якої здійснюється декларування;

9) декларація митної вартості — документ встановленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим;

10) дозвіл митного органу — надання особі митним органом усно, письмово (паперовим або електронним документом) чи шляхом проставлення відбитка особистої номерної печатки на супровідних документах (деклараціях, відомостях) права на вчинення певних дій;

11) дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органогенного утворення, напівдорогоцінне каміння - терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними»;

12) експрес-перевіznик — перевізник, який з використанням будь-якого виду транспорту здійснює прискорене перевезення міжнародних експрес-відправлень за єдиним транспортним документом (загальні авіанакладні (AWB — airwaybill, MAWB — master airwaybill), CMR, bill of lading (коносамент) тощо), а також забезпечує приймання, обробку, пред'явлення таких відправлень митним органам для митного контролю та митного оформлення в місцях їх митного оформлення та видачу одержувачам (повернення відправникам);

13) заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності — не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, встановлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини;

14) зона митного контролю — місце, визначене митними органами в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого митні органи здійснюють митні формальності;

15) іноземні товари — товари, що не є українськими відповідно до пункту 61 цієї статті, а також товари, що втратили митний статус українських товарів відповідно до цього Кодексу;

16) контейнер — транспортне обладнання (клітка, знімна цистерна або подібний засіб), що:

а) являє собою повністю або частково закриту ємність, призначену для розміщення в неї вантажів;

б) має постійний характер і завдяки цьому є достатньо міцним, щоб слугувати для багаторазового використання;

в) спеціально сконструйоване для полегшення перевезення вантажів одним або кількома видами транспорту без проміжного перевантаження;

г) сконструйоване таким чином, щоб полегшити його перевантаження, зокрема з одного виду транспорту на інший;

г) сконструйоване таким чином, щоб його можна було легко завантажувати та розвантажувати;

д) що має внутрішній об'єм не менше одного метра кубічного.

Термін «контейнер» включає приладдя та обладнання, необхідні для цього типу контейнера, за умови, що вони перевозяться разом із контейнером. Знімні кузови прирівнюються до контейнерів;

17) контрафактні товари — товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, ввезення яких на митну територію України або вивезення з цієї території є порушенням прав інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону;

18) культурні цінності — об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України;

19) моторні транспортні засоби — транспортні засоби, що рухаються за допомогою встановленого на них двигуна;

20) митна декларація — заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури;

21) митна процедура — зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання;

22) митне забезпечення — одноразові номерні запірно-пломбові пристрої, печатки, штампки, голографічні мітки, засоби електронного цифрового підпису та інші засоби ідентифікації, що використовуються митними органами для відображення та закріплення результатів митного контролю та митного оформлення;

23) митне оформлення — виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення;

24) митний контроль — сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своїх повноважень за метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку;

25) митний режим — комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення;

26) митний статус товарів — належність товарів до українських або іноземних;

27) митні платежі:

а) мито;

б) акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції);

в) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції);

28) митні правила — встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем, або контроль за якими покладено на митні органи цим Кодексом та іншими законами України;

29) митні формальності — сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і митними органами з метою дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи;

30) міжнародний транспортний документ — номерний товаросупровідний документ, який є договором на перевезення кожного окремого міжнародного експрес-відправлення;

31) міжнародні поштові відправлення — упаковані та оформлені відповідно до вимог актів Всесвітнього поштового союзу та Правил надання послуг поштового зв'язку листи, поштові картки, бандеролі, спеціальні мішки з позначкою «М», дрібні пакети, відправлення з оголошеною цінністю, поштові посилки, згруповані пакети відправлення з позначкою «Консигнація», відправлення міжнародної прискореної пошти «EMS», які приймаються для пересилання за межі України, доставляються в Україну або переміщуються через територію України транзитом операторами поштового зв'язку;

32) міжнародні експрес-відправлення — належним чином упаковані міжнародні відправлення з документами чи товарним вкладенням, які приймаються, обробляються, перевозяться будь-яким видом транспорту за міжнародним транспортним документом з метою доставки одержувачу прискореним способом у визначений строк;

33) нерезиденти:

а) юридичні особи, утворені відповідно до законодавства інших держав, які здійснюють свою діяльність за межами України, а також їх відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України, які не здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України;

б) розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, інші офіційні представництва іноземних держав та міжнародних організацій, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізичні особи: іноземці та особи без громадянства, громадяни України, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України;

34) несупроводжуваний багаж — товари, що відправляються їх власниками — громадянами з оформленням багажних або інших перевізних документів та переміщуються через митний кордон України окремо від цих громадян;

35) особи — юридичні та фізичні особи;

36) особисті речі — товари, нові і такі, що були у вжитку, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб фізичної особи, які відповідають меті перебування зазначеної особи відповідно в Україні або за кордоном, пере-

міщуються через митний кордон України у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі, міжнародних поштових та експрес-відправленнях і не призначені для підприємницької діяльності, відчуження або передачі іншим особам;

37) перевізник — особа, яка здійснює перевезення товарів через митний кордон України та/або між митними органами на території України або є відповідальною за такі перевезення;

38) підприємство — будь-яка юридична особа, а також громадянин-підприємець;

39) платник податків — особа, на яку відповідно до цього Кодексу, Податкового кодексу України та інших законів України покладено обов'язок зі сплати митних платежів;

40) повірений — особа, яка діє на підставі договору доручення з експрес-перевізником і здійснює пред'явлення міжнародних експрес-відправлень митному органу за місцезнаходженням одержувача (відправника);

41) попереднє повідомлення — завчасне повідомлення митного органу декларантом про намір ввезти товари на митну територію України або вивезти їх за її межі;

42) попередній документальний контроль — контрольні заходи, які полягають у перевірці документів та відомостей, необхідних для здійснення державних санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного контролю, та здійснюються митними органами в пунктах пропуску через державний кордон України щодо товарів, у тому числі продуктів та сировини тваринного походження, що переміщуються через митний кордон України;

43) посадові особи підприємств — керівники та інші працівники підприємств (резиденти та нерезиденти), які в силу постійної або тимчасово виконуваних ними трудових (службових) обов'язків відповідають за додержання вимог, встановлених цим Кодексом, законами та іншими нормативно-правовими актами України, а також міжнародними договорами України, укладеними у встановленому законом порядку;

44) посадові особи представництв іноземних держав та міжнародних організацій — акредитовані в Україні глави дипломатичних представництв та члени дипломатичного персоналу, посадові особи консульських установ, представники іноземних держав при міжнародних організаціях, посадові особи міжнародних організацій;

45) постійне місце проживання — місце проживання на території будь-якої держави не менше одного року громадянина, який не має постійного місця проживання на території інших держав і має намір проживати на території цієї держави протягом будь-якого строку, не обмежуючи таке проживання певною метою, і за умови, що таке проживання не є наслідком виконання цим громадянином службових обов'язків або зобов'язань за договором (контрактом);

46) об'єкти права інтелектуальної власності — об'єкти авторського права і суміжних прав, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення (зазначення походження товарів) та сорти рослин;

47) правовласник — особа, якій відповідно до закону належать майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності, або особа, яка діє від її імені в межах наданих повноважень;

48) припаси:

а) товари, призначені для споживання пасажирими та членами екіпажів (бригад) на борту транспортних засобів, незалежно від того, продаються ці товари чи ні;

б) товари, необхідні для експлуатації і технічного обслуговування транспортних засобів на шляху прямування та у пунктах проміжних стоянок чи зупинок (у тому числі пально-мастильні матеріали), крім запасних частин та устаткування, які знаходяться у транспортних засобах на момент прибуття на митну територію України або доставляються на них під час перебування на цій території;

в) товари, які призначаються для продажу на внос пасажирим та членами екіпажів (бригад) транспортних засобів і знаходяться у цих транспортних засобах на момент прибуття на митну територію України або доставляються на них під час перебування на цій території;

49) пропуск товарів через митний кордон України — надання митним органом відповідній особі дозволу на переміщення товарів через митний кордон України з урахуванням заявленої мети такого переміщення;

50) резиденти:

а) юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території, а також їх відокремлені підрозділи за кордоном, що не здійснюють господарської діяльності;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізичні особи: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають постійне місце проживання в Україні, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном;

51) ремонт — операції, що здійснюються для усунення недовліків товарів, приведення їх у робочий стан, відновлення ресурсу або характеристик та не призводять до зміни коду цих товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності;

52) ручна поклажа — товари, що належать громадянам і переміщуються через митний кордон України разом з цими громадянами або уповноваженими ними особами без оформлення багажних чи інших перевізних документів;

53) спеціально виготовлене сховище (тайник) — сховище, виготовлене з метою незаконного переміщення товарів через митний кордон України, а також обладнані та пристосовані з цією метою конструктивні ємності чи предмети, які попередньо піддавалися розбиранню, монтажу тощо;

54) судно закордонного плавання — українське або іноземне судно, яке здійснює міжнародні перевезення товарів та/або пасажирів та прибуває на митну територію України або вибуває за її межі;

55) супроводжуваний багаж — товари, що належать громадянам і переміщуються через митний кордон України у багажних відділеннях транспортних засобів, якими прямують ці громадяни, з оформленням багажних або інших перевізних документів;

56) тарифна квота — визначений обсяг товару, в межах якого ввезення або вивезення такого товару здійснюється за пільговою ставкою мита або без застосування мита;

57) товари — будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі;

58) транспортні засоби — транспортні засоби комерційного призначення, транспортні засоби особистого користування, трубопроводи та лінії електропередачі;

59) транспортні засоби комерційного призначення — будь-яке судно (у тому числі самохідні та несамохідні ліхтери та баржі, а також судна на підводних крилах), судно на повітряній подушці, повітряне судно, автотранспортний засіб (моторні транспортні засоби, причепи, напівпричепи) чи рухомий склад залізниць, що використовуються в міжнародних перевезеннях для платного транспортування осіб або для платного чи безоплатного промислового чи комерційного транспортування товарів разом з їхніми звичайними запасними частинами, приладдям та устаткуванням, а також мастилами та паливом, що містяться в їхніх звичайних баках упродовж їхнього транспортування разом із транспортними засобами комерційного призначення;

60) транспортні засоби особистого користування — наземні транспортні засоби товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТ ЗЕД та причепи до них товарної позиції 8716 згідно з УКТ ЗЕД, які підлягають державній реєстрації, katerи та повтірні судна, що зареєстровані на відповідного громадянина та ввозяться або вивозяться цим громадянином у кількості не більше однієї одиниці на кожного товарну позицію виключно для особистого користування, а не для промислового або комерційного транспортування товарів чи пасажирів за плату або безоплатно;

61) українські товари — товари:

а) які повністю отримані (вироблені) на митній території України та які не містять товарів, ввезених із-за меж митної території України. Товари, повністю отримані (вироблені) на митній території України, не мають митного статусу українських товарів, якщо вони отримані (вироблені) з товарів, які не перебувають у вільному обігу на митній території України;

б) ввезені на митну територію України та випущені для вільного обігу на цій території;

в) отримані (вироблені) на митній території України виключно з товарів, зазначених у підпункті «б», або з товарів, зазначених у підпунктах «а» і «б» цього пункту;

62) умовне звільнення від оподаткування митними платежами — звільнення від сплати нарахovanого податкового зобов'язання у разі розміщення товарів у

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

митні режими, що передбачають звільнення від оподаткування митними платежами за умови дотримання вимог митного режиму;

63) уповноважена особа (представник) — особа, яка на підставі договору або належно оформленого доручення, виданого декларантом, наділена правом вчиняти дії, пов'язані з проведенням митних формальностей, щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення від імені декларанта.

Стаття 5. Державна політика у сфері державної митної справи

1. Державна політика у сфері державної митної справи — це система цілей, принципів, функцій, напрямів, засобів і механізмів діяльності держави, спрямованих на забезпечення національних митних інтересів та безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі та захист внутрішнього ринку, розвиток національної економіки та її інтеграція до світової економіки, наповнення державного бюджету, які реалізуються через:

- 1) механізми тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- 2) участь у митних союзах, зонах вільної торгівлі та міжнародних договорах (конвенціях) з митних питань;
- 3) встановлення порядку переміщення товарів через митний кордон України та здійснення їх митного контролю;
- 4) законодавство України з питань державної митної справи.

Стаття 6. Митні інтереси та митна безпека

1. Митні інтереси України — це національні інтереси України, забезпечення та реалізація яких досягається шляхом здійснення державної митної справи.

2. Митна безпека — це стан захищеності митних інтересів України.

Стаття 7. Державна митна справа

1. Встановлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності митних органів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, становлять державну митну справу.

2. Державна митна справа здійснюється з додержанням прийнятих у міжнародній практиці форм декларування товарів, методів визначення митної вартості товарів, систем класифікації та кодуння товарів та системи митної статистики, інших загальновизнаних у світі норм і стандартів.

3. Засади державної митної справи, зокрема, статус митної служби України та основні питання організації її діяльності, митна територія та митний кордон України, процедури митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, митні режими та умови їх застосування, заборони та/або обмеження щодо ввезення в Україну, вивезення з України та переміщення через територію України транзитом окремих видів товарів, умови та порядок справляння митних платежів, митні пільги, визначаються цим Кодексом та іншими законами України.

4. Безпосереднє керівництво здійсненням державної митної справи покладається на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Стаття 8. Принципи здійснення державної митної справи

1. Державна митна справа здійснюється на основі принципів:

- 1) виключної юрисдикції України на її митній території;
- 2) виключних повноважень митних органів України щодо здійснення державної митної справи;
- 3) законності та презумпції невинуватості;
- 4) єдиного порядку переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України;
- 5) спрощення законної торгівлі;
- 6) визнання рівності та правомірності інтересів усіх суб'єктів господарювання незалежно від форми власності;
- 7) додержання прав та охоронюваних законом інтересів осіб;
- 8) заохочення доброчесності;
- 9) гласності та прозорості;
- 10) відповідальності всіх учасників відносин, що регулюються цим Кодексом.

Стаття 9. Митна територія України

1. Територія України, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води і повітряний простір, а також території вільних митних зон, штучні острови, установки і споруди, створені у виключній (морській) економічній зоні України, на якій поширюється виключна юрисдикція України, становлять митну територію України.

2. Для цілей застосування положень розділів V і IX цього Кодексу території вільних митних зон вважаються такими, що знаходяться поза межами митної території України.

Стаття 10. Митний кордон України

1. Межі митної території України є митним кордоном України. Митний кордон України збігається з державним кордоном України, крім меж штучних островів, установок і споруд, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на якій поширюється виключна юрисдикція України. Межі території зазначених островів, установок і споруд становлять митний кордон України.

Стаття 11. Додержання вимог щодо конфіденційності інформації

1. Інформація, що стосується державної митної справи, отримана митними органами, може використовуватися ними виключно для митних цілей і не може розголошуватися без дозволу суб'єкта, осіб чи органу, що надав таку інформацію, зокрема, передаватися третім особам, у тому числі іншим органам державної влади, крім випадків, визначених цим Кодексом та іншими законами України.

2. Інформація щодо підприємств, громадян, а також товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються ними через митний кордон України, що збирається, використовується та формується митними органами, вноситься до інформаційних баз даних і використовується з урахуванням обмежень, передбачених для інформації з обмеженим доступом.

3. За розголошення інформації, зазначеної у цій статті, посадові особи митних органів несуть відповідальність згідно із законом.

4. Не вважається розголошенням надання знеособленої зведеної інформації для статистичних цілей, знеособленої аналітичної інформації, інформації щодо загальних питань роботи митниці, інформації, яка не стосується конкретних фізичних та/або юридичних осіб і не може становити комерційну таємницю, інформація, яка стосується правопорушень, а також публічне обговорення в засобах масової інформації та суспільстві проблем державної митної справи.

Глава 2. Уповноважений економічний оператор**Стаття 12. Надання статусу уповноваженого економічного оператора**

1. Уповноважений економічний оператор — це підприємство, створене відповідно до законодавства України, яке відповідає умовам, встановленим статтею 14 цього Кодексу, та має право користуватися спеціальними спрощеннями відповідно до статті 15 цього Кодексу.

2. Статус уповноваженого економічного оператора надається підприємству митницею шляхом видачі сертифіката уповноваженого економічного оператора та включення його до Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів.

3. Підприємству може бути видано сертифікати уповноваженого економічного оператора таких видів:

- 1) на спрощення митних процедур;
  - 2) щодо надійності і безпеки;
  - 3) на спрощення митних процедур та щодо надійності і безпеки.
4. Статус уповноваженого економічного оператора визнається на всій митній території України.

Стаття 13. Подання заяви та видача сертифіката уповноваженого економічного оператора

1. З метою отримання статусу уповноваженого економічного оператора підприємство подає до митниці за місцем своєї державної реєстрації заяву, підписану керівником і завірену печаткою підприємства. Вид сертифіката уповноваженого економічного оператора заявник обирає самостійно.

2. До заяви про видачу сертифіката уповноваженого економічного оператора додається анкета з результатами самооцінки, проведеної заявником за такими критеріями:

- 1) дотримання положень законодавства України, у тому числі з питань державної митної справи;
  - 2) система звітності та обліку товарів, транспортних засобів;
  - 3) платоспроможність;
  - 4) відповідність стандартам безпеки.
3. В анкеті зазначаються такі відомості:

- 1) правовий статус заявника, дата його створення, юридичні та банківські реквізити;
- 2) організаційна та матеріальна характеристики підприємства: кількість працюючих, види зовнішньоекономічної діяльності, обсяг річного прибутку;
- 3) зарубіжні торговельні партнери;
- 4) система обліку товарів, що дає змогу порівнювати відомості, надані митним органам при здійсненні митного контролю та митного оформлення, з відомостями про проведення господарської діяльності;
- 5) наявність автоматизованої системи декларування, контролю та обліку митних декларацій, у тому числі з обов'язковим використанням програмного продукту, сумісного з програмними продуктами, які використовуються митними органами;
- 6) обсяг експорту та/або імпорту в кількісному та грошовому виразі;
- 7) залучення посередників при здійсненні зовнішньоторговельних операцій;
- 8) відповідність результатів діяльності вимогам законодавства України, у тому числі з питань державної митної справи: кількість та види порушень, заходів, вжиті для їх усунення;
- 9) ступінь ризику товарів, що імпортується та/або експортуються;
- 10) система ведення бухгалтерського обліку;
- 11) ступінь безпеки та захисту інформації;
- 12) наявність або відсутність внутрішньої системи контролю безпеки, система доступу до інформації;
- 13) проведення аудиту та контроль ступеня безпеки інформації;
- 14) наявність або відсутність посередника у взаємодії з митними органами;
- 15) наявність або відсутність програм захисту у користувачів електронної системи обміну даними, особливих заходів безпеки;
- 16) розробник програмного забезпечення;
- 17) наявність або відсутність інструкції щодо безпеки, у тому числі діловодства у паперовій та електронній формах;
- 18) ступінь фізичної безпеки підприємства: порядок допуску на територію та до приміщень, ступінь їх захисту, наявність або відсутність системи сигналізації та відеоспостереження;
- 19) наявність або відсутність навантажувальної техніки, ступінь її безпеки;
- 20) наявність або відсутність власних та/або орендованих місць зберігання товарів під митним контролем, система безпеки цих місць, система доступу персоналу до них.

4. Форми заяви про видачу сертифіката уповноваженого економічного оператора та анкети з результатами самооцінки, проведеної заявником, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

5. Крім зазначених обов'язкових відомостей, заявник може надати митному органу додаткові відомості, зумовлені специфікою видів зовнішньоекономічної діяльності, які він проводить.

6. Митниця проводить попередню (фізичну та документальну) перевірку відомостей, наданих заявником, і передає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, заяву, анкету та свій висновок про можливість або неможливість надання заявникові статусу уповноваженого економічного оператора.

Якщо протягом трьох років, що передують даті подання заяви, цим підприємством здійснювалося митне оформлення товарів, транспортних засобів в іншому митному органі, то митниця, до якої подана заява, надсилає до такого митного органу запит про перевірку наведених в анкеті відомостей. Перевірка (фізична та документальна) проводиться у тритижневий строк з дня отримання запиту. Результати перевірки надсилаються до митниці — відправника запиту в електронній формі. Після закінчення перевірки митниця передає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, заяву, анкету та свій висновок про можливість або неможливість надання заявникові статусу уповноваженого економічного оператора.

7. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, у двотижневий строк з дня надходження до нього висновку, зазначеного у частині шостій цієї статті, приймає рішення про підтвердження можливості або неможливості надання заявнику статусу уповноваженого економічного оператора та повідомляє про прийняте рішення митницею. У разі прийняття рішення про неможливість надання заявнику статусу уповноваженого економічного оператора зазначаються підстави прийняття такого рішення.

8. До проведення перевірки відповідності зовнішньоекономічної діяльності кандидата на отримання статусу уповноваженого економічного оператора стандартам безпеки можуть залучатися посадові особи спеціалізованих митних органів, фахівці та експерти галузевих міністерств і відомств за погодженням їх керівників та керівника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

9. Рішення щодо надання або ненадання статусу уповноваженого економічного оператора приймається митницею протягом 90 календарних днів з дня отримання нею заяви. За необхідності цей строк може бути продовжений на 30 календарних днів. У разі відмови у наданні статусу уповноваженого економічного оператора митниця письмово повідомляє заявника про підстави такої відмови в межах строку, встановленого цією частиною.

10. Форма і порядок видачі сертифіката уповноваженого економічного оператора визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

11. У разі прийняття рішення про надання підприємству статусу уповноваженого економічного оператора таке підприємство включається до Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів і протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення йому видається відповідний сертифікат.

12. Підприємство зобов'язане інформувати відповідний митний орган про зміну відомостей, заявлених ним для отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора, протягом п'яти робочих днів з дня зміни таких відомостей.

13. Порядок та критерії оцінки відомостей, заявлених підприємством для отримання статусу уповноваженого економічного оператора, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 14. Умови отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора

1. Для отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора підприємство повинно відповідати таким умовам:

- 1) здійснення зовнішньоекономічної діяльності протягом не менше трьох років до дня звернення до митниці з заявою про надання статусу уповноваженого оператора економічної діяльності;
  - 2) відсутність на день звернення до митниці невиконаного зобов'язання із сплати митних платежів та пені;
  - 3) відсутність на день звернення до митниці заборгованості відповідно до податкового законодавства;
  - 4) відсутність протягом трьох років до дня звернення до митниці фактів притягнення посадових осіб підприємства до адміністративної відповідальності за порушення митних правил за статтями 472, 482-485 цього Кодексу;
  - 5) наявність такої системи обліку товарів, яка дає змогу порівнювати документи і відомості, що надаються митним органам при здійсненні митного контролю та митного оформлення, з документами і відомостями про провадження господарської діяльності;
  - 6) відсутність на день звернення до митниці суми непогашеного грошового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки.
2. У разі якщо підприємство на день подання ним заяви про видачу сертифіката уповноваженого економічного оператора протягом трьох років не перебувало на обліку в митних органах, воно додає до заяви письмову згоду про проведення щодо нього митними органами протягом шести місяців з дня отримання ним сертифіката уповноваженого економічного оператора позапланових перевірок обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем, безпосереднім отримувачем, відправником або перевізником яких є зазначене підприємство.

Стаття 15. Спеціальні спрощення, що надаються уповноваженому економічному оператору

1. Уповноваженому економічному оператору, якому видано сертифікат щодо надійності і безпеки, можуть бути надані такі спеціальні спрощення:

- 1) зменшений обсяг відомостей, які необхідно надати митному органу до прибуття на митну територію України та/або вибуття за межі митної території України товарів, транспортних засобів комерційного призначення;
- 2) тимчасове зберігання товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем, у приміщеннях, на відкритих та критих майданчиках уповноваженого оператора економічної діяльності;

- 3) зняття митного забезпечення без отримання дозволу митниці;
- 4) відправка товарів з приміщень, відкритих та критих майданчиків уповноваженого оператора економічної діяльності без пред'явлення їх митному органу відправлення.

2. Уповноваженому економічному оператору, якому видано сертифікат на спрощення митних процедур, можуть бути надані такі спеціальні спрощення:

- 1) здійснення митного контролю в першочерговому порядку;
- 2) розміщення товарів на складі тимчасового зберігання закритого типу без отримання дозволу митного органу;
- 3) звільнення від надання гарантії при здійсненні внутрішнього митного транзиту товарів (крім підкацизних), якщо декларантом є уповноважений економічний оператор;
- 4) митне оформлення товарів на об'єктах уповноваженого оператора економічної діяльності;
- 5) подання однієї митної декларації, якщо протягом певного часу, погодженого з митним органом, товари неодноразово ввозяться на митну територію України або вивозяться за її межі однією особою за одним зовнішньоекономічним договором.

3. Уповноваженому економічному оператору, якому видано сертифікат на спрощення митних процедур та щодо надійності і безпеки, можуть бути надані одночасно спеціальні спрощення, визначені частинами першою і другою цієї статті.

4. Спеціальні спрощення, передбачені цією статтею, застосовуються у разі, якщо уповноважений економічний оператор здійснює декларування товарів самостійно, та у разі, якщо уповноважений економічний оператор доручає у встановленому законодавством порядку здійснити декларування товарів від свого імені іншій особі.

5. Отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора надає відповідній особі право на провадження видів діяльності, зазначених у статті 404 цього Кодексу.

6. Порядок застосування спеціальних спрощень, передбачених цією статтею, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 16. Зупинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора

1. Дія сертифіката уповноваженого економічного оператора зупиняється митницею за наявності таких підстав:

- 1) виявлення митним органом достовірних фактів та відомостей, що спростовують відомості, надані за результатами самооцінки;
- 2) подання підприємством заяви про зупинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора;
- 3) наявність заборгованості із сплати митних платежів та пені;
- 4) притягнення керівників заявника, його засновників, акціонерів — фізичних осіб, які володіють контрольним пакетом акцій, до кримінальної відповідальності за злочини проти власності, у сфері господарської діяльності та/або у сфері службової діяльності;
- 5) порушення справи про порушення заявником митних правил за статтями 472, 482-485 цього Кодексу;
- 6) невиконання вимог частини дванадцятої статті 13 цього Кодексу;
- 7) наявність непогашеного грошового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки.

2. Строк зупинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора становить:

- 1) у випадку, передбаченому пунктом 1 частини першої цієї статті, — до трьох місяців;
- 2) у випадку, передбаченому пунктом 2 частини першої цієї статті, — згідно із заявою, але не більше трьох місяців;
- 3) у випадку, передбаченому пунктом 3 частини першої цієї статті, — до погашення заборгованості;
- 4) у випадках, передбачених пунктами 4 і 5 частини першої цієї статті, — до набрання законної сили вироком у кримінальній справі, постановою про притягнення до адміністративної відповідальності у справі про порушення митних правил або постановою (ухвалою) про закриття справи;
- 5) у випадку, передбаченому пунктом 6 частини першої цієї статті, — до одного місяця;
- 6) у випадку, передбаченому пунктом 7 частини першої цієї статті, — до погашення грошового зобов'язання.

3. Митниця протягом п'яти робочих днів з дати зупинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора письмово інформує про це уповноваженого економічного оператора.

Стаття 17. Анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора

1. Сертифікат уповноваженого економічного оператора анулюється у разі:

- 1) подання підприємством заяви про виключення його з Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів;
- 2) припинення юридичної особи — уповноваженого економічного оператора згідно із законодавством України;
- 3) набрання стосовно керівників уповноваженого економічного оператора, його засновників, акціонерів, які володіють контрольним пакетом акцій, законної сили обвинувальним вироком суду за злочини проти власності, у сфері господарської діяльності та/або у сфері службової діяльності;
- 4) притягнення більше двох разів протягом року посадових осіб уповноваженого економічного оператора до адміністративної відповідальності за порушення митних правил за статтями 472, 482-485 цього Кодексу;
- 5) неподання підприємством відомостей, передбачених частиною дванадцятою статті 13 цього Кодексу, протягом строку припинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора.

2. Рішення про анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора оформлюється наказом митниці і набирає чинності з дня видання зазначеного наказу. Належним чином завірена копія цього наказу не пізніше першого робочого дня, наступного за днем його видання, вручається під розписку керівникові відповідного підприємства або надсилається цьому підприємству рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

Стаття 18. Єдиний реєстр уповноважених економічних операторів

1. Єдиний реєстр уповноважених економічних операторів складається з трьох розділів відповідно до видів отриманих підприємствами сертифікатів уповноваженого економічного оператора.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, веде Єдиний реєстр уповноважених економічних операторів та забезпечує його оприлюднення на своєму офіційному сайті.

Глава 3. Інформування, консультування та попередні рішення з питань державної митної справи**Стаття 19. Інформування про митні правила**

1. Митні органи інформують заінтересованих осіб про митні правила у встановленому законом порядку.

2. Для спрощення доступу заінтересованих осіб до такої інформації митні органи застосовують інформаційні технології.

Стаття 20. Інформація щодо законодавства України з питань державної митної справи

1. Інформація щодо законодавства України з питань державної митної справи надається у встановленому законом порядку.

2. Митні органи надають не тільки інформацію, яку запитувала заінтересована особа, а й будь-яку іншу інформацію, яка стосується запиту, якщо її доведення до відома заінтересованої особи вважається митним органом доцільним.

3. Стислі довідки щодо основних положень законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі щодо пільг, які надаються при переміщенні товарів через митний кордон України, розміщуються для загального ознайомлення в місцях розташування митних органів. Довідки друкуються українською мовою, офіційними мовами відповідних суміжних країн, а також іншими іноземними мовами, які є мовами міжнародного спілкування.

Стаття 21. Консультування з питань державної митної справи

1. За зверненнями підприємств та громадян, що переміщують товари, транспортні засоби комерційного призначення через митний кордон України або провадять діяльність, контроль за якою відповідно до цього Кодексу покладено на митні органи (заінтересованих осіб), митні органи безоплатно надають консультації з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи.

2. Консультації з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи надаються митницями за місцем розташування підприємств (за місцем проживання або тимчасового перебування громадян) або центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в усній, пись-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

мовій або, за бажанням заінтересованої особи, електронній формі у строк, що не перевищує 30 календарних днів, наступних за днем отримання відповідного звернення. Консультації в письмовій формі надаються у вигляді рішень митних органів.

3. Консультація з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи має індивідуальний характер і може використовуватися виключно особою, якій надано таку консультацію.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, періодично проводить узагальнення консультацій з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи, які стосуються значної кількості осіб або значних сум митних платежів, та затверджує своїми наказами узагальнені консультації, які підлягають оприлюдненню.

5. Не може бути притягнуто до відповідальності особу, яка діяла відповідно до консультації з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи, наданої в письмовій або електронній формі, а також до узагальненої консультації, зокрема, на підставі того, що у подальшому такі консультації були змінені або скасовані.

6. Консультація з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи може бути оскаржена до органу вищого рівня в порядку, визначеному главою 4 цього Кодексу, або до суду як правовий акт індивідуальної дії, якщо вона, на думку заінтересованої особи, суперечить нормам відповідного акта законодавства. Визнання судом такої консультації недійсною є підставою для надання нової консультації з урахуванням висновків суду.

Стаття 22. Відповідальність за порушення порядку надання інформації

1. За надання недостовірної інформації, а також за неправомірну відмову у наданні відповідної інформації, несвочасне надання інформації та інші правопорушення у сфері інформаційних відносин посадові особи митної служби України несуть відповідальність, передбачену законом.

Стаття 23. Попередні рішення

1. За письмовими зверненнями декларантів або уповноважених ними осіб митні органи приймають попередні рішення щодо застосування окремих положень законодавства України з питань державної митної справи. Такі рішення виносяться до початку переміщення товарів через митний кордон України.

2. Попереднє рішення є обов'язковим для виконання будь-яким митним органом.

3. Форма попереднього рішення та порядок його прийняття визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

4. Попередні рішення можуть прийматися з питань:

1) класифікації товарів (у тому числі комплексних об'єктів, що постачаються в розібраному стані декількома партіями протягом тривалого періоду) згідно з УКТ ЗЕД;

2) визначення країни походження товарів;

3) надання у випадках, передбачених цим Кодексом, дозволу на поміщення товарів в окремі митні режими.

5. Строк прийняття попередніх рішень з питань класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД та надання дозволу на поміщення товарів в окремі митні режими становить 30 днів з дня отримання митним органом відповідного звернення. Цей строк може бути продовжений керівником митного органу або уповноваженою ним особою, але не більше, ніж на 15 днів, про що повідомляється особі, яка подала звернення. Попереднє рішення про визначення країни походження товару приймається в строк, що не перевищує 150 днів з дня отримання митним органом відповідного звернення за умови, що декларантом або уповноваженою ним особою повідомлено всі необхідні для прийняття такого рішення дані про товар.

6. Строк дії попереднього рішення становить три роки з дати його винесення, якщо факти та умови (у тому числі правила визначення походження товарів), на основі яких було прийнято це рішення, залишаються незмінними.

7. Митний орган, який прийняв попереднє рішення, може його відкликати. Попереднє рішення підлягає відкликанню, якщо воно:

1) було прийняте на підставі поданих заявником недостовірних документів, наданої ним недостовірної інформації, та/або внаслідок ненадання підприємством всієї наявної у нього інформації, необхідної для прийняття зазначеного рішення, що суттєво вплинуло на характер цього рішення;

2) вступило в суперечність із законодавством України з питань державної митної справи внаслідок змін в останньому;

3) прийняте з порушенням вимог цього Кодексу.

8. Якщо попереднє рішення відкликано митним органом з причини, зазначеної у пункті 1 частини сьомої цієї статті, декларант або уповноважена ним особа несе передбачену цим Кодексом та іншими законами України відповідальність за негативні наслідки застосування такого рішення з моменту його прийняття.

9. Якщо попереднє рішення відкликано митним органом з причин, зазначених у пунктах 2 і 3 частини сьомої цієї статті, декларант або уповноважена ним особа не несе відповідальності за негативні наслідки застосування такого рішення з моменту його прийняття і до моменту його відкликання.

10. Попереднє рішення вважається відкликаним з дня прийняття рішення про його відкликання. Письмове повідомлення про відкликання негайно направляється особі, за зверненням якої воно було прийняте.

11. За необхідності внесення змін до попереднього рішення таке рішення відкликається, а на його заміну приймається нове з обов'язковим посиланням у ньому на відкликане рішення та зазначенням причин його відкликання. Нове попереднє рішення не пізніше наступного робочого дня після його прийняття надсилається особі, за зверненням якої було прийнято відкликане рішення.

12. Попередні рішення, є загальнодоступними та оприлюднюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Глава 4. Оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів, організацій, їх посадових осіб та інших працівників і відповідальність за них

Стаття 24. Право на оскарження

1. Кожна особа має право оскаржити рішення, дії або бездіяльності митних органів, організацій, їх посадових осіб та інших працівників, якщо вважає, що цими рішеннями, діями або бездіяльністю порушено її права, свободи чи інтереси.

2. Предметом оскарження є:

1) рішення — окремі акти, якими митні органи, організації або їх посадові особи приймають рішення з питань, передбачених законодавством України з питань державної митної справи, а також задовольняють скарги, заяви, клопання конкретних фізичних чи юридичних осіб або відмовляють у їх задоволенні;

2) дії — вчинки посадових осіб та інших працівників митних органів, організацій, пов'язані з виконанням ними обов'язків, покладених на них відповідно до цього Кодексу та інших актів законодавства України;

3) бездіяльність — невиконання митними органами, організаціями, їх посадовими особами та іншими працівниками обов'язків, покладених на них відповідно до цього Кодексу та інших актів законодавства України, або неприйняття ними рішень з питань, віднесених до їх повноважень, протягом строку, визначеного законодавством.

3. Правила цієї глави застосовуються у всіх випадках оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів, організацій, їх посадових осіб та інших працівників, крім оскарження постанов по справах про порушення митних правил та випадків, коли законом встановлено інший порядок оскарження зазначених рішень, дій чи бездіяльності.

4. У випадках, встановлених законом, із скаргами або заявами про захист прав, свобод чи інтересів інших осіб мають право звертатися Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, прокурор, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, громадяни та підприємства.

5. Оскарження податкових повідомлень-рішень митних органів здійснюється у порядку, встановленому Податковим кодексом України.

Стаття 25. Порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів, організацій, їх посадових осіб та інших працівників до посадових осіб та органів вищого рівня

1. Посадовими особами вищого рівня стосовно посадових осіб та інших працівників митних органів, організацій є керівники цих органів, організацій.

2. Органами вищого рівня є:

1) щодо митних постів — митниці, структурними підрозділами яких є ці митні пости;

2) щодо митниць, спеціалізованих митних органів, митних організацій — центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи;

3) щодо центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, — центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

3. Скарга на рішення, дії або бездіяльність посадової особи або іншого працівника митного органу, організації (включаючи заступника керівника) подається керівником цього органу, організації.

4. Скарга на рішення, дії або бездіяльність керівника митного поста подається до митниці, структурним підрозділом якої є цей митний пост.

5. Скарга на рішення, дії або бездіяльність керівника митниці, спеціалізованого митного органу, митної організації подається до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

6. Скарга на рішення, дії або бездіяльність керівника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері митної справи, подається до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, якщо інше не передбачено законом.

7. Виконання оскаржуваного рішення може бути зупинено повністю чи в певній частині посадовою особою або органом, що розглядає скаргу. Посадова особа або орган, які розглядають скаргу, зобов'язані надати особі, яка подала скаргу, належним чином обгрунтовану письмову відповідь у визначений законом строк. Виконання оскаржуваного податкового повідомлення-рішення здійснюється у порядку, передбаченому Податковим кодексом України.

Стаття 26. Вимоги до форми та змісту скарг, строки їх подання, порядок і строки їх розгляду

1. Вимоги до форми та змісту скарг громадян, строки їх подання, порядок і строки їх розгляду, а також відповідальність за протиправні дії, пов'язані з поданням та розглядом скарг, визначаються Законом України «Про звернення громадян».

2. Скарга підприємства повинна містити всі необхідні реквізити цього підприємства та бути підписана керівником зазначеного підприємства або особою, яка виконує його обов'язки. Якщо інше не передбачено законом, скарги підприємств подаються і розглядаються у такому самому порядку і в ті самі строки, що й скарги громадян.

3. Скарга повинна містити конкретну інформацію про предмет оскарження і бути належним чином аргументованою. У разі якщо особа при поданні скарги не може надати відповідних доказів, такі докази можуть бути представлені пізніше, але в межах строку, відведеного законом на розгляд скарги.

Стаття 27. Особливості задоволення скарг на рішення, дії або бездіяльності митних органів або їх посадових осіб

1. Якщо задоволення скарги на рішення, дії або бездіяльності митних органів або їх посадових осіб пов'язане з виплатою грошових сум, їх виплата здійснюється за рахунок державного бюджету територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, на підставі рішення суду, органу чи посадової особи щодо задоволення скарги повністю або частково в порядку, визначеному законом.

Стаття 28. Перевірка законності та обгрунтованості рішень, дій або бездіяльності митних органів або їх посадових осіб у порядку контролю

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, має право в порядку контролю за діяльністю підпорядкованих митних органів або їх посадових осіб скасовувати або змінювати їхні неправомірні рішення, а також вживати передбачених законом заходів за фактами неправомірних рішень, дій або бездіяльності зазначених органів або осіб.

Стаття 29. Оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів або їх посадових осіб у судовому порядку

1. Рішення, дії або бездіяльності митних органів або їх посадових осіб можуть бути оскаржені безпосередньо до суду в порядку, визначеному законом.

2. Якщо рішення, дії або бездіяльності митного органу або його посадової особи одночасно оскаржуються до органу (посадової особи) вищого рівня та до суду і суд відкриває провадження у справі, розгляд скарги органом (посадовою особою) вищого рівня припиняється.

Стаття 30. Відповідальність митних органів, організацій, їх посадових осіб та інших працівників

1. Посадові особи та інші працівники митних органів, організацій, які прийняли неправомірні рішення, вчинили неправомірні дії або допустили бездіяльність, у тому числі в особистих корисливих цілях або на користь третіх осіб, несуть кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та іншу відповідальність відповідно до закону.

2. Шкода, заподіяна особам та їх майну неправомірними рішеннями, діями або бездіяльністю митних органів, організацій або їх посадових осіб чи інших працівників при виконанні ними своїх службових (трудових) обов'язків, відшкодовується цими органами, організаціями у порядку, визначеному законом.

Глава 5. Інформаційні технології та інформаційні ресурси у державній митній справі

Стаття 31. Застосування інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і засобів їх забезпечення

1. Проведення передбачених цим Кодексом митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється з використанням інформаційних технологій, у тому числі заснованих на інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, і засобів їх забезпечення.

2. Впровадження інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем здійснюється відповідно до міжнародних стандартів та стандартів України. Під час їх впровадження митні органи проводять консультації з усіма безпосередньо заінтересованими сторонами.

3. У державній митній справі можуть застосовуватися інформаційні, телекомунікаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи і засоби їх забезпечення, розроблені, виготовлені або придбані митними органами.

4. Інформаційні, телекомунікаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи і засоби їх забезпечення, розроблені, виготовлені або придбані митними органами, є державною власністю і закріплюються за відповідними митними органами.

5. Можливість використання для здійснення державної митної справи інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і засобів їх забезпечення, а також порядок і умови їх застосування визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 32. Вимоги щодо відповідності національним стандартам інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і засобів їх забезпечення

1. Відповідність національним стандартам інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і засобів їх забезпечення підтверджується відповідно до законодавства.

Стаття 33. Інформаційні ресурси митних органів

1. Інформаційні ресурси митних органів складаються із відомостей, що містяться у документах, які надаються під час проведення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів, та інших документах.

2. Інформаційні ресурси митних органів — це сукупність електронної інформації, що включає електронні дані, створені, оброблені та накопичені в інформаційних системах митних органів.

3. Необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення документи, подання яких митним органам передбачено цим Кодексом, надаються цим органам іншими органами державної влади в електронній формі із застосуванням засобів електронного цифрового підпису. Порядок інформаційного обміну між митними та іншими державними органами за допомогою електронних засобів передачі інформації визначається Кабінетом Міністрів України.

4. Порядок використання інформаційних ресурсів, що знаходяться у віданні митних органів, визначається цим Кодексом та іншими законодавчими актами України.

Стаття 34. Інформаційні, телекомунікаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи і засоби їх забезпечення, що використовуються суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, встановлює вимоги до інформацій-

них, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і засобів їх забезпечення, що використовуються:

1) суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності при застосуванні спеціальних спрощених процедур;

2) утримувачами складів тимчасового зберігання, митних складів, митними брокерами, іншими суб'єктами господарювання за їх бажанням для подання документів і відомостей, передбачених цим Кодексом.

2. Використання для митних цілей зазначених систем допускається тільки після перевірки їх відповідності встановленим стандартам (вимогам) та проведення консультацій за участю всіх безпосередньо заінтересованих сторін. Перевірка організується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

3. Митні органи та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності відповідно до закону можуть обмінюватися будь-якою інформацією, обмін якою прямо не передбачений законодавством України з питань державної митної справи, зокрема, з метою налагодження співробітництва з питань ідентифікації та протидії ризикам. Такий обмін може відбуватися на основі письмової угоди та передбачати доступ митних органів до електронних інформаційних систем суб'єкта господарювання. Будь-яка інформація, що надається сторонами у ході співробітництва, є конфіденційною, якщо сторони не домовилися про інше.

Стаття 35. Захист електронної інформації в інформаційних системах митних органів та суб'єктів, що беруть участь в інформаційних відносинах

1. Захист електронної інформації в інформаційних системах митних органів та суб'єктів, що беруть участь в інформаційних відносинах, здійснюється в порядку, визначеному законодавством.

2. Контроль за здійсненням захисту електронної інформації в інформаційних системах митних органів, а також за дотриманням правил користування засобами захисту інформації здійснюють центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та інші уповноважені державні органи.

Розділ II КРАЇНА ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ

Глава 6. Країна походження товару та критерії достатньої переробки товару. Документи про походження товару

Стаття 36. Визначення країни походження товару

1. Країна походження товару визначається з метою оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, заборон та/або обмежень щодо переміщення через митний кордон України, а також забезпечення обліку цих товарів у статистиці зовнішньої торгівлі.

2. Країною походження товару вважається країна, в якій товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці відповідно до критеріїв, встановлених цим Кодексом.

3. Під країною походження товару можуть розумітися група країн, митні союзи країн, регіон чи частина країни, якщо є необхідність їх виділення з метою визначення походження товару.

4. Для цілей визначення країни походження товару не враховується походження енергії, машин та інструментів, що використовуються для його виробництва або переробки.

5. Приладдя, запасні частини та інструменти, використовувані в машинах, пристроях, агрегатах або транспортних засобах, вважаються такими, що походять з тієї самої країни, що і ці машини, пристрої, агрегати або транспортні засоби, за умови їх ввезення та продажу разом із зазначеними машинами, пристроями, агрегатами або транспортними засобами і відповідності їх комплектації та кількості звичайно використовуваним приладдю, запасним частинам та інструментам.

6. Положення цього Кодексу застосовуються для визначення походження товарів, на які при ввезенні їх на митну територію України поширюється режим найбільшого сприяння (непреференційне походження), з метою застосування до таких товарів передбачених законом заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

7. Повністю вироблені або піддані достатній переробці товари преференційного походження визначаються на основі законів України, а також міжнародних договорів України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

8. При існуванні встановлених правил прямого транспортування товарів із країни їхнього походження дозволяється відступати від них у випадках, коли таке транспортування неможливе в силу географічного положення та/або якщо товари знаходяться під митним контролем у третій країнах.

9. Особливості визначення країни походження товару, що ввозяться з територій спеціальних (вільних) економічних зон, розташованих на території України, встановлюються законом.

Стаття 37. Дотримання конфіденційності інформації при визначенні країни походження товару

1. Інформація конфіденційного характеру або інформація, надана в конфіденційному порядку для цілей визначення країни походження товару, не може бути розголошена без спеціального дозволу особи чи уряду, які надали таку інформацію, крім випадків, коли це необхідно для забезпечення розгляду справи в суді.

Стаття 38. Товари, повністю вироблені у даній країні

1. Товарами, повністю виробленими у даній країні, вважаються:

1) корисні копалини, добуті з надр цієї країни, в її територіальних водах або на її морському дні;

2) продукція рослинного походження, вирощена або зібрана в цій країні;

3) живі тварини, що народилися та вирощені в цій країні;

4) продукція, одержана від живих тварин у цій країні;

5) продукція, одержана в результаті мисливського або рибальського промислу в цій країні;

6) продукція морського рибальського промислу та інша продукція морського промислу, одержана судом цієї країни або судом, що орендоване (зафрахтоване) цією країною;

7) продукція, одержана на борту переробного судна цієї країни виключно з продукції, зазначеної у пункті 6 цієї статті;

8) продукція, одержана з морського дна або з морських надр за межами територіальних вод цієї країни, за умови, що ця країна має виключне право на розробку цього морського дна або цих морських надр;

9) брутт та відходи, одержані в результаті виробничих або інших операцій з переробки в цій країні, а також вироби, що були у вжитку, зібрані в цій країні та придатні лише для переробки на сировину (утилізації);

10) електроенергія, вироблена в цій країні;

11) товари, вироблені в цій країні виключно з продукції, зазначеної у пунктах 1-10 цієї статті.

Стаття 39. Особливості визначення походження товарів, повністю вироблених або достатньо перероблених у вільних митних зонах на території України, під час випуску їх для вільного обігу на митній території України

1. Товарами, повністю виробленими у вільних митних зонах на території України, вважаються товари, визначені у статті 38 цього Кодексу.

2. Товари вважаються достатньо переробленими у вільних митних зонах, якщо:

1) товари, що декларуються, класифікуються в тарифній позиції іншій, ніж матеріали чи вироби, що походять з третіх країн і були використані для їх виготовлення;

2) у вартості товарів, що декларуються, частка доданої вартості становить не менш як 50 відсотків.

3. Критерієм достатньої переробки наземних (дорожніх) транспортних засобів, що класифікуються за товарними позиціями 8702, 8703, 8704 згідно з УКТ ЗЕД, є обов'язкове виконання таких виробничих та технологічних операцій:

1) виготовлення кузова (кабіни) транспортного засобу, коли з окремих елементів, деталей або вузлів методами нероз'ємного з'єднання виготовляється кузов (кабіна), призначений для подальшого фарбування і складання. При цьому у процесі виготовлення кузова (кабіни) складається в єдине ціле не менш як шість основних елементів кузова (кабіни), серед яких повинні бути дах, боковина ліва, боковина права, підлога;

2) фарбування кузова (кабіни);

3) спорядження кузова (кабіни);

4) складання транспортного засобу.

4. Не визнаються такими, що відповідають критерію достатньої переробки у вільних митних зонах на території України, операції, визначені частиною шостою статті 40 цього Кодексу.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Стаття 40. Критерії достатньої переробки товару

1. У разі якщо у виробництві товару беруть участь дві або більше країн, країною походження товару вважається країна, в якій були здійснені останні операції з переробки, достатні для того, щоб товар отримав основні характерні риси повністю виготовленого товару, що відповідають критеріям достатньої переробки згідно з положеннями цієї статті.

2. Критеріями достатньої переробки є:

- 1) виконання виробничих або технологічних операцій, за результатами яких змінюється класифікаційний код товару згідно з УКТ ЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків;
- 2) зміна вартості товару в результаті його переробки, коли відсоткова частка вартості використаних матеріалів або доданої вартості досягає відсоткової частки у вартості кінцевого товару (правило адвалорної частки);
- 3) виконання виробничих та/або технологічних операцій, які в результаті переробки товару не ведуть до зміни його класифікаційного коду згідно з УКТ ЗЕД або вартості згідно з правилом адвалорної частки, але з дотриманням певних умов вважаються достатніми для визнання товару походженням із тієї країни, де такі операції мали місце.

3. Критерії достатньої переробки, визначені в пунктах 2 і 3 частини другої цієї статті, для конкретних товарів встановлюються та застосовуються у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

4. Якщо стосовно конкретного товару такі критерії достатньої переробки, як правило адвалорної частки та виконання виробничих і технологічних операцій, не встановлено, то застосовується правило, згідно з яким товар вважається підданим достатній переробці, якщо в результаті його переробки змінено класифікаційний код товару згідно з УКТ ЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків.

5. У разі застосування правила адвалорної частки вартість товару, одержаного в результаті переробки в цій країні, визначається на базі ціни франко-завод виробника товару. Вартість складових цього товару, що походять з інших країн, визначається за їх митною вартістю, а тих складових, походження яких не визначено, — за встановленою ціною першого їх продажу в цій країні.

6. Незалежно від положень цієї статті не відповідають критерію достатньої переробки:

- 1) операції, пов'язані із забезпеченням збереження товарів під час зберігання чи транспортування;
- 2) операції щодо підготовки товарів до продажу та транспортування (роздрібнення партій, формування відправлень, сортування, перепакування);
- 3) прості складальні операції — операції, які здійснюються шляхом складання виробів за допомогою простого кріпильного матеріалу (гвинтів, гайок, болтів тощо) чи клепаання, склеювання або монтажу готових вузлів за допомогою зварювання (за винятком виготовлення складних виробів шляхом зварювання), а також інші операції (регулювання, контроль, заправка робочою рідиною тощо), необхідні у процесі складання і не пов'язані з переробкою (обробкою) товарів, незалежно від кількості та складності таких операцій;
- 4) змішування товарів, які походять з різних країн, якщо характеристики кінцевої продукції суттєво не відрізняються від характеристик товарів, що змішуються;
- 5) забій тварин;
- 6) комбінація двох чи більше вищезазначених операцій.

Стаття 41. Визначення країни походження товару, якщо товари поставляються партіями

1. Товари у розібраному чи незібраному вигляді, що поставляються кількома партіями, у разі якщо за виробничими чи транспортними умовами неможливе їх відвантаження однією партією, а також у випадках, коли партія товару роздібнена на кілька партій в результаті помилки, повинні розглядатися за бажанням декларанта або уповноваженої ним особи як єдиний товар для цілей визначення країни походження товару.

2. Умовою застосування цього правила є:

- 1) попереднє повідомлення митного органу про роздрібнення партії розібраного чи незібраного товару на кілька партій із зазначенням причин такого роздрібнення, наявність докладної специфікації кожної партії із зазначенням кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД, вартості і країни походження товарів, що входять до кожної партії;
- 2) документальне підтвердження помилковості роздрібнення однієї партії товару на кілька партій;
- 3) поставка всіх партій товарів з однієї країни одним постачальником;
- 4) митне оформлення всіх партій товарів в одному митному органі.

Стаття 42. Особливості визначення країни походження упаковки

1. Країна походження упаковки, в якій товар ввозиться на митну територію України, вважається тією ж, що і країна походження самого товару, крім випадків, коли законодавство України передбачає її окреме декларування для тарифних цілей. У таких випадках країна походження упаковки визначається окремо від країни походження товару.

2. Для цілей визначення країни походження товару, у тому числі при застосуванні правила адвалорної частки, у тих випадках, коли упаковка, в якій товар ввозиться на митну територію України, вважається походженням з тієї ж країни, що і сам товар, враховується лише та упаковка, в якій товар звичайно реалізується у роздрібній торгівлі.

Глава 7. Підтвердження країни походження товару

Стаття 43. Документи, що підтверджують країну походження товару

1. Документами, що підтверджують країну походження товару, є сертифікат про походження товару, засвідчена декларація про походження товару, декларація про походження товару, сертифікат про регіональне найменування товару.
2. Країна походження товару заявляється (декларується) митному органу шляхом подання оригіналів документів про походження товару.
3. Сертифікат про походження товару — це документ, який однозначно свідчить про країну походження товару і виданий компетентним органом даної країни або країни вивезення, якщо у країні вивезення сертифікат видається на підставі сертифіката, виданого компетентним органом у країні походження товару.

4. У разі втрати сертифіката приймається його офіційно завірений дублікат.

5. Засвідчена декларація про походження товару — це декларація про походження товару, засвідчена державною організацією або компетентним органом, наділеним відповідними повноваженнями.

6. Декларація про походження товару — це письмова заява про країну походження товару, зроблена у зв'язку з вивезенням товару виробником, продавцем, експортером (постачальником) або іншою компетентною особою на комерційному рахунку чи будь-якому іншому документі, який стосується товару.

7. Сертифікат про регіональне найменування товару — це документ, який підтверджує, що товари відповідають визначенню, характерному для відповідного регіону країни, та виданий компетентним органом відповідно до законодавства країни вивезення товару.

8. У разі якщо в документах про походження товару є розбіжності у відомостях про країну походження товару або митним органом встановлено інші відомості про країну походження товару, ніж ті, що зазначені у документах, декларант або уповноважена ним особа має право надати митному органу для підтвердження відомостей про заявлену країну походження товару додаткові відомості.

9. Додатковими відомостями про країну походження товару є відомості, що містяться в товарних накладних, пакувальних листах, відвантажувальних специфікаціях, сертифікатах (відповідності, якості, фітосанітарних, ветеринарних тощо), митній декларації країни експорту, паспортах, технічній документації, висновках-експертизах відповідних органів, інших матеріалах, що можуть бути використані для підтвердження країни походження товару.

Стаття 44. Порядок підтвердження країни походження товару

1. Для підтвердження країни походження товару митний орган у передбачених законом випадках має право вимагати та отримувати документи про походження такого товару.

2. У разі ввезення товару на митну територію України сертифікат про походження товару, виданий компетентним органом, подається обов'язково лише у випадках, коли це необхідно для застосування митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, інших заходів економічного або торговельного характеру, що здійснюються в односторонньому порядку або відповідно до двосторонніх чи багатосторонніх міжнародних договорів, укладених відповідно до закону, або заходів, які здійснюються відповідно до закону для забезпечення здоров'я населення чи суспільного порядку, а також якщо у митного органу є підстави для підозри у заявленні (наданні) недостовірних відомостей щодо країни походження товару.

3. При обов'язковому представленні документів, які підтверджують походження товарів, декларація про походження товару подається у випадках, якщо:

1) товари переміщуються через митний кордон України дрібними партіями у неспроводжуваному багажі на адресу громадян або в ручній поклажі громадян за умови, що ці товари мають некомерційний характер, а їхня сукупна вартість не перевищує еквівалент 500 євро;

2) сукупна вартість партій товарів не перевищує еквівалент 300 євро.

У випадках відправлення кількох партій товарів, зазначених у цій частині, в один і той же час, в один і той же спосіб, одним відправником одному одержувачу їх сукупна вартість приймається рівною загальній вартості цих партій товарів.

4. Документи, які підтверджують країну походження товару, не вимагаються у разі, якщо:

- 1) товари, що переміщуються через митний кордон України, не підлягають письмовому декларуванню відповідно до цього Кодексу;
- 2) товари ввозяться громадянами та оподатковуються за єдиною ставкою мита відповідно до розділу XII цього Кодексу;
- 3) товари ввозяться на митну територію України в режимі тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування;
- 4) товари переміщуються митною територією України в режимі транзиту;
- 5) це передбачено міжнародним договором, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України;
- 6) через митний кордон України переміщуються зразки флори, фауни, ґрунтів, каміння тощо для наукових досліджень, відібрані на об'єктах України, які розташовані в полярних регіонах або на островах у нейтральних водах Світового океану, що знаходяться у сфері наукових інтересів України.

Стаття 45. Перевірка документів, що підтверджують країну походження товару

1. У разі виникнення сумнівів з приводу дійсності документів про походження товару чи достовірності відомостей, що в них містяться, включаючи відомості про країну походження товару, митний орган може звернутися до компетентного органу, що видав документ, або до компетентних організацій країни, зазначеної як країна походження товару, із запитом про проведення перевірки цих документів про походження товару чи надання додаткових відомостей.

2. Запит про проведення перевірки повинен містити виклад обставин, що дали підстави для сумнівів з приводу достовірності задекларованої країни походження товару, послання на правила визначення походження товарів, що застосовуються в Україні, а також іншу необхідну інформацію.

3. До запиту додається документ, що підлягає перевірці, або його копія, а також у разі необхідності інші відомості, що можуть сприяти проведенню перевірки.

4. Запит про проведення перевірки надсилається протягом 1095 днів з дня подання документа про походження товару, крім випадків, коли така перевірка ініціюється у зв'язку з провадженням у кримінальній справі.

5. У випадках, визначених цією статтею, товар вважається таким, що походить з відповідної країни, з моменту отримання митними органами належним чином оформлених документів про походження товару або затребуваних ними додаткових відомостей.

Стаття 46. Видача сертифікатів про походження товару з України

1. У разі вивезення товарів з митної території України сертифікат про походження товару з України в тих випадках, коли він необхідний і це відображено у національних правилах країни ввезення чи передбачено міжнародними договорами України, укладеними у встановленому законом порядку, видається органом або організацією, уповноваженими на це відповідно до закону.

2. Органи, які видали сертифікат про походження товару з України, зобов'язані зберігати його копію та інші документи, на підставі яких засвідчено походження цього товару з України, не менше 1095 днів від дня його видачі.

Стаття 47. Верифікація (перевірка достовірності) сертифікатів про походження товару з України

1. Верифікація (перевірка достовірності) сертифікатів про походження товару з України здійснюється митними органами у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Органи та/або організації, уповноважені видавати сертифікати про походження товару з України, зобов'язані за запитом митних органів безоплатно надавати їм інформацію, пов'язану з видачею таких сертифікатів і необхідну для здійснення їх верифікації.

3. З метою встановлення достовірності даних, зазначених у сертифікаті про походження товару з України, митні органи можуть затримувати та отримувати у підприємств — виробників товарів або підприємств, які одержали від уповноваженого органу сертифікат про походження товару з України, документацію, необхідну для перевірки даних, зазначених у такому сертифікаті, а також здійснювати у порядку, встановленому законом, безпосередньо на підприємствах перевірку виробництва товарів та первинної документації, пов'язаної з таким виробництвом.

4. З метою встановлення достовірності даних, зазначених у сертифікаті про походження товару з України, митні органи можуть у порядку, встановленому цим Кодексом, проводити дослідження (аналіз, експертизу) проб (зразків) такого товару.

Стаття 48. Підстави для відмови у випуску товару

1. Митний орган відмовляє у випуску товару, якщо цей товар походить з країни, товари якої заборонені до переміщення через митний кордон України згідно із законодавством України.

2. Товари, походження яких достовірно не встановлено, випускаються митним органом у вільний обіг на митній території України за умови сплати ввізного мита за повними ставками Митного тарифу України.

3. У разі неможливості достовірно встановити країну походження товарів, щодо яких застосовуються особливі види мита (антидемпінгове, компенсаційне або спеціальне), такі товари випускаються у вільний обіг на митній території України за умови сплати особливих видів мита.

4. До товарів застосовується (відновлюється) режим найбільшого сприяння за умови одержання митним органом не пізніше ніж через 365 днів від дня здійснення митного оформлення цих товарів належним чином оформленого відповідного документа про їх походження.

Розділ III

МИТНА ВАРТІСТЬ ТОВАРІВ ТА МЕТОДИ ЇЇ ВИЗНАЧЕННЯ

Глава 8. Загальні положення щодо митної вартості

Стаття 49. Митна вартість товарів

1. Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовуються для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.

Стаття 50. Цілі використання відомостей про митну вартість товарів

1. Відомості про митну вартість товарів використовуються для:
- 1) нарахування митних платежів;
- 2) застосування інших заходів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України;
- 3) ведення митної статистики;
- 4) розрахунку податкового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки.

Стаття 51. Визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України

1. Митна вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, визначається декларантом відповідно до норм цього Кодексу.

2. Митна вартість товарів, що ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, визначається відповідно до глави 9 цього Кодексу.

3. Визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України у митних режимах, відмінних від митного режиму імпорту, здійснюється згідно з положеннями статей 65, 66 цього Кодексу.

4. Під час визначення митної вартості носіїв інформації, які імпортуються, що містять програмне забезпечення для обладнання з обробки даних, ураховується лише вартість носія інформації за умови виділення з ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінюваними товарами, вартості програмного забезпечення та/або вартості носія. Відомості щодо вартості програмного забезпечення та/або вартості носія повинні базуватися на документально підтверджених даних.

При цьому слід ураховувати, що:

- 1) термін «носій інформації» не стосується інтегральних мікросхем, напівпровідників та інших подібних пристроїв чи виробів, в які інкорпоровані такі інтегральні мікросхеми чи пристрої;
- 2) термін «програмне забезпечення» не стосується звукових, кіно- та відеозаписів.

5. Проценти, що нараховуються за фінансовими угодами (наприклад, угодою фінансового лізингу), які укладені покупцем і стосуються купівлі імпортованих товарів, не будуть розглядатися як частина митної вартості за умови, що:

- 1) проценти виділені з ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за товари;
- 2) положення щодо фінансування укладені у письмовій формі;
- 3) покупець може продемонструвати, що:
- а) такі товари фактично продані за ціною, задекларованою як ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті;
- б) процентна ставка не перевищує рівня ставок, які звичайно застосовуються в країні, де і коли таке фінансування було надане.

Ці положення застосовуються незалежно від того, чи було фінансування надане саме продавцем, банком або іншою фізичною чи юридичною особою. Вони також застосовуватимуться, якщо товари оцінюватимуться за методом іншим, ніж метод за ціною договору (контракту).

6. У випадках, встановлених цим Кодексом, митна вартість товарів може бути визначена до перетину товаром митного кордону України.

Стаття 52. Заявлення митної вартості товарів

1. Заявлення митної вартості товарів здійснюється декларантом або уповноваженою ним особою під час декларування товарів у порядку, встановленому розділом VIII цього Кодексу та цією главою.

2. Декларант або уповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, зобов'язані:

- 1) заявляти митну вартість, визначену ними самостійно, у тому числі за результатами консультацій з митним органом, або скориговану за результатами контролю, здійсненого митним органом;
  - 2) подавати митному органу достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню;
  - 3) нести всі додаткові витрати, пов'язані з коригуванням митної вартості або наданням митному органу додаткової інформації.
3. Декларант або уповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, мають право:
- 1) надавати митному органу (за наявності) додаткові відомості у разі потреби уточнення інформації;
  - 2) письмово звертатися до митного органу з проханням випустити товари, що декларуються, у вільний обіг під надання гарантії відповідно до розділу X цього Кодексу або сплатити митні платежі згідно з митною вартістю цих товарів, визначеною митним органом, у разі відсутності у них на день митного оформлення достатньої інформації, необхідної для визначення числових значень складових митної вартості, або у разі їх незгоди з митною вартістю, визначеною митним органом;
  - 3) проводити цінову експертизу договору (контракту) шляхом залучення експертів за власні кошти;
  - 4) оскаржувати у порядку, визначеному главою 4 цього Кодексу, рішення митного органу щодо коригування митної вартості оцінюваних товарів та бездіяльність митного органу щодо неприйняття протягом строків, встановлених статтею 255 цього Кодексу для завершення митного оформлення, рішення про визнання митної вартості оцінюваних товарів;
  - 5) приймати самостійне рішення про необхідність коригування митної вартості після випуску товарів;
  - 6) отримувати від митного органу інформацію щодо підстав, з яких митний орган вважає, що взаємозв'язок продавця і покупця вплинув на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінюваними товарами;

7. У випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, вимагати від митного органу надання письмової інформації про причини, за яких заявлена ними митна вартість не може бути визнана;

8. У випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, вимагати від митного органу надання письмової інформації щодо порядку і методу визначення митної вартості, застосованих при коригуванні заявленої митної вартості, а також щодо підстав для здійснення такого коригування.

4. У випадках, визначених цим Кодексом, для заявлення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України відповідно до митного режиму імпорту, митному органу, який проводить митне оформлення цих товарів, разом з митною декларацією та іншими необхідними для митного оформлення зазначених товарів документами в установленому порядку подається декларація митної вартості.

5. Декларація митної вартості подається у разі:

- 1) якщо до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, додаються витрати, зазначені у частині десятій статті 58 цього Кодексу, і якщо вони не включалися до ціни;
  - 2) якщо з ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, виділено витрати, зазначені у частині одинадятій статті 58 цього Кодексу;
  - 3) якщо покупець та продавець пов'язані між собою.
6. В інших випадках декларація митної вартості подається за власним бажанням декларанта або уповноваженої ним особи.

7. Декларація митної вартості не подається, у тому числі у випадках, передбачених частиною шостою цієї статті, у разі декларування партій товарів, митна вартість яких не перевищує 5000 євро.

8. У декларації митної вартості наводяться відомості про метод визначення митної вартості товарів, числове значення митної вартості товарів та її складових, умови зовнішньоекономічного договору, що мають відношення до визначення митної вартості товарів, та надані документи, що підтверджують зазначене.

9. Відомості, зазначені у частині восьмій цієї статті, є відомостями, необхідними для митних цілей.

10. Форма декларації митної вартості та правила її заповнення встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

11. Заявлення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України в режимах, відмінних від режиму імпорту, здійснюється при декларуванні цих товарів шляхом заявлення в митній декларації відомостей про числове значення їх митної вартості та про документи, що його підтверджують.

Стаття 53. Документи, що подаються декларантом для підтвердження заявленої митної вартості

1. У випадках, передбачених цим Кодексом, одночасно з митною декларацією декларант подає митному органу документи, що підтверджують заявлену митну вартість товарів і обраний метод її визначення.

2. Документами, які підтверджують митну вартість товарів, є:

- 1) декларація митної вартості, що подається у випадках, визначених у частинах п'ятій і шостій статті 52 цього Кодексу, та документи, що підтверджують числові значення складових митної вартості, на підставі яких проводився розрахунок митної вартості;
  - 2) зовнішньоекономічний договір (контракт) або документ, який його замінює, та додатки до нього у разі їх наявності;
  - 3) рахунок-фактура (інвойс) або рахунок-проформа (якщо товар не є об'єктом купівлі-продажу);
  - 4) якщо рахунок сплачено, — банківські платіжні документи, що стосуються оцінюваного товару;
  - 5) за наявності — інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару;
  - 6) транспортні (перевізні) документи, якщо за умовами поставки витрати на транспортування не включені у вартість товару, а також документи, що містять відомості про вартість перевезення оцінюваних товарів;
  - 7) копія імпоротної ліцензії, якщо імпорт товару підлягає ліцензуванню;
  - 8) якщо здійснювалося страхування, — страхові документи, а також документи, що містять відомості про вартість страхування.
3. У разі якщо документи, зазначені у частині другій цієї статті, містять розбіжності, наявні ознаки підробки або не містять всіх даних відповідно до обраного декларантом методу визначення митної вартості, декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу митного органу зобов'язані протягом 10 календарних днів надати (за наявності) такі додаткові документи:
- 1) договір (угоду, контракт) із третіми особами, пов'язаний з договором (угодою, контрактом) про поставку товарів, митна вартість яких визначається;
  - 2) рахунки про здійснення платежів третім особам на користь продавця, якщо такі платежі здійснюються за умовами, визначеними договором (угодою, контрактом);
  - 3) рахунки про сплату комісійних, посередницьких послуг, пов'язаних із виконанням умов договору (угоди, контракту);
  - 4) виписку з бухгалтерської документації;

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

5) ліцензійний чи авторський договір покупця, що стосується оцінюваних товарів та є умовою продажу оцінюваних товарів;
6) каталоги, специфікації, прейскуранти (прайс-листи) виробника товару;
7) копію митної декларації країни відправлення;
8) висновки про якісні та вартісні характеристики товарів, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями, та/або інформація біржових організацій про вартість товару або сировини.

4. У разі якщо митний орган має обґрунтовані підстави вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем і покупцем вплинув на заявлену декларантом митну вартість, декларант або уповноважена ним особа на вимогу митного органу подає (за наявності) такі документи:

- 1) виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України;
  - 2) довідкову інформацію щодо вартості у країні-експортері товарів, що є ідентичними та/або подібними (аналогічними) оцінюваним товарам;
  - 3) розрахунок ціни (калькуляцію).
5. Забороняється вимагати від декларанта або уповноваженої ним особи будь-які інші документи, відмінні від тих, що зазначені в цій статті.
6. Декларант або уповноважена ним особа за власним бажанням може подати додаткові наявні у них документи для підтвердження заявленої ними митної вартості товару.

Стаття 54. Контроль правильності визначення митної вартості товарів

1. Контроль правильності визначення митної вартості товарів здійснюється митним органом під час проведення митного контролю і митного оформлення шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості.

2. Контроль правильності визначення митної вартості товарів за основним методом — за ціною договору (контракту) щодо товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту (вартість операції), здійснюється митним органом шляхом перевірки розрахунку, здійсненого декларантом, за відсутності застережень щодо застосування цього методу, визначених у частині першій статті 58 цього Кодексу.

3. За результатами здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів митний орган визнає заявлену декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість чи приймає письмове рішення про її коригування відповідно до положень статті 55 цього Кодексу.

4. Митний орган під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів зобов'язаний:

- 1) здійснювати контроль заявленої декларантом або уповноваженою ним особою митної вартості товарів шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості, наявності в підтверджуючих документах усіх відомостей в кількісному виразі, використаних при обчисленні митної вартості;
- 2) надавати декларанту або уповноваженій ним особі письмову інформацію про причини, за яких заявлена ним митна вартість не може бути визнана;
- 3) надавати декларанту або уповноваженій ним особі письмову інформацію щодо порядку і методу визначення митної вартості, застосованих у разі коригування митної вартості, а також щодо підстав здійснення такого коригування;
- 4) випускати товари, що декларуються, у вільний обіг за умови забезпечення сплати митних платежів згідно з митною вартістю цих товарів, визначеною митним органом, шляхом надання гарантій відповідно до розділу Х цього Кодексу.
5. Митний орган з метою здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів має право:
  - 1) упевнитися в достовірності або точності будь-якої заяви, документа чи розрахунку, поданих для цілей визначення митної вартості;
  - 2) письмово запитувати від декларанта або уповноваженої ним особи встановлені статтею 53 цього Кодексу додаткові документи та відомості, якщо це необхідно для прийняття рішення про визнання заявленої митної вартості;
  - 3) здійснювати коригування заявленої митної вартості товарів у разі неможливості визнання митної вартості, заявленої декларантом або уповноваженою ним особою;
  - 4) проводити в порядку, визначеному статтями 345-354 цього Кодексу, перевірку правильності визначення митної вартості товарів після завершення їх митного контролю та митного оформлення;
  - 5) застосовувати інші передбачені цим Кодексом форми митного контролю.
6. Митний орган може відмовити у митному оформленні товарів за заявленою декларантом митною вартістю виключно за наявності обґрунтованих підстав вважати, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі неввірно визначено митну вартість товарів, у разі:
  - 1) неввірно проведеного декларантом розрахунку митної вартості;
  - 2) неподання основних документів, які підтверджують відомості про заявлену митну вартість товарів (згідно з переліком та відповідно до умов, наведених у частині другій статті 53 цього Кодексу);
  - 3) невідповідності обраного декларантом або уповноваженою ним особою методу визначення митної вартості товару умовам, наведеним у главі 9 цього Кодексу;
  - 4) надходження до митного органу документально підтвердженої офіційної інформації митних органів інших країн щодо недостовірності заявленої митної вартості.
7. У разі якщо під час проведення митного контролю митний орган не може аргументовано довести, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі неввірно визначено митну вартість товарів, заявлена декларантом або уповноваженою ним особою митна вартість вважається визначеною автоматично.

Стаття 55. Коригування митної вартості товарів

1. Рішення про коригування заявленої митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України з помещенням у митний режим імпорту, приймається митним органом у письмовій формі під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості цих товарів як до, так і після їх випуску, якщо митним органом у випадках, передбачених частиною шостою статті 54 цього Кодексу, виявлено, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі неввірно визначено митну вартість товарів.

2. Приймає митним органом письмове рішення про коригування заявленої митної вартості товарів має митити:

- 1) обґрунтування причин, через які заявлену декларантом митну вартість не може бути визнано;
- 2) наявну в митному органу інформацію (у тому числі щодо числових значень складових митної вартості, митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, інших умов, що могли вплинути на ціну товарів), яка призвела до виникнення сумнівів у правильності визначення митної вартості та до прийняття рішення про коригування митної вартості, заявленої декларантом;
- 3) вичерпний перелік вимог щодо надання додаткових документів, передбачених частиною третьою статті 53 цього Кодексу, за умови надання яких митна вартість може бути визнана митним органом;
- 4) обґрунтування числового значення митної вартості товарів, скоригованої митним органом, та фактів, які вплинули на таке коригування;
- 5) інформацію про:
  - а) право декларанта звернутися до митного органу з проханням випустити товари, що декларуються, у вільний обіг за умови надання гарантій відповідно до розділу Х цього Кодексу;
  - б) право декларанта оскаржити рішення про коригування заявленої митної вартості у митному органі вищого рівня відповідно до глави 4 цього Кодексу або до суду.
3. Форма рішення про коригування митної вартості товарів встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
4. Під час митного оформлення при прийнятті митним органом письмового рішення про коригування митної вартості товарів декларант або уповноважена ним особа (за згодою) здійснює коригування заявленої митної вартості у строки, що не перевищують строків декларування товарів, встановлених цим Кодексом.
5. Декларант може провести консультації з митним органом з метою обґрунтованого вибору методу визначення митної вартості на підставі інформації, яка наявна в митному органі.
6. На вимогу декларанта консультації проводяться у письмовому вигляді.
7. У випадку незгоди декларанта або уповноваженої ним особи з рішенням митного органу про коригування заявленої митної вартості товарів або неможливості надати затребувані митним органом додаткові документи за зверненням декларанта або уповноваженої ним особи митний орган випускає товари, що декларуються, у вільний обіг за умови сплати митних платежів згідно з митною вартістю цих товарів, визначеною декларантом або уповноваженою ним особою, та забезпечення сплати різниці між сумою митних платежів, обчисленою згідно з митною вартістю товарів, визначеною декларантом або уповноваженою ним особою, та сумою митних платежів, обчисленою згідно з митною вартістю товарів, визначеною митним органом, шляхом надання гарантій відповідно до роз-

ділу Х цього Кодексу. Строк дії таких гарантій не може перевищувати 90 календарних днів з дня випуску товарів.

8. Протягом 80 днів з дня випуску товарів декларант або уповноважена ним особа може надати митному органу додаткові документи для підтвердження заявленої ним митної вартості товарів, що декларуються.

9. У разі надання декларантом або уповноваженою ним особою додаткових документів митний орган розглядає подані додаткові документи і протягом 5 робочих днів з дати їх подання вносить письмове рішення щодо визнання заявленої митної вартості та скасовує рішення про коригування заявленої митної вартості або надає обґрунтовану відмову у визнанні заявленої митної вартості з урахуванням додаткових документів.

10. Якщо митний орган протягом строку, зазначеного у частині дев'ятій цієї статті, не надає обґрунтування підстав, через які заявлена декларантом або уповноваженою ним особою митна вартість не може бути визнана з урахуванням додаткових документів, вважається, що декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість товарів визначено правильно. У такому випадку надана фінансова гарантія повертається (вивільняється) у порядку та строки, визначені цим Кодексом.

Стаття 56. Додержання вимог щодо конфіденційності інформації, що стосується митної вартості товарів

1. Інформація, що стосується митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, не може без спеціального дозволу особи чи органу, які подають таку інформацію, розголошуватися або передаватися третім особам, включаючи інші органи державної влади, крім подання її в порядку, визначеному цим Кодексом та іншими законами України.

Глава 9. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, та порядок їх застосування

Стаття 57. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту

1. Визначення митної вартості товарів, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за такими методами:

- 1) основний — за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);
- 2) другорядні:
  - а) за ціною договору щодо ідентичних товарів;
  - б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;
  - в) на основі віднімання вартості;
  - г) на основі додавання вартості (обчислена вартість);
  - г) резервний.

2. Основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод — за ціною договору (вартість операції).

3. Кожний наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу відповідно до норм цього Кодексу.

4. Застосування другорядних методів передуює процедурі консультацій між митним органом та декларантом з метою визначення основи вартості згідно з положеннями статей 59 і 60 цього Кодексу. Під час таких консультацій митний орган та декларант можуть здійснити обмін наявною у кожного з них інформацією за умови додержання вимог щодо її конфіденційності.

5. У разі неможливості визначення митної вартості товарів згідно з положеннями статей 59 і 60 цього Кодексу за основу для її визначення може братися або ціна, за якою ідентичні або подібні (аналогічні) товари були продані в Україні не пов'язаному із продавцем покупцю відповідно до статті 62 цього Кодексу, або вартість товарів, обчислена відповідно до статті 63 цього Кодексу.

6. При цьому кожний наступний метод застосовується, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу.

7. Методи на основі віднімання та додавання вартості (обчислена вартість) можуть застосовуватися у будь-якій послідовності на прохання декларанта або уповноваженої ним особи.

8. У разі якщо неможливо застосувати жоден із зазначених методів, митна вартість визначається за резервним методом відповідно до вимог, встановлених статтею 64 цього Кодексу.

Стаття 58. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції)

1. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, застосовується у разі, якщо:

- 1) немає жодних обмежень щодо прав покупця (імпортера) на використання оцінюваних товарів, за винятком тих, що:
  - а) встановлюються законом чи запроваджуються органами державної влади в Україні;
  - б) обмежують географічний регіон, у якому товари можуть бути перепродані (відчужені повторно);
  - в) не впливають значною мірою на вартість товару;
- 2) щодо продажу оцінюваних товарів або їх ціни відсутні будь-які умови або застереження, які унеможливають визначення вартості цих товарів;
- 3) жодна частина виручки від будь-якого подальшого перепродажу, розпорядження або використання товарів покупцем не надійде прямо чи опосередковано продавцеві, якщо тільки не буде зроблено відповідне коригування з урахуванням положень частини десятої цієї статті;
- 4) покупець і продавець не пов'язані між собою особи або хоч і пов'язані між собою особи, однак ці відносини не вплинули на ціну товарів.

2. Метод визначення митної вартості товарів за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються, не застосовується, якщо використані декларантом або уповноваженою ним особою відомості не підтверджені документально або не визначені кількісно і достовірні та/або відсутні хоча б одна із складових митної вартості, яка є обов'язковою при її обчисленні.

3. У разі якщо митна вартість не може бути визначена за основним методом, застосовуються другорядні методи, зазначені у пункті 2 частини першої статті 57 цього Кодексу.

4. Митною вартістю товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за товари, якщо вони продаються на експорт в Україну, скоригована в разі потреби з урахуванням положень частини десятої цієї статті.

5. Ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, — це загальна сума всіх платежів, які були здійснені або повинні бути здійснені покупцем оцінюваних товарів продавцю або на користь продавця через третіх осіб та/або на пов'язаних із продавцем осіб для виконання зобов'язань продавця.

6. Платежі можуть бути здійснені прямо чи опосередковано. Прикладом опосередкованого платежу може бути врегулювання покупцем повністю чи частково боргу продавця.

7. Платежі необов'язково повинні бути здійснені у вигляді переказу грошей (зокрема, але не виключно). Такі платежі можуть бути здійснені шляхом акредитива, інкасування або за допомогою інших розрахунків (вексель, передача цінних документів тощо).

8. Термін «ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті» стосується лише цих оцінюваних товарів. Дивіденди або інші платежі покупця на користь продавця, не пов'язані з оцінюваними товарами, не є частиною митної вартості. Додавання, якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, згідно з цією статтею робляться лише на основі об'єктивних даних, що підтверджуються документально та піддаються обчисленню.

9. Розрахунки згідно із цією статтею робляться лише на основі об'єктивних даних, що підтверджуються документально та піддаються обчисленню.

10. При визначенні митної вартості до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, додаються такі витрати (складові митної вартості), якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті:

- 1) витрати, понесені покупцем:
  - а) комісійні та брокерська винагорода, за винятком комісійних за закупівлю, що є платою покупця своєму агенту за надання послуг, пов'язаних із представництвом його інтересів за кордоном для закупівлі оцінюваних товарів;
  - б) вартість ащиків тари (контейнерів), в яку упаковано товар, або інші упаковки, що для митних цілей вважаються єдиним цілим з відповідними товарами;
  - в) вартість упаковки або вартість пакувальних матеріалів та робіт, пов'язаних із пакуванням;
  - 2) належним чином розподілена вартість нижчезазначених товарів та послуг, якщо вони поставляються прямо чи опосередковано покупцем безплатно або за зниженими цінами для використання у зв'язку з виробництвом та продажем на зникненні в Україні оцінюваних товарів, якщо така вартість не включена до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті:

- а) сировини, матеріалів, деталей, напівфабрикатів, комплектувальних виробів тощо, які увійшли до складу оцінюваних товарів;
- б) інструментів, штамтів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів;
- в) матеріалів, витрачених у процесі виробництва оцінюваних товарів (мас-тильні матеріали, паливо тощо);
- г) інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, виконаних за межами України і безпосередньо необхідних для виробництва оцінюваних товарів;
- 3) роялті та інші ліцензійні платежі, що стосуються оцінюваних товарів та які покупець повинен сплачувати прямо чи опосередковано як умову продажу оцінюваних товарів, якщо такі платежі не включаються до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті.

Зазначені платежі можуть включати платежі, які стосуються прав на літературні та художні твори, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки та інші об'єкти права інтелектуальної власності.

Витрати на право відтворення (тиражування) оцінюваних товарів в Україні не повинні додаватися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари.

Порядок включення до ціни розрахунку роялті та ліцензійних платежів визначається Кабінетом Міністрів України;

4) відповідна частина виручки від будь-якого подальшого перепродажу товарів, що оцінюються, їх використання або розпорядження ними на митній території України, яка прямо чи опосередковано йде на користь продавця;

5) витрати на транспортування оцінюваних товарів до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;

6) витрати на навантаження, вивантаження та обробку оцінюваних товарів, пов'язані з їх транспортуванням до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;

7) витрати на страхування цих товарів.

11. При визначенні митної вартості до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, не допускається включення ніяких інших витрат, крім тих, що передбачені у цій статті. До митної вартості не включаються нижчезазначені витрати або кошти за умови виділення їх з ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, що документально підтверджені та які піддаються обчисленню:

- 1) плата за будівництво, спорудження, складення, технічне обслуговування або технічну допомогу, здійснені після ввезення імпортованих товарів, таких як промислова установка, машини або обладнання;
- 2) витрати на транспортування після ввезення;
- 3) податки, які справляються в Україні.

12. Той факт, що продавець і покупець пов'язані між собою особи, сам по собі не може бути підставою для розгляду вартості операції як неприйнятної. У таких випадках необхідно розглянути обставини продажу та прийняти вартість операції за умови, що взаємовідносини покупця і продавця не вплинули на ціну оцінюваних товарів.

13. За наявності достатніх підстав вважати, що відносини, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, вплинули на ціну оцінюваних товарів, митний орган повинен надати декларанту або уповноваженій ним особі свої письмові обґрунтування, що такий вплив мав місце.

14. У разі відсутності обґрунтувань з боку митного органу необхідно вважати, що взаємовідносини, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, не вплинули на ціну оцінюваних товарів.

15. Декларант має право відповіді та доказу відсутності впливу взаємозв'язку продавця і покупця на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари.

16. Для цілей цього Кодексу особи вважаються пов'язаними між собою у випадках, зазначених у статті 15 Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року.

17. Особи, одна з яких є одноосібним агентом, одноосібним дистрибутором чи одноосібним концесіонером іншої, як би це не називалося, вважаються пов'язаними для цілей цього Кодексу, якщо вони підпадають хоча б під один із критеріїв, визначених у статті 15 Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року.

18. При продажу товарів між пов'язаними особами вартість операції береться за основу для визначення митної вартості оцінюваних товарів за першим методом, якщо декларант покаже, що така вартість є близькою до вартості однієї з нижчезазначених операцій, яка здійснюється одночасно або майже одночасно з операцією з оцінюваними товарами:

- 1) вартості операції при продажу непов'язаним покупцям ідентичних або подібних (аналогічних) товарів для експорту в Україну;
- 2) митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, визначеної згідно з положеннями статті 62 цього Кодексу;
- 3) митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, визначеної згідно з положеннями статті 63 цього Кодексу.

19. У разі здійснення вищезазначених порівнянь враховується наявна у митного органу або подана декларантом чи уповноваженою ним особою інформація щодо різниці в комерційних рівнях продажу, кількісних показниках, елементах і витратах, зазначених у частині десятій цієї статті, та витратах, які понесені продавцем при продажу, коли продавець і покупець не пов'язані між собою, і не понесені продавцем при продажу, коли продавець і покупець пов'язані між собою.

20. Порівняння з вартістю операцій, зазначених у пунктах 1-3 частини вісімнадцятої цієї статті, здійснюється за ініціативою декларанта або уповноваженої ним особи. Вартість цих операцій не може використовуватися замість вартості операцій з оцінюваними товарами.

21. Використані декларантом або уповноваженою ним особою відомості повинні бути об'єктивними, піддаватися обчисленню та підтверджуватися документально.

22. Право на автоматичне застосування методу визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції), мають уповноважені економічні оператори.

Для підтвердження у таких випадках заявлених відомостей про митну вартість товарів у порядку, визначеному цим Кодексом, подаються лише:

- 1) декларація митної вартості (у випадках, встановлених статтею 52 цього Кодексу);
- 2) зовнішньоекономічний договір (контракт) і додатки до нього;
- 3) рахунок-фактура (інвойс) або рахунок-проформа;
- 4) банківські платіжні документи (якщо рахунок сплачено), а також інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару;
- 5) документи для підтвердження витрат на ввезення та страхування, якщо за умовами поставки такі витрати не включено у вартість товару.

23. У випадках, передбачених частиною двадцять другою цієї статті, контроль правильності визначення митної вартості здійснюється виключно після завершення митного оформлення та пропуску товарів через митний кордон України.

Стаття 59. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів

1. У разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена згідно з положеннями статті 58 цього Кодексу, за основу для її визначення береться вартість операції з ідентичними товарами, що продаються на експорт в Україну з тієї ж країни і час експорту яких збігається з часом експорту оцінюваних товарів або є максимально наближеним до нього.

2. При застосуванні цього методу визначення митної вартості за основу береться прийнята митним органом вартість операції з ідентичними товарами з дотриманням умов, зазначених у цій статті. При цьому під ідентичними розуміються товари, однакові за всіма ознаками з оцінюваними товарами, у тому числі за такими, як:

- 1) фізичні характеристики;
  - 2) якість та репутація на ринку;
  - 3) країна виробництва;
  - 4) виробник.
3. Незначні зовнішні відмінності не можуть бути підставою для відмови у розгляді товарів як ідентичних, якщо в цілому такі товари відповідають вимогам частини другої цієї статті.
4. Ціна договору щодо ідентичних товарів береться за основу для визначення митної вартості товарів, якщо ці товари ввезено приблизно в тій же кількості та на тих же комерційних рівнях, що й оцінювані товари.

5. У разі відсутності такого продажу використовується вартість операції з ідентичними товарами, що продавалися в Україні в іншій кількості та/або на інших комерційних рівнях. При цьому їх ціна коригується з урахуванням зазначених розбіжностей незалежно від того, чи веде це до збільшення або змен-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

шення вартості. Інформація, що використовується при здійсненні коригування, повинна бути документально підтверджена.

6. У разі якщо кошти та витрати, зазначені в пунктах 5–7 частини десятої статті 58 цього Кодексу, включаються у вартість операції, здійснюється коригування для врахування значної різниці в таких коштах і витратах між оцінюваними товарами та відповідними ідентичними товарами, що зумовлено різницею у відстанях і способах транспортування.

7. У разі якщо для цілей застосування цього методу виявляється більш як одна вартість договору щодо ідентичних товарів, для визначення митної вартості оцінюваних товарів використовується найменша така вартість.

Стаття 60. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів

1. У разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена згідно з положеннями статей 58 і 59 цього Кодексу, за митну вартість береться прийнята митним органом вартість операції з подібними (аналогічними) товарами, які продано на експорт в Україну і час експорту яких збігається з часом експорту оцінюваних товарів або є максимально наближеним до нього.

2. Під подібними (аналогічними) розуміються товари, які хоч і не однакові за всіма ознаками, але мають схожі характеристики і складаються зі схожих компонентів, завдяки чому виконують однакові функції порівняно з товарами, що оцінюються, та вважаються комерційно взаємозамінними.

3. Для визначення, чи є товари подібними (аналогічними), враховуються якість товарів, наявність торгової марки та репутація цих товарів на ринку.

4. Ціна договору щодо подібних (аналогічних) товарів береться за основу для визначення митної вартості товарів, якщо ці товари ввезено приблизно в той же кількості і на тих же комерційних рівнях, що й оцінювані товари.

5. У разі якщо такого продажу не виявлено, використовується вартість операції з подібними (аналогічними) товарами, які продавалися в Україну в іншій кількості та/або на інших комерційних рівнях. При цьому їх ціна коригується з урахуванням зазначених розбіжностей незалежно від того, чи веде це до збільшення або зменшення вартості. Інформація, що використовується при здійсненні коригування, повинна бути документально підтверджена.

6. У разі якщо кошти та витрати, зазначені в пунктах 5-7 частини десятої статті 58 цього Кодексу, включаються у вартість операції, здійснюється коригування для врахування значної різниці у таких коштах і витратах між оцінюваними товарами та відповідними подібними (аналогічними) товарами, що зумовлено різницею у відстанях і способах транспортування.

7. У разі якщо для цілей застосування цього методу виявляється більш як одна вартість договору щодо подібних (аналогічних) товарів, для визначення митної вартості оцінюваних товарів використовується найменша така вартість.

Стаття 61. Застереження щодо умов застосування методів визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо ідентичних товарів та за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів

1. Товари не вважаються ідентичними або подібними (аналогічними) оцінюваним, якщо вони не вироблені в тій же країні, що і товари, які оцінюються.

2. Товари, виготовлені не виробником оцінюваних товарів, а іншою особою, беруться до уваги лише у разі, якщо немає ні ідентичних, ні подібних (аналогічних) товарів, виготовлених особою — виробником товарів, що оцінюються.

3. Товари не вважаються ідентичними чи подібними (аналогічними) оцінюваним, якщо їх проектування, дослідно-конструкторські роботи, художнє оформлення, дизайн, ескізи, креслення, а також інші аналогічні роботи виконані в Україні.

Стаття 62. Метод визначення митної вартості на основі віднімання вартості

1. У разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена відповідно до положень статей 58-61 цього Кодексу, їх митна вартість визначається згідно з положеннями цієї статті на основі віднімання вартості, крім випадків, коли на вимогу декларанта або уповноваженої ним особи послідовність застосування цієї статті та статті 63 цього Кодексу може бути зворотною.

2. У разі якщо оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) імпортові товари продаються (відчужуються) на митній території України у незмінному стані, для визначення митної вартості товарів за цим методом за основу береться ціна одиниці товару, за якою оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) імпортовані товари продаються на території України у найбільших загальних кількостях покупки, який не є пов'язаною з продавцем особою, одночасно або у час, наближений до дати ввезення оцінюваних товарів, за умови вираховування, якщо вони можуть бути виділені, таких компонентів:

1) витрат на виплату комісійних, що звичайно сплачуються або підлягають сплаті, чи звичайних торговельних надбавок, які робляться для одержання прибутку та покриття загальних витрат у зв'язку з продажем на митній території України товарів того ж класу та виду. Товарами одного класу та виду є товари, які підпадають під групу або спектр товарів, що виробляються конкретною галуззю чи сектором промисловості та включають ідентичні або подібні (аналогічні) товари. Термін «товари того ж класу або виду» включає товари, імпортовані з тієї ж країни, що й оцінювані товари, а також товари, імпортовані з інших країн.

Сума прибутку та загальних витрат, до яких належать прями і непрямі витрати, пов'язані із збутом зазначених товарів, повинна братися в цілому. Числове значення витрат для цілей вирахування цієї суми визначається на основі інформації, поданої декларантом або уповноваженою ним особою, якщо тільки ця інформація не є несумісною з даними, одержаними при продажу в Україні ввезених (імпортованих) товарів того ж класу або виду. У разі якщо інформація, надана декларантом або уповноваженою ним особою, є несумісною з такими даними, сума для обчислення прибутку та загальних витрат може ґрунтуватися на іншій відповідній інформації, а не тій, що надана декларантом або уповноваженою ним особою.

При визначенні комісійних або звичайних прибутків та загальних витрат віднесення товарів до «товарів того ж класу або виду» повинно здійснюватися у кожному конкретному випадку з посиланням на відповідні обставини;

2) звичайних витрат, понесених в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування, та інших пов'язаних з такими операціями витрат;

3) сум податків, що підлягають сплаті в Україні у зв'язку з ввезенням (імпортом) чи продажем (відчуженням) товарів.

3. У разі якщо ці оцінювані, ні ідентичні чи подібні (аналогічні) товари не продаються в Україні одночасно або в час, максимально наближений до дати ввезення оцінюваних товарів в Україну, митна вартість таких товарів визначається на основі ціни одиниці товару, за якою відповідно оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) з оцінюваними товарами продаються в Україні в кількості, достатній для встановлення ціни за одиницю такого товару, у такому ж стані, в якому вони були ввезені, на найбільш ранню дату після ввезення товарів, які оцінюються, але до сплину 90-денного строку.

4. У разі відсутності випадків продажу оцінюваних, ідентичних чи подібних (аналогічних) товарів у такому ж стані, в якому вони перебували на день ввезення в Україну, на вимогу декларанта або уповноваженої ним особи митна вартість таких товарів визначається на основі ціни одиниці товару, за якою зазначені товари продаються в Україні після подальшої обробки (переробки) найбільшою частиною особам, не пов'язаним з особами, у яких вони купують такі товари. При цьому робляться відповідні поправки на вартість, подану такою обробкою (переробкою), та вирахуванням, передбачених пунктами 1-3 частини другої цієї статті.

5. Вирахування вартості, поданої подальшою обробкою (переробкою), повинні ґрунтуватися на даних, які є об'єктивними, підтверджуються документально, піддаються обчисленню та належать до вартості такої роботи. За основу для обчислень беруться прийняті промислові формули, рецепти, методи будівництва та інша галузева практика.

6. Положення частини четвертої цієї статті не застосовуються у разі, якщо:

1) у результаті подальшої обробки ввезені товари втрачають свою ідентичність, крім випадків, коли, незважаючи на втрату ідентичності ввезених товарів, величина вартості, поданої обробкою, може бути точно визначена;

2) ввезені товари зберігають свою ідентичність, але становлять настільки незначний відсоток продажу їх в Україні, що використання цього методу оцінювання буде не виправданим.

7. Можливість застосування положень частини четвертої цієї статті визначається в кожному конкретному випадку залежно від конкретних обставин.

Стаття 63. Метод визначення митної вартості товарів на основі додавання вартості (обчислена вартість)

1. Для визначення митної вартості товарів на основі додавання вартості (обчислена вартість) за основу береться надана виробником товарів, що оцінюються, або від його імені інформація про їх вартість, яка повинна складатися із сум:

1) вартості матеріалів та витрат, понесених виробником при виробництві оцінюваних товарів. Така інформація повинна базуватися на комерційних рахунках виробника за умови, що такі рахунки сумісні із загальновизнаними принципами бухгалтерського обліку, які застосовуються в країні, де ці товари виробляються;

2) обсягу прибутку та загальних витрат, що дорівнює сумі, яка звичайно відображається при продажу товарів того ж класу або виду, що й оцінювані товари, які виготовляються виробниками у країні експорту для експорту в Україну;

3) загальних витрат при продажу в Україну з країни вивезення товарів того ж класу або виду, тобто витрат на завантаження, розвантаження та обробку оцінюваних товарів, їх транспортування до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України, витрат на страхування цих товарів.

2. Посадова особа митного органу не може вимагати або примушувати будь-яку особу, яка не є резидентом, надавати для вивчення або дозволити доступ до будь-якого рахунка чи інших записів для цілей визначення обчисленої вартості. Інформація, подана виробником товарів для цілей визначення митної вартості згідно з положеннями цієї статті, може бути перевірена в країні — виробникові товарів уповноваженими органами України за згодою виробника і за умови повідомлення заздалегідь уряду країни — виробника товарів та за відсутності заперечень проти такої перевірки.

Стаття 64. Резервний метод

1. У разі якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом послідовного використання методів, зазначених у статтях 58-63 цього Кодексу, митна вартість оцінюваних товарів визначається з використанням способів, які не суперечать законам України і є сумісними з відповідними принципами і положеннями Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (GATT).

2. Митна вартість, визначена згідно з положеннями цієї статті, повинна ґрунтуватися на раніше визнаних (визначених) митними органами митних вартостях.

3. Митна вартість імпортованих товарів не визначається згідно із положеннями цієї статті на підставі:

1) ціни товарів українського походження на внутрішньому ринку України;

2) системи, яка передбачає прийняття для митних цілей вищої з двох альтернативних вартостей;

3) ціни товарів на внутрішньому ринку країни-експортера;

4) вартості виробництва, іншої, ніж обчислена вартість, визначена для ідентичних або подібних (аналогічних) товарів відповідно до положень статті 63 цього Кодексу;

5) ціни товарів, що поставляються з країни-експортера до третіх країн;

6) мінімальної митної вартості;

7) довільної чи фіктивної вартості.

4. У разі якщо ця стаття застосовується митним органом, він на вимогу декларанта або уповноваженої ним особи зобов'язаний письмово поінформувати їх про митну вартість, визначену відповідно до положень цієї статті, та про використання при цьому методу.

Глава 10. Визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України в митних режимах, відмінних від митного режиму імпорту

Стаття 65. Порядок визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію України відповідно до митних режимів, відмінних від митного режиму імпорту

1. Митною вартістю товарів, що ввозяться в Україну відповідно до митних режимів, відмінних від режиму імпорту, є ціна товару, зазначена у рахунку-фактурі чи рахунку-проформі. Визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію України та поміщуються в митні режими, відмінні від режиму імпорту (крім митного режиму транзиту) зі справлянням митних платежів, здійснюється відповідно до глави 9 цього Кодексу.

2. При зміні митного режиму митна вартість, визначена при першому поміщенні товару в митний режим, підлягає заміні митною вартістю, визначеною відповідно до наступного митного режиму.

Стаття 66. Порядок визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України

1. Митною вартістю товарів, що вивозяться за межі митної території України, є ціна товару, зазначена у рахунку-фактурі чи рахунку-проформі.

2. Митна вартість товарів, що вивозяться за межі митної території України, визначається при поміщенні цих товарів уперше в митний режим з наступним фактичним переміщенням їх через митний кордон України. При зміні митного режиму під час знаходження товарів за межами митної території України митною вартістю товарів є митна вартість, визначена на день прийняття митним органом митної декларації при їх першому поміщенні в митний режим.

Розділ IV УКРАЇНЬКА КЛАСИФІКАЦІЯ ТОВАРІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Глава 11. Ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, її структура та класифікація товарів

Стаття 67. Структура та застосування Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності

1. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) складається на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів та затверджується законом про Митний тариф України.

2. В УКТ ЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменуванням і цифрової коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів.

3. Для докладнішої товарної класифікації використовується сьомий, восьмий, дев'ятий та десятий знаки цифрового коду.

4. Структура десятизнакового цифрового кодового позначення товарів в УКТ ЗЕД включає код групи (перші два знаки), товарної позиції (перші чотири знаки), товарної підпозиції (перші шість знаків), товарної категорії (перші вісім знаків), товарної підкатегорії (десять знаків).

Стаття 68. Ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності

1. Ведення УКТ ЗЕД здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Ведення УКТ ЗЕД передбачає:

1) відстеження та облік змін і доповнень до Гармонізованої системи опису та кодування товарів, пояснень та інших рішень щодо її тлумачення, що приймаються Всесвітньою митною організацією;

2) підготовку пропозицій щодо внесення змін до УКТ ЗЕД;

3) деталізацію УКТ ЗЕД на національному рівні та введення додаткових одиниць виміру;

4) забезпечення однакового застосування всіма митними органами правил класифікації товарів;

5) прийняття рішень щодо класифікації та кодування товарів в УКТ ЗЕД у складних випадках;

6) розроблення пояснень і рекомендацій до УКТ ЗЕД та забезпечення їх опублікування;

7) своєчасне ознайомлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності з рішеннями та інформацією (крім тих, що є конфіденційними) щодо питань класифікації товарів та про застосування УКТ ЗЕД;

8) здійснення інших функцій, необхідних для ведення УКТ ЗЕД.

Стаття 69. Класифікація товарів

1. Товари при їх декларуванні підлягають класифікації, тобто у відношенні товарів визначаються коди відповідно до класифікаційних групувань, зазначених в УКТ ЗЕД.

2. Митні органи здійснюють контроль правильності класифікації товарів, поданих до митного оформлення, згідно з УКТ ЗЕД.

3. На вимогу посадової особи митного органу декларант або уповноважена ним особа зобов'язані надати усі наявні відомості, необхідні для підтвердження заявлених ними кодів товарів, поданих до митного оформлення, а також зразки таких товарів та/або техніко-технологічну документацію на них.

4. У разі виявлення під час митного оформлення товарів або після нього порушення правил класифікації товарів митний орган має право самостійно класифікувати такі товари.

5. Під складним випадком класифікації товару розуміється випадок, коли у процесі контролю правильності заявленою декларантом або уповноваженою ним особою коду товару виникають суперечності щодо тлумачення положень УКТ ЗЕД, вирішення яких потребує додаткової інформації, спеціальних знань, проведення досліджень тощо.

6. Штрафи та інші санкції за несплату митних платежів та за інші порушення, виявлені у зв'язку з неправильною класифікацією товарів, застосовуються митними органами виключно у разі, якщо прийняте митним органом рішення про класифікацію цих товарів у складному випадку було прийнято на підставі поданих заявником недостовірних документів, наданої ним недостовірної інформації та/або внаслідок ненадання заявником всієї наявної у нього інформації, необхідної для прийняття зазначеного рішення, що суттєво вплинуло на характер цього рішення.

7. Рішення митних органів щодо класифікації товарів для митних цілей є обов'язковими. Такі рішення оприлюднюються у встановленому законодавством порядку. У разі незгоди з рішенням митного органу щодо класифікації товару декларант або уповноважена ним особа має право оскаржити це рішення у порядку, встановленому главою 4 цього Кодексу.

8. Висновки інших органів, установ та організацій щодо визначення кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД при митному оформленні мають інформаційний або довідковий характер.

Розділ V МИТНІ РЕЖИМИ

Глава 12. Загальні положення щодо митних режимів

Стаття 70. Види митних режимів

1. З метою застосування законодавства України з питань державної митної справи запроваджуються такі митні режими:

1) імпорт (випуск для вільного обігу);

2) реімпорт;

3) експорт (остаточне вивезення);

4) реекспорт;

5) транзит;

6) тимчасове ввезення;

7) тимчасове вивезення;

8) митний склад;

9) вільна митна зона;

10) безмитна торгівля;

11) переробка на митній території;

12) переробка за межами митної території;

13) знищення або руйнування;

14) відмова на користь держави.

2. Митні режими встановлюються виключно цим Кодексом.

Стаття 71. Вибір та зміна митного режиму

1. Декларант має право обрати митний режим, у який він бажає помістити товари, з дотриманням умов такого режиму та у порядку, що визначені цим Кодексом.

2. Поміщення товарів у митний режим здійснюється шляхом їх декларування та виконання митних формальностей, передбачених цим Кодексом.

3. Митний режим, у який поміщено товари, може бути змінено на інший, обраний декларантом відповідно до частини першої цієї статті, за умови дотримання заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, встановлених відповідно до закону для товарів, що поміщуються у такий інший митний режим.

Стаття 72. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим

1. За митним статусом товари поділяються на українські та іноземні.

2. Усі товари на митній території України (за винятком територій вільних митних зон) вважаються такими, що мають статус українських товарів, якщо відповідно до цього Кодексу не встановлено, що такі товари не є українськими.

Стаття 73. Регулювання питань, пов'язаних із митним режимом

1. Умови перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення у відповідному митному режимі, обмеження щодо їх використання, застосування заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності визначаються цим Кодексом, іншими законодавчими актами України з питань державної митної справи та у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

2. Питання, пов'язані з виконанням необхідних митних формальностей та здійсненням митного контролю товарів, поміщених у відповідний митний режим, регулюються цим Кодексом.

Глава 13. Імпорт (випуск для вільного обігу)

Стаття 74. Митний режим імпорту (випуску для вільного обігу)

1. Імпорт (випуск для вільного обігу) — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

Стаття 75. Умови поміщення товарів у митний режим імпорту

1. Митний режим імпорту може бути застосований до товарів, що надходять на митну територію України, та до товарів, що зберігаються під митним контролем або поміщені в інший митний режим, а також до продуктів переробки товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території.

2. Законодавством України з питань державної митної справи можуть бути визначені документи, які використовуються для декларування товарів у митний режим імпорту замість митної декларації.

3. Для поміщення товарів у митний режим імпорту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, повинна:

1) подати митному органу, що здійснює випуск товарів, документи на такі товари;

2) сплатити митні платежі, якими відповідно до законів України обкладаються товари під час ввезення на митну територію України в режимі імпорту;

3) виконати встановлені відповідно до закону вимоги щодо заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

4. Якщо іноземні товари після ввезення їх на митну територію України були пошкоджені або втрачені внаслідок аварії чи дії обставин непереборної сили або внаслідок протиправних дій третіх осіб, що підтверджується документально, за рішенням декларанта вони можуть бути заявлені митному органу у митний режим імпорту в пошкоджену стані чи у фактичній кількості з додержанням щодо них встановлених відповідно до закону заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. У разі втрати товарів після ввезення їх на митну територію України внаслідок протиправних дій третіх осіб митні платежі, встановлені на імпорт таких товарів, підлягають сплаті в повному обсязі у порядку, встановленому цим Кодексом. За рішенням декларанта або уповноваженої ним особи допускається поміщення пошкоджених товарів в інші митні режими.

5. У разі встановлення відповідно до закону заборон чи обмежень щодо ввезення на митну територію України відповідних товарів такі товари, випущені у вільний обіг на митній території України за попередніми, тимчасовими або періодичними митними деклараціями, підлягають пошпеченню у митний режим імпорту відповідно до умов, які діяли на момент їх випуску у вільний обіг.

Стаття 76. Митний статус товарів, поміщених у митний режим імпорту

1. Товари, поміщені у митний режим імпорту, набувають статусу українських товарів.

2. Підтвердженням українського статусу товарів, зазначених у частині першій цієї статті, є митна декларація, за якою ці товари випущено у вільний обіг.

Глава 14. Реімпорт

Стаття 77. Митний режим реімпорту

1. Реімпорт — це митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Стаття 78. Умови поміщення товарів у митний режим реімпорту

1. Митний режим реімпорту може бути застосований до товарів, що надходять на митну територію України, та до товарів, що зберігаються під митним контролем або поміщені в інший митний режим.

2. У митний режим реімпорту можуть бути поміщені товари, які:

1) були вивезені за межі митної території України у митному режимі тимчасового вивезення та ввозяться на цю територію до завершення строку дії цього митного режиму у тому самому стані, в якому вони були вивезені, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, а також змін, що допускаються у разі використання таких товарів у митному режимі тимчасового вивезення;

2) були вивезені за межі митної території України у митному режимі переробки за межами митної території та ввозяться на цю територію до завершення строку дії цього митного режиму у тому самому стані, в якому вони були вивезені, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання;

3) були поміщені у митний режим експорту (остаточного вивезення) і повертаються особі, яка їх експортувала, у зв'язку з невиконанням (неналежним виконанням) умов зовнішньоекономічного договору, згідно з яким ці товари поміщалися у режим експорту, або з інших обставин, що перешкоджають виконанню цього договору, якщо ці товари:

а) повертаються на митну територію України у строк, що не перевищує шести місяців з дати вивезення їх за межі цієї території у митному режимі експорту;

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

б) перебувають у такому самому стані, в якому вони оформлені у митний режим експорту, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування, зберігання та використання (експлуатації), внаслідок якого були виявлені недоліки, що спричинили реімпорт товарів.

3. Товари, зазначені в частині другій цієї статті, можуть бути також поміщені у митний режим реімпорту у разі, якщо:

- 1) під час перебування таких товарів за межами митної території України вони піддавалися операціям, необхідним для їх збереження, а також технічному обслуговуванню чи ремонту, необхідність у яких виникла під час перебування за межами митної території України;
  - 2) стан таких товарів змінився внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів;
  - 3) у митний режим реімпорту поміщується лише частина товарів, раніше випущених для вивезення за межі митної території України.
4. Для поміщення товарів у митний режим реімпорту особа, на яку покладається обов'язок щодо дотримання вимог митного режиму, повинна:
- 1) ввезти товари на митну територію України не пізніше, ніж у встановлений законодавством строк після їх вивезення за межі митної території України;
  - 2) подати митному органу, що здійснює випуск товарів у митному режимі реімпорту, документи на такі товари;
  - 3) надати митному органу документи та відомості, необхідні для ідентифікації товарів, що реімпортуються.

Стаття 79. Окремі положення щодо застосування митного режиму реімпорту

1. Застосування митного режиму реімпорту можливе за умови можливості ідентифікації митним органом товарів, заявлених у цей митний режим, як таких, що були раніше випущені за межі митної території України.
2. До товарів, що ввозяться за межі митної території України з наміром подальшого реімпорту, засоби забезпечення ідентифікації можуть бути застосовані в момент їх випуску.
3. Для забезпечення ідентифікації товарів, що реімпортуються, можуть застосовуватися засоби, передбачені частинами другою і третьою статті 326 цього Кодексу.
4. Не вимагається застосування засобів забезпечення ідентифікації до тари, піддонів та інших подібних товарів, що не мають індивідуальних ідентифікаційних ознак.
5. Реімпорт товарів, поміщених у митний режим експорту, згідно з пунктом 3 частини другої статті 78 цього Кодексу може бути здійснений експортером цих товарів або його правонаступником.
6. В інших випадках дозволяється застосування митного режиму реімпорту при ввезенні на митну територію України товарів іншою особою, ніж та, що їх вивезла, якщо це виправдано обставинами.

7. Декларування товарів у митний режим реімпорту може здійснюватися у будь-якому митному органі.
8. Замість митної декларації для декларування у митний режим реімпорту упаковок, контейнерів, піддонів та транспортних засобів комерційного призначення використовуються документи, що підтверджують попереднє вивезення зазначених товарів за межі митної території України.

Стаття 80. Митний статус товарів, поміщених у митний режим реімпорту

1. Українські товари, поміщені у митний режим реімпорту, зберігають статус українських товарів.
  2. Іноземні товари, що реімпортуються згідно з пунктом 3 частини другої статті 78 цього Кодексу, після поміщення у митний режим реімпорту набувають статусу українських товарів.
  3. Підтвердженням українського статусу товарів, зазначених у частині другій цієї статті, є митна декларація, за якою ці товари випущено у вільний обіг.
- Стаття 81. Повернення сум ввізного мита при реімпорті товарів**
1. Після поміщення у митний режим реімпорту товарів згідно з пунктом 3 частини другої статті 78 цього Кодексу суми ввізного мита, сплачені при експорті цих товарів, повертаються особам, які їх сплачували, або їх правонаступникам, у порядку, передбаченому цим Кодексом. Акцизний податок і податок на додану вартість при поміщенні товарів згідно з пунктом 3 частини другої статті 78 цього Кодексу у митний режим реімпорту справляються відповідно до Податкового кодексу України.

Глава 15. Експорт

Стаття 82. Митний режим експорту

1. Експорт (остаточне вивезення) — це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

Стаття 83. Умови поміщення товарів у митний режим експорту

1. Митний режим експорту може бути застосований до товарів, що призначені для вивезення за межі митної території України, та до товарів, що вже вивезені за межі цієї території та перебувають під митним контролем, за винятком товарів, заборонених до поміщення у цей митний режим відповідно до законодавства.
2. Для поміщення товарів у митний режим експорту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, повинна:
- 1) подати митному органу, що здійснює випуск товарів у митному режимі експорту, документи на такі товари;
- 2) сплатити митні платежі, якими відповідно до закону обкладаються товари під час вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту;
- 3) виконати вимоги щодо застосування передбачених законом заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- 4) у випадках, встановлених законодавством, подати митному органу дозвіл на проведення зовнішньоекономічної операції з вивезення товарів у третю країну (реекспорт).
3. Митні органи не вимагають обов'язкового підтвердження прибуття товарів, що експортуються, у пункт призначення за межами митної території України.
4. У разі встановлення актами законодавства заборон чи обмежень щодо вивезення відповідних товарів за межі митної території України товари, що:
- 1) поміщені в митний режим експорту, випускаються за межі митної території України відповідно до умов, що ділять на момент поміщення цих товарів у зазначений митний режим;
- 2) фактично випущені за межі митної території України за періодичними митними деклараціями, підлягають поміщенню у митний режим експорту відповідно до умов, що ділять на момент фактичного вивезення цих товарів.

Стаття 84. Митний статус товарів, поміщених у режим експорту

1. Товари, поміщені у митний режим експорту, втрачають статус українських товарів з моменту їх фактичного вивезення за межі митної території України.
2. Товари, що знаходяться за межами митної території України, втрачають статус українських товарів з моменту поміщення їх у митний режим експорту.

Глава 16. Реекспорт

Стаття 85. Митний режим реекспорту

1. Реекспорт — це митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати ввізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Стаття 86. Умови поміщення товарів у митний режим реекспорту

1. Митний режим реекспорту може бути застосований до товарів, які при ввезенні на митну територію України мали статус іноземних та:
- 1) після вивезення на митну територію України перебували під митним контролем та не були поміщені у митний режим (у тому числі у зв'язку з обмеженнями чи заборонами щодо ввезення таких товарів на митну територію України);
- 2) були поміщені у митний режим тимчасового ввезення та вивозяться за межі митної території України у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, а також змін, що допускаються у разі використання таких товарів у митному режимі тимчасового ввезення;
- 3) були поміщені у митний режим переробки на митній території та вивозяться за межі митної території України у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання;
- 4) були поміщені у митний режим митного складу та вивозяться за межі митної території України у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання;

- 5) були поміщені у митний режим імпорту і повертаються нерезиденту — стороні зовнішньоекономічного договору, згідно з яким ці товари поміщувалися у цей режим, у зв'язку з невиконанням (неналежним виконанням) умов цього договору або з інших обставин, що перешкоджають його виконанню, якщо ці товари:

- а) вивозяться протягом шести місяців з дати поміщення їх у митний режим імпорту;
  - б) перебувають у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування, зберігання та використання (експлуатації), внаслідок якої були виявлені недоліки, що спричинили реекспорт товарів;
  - в) визнані помилково ввезеними на митну територію України.
2. Товари, зазначені у частині першій цієї статті, можуть бути також поміщені у митний режим реекспорту, якщо:
- 1) під час перебування таких товарів на митній території України вони піддавалися операціям, необхідним для їх збереження, а також технічному обслуговуванню чи ремонту, необхідність у яких виникла під час перебування на митній території України;
  - 2) стан таких товарів змінився внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів;
  - 3) у митний режим реекспорту поміщується лише частина товарів, раніше ввезених на митну територію України.
3. У митний режим реекспорту також поміщуються товари, що перебували у митному режимі вільної митної зони, безмитної торгівлі та вивозяться за межі митної території України.
4. Для поміщення товарів у митний режим реекспорту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, повинна:

- 1) подати митному органу, що здійснює випуск товарів, документи на такі товари;
- 2) надати митному органу документи та відомості, необхідні для ідентифікації товарів, що реекспортуються;
- 3) у випадках, встановлених законодавством, подати митному органу дозвіл на проведення зовнішньоекономічної операції з реекспорту цих товарів.

Стаття 87. Окремі положення щодо застосування митного режиму реекспорту

1. Застосування митного режиму реекспорту можливе за умови ідентифікації митним органом товарів, заявлених у цей режим, як таких, що були раніше ввезені на митну територію України.
2. Для товарів, що ввозяться з наміром подальшого реекспорту, засоби забезпечення ідентифікації можуть бути застосовані на момент їх ввезення на митну територію України.
3. Для забезпечення ідентифікації товарів, що реекспортуються, можуть застосовуватися засоби, передбачені частинами другою і третьою статті 326 цього Кодексу.
4. Не вимагається застосування засобів забезпечення ідентифікації до тари, піддонів та інших подібних товарів, що не мають індивідуальних ідентифікаційних ознак.
5. Реекспорт товарів, поміщених у митний режим імпорту, згідно з пунктом 5 частини першої статті 86 цього Кодексу може бути здійснений імпортером цих товарів або його правонаступником.
6. В інших випадках дозволяється застосування митного режиму реекспорту при вивезенні за межі митної території України товарів іншою особою, ніж та, яка їх ввозила, якщо це виправдано обставинами.
7. Декларування товарів у митний режим реекспорту може здійснюватися у будь-якому митному органі, якщо інше не передбачено цим Кодексом.
8. Товари, що реекспортуються, можуть вивозитися за межі митної території України однією чи кількома партіями. Допускається вивезення товарів, що реекспортуються, за межі митної території України не через той митний орган, через який товари ввозилися на цю територію.
9. Замість митної декларації для декларування у митний режим реекспорту упаковок, контейнерів, піддонів та транспортних засобів комерційного призначення використовуються документи, що підтверджують попереднє ввезення зазначених товарів на митну територію України.

Стаття 88. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим реекспорту

1. Іноземні товари, поміщені у митний режим реекспорту, зберігають статус іноземних товарів.
2. Товари, що набули статусу українських внаслідок імпорту та реекспортуються згідно з пунктом 5 частини першої статті 86 цього Кодексу, втрачають статус українських товарів з моменту їх фактичного вивезення за межі митної території України.

Стаття 89. Повернення сум ввізного мита при реекспорті товарів

1. Після поміщення товарів у митний режим реекспорту згідно із пунктом 5 частини першої статті 86 цього Кодексу суми ввізного мита, сплачені при імпорті цих товарів, повертаються особам, які їх сплачували, або їх правонаступникам відповідно до цього Кодексу. Акцизний податок і податок на додану вартість при поміщенні товарів згідно з пунктом 5 частини першої статті 86 цього Кодексу в митний режим реекспорту справляються відповідно до Податкового кодексу України.

Глава 17. Транзит

Стаття 90. Митний режим транзиту

1. Транзит — це митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома митними органами України або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Стаття 91. Переміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення в режимі транзиту

1. Переміщення товарів у митному режимі транзиту здійснюється як прохідний або внутрішній транзит, або каботаж.
2. Митний режим транзиту застосовується до товарів, які переміщуються:
- 1) прохідним транзитом від пункту ввезення (пропуску) на митну територію України до пункту вивезення (пропуску) за межі митної території України (у тому числі в межах одного пункту пропуску через державний кордон України);
- 2) внутрішнім транзитом або каботажем:
- а) від пункту ввезення (пропуску) на митну територію України до митного органу, розташованого на митній території України;
- б) від митного органу, розташованого на митній території України, до пункту вивезення (пропуску) за межі митної території України;
- в) від одного пункту, розташованого на митній території України, до іншого пункту, розташованого на митній території України, у тому числі якщо частина цього переміщення проходить за межами митної території України;
- г) від штучного острова, установки або споруди, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України, до митного органу, розташованого на території України, зайнятій сушею, та у зворотному напрямку.

Стаття 92. Умови поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митний режим транзиту

1. Митний режим транзиту може бути застосований як до товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що безпосередньо ввозяться на митну територію України, так і до таких, що перебувають на митній території України.
2. У митний режим транзиту можуть бути поміщені товари, транспортні засоби комерційного призначення незалежно від їх митного статусу.
3. У митний режим транзиту можуть бути поміщені будь-які товари, крім заборонених законодавством для ввезення та/або транзити через митну територію України.
4. Для поміщення товарів та/або транспортних засобів комерційного призначення у митний режим транзиту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, повинна:
- 1) подати митному органу митну декларацію (документ, який відповідно до статті 94 цього Кодексу використовується замість митної декларації), товарно-транспортний документ на перевезення та рахунок-фактуру (інвойс) або інший документ, який визначає вартість товару;
- 2) у випадках, визначених законодавством, надати митному органу дозвілний документ на транзит через митну територію України, який видається відповідними уповноваженими органами;
- 3) у випадках, встановлених цим Кодексом, забезпечити виконання зобов'язання із сплати митних платежів відповідно до розділу Х цього Кодексу.

5. Для забезпечення ідентифікації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що поміщуються у митний режим транзиту, можуть застосовуватися засоби, передбачені частинами другою і третьою статті 326 цього Кодексу.

6. Не вимагається застосування засобів забезпечення ідентифікації до тари, піддонів та інших подібних товарів, що не мають індивідуальних ідентифікаційних ознак.

Стаття 93. Вимоги до переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митному режимі транзиту

1. Товари, транспортні засоби комерційного призначення, що переміщуються у митному режимі транзиту, повинні:
- 1) перебувати у незмінному стані, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування і зберігання;
- 2) не використовуватися з жодною іншою метою, крім транзиту;
- 3) бути доставленими у митний орган призначення до закінчення строку, визначеного статтею 95 цього Кодексу;
- 4) мати неушкоджені засоби забезпечення ідентифікації у разі їх застосування.
2. Транспортні засоби комерційного призначення, поміщені у митний режим транзиту, можуть піддаватися операціям з технічного обслуговування та ремонту, потреба в яких виникла під час перебування їх на митній території України.
3. За умови забезпечення ідентифікації товарів, що переміщуються у режимі транзиту, та дотримання інших вимог, встановлених цим Кодексом, допускається перевезення зазначених товарів транспортним засобом, який здійснює перевезення в межах митної території України товарів, які не перебувають під митним контролем.

Стаття 94. Документи, що використовуються для декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митний режим транзиту

1. Для декларування у митний режим транзиту товарів, що переміщуються будь-яким видом транспорту, крім випадків, визначених цією статтею, використовується митна декларація (у тому числі попередня митна декларація).
2. У разі транзиту в межах одного пункту пропуску або для декларування товарів, що не є підкацизними, залежно від виду транспорту замість митної декларації може використовуватися авіаційна вантажна накладна (Air Waybill) або коносамента (Bill of Lading).
3. Для декларування товарів, що не є підкацизними, замість митної декларації залежно від виду транспорту може використовуватися накладна УМВС (СМГС), накладна ЦІМ (СІМ), накладна ЦІМ/УМВС (ЦІМ/СМГС, СІМ/СМГС), книжка МДП (Сарнет ТІР).
4. Незалежно від виду транспорту для декларування у митний режим транзиту товарів, транспортних засобів комерційного призначення може використовуватися книжка А.Т.А. або книжка СРД.
5. У випадках, передбачених міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону, для декларування у митний режим транзиту товарів, транспортних засобів комерційного призначення використовуються документи, передбачені такими договорами.

Стаття 95. Строки транзитних перевезень

1. Встановлюються такі строки транзитних перевезень залежно від виду транспорту:
- 1) для автомобільного транспорту — 10 діб (у разі переміщення в зоні діяльності одного митного органу — 5 діб);
- 2) для залізничного транспорту — 28 діб;
- 3) для авіаційного транспорту — 5 діб;
- 4) для морського та річкового транспорту — 20 діб;
- 5) для трубопровідного транспорту — 31 доба;
- 6) для трубопровідного транспорту (з перевантаженням на інші види транспорту) — 90 діб.
2. До строків, зазначених у частині першій цієї статті, не включається:
- 1) час дії обставин, зазначених у статті 192 цього Кодексу;
- 2) час зберігання товарів під митним контролем (за умови інформування митного органу, який контролює їх переміщення);
- 3) час, необхідний для здійснення інших операцій з товарами, у випадках, передбачених цим розділом (за умови інформування митного органу, який контролює переміщення цих товарів).

Стаття 96. Застосування митного режиму транзиту при перевантаженні товарів

1. Перевантаження товарів, що переміщуються у митному режимі транзиту, з одного транспортного засобу на інший допускається з дозволу митного органу, в зоні діяльності якого проводиться перевантаження.
2. Якщо перевантаження може бути здійснене без порушення митних пломб та інших засобів забезпечення ідентифікації, таке перевантаження допускається без дозволу, але з попереднім інформуванням митного органу.
3. Проведення угруповання пакувальних місць, зміна упаковки, маркування, сортування, а також ремонт та заміна пошкодженої упаковки здійснюються з дозволу митного органу.
4. Для отримання дозволу митного органу особою, відповідальною за дотримання вимог митного режиму, митному органу подається тільки товарно-транспортний документ на перевезення товару. У разі відмови у наданні дозволу митний орган зобов'язаний невідкладно письмово або в електронній формі повідомити особі, яка звернулася за проханням надати дозвіл, про причини і підстави такої відмови.
5. Під час переміщення товарів у митному режимі транзиту дозволяється здійснення заміни моторного транспортного засобу з попереднім інформуванням митного органу призначення про причини такої заміни, якщо така заміна не потребує перевантаження товарів.
6. При вивезенні за межі митної території України товарів, поміщених у митні режими експорту, реекспорту, тимчасового вивезення, переробки за межами митної території, положення цієї глави застосовуються з моменту початку переміщення зазначених товарів з митного органу відправлення і до моменту пред'явлення їх митному органу призначення.

Стаття 97. Каботажні перевезення

1. Під каботажем розуміється перевезення українських та іноземних товарів шляхом завантаження їх на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території України і транспортування в інший пункт території України, де здійснюватиметься їх вивантаження. При цьому товари, ввезені на митну територію України морським (річковим) судном, допускаються до каботажного перевезення між митними органами або в межах одного митного органу після їх перевантаження на інше морське (річкове) судно, що ходить під прапором України, або, за умови отримання на це дозволу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, на іноземне судно.
2. Іноземні товари перебувають під митним контролем протягом усього часу каботажу.

Стаття 98. Розміщення товарів на борту морських (річкових) суден для каботажного перевезення

1. Каботажні перевезення іноземних товарів на борту морського (річкового) судна разом з українськими товарами здійснюються за умови їх надійної ідентифікації.
2. Якщо забезпечення надійної ідентифікації товарів неможливе, українські товари розміщуються на борту судна окремо від іноземних товарів.

Стаття 99. Навантаження та вивантаження товарів, що перевозяться каботажем

1. Навантаження на судна товарів, що перевозяться каботажем, та їх вивантаження з цих суден здійснюються в морських (річкових) портах за місцем розташування митних органів.
2. Дозволи на навантаження та/або вивантаження товарів надаються митними органами невідкладно після отримання відповідного звернення. У разі відмови у наданні дозволу митні органи зобов'язані невідкладно письмово або в електронній формі повідомити особі, яка звернулася за отриманням дозволу, про причини та підстави такої відмови.
3. У разі одночасного каботажного перевезення іноземних та українських товарів митний орган дозволяє навантаження або вивантаження українських товарів у найкоротший строк після прибуття судна в місце завантаження або розвантаження.
4. За письмовим зверненням власника товарів, що переміщуються каботажем, чи уповноваженої ним особи митний орган дозволяє здійснити під контролем посадових осіб цього органу та на умовах, визначених цим Кодексом, навантаження та/або вивантаження зазначених товарів в іншому пункті, ніж це було спочатку заплановано, у тому числі поза місцем розташування митних ор-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

ганів, а також поза робочим часом, встановленим для митних органів, зі справлянням відповідної плати, передбаченої цим Кодексом.

5. Якщо судно, що здійснює каботажне перевезення товарів, внаслідок аварії, стихійного лиха або інших обставин, що мають характер непереборної сили, не в змозі досягти одного з місць здійснення митного контролю на митній території України, вивантаження з нього товарів допускається в місцях, де немає митних органів. У таких випадках капітан судна повинен вжити всіх необхідних заходів для забезпечення зберігання цих товарів та інформування митних органів. При цьому товари продовжують перебувати в каботажі.

Стаття 100. Документи, необхідні для допуску товарів до каботажного перевезення

1. Для каботажного перевезення товарів митному органу подається документ, що містить перелік товарів, призначених для такого перевезення, відомості про судно, що здійснюватиме таке перевезення, а також назву українського порту або портів, де повинно здійснюватися вивантаження зазначених товарів. Цей документ після виконання митних формальностей є підставою для здійснення одного каботажного перевезення зазначених у ньому товарів. Митний орган, що виконав митні формальності, повідомляє про це митні органи призначення. При вивантаженні товарів у пункті призначення митному органу подається перелік товарів, що підлягають вивантаженню в цьому пункті.

2. Якщо судно регулярно здійснює каботажні перевезення ідентичних товарів між одними й тими самими пунктами, документ, зазначений у частині першій цієї статті, є підставою для здійснення перевезень протягом визначеного періоду з моменту погодженого митним органом строку. Митний орган, що виконав митні формальності, повідомляє про це митні органи призначення. У такому випадку перед навантаженням товарів на судно митному органу подається тільки перелік цих товарів, а при вивантаженні — тільки перелік товарів, що вивантажуються.

Стаття 101. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим транзиту

1. Іноземні товари, поміщені у митний режим транзиту, зберігають статус іноземних товарів.

2. Українські товари, поміщені у митний режим транзиту, зберігають статус українських товарів.

Стаття 102. Завершення митного режиму транзиту

1. Митний режим транзиту завершується вивезенням товарів, транспортних засобів комерційного призначення, поміщених у цей митний режим, за межі митної території України. Таке вивезення здійснюється під контролем митного органу призначення.

2. При вивезенні за межі митної території України товарів, поміщених у митний режим транзиту, окремими партіями митний режим транзиту вважається завершеним після фактичного вивезення за межі митної території України останньої з таких окремих партій.

3. При ввезенні товарів на митну територію України з метою подальшого їх поміщення у відповідний митний режим митний режим транзиту завершується фактичним доставленням товарів до митного органу призначення.

4. Митний режим транзиту також завершується поміщенням товарів, транспортних засобів комерційного призначення в інший митний режим при дотриманні вимог, встановлених цим Кодексом.

5. Для завершення митного режиму транзиту особою, відповідальною за дотримання вимог митного режиму, до закінчення строку, визначеного статтею 95 цього Кодексу, митному органу призначення повинні бути представлені товари, поміщені у митний режим транзиту, та митна декларація або інший документ, визначений статтею 94 цього Кодексу.

6. Митний орган призначення після представлення товарів, поміщених у митний режим транзиту, та митної декларації або іншого документа, визначеного статтею 94 цього Кодексу, перевіряє дотримання вимог, встановлених законодавством України з питань державної митної справи до переміщення товарів у митному режимі транзиту, та виконує митні формальності, необхідні для завершення митного режиму транзиту.

7. Українські товари, що відповідно до підпункту «г» пункту 2 частини другої статті 91 цього Кодексу переміщувалися у митному режимі транзиту між штучним островом, установкою або спорудою, створеними у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України, та митним органом, розташованим на території України, зайняті сушею, випускаються з-під митного контролю після фактичного доставлення цих товарів до зазначеного органу.

8. Митний режим транзиту також припиняється у разі конфіскації товарів, їх повної втрати внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

9. У разі припинення митного режиму транзиту згідно з частиною восьмою цієї статті вивезення товарів за межі митної території України не вимагається, а гарантії, надані відповідно до пункту 3 частини четвертої статті 92 цього Кодексу, підлягають поверненню (вивільненню).

Глава 18. Тимчасове ввезення**Стаття 103. Митний режим тимчасового ввезення**

1. Тимчасове ввезення — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Стаття 104. Умови поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митний режим тимчасового ввезення

1. Митний режим тимчасового ввезення може бути застосований до товарів, що надходять на митну територію України, та до товарів, що зберігаються під митним контролем або поміщені в інший митний режим, який передбачає їх перебування під митним контролем.

2. Законодавством України з питань державної митної справи можуть бути визначені документи, які використовуються для декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення в митний режим тимчасового ввезення замість митної декларації.

3. Митний орган, що здійснює випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митному режимі тимчасового ввезення, повинен пересвідчитися у можливості ідентифікації цих товарів, транспортних засобів при їх реекспорті.

4. Для ідентифікації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що поміщуються у митний режим тимчасового ввезення, можуть застосовуватися засоби, передбачені частинами другою і третьою статті 326 цього Кодексу. Зазначені засоби застосовуються митними органами тільки у тих випадках, коли комерційні способи забезпечення ідентифікації є недостатніми.

5. Не вимагається застосування засобів забезпечення ідентифікації до тари, піддонів та інших подібних товарів, що не мають індивідуальних ідентифікаційних ознак.

6. Для поміщення товарів у митний режим тимчасового ввезення особа, відповідальна за дотримання митного режиму, повинна:

- 1) подати митному органу, що здійснює випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення у режимі тимчасового ввезення, документи на такі товари, транспортні засоби, що підтверджують мету їх тимчасового ввезення;
- 2) у випадках, передбачених законодавством, надати митному органу зобов'язання про реекспорт товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які тимчасово ввозяться, у строки, встановлені митним органом;
- 3) подати митному органу дозвіл відповідного компетентного органу на тимчасове ввезення товарів, якщо отримання такого дозволу передбачено законодавством;
- 4) сплатити митні платежі відповідно до статті 106 цього Кодексу або забезпечити виконання зобов'язання із сплати митних платежів відповідно до розділу Х цього Кодексу.

Стаття 105. Товари, транспортні засоби, які можуть бути поміщені у митний режим тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами

1. У митний режим тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами поміщуються виключно товари, транспортні засоби комерційного призначення, зазначені у статті 189 цього Кодексу та в Додатках В.1-В.9, С, Д до Конвенції про тимчасове ввезення (м. Стамбул, 1990 рік), на умовах, визначених цими Додатками, а також повітряні судна, які ввозяться на митну територію України українськими авіакомпаніями за договорами оперативного лізингу.

2. У разі порушення умов митного режиму тимчасового ввезення особа, відповідальна за дотримання режиму, зобов'язана сплатити суму податкового зобов'язання та пеню відповідно до Податкового кодексу України.

Стаття 106. Товари, що можуть поміщуватися у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами

1. У митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами відповідно до положень Додатка Е до Конвенції про тимчасове ввезення (м. Стамбул, 1990 рік) можуть поміщуватися товари (за винятком підкацизних), не зазначені у статтях 105, 189 цього Кодексу, а також у Додатках В.1-В.9, С, Д до Конвенції про тимчасове ввезення (м. Стамбул, 1990 рік), або такі, що не відповідають вимогам зазначених Додатків.

2. У разі тимчасового ввезення товарів з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами за кожний повний або неповний календарний місяць заявленого строку перебування на митній території України сплачується 3 відсотки суми митних платежів, яка підлягала б сплаті у разі випуску цих товарів у вільний обіг на митній території України, розрахованої на дату поміщення їх у митний режим тимчасового ввезення.

3. Сума митних платежів сплачується при поміщенні товарів у митний режим тимчасового ввезення та розраховується за встановлений митним органом строк дії цього митного режиму.

4. У такому ж порядку сплачуються митні платежі у разі продовження строку тимчасового ввезення зазначених товарів відповідно до статті 108 цього Кодексу.

5. Загальна сума митних платежів, яка підлягає сплаті за час перебування товарів у митному режимі тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами, не повинна перевищувати суми, яка підлягала б сплаті у разі випуску цих товарів у вільний обіг на митній території України, розрахованої на дату поміщення їх у митний режим тимчасового ввезення.

6. Сума митних платежів, сплачена на підставі умовного часткового звільнення від оподаткування митними платежами, поверненню не підлягає.

7. У разі випуску товарів, поміщених у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами, у вільний обіг на митній території України або передачі таких товарів у користування іншій особі митні платежі сплачуються в обсязі, передбаченому законом для ввезення цих товарів на митну територію України у митному режимі імпорту, за відрахуванням суми, вже сплаченої на підставі умовного часткового звільнення цих товарів від оподаткування митними платежами. При цьому за період, коли застосовувалося таке звільнення, підлягають сплаті проценти з сум податкових зобов'язань, що підлягали б сплаті у разі, якщо б щодо таких сум надавалося розстрочення податкових зобов'язань відповідно до розділу II Податкового кодексу України.

8. Кабінет Міністрів України може встановлювати перелік товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами. Зміст такого переліку повідомляється Депозитарію Конвенції про тимчасове ввезення (м. Стамбул, 1990 рік).

Стаття 107. Операції з транспортними засобами, поміщеними в митний режим тимчасового ввезення

1. Транспортні засоби комерційного призначення, поміщені в митний режим тимчасового ввезення, можуть піддаватися операціям технічного обслуговування та ремонту, необхідність в яких виникла протягом строку перебування в митному режимі тимчасового ввезення.

Стаття 108. Строки тимчасового ввезення

1. Строк тимчасового ввезення товарів встановлюється митним органом у кожному конкретному випадку, але не повинен перевищувати трьох років з дати поміщення товарів у митний режим тимчасового ввезення.

2. Строк тимчасового ввезення транспортних засобів комерційного призначення встановлюється митним органом з урахуванням того, що ці транспортні засоби повинні бути реекспортовані відразу ж після закінчення транспортних операцій, для яких вони були ввезені.

3. З урахуванням мети ввезення товарів та інших обставин попередньо встановлений строк тимчасового ввезення товарів за письмовою заявою власника цих товарів або уповноваженої ним особи може бути продовжений відповідним митним органом. У разі відмови у продовженні строку тимчасового ввезення митний орган зобов'язаний невідкладно письмово або в електронній формі повідомити особу, яка звернулася із заявою про його продовження, про причини та підстави такої відмови.

4. Якщо товари або транспортні засоби, поміщені у митний режим тимчасового ввезення, не можуть бути своєчасно реекспортовані внаслідок накладення на них арешту (за винятком арешту внаслідок позовів приватних осіб) або вилучення у справі про порушення митних правил, то перебіг строку тимчасового ввезення зупиняється на час такого арешту (вилучення).

Стаття 109. Передача права на тимчасове ввезення

1. За заявою особи, відповідальної за дотримання митного режиму тимчасового ввезення, митний орган надає дозвіл на передачу права використання режиму тимчасового ввезення щодо товарів будь-якої іншої особи за умови, що така інша особа:

- 1) відповідає вимогам, встановленим цим Кодексом; та
- 2) приймає на себе зобов'язання особи, відповідальної за дотримання митного режиму тимчасового ввезення.

Стаття 110. Забезпечення дотримання вимог митного режиму тимчасового ввезення

1. Забезпечення дотримання вимог митного режиму тимчасового ввезення здійснюється шляхом:

- 1) застосування міжнародного митного документа (книжки А.Т.А. або книжки СРД), що містить чинну міжнародну гарантію сплати митних платежів, встановлених законом на імпорту товарів;
- 2) надання фінансової гарантії у порядку, передбаченому розділом Х цього Кодексу.
2. Фінансова гарантія повертається (вивільняється) у порядку, передбаченому розділом Х цього Кодексу, після завершення режиму тимчасового ввезення.
3. Гарантія дотримання вимог митного режиму тимчасового ввезення не вимагається щодо:
  - 1) устаткування для підготовки радіо- чи телепередач і репортажів, а також транспортних засобів, спеціально пристосованих для використання для цілей радіо- чи телепередач;
  - 2) контейнерів, піддонів та упаковок;
  - 3) наукового і педагогічного устаткування та матеріалів для забезпечення дороботу мореплавців, що використовуються на борту суден;
  - 4) особистих речей;
  - 5) товарів, ввезених для спортивних цілей;
  - 6) товарів, що ввозяться в рамках прикордонного обігу;
  - 7) медичного, хірургічного і лабораторного устаткування, а також будь-яких товарів, таких як автомобілі чи інші транспортні засоби, ковари, намети, збірні будинки, інших товарів першої необхідності, відрправлених як допомога потерпілим від стихійного лиха чи подібних катастроф;
  - 8) транспортних засобів комерційного призначення;
  - 9) тяглових тварин, тварин, ввезених для перегону на нове пасовисько чи виласання на землях, розташованих у прикордонній смузі (контрольованому прикордонному районі);
  - 10) товарів, які тимчасово ввозяться на митну територію України з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами;
  - 11) повітряних суден, які ввозяться на митну територію України українськими авіакомпаніями за договорами оперативного лізингу.

Стаття 111. Митний статус товарів, поміщених у митний режим тимчасового ввезення

1. Іноземні товари, поміщені у митний режим тимчасового ввезення, зберігають статус іноземних товарів.

Стаття 112. Завершення митного режиму тимчасового ввезення

1. Митний режим тимчасового ввезення завершується шляхом реекспорту товарів, транспортних засобів комерційного призначення, поміщених у цей митний режим, або шляхом поміщення їх в інший митний режим, що допускається цим Кодексом, а також у випадках, передбачених частиною третьою цієї статті.

2. Якщо заборони або обмеження щодо імпорту, що діяли на момент тимчасового ввезення товарів, скасовано протягом їх перебування у митному режимі тимчасового ввезення, дозволяється завершення митного режиму тимчасового ввезення шляхом випуску товарів для вільного обігу на митній території України.

3. Митний режим тимчасового ввезення припиняється митним органом у разі конфіскації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, їх повної втрати внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили за умови підтвер-

дження факту аварії або дії обставин непереборної сили у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

4. У разі припинення митного режиму тимчасового ввезення згідно з частиною третьою цієї статті реекспорт товарів, транспортних засобів комерційного призначення не вимагається, а гарантії, надані відповідно до статті 110 цього Кодексу, підлягають поверненню (вивільненню).

Глава 19. Тимчасове вивезення**Стаття 113. Митний режим тимчасового вивезення**

1. Тимчасове вивезення — це митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Стаття 114. Умови поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митний режим тимчасового вивезення

1. Митний режим тимчасового вивезення може бути застосований до товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що безпосередньо вивозяться за межі митної території України.

2. Законодавством України з питань державної митної справи можуть бути визначені документи, які використовуються для декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митний режим тимчасового вивезення замість митної декларації.

3. Митний орган, що здійснює випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митному режимі тимчасового вивезення, повинен пересвідчитися у можливості ідентифікації цих товарів, транспортних засобів при їх реекспорті.

4. Для забезпечення ідентифікації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що поміщуються у митний режим тимчасового вивезення, можуть застосовуватися засоби, передбачені частинами другою і третьою статті 326 цього Кодексу. Митні органи застосовують зазначені засоби тільки у тих випадках, коли комерційні способи ідентифікації є недостатніми.

5. Не вимагається застосування засобів забезпечення ідентифікації до тари, піддонів та інших подібних товарів, що не мають індивідуальних ідентифікаційних ознак.

6. Для поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митний режим тимчасового вивезення особа, відповідальна за дотримання митного режиму, повинна:

- 1) подати митному органу, що здійснює випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення у режимі тимчасового вивезення, документи на такі товари, транспортні засоби, що підтверджують мету їх тимчасового вивезення;
- 2) у випадках, передбачених законодавством, надати митному органу зобов'язання про реімпорт товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які тимчасово вивозяться, у строки, встановлені митним органом;
- 3) подати митному органу дозвіл відповідного компетентного органу на тимчасове вивезення товарів, якщо отримання такого дозволу передбачено законодавством.

Стаття 115. Операції з транспортними засобами комерційного призначення, поміщеними у митний режим тимчасового вивезення

1. Транспортні засоби комерційного призначення, поміщені у митний режим тимчасового вивезення, можуть піддаватися операціям технічного обслуговування та ремонту, необхідність в яких виникла протягом строку перебування у митному режимі тимчасового вивезення.

Стаття 116. Строки тимчасового вивезення

1. Строк тимчасового вивезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення встановлюється митним органом у кожному конкретному випадку, але не повинен перевищувати трьох років з дати поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у зазначений митний режим.

2. З урахуванням мети тимчасового вивезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та інших обставин строк, зазначений у частині першій цієї статті, може бути продовжений відповідним митним органом.

3. У разі якщо товари, транспортні засоби комерційного призначення поміщені у митний режим тимчасового вивезення, не можуть бути своєчасно реімпортвані внаслідок накладення на них арешту, перебіг строку тимчасового вивезення зупиняється на час такого арешту.

Стаття 117. Передача права на тимчасове вивезення

1. За заявою особи, відповідальної за дотримання митного режиму тимчасового вивезення, митний орган надає дозвіл на передачу права використання режиму тимчасового вивезення щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення будь-якої іншої особи за умови, що така інша особа:

- 1) відповідає вимогам, встановленим цим Кодексом; та
- 2) бере на себе зобов'язання особи, відповідальної за дотримання митного режиму тимчасового вивезення.

Стаття 118. Звільнення від оподаткування митними платежами в митному режимі тимчасового вивезення

1. При поміщенні товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митний режим тимчасового вивезення та їх реімпорті до закінчення строку, встановленого митним органом, до цих товарів, транспортних засобів застосовується умовне повне звільнення від оподаткування митними платежами.

Стаття 119. Митний статус товарів, поміщених у митний режим тимчасового вивезення

1. Українські товари, поміщені в митний режим тимчасового вивезення, зберігають статус українських товарів.

Стаття 120. Завершення митного режиму тимчасового вивезення

1. Митний режим тимчасового вивезення завершується шляхом реімпорту товарів, транспортних засобів комерційного призначення, поміщених у цей митний режим, або поміщення їх в інший митний режим, що допускається цим Кодексом, а також у випадках, передбачених частиною третьою цієї статті.

2. Якщо заборони або обмеження щодо експорту, що діяли на момент тимчасового вивезення товарів, скасовано протягом їх перебування у митному режимі тимчасового вивезення, дозволяється завершення митного режиму тимчасового вивезення шляхом випуску товарів у митному режимі експорту.

3. Митний режим тимчасового вивезення припиняється митним органом у разі конфіскації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, їх повної втрати внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

4. У разі припинення митного режиму тимчасового вивезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення згідно з частиною третьою цієї статті їх реімпорт не вимагається.

Глава 20. Митний склад**Стаття 121. Митний режим митного складу**

1. Митний склад — це митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Стаття 122. Умови поміщення товарів у митний режим митного складу

1. У митний режим митного складу можуть поміщатися будь-які товари, за винятком:

- 1) товарів, заборонених до ввезення в Україну, вивезення з України та транзиту через територію України;
  - 2) товарів, строк придатності для споживання або використання яких закінчився;
  - 3) товарів, що надходять в Україну як гуманітарна допомога;
  - 4) живих тварин;
  - 5) електроенергії, що переміщується лініями електропередачі.
2. Для поміщення товарів у митний режим митного складу митному органу подаються митна декларація, товарно-транспортний документ на перевезення та рахунок (інвойс) або інший документ, який визначає вартість товару. Товари, що поміщуються у митний режим митного складу, декларуються митному органу утримувачем митного складу.
3. Розміщення на митному складі товарів, поміщених в інші, ніж митний склад, митні режими (транзиту, тимчасового ввезення, переробки на митній території, експорту, тимчасового вивезення, переробки за межами митної території) для їх зберігання, перевантаження або дозавантаження транспортною засобу здійснюється на підставі митної декларації, раніше оформленої відповідно до таких інших митних режимів, або документа, що її замінював, — накладної

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

УМВС (СМГС), накладної ЦІМ (СІМ), накладної ЦІМ/УМВС (ЦИМ/СМГС, СІМ/СМГС), книжки МДП (Carnet TIR) тощо. У цьому разі поміщення таких товарів у митний режим митного складу не відбувається. Товари, що вивантажуються на митний склад і призначені для зберігання більше ніж на 90 днів, підлягають поміщенню у митний режим митного складу.

4. У разі надходження товарів у складі консолідованих вантажів з метою подальшої доставки в митний орган призначення при перевантаженні таких товарів з одного транспортного засобу на інший їх розміщення на митному складі або поміщення у митний режим митного складу не є обов'язковим.

5. Митним органам для поміщення товарів у митний режим митного складу забороняється вимагати:

1) подання інших, ніж передбачені у частинах другій і третій цієї статті, документів (у тому числі документів, які видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів);

2) проведення видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 цього Кодексу.

Стаття 123. Умови поміщення у митний режим митного складу товарів, розміщених на митних складах, розташованих на територіях морських і річкових портів, аеропортів, залізничних станцій, в межах яких є пункти пропуску через державний кордон України, та їх реекспорту

1. Товари, що ввозяться на митну територію України і розміщуються на митних складах, розташованих на територіях морських і річкових портів, аеропортів, залізничних станцій, в межах яких є пункти пропуску через державний кордон України, поміщуються у митний режим митного складу на підставі електронного повідомлення утримувача митного складу, що містить кількість та опис товарів, підписаного електронним цифровим підписом.

2. Електронне повідомлення надсилається митному органу протягом чотирьох годин з моменту фактичного розміщення товарів на митному складі. Митний орган надсилає утримувачу митного складу підтвердження дати та часу отримання електронного повідомлення. Розміщення товарів на митному складі дозволює митному органу не потребує.

3. Поміщення у митний режим реекспорту товарів, розміщених на митних складах, зазначених у частині першій цієї статті, здійснюється на підставі електронного повідомлення утримувача митного складу, що містить кількість та опис товарів, підписаного електронним цифровим підписом.

4. Електронне повідомлення надсилається митному органу не пізніше, ніж за чотири години до моменту фактичного випуску товарів з митного складу. Митний орган надсилає утримувачу митного складу підтвердження дати та часу отримання електронного повідомлення.

5. Якщо протягом двох годин з моменту отримання електронного повідомлення про реекспорт товарів митний орган не повідомив утримувача митного складу про намір здійснити митний огляд таких товарів, дозволяється випускати ці товари з митного складу з метою їх реекспорту.

6. Форми електронних повідомлень, передбачених цією статтею, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, і ґрунтуються на звичайних правилах складського обліку.

Стаття 124. Умови розміщення товарів, що переміщуються у складі консолідованих вантажів, на митному складі та подальшого розпорядження ними

1. Під консолідованим вантажем розуміється вантаж, що перевозиться одним транспортним засобом і складається з двох і більше партій товарів для різних одержувачів або для одного одержувача від різних відправників.

2. Переміщення консолідованих вантажів, що ввозяться на митну територію України, від митного органу відправлення на кордоні до митного органу призначення з проміжним розміщенням цих вантажів на митному складі здійснюється на підставі договорів на перевезення.

3. Для здійснення контролю за переміщенням консолідованих вантажів, що ввозяться на митну територію України, з митного органу відправлення на кордоні до митного органу, в зоні діяльності якого розташований митний склад, а також для поміщення товарів, що переміщуються у складі цих вантажів, у митний режим митного складу використовується попередня митна декларація, що складається на весь обсяг консолідованого вантажу.

4. Контроль за переміщенням товарів з митного органу, в зоні діяльності якого розташований митний склад, до митного органу призначення для кінцевого одержувача здійснюється на підставі поданих утримувачем складу нових митних декларацій або документів, що їх заміняють, для внутрішнього транзити товарів.

5. Кінцевий одержувач товару має право на повторне поміщення цього товару у митний режим митного складу.

Стаття 125. Строк зберігання товарів у митному режимі митного складу

1. Строк зберігання товарів у митному режимі митного складу не може перевищувати 1095 днів від дня поміщення цих товарів у зазначений митний режим.

2. Строк зберігання в митному режимі митного складу підкаційних товарів, іноземних товарів, які були попередньо поміщені у митні режими транзити, тимчасового ввезення або переробки на митній території України, а також продуктів переробки не може перевищувати 365 днів від дня поміщення їх у митний режим митного складу.

3. Іноземні товари, що зберігаються в митному режимі митного складу, до закінчення строку їх придатності або строки зберігання, установлених частинами першою і другою цієї статті, повинні бути задекларовані для ввезення на митну територію України в іншому митному режимі або реекспортовані. Якщо іноземні товари під час зберігання в митному режимі митного складу були зіпсовані або ушкоджені внаслідок аварії чи дії обставин непереборної сили, такі товари за умови належного підтвердження зазначених фактів дозволяється декларувати для вільного обігу на митній території України так, ніби вони були ввезені в зіпсованому (ушкодженому) стані.

4. Строк зберігання у митному режимі митного складу товарів, призначених для експорту, не може перевищувати одного року з дати поміщення їх у цей режим. До закінчення зазначеного строку такі товари повинні бути вивезені за межі митної території України.

5. У разі невиконання вимог частин першої — четвертої цієї статті щодо розпорядження товарами, що зберігаються в митному режимі митного складу, утримувач митного складу повинен протягом 30 днів після закінчення строку зберігання цих товарів у митному режимі митного складу передати їх на склад митного органу, а в разі закінчення строку придатності зазначених товарів — задекларувати їх у митний режим знищення або руйнування.

Стаття 126. Митний статус товарів, поміщених у митний режим митного складу

1. Іноземні товари, поміщені в митний режим митного складу, зберігають статус іноземних товарів.

2. Українські товари, поміщені в митний режим митного складу, втрачають статус українських товарів з моменту відшкодування сум податку на додану вартість відповідно до положень Податкового кодексу України.

Стаття 127. Операції з товарами, що зберігаються на митному складі

1. З товарами, що зберігаються на митному складі, без дозволу митного органу можуть проводитися прості складські операції, необхідні для забезпечення збереження цих товарів:

- переміщення товарів у межах складу з метою раціонального розміщення;
- чищення;
- провітрювання;
- створення оптимального температурного режиму зберігання;
- сушіння (у тому числі із створенням потоку тепла);
- захист від корозії;
- боротьба із шкідниками;
- інвентаризація.

2. Власник товарів, що зберігаються в митному режимі митного складу на митному складі, або уповноважена ним особа з дозволу митного органу може проводити підготовку таких товарів до продажу (відчуження) та транспортування: консолідація та поділення партій, формування відправлень, сортування, пакування, перепакування, маркування, навантаження, вивантаження, перевантаження, взяття проб і зразків товарів та інші подібні операції.

3. Операції, що проводяться з товарами, що зберігаються в митному режимі митного складу на митному складі, не повинні змінювати характеристик, за якими ці товари були класифіковані згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності.

4. З дозволу митного органу та за умови надання фінансової гарантії відповідно до розділу Х цього Кодексу товари, подані у митний режим митного складу, можуть тимчасово з наступним поверненням вивозитися з митного складу на строк, обумовлений метою такого вивезення, але не більший ніж 45 днів. Не підлягають тимчасовому випуску з наступним поверненням товари, що

використовуватимуться для виробництва, упаковки, експлуатації природних ресурсів, будівництва, ремонту чи обслуговування, виконання земляних або інших подібних робіт.

5. У разі відмови у наданні дозволу на здійснення з товарами, що зберігаються в митному режимі митного складу на митному складі, операцій, передбачених частинами другою та четвертою цієї статті, митний орган зобов'язаний невідкладно письмово або в електронній формі повідомити особу, яка звернулася за отриманням дозволу, про причини і підстави такої відмови.

Стаття 128. Передача права власності на товари, поміщені у митний режим митного складу

1. Дopusкається передача права власності на іноземні товари, поміщені у митний режим митного складу. Інформація про власника таких товарів надається митному органу під час випуску зазначених товарів з митного складу. Якщо зміна власника товару передбачає вивезення товару з території України, таке вивезення здійснюється на підставі нових товаросупровідних документів і митної декларації (документа, що її замінює).

Стаття 129. Завершення митного режиму митного складу

1. Митний режим митного складу завершується шляхом поміщення товарів, поміщених у цей митний режим, в інший митний режим, що допускається цим Кодексом, а також у випадках, передбачених частиною третьою цієї статті.

2. Якщо встановлені законом заборони або обмеження щодо імпорту чи експорту відповідних товарів, що діяли під час перебування цих товарів у митному режимі митного складу, скасовано, дозволяється завершення митного режиму митного складу шляхом експорту зазначених товарів або випуску їх для вільного обігу на митній території України.

3. Митний режим митного складу припиняється митним органом у разі:

- передачі товарів на склад митного органу у зв'язку із закінченням строків зберігання в режимі митного складу;
- конфіскації товарів;
- повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

4. У разі припинення митного режиму митного складу згідно з частиною третьою цієї статті поміщення цих товарів у інший митний режим не вимагається, а фінансові гарантії, надані відповідно до частини четвертої статті 127 цього Кодексу, підлягають поверненню (вивільненню).

5. Після перебування на митному складі товари, оформлені у митні режими експорту, реекспорту, транзити, тимчасового вивезення, переробки за межами митної території України, повинні бути в установленні відповідно до цього Кодексу строк вивезені за межі митної території України або поміщені в інший митний режим, який дозволяє щодо таких товарів.

6. У разі поміщення товарів, що зберігаються на митному складі в митному режимі митного складу, в інший митний режим та у випадках, визначених частиною п'ятою цієї статті, митний орган встановлює строк для вивезення зазначених товарів з митного складу, виходячи з наявних транспортних засобів та навантажувально-розвантажувальної техніки, але не менший, ніж п'ять робочих днів.

Глава 21. Вільна митна зона

Стаття 130. Митний режим вільної митної зони

1. Вільна митна зона — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання.

2. Товари, поміщені в митний режим вільної митної зони, протягом усього строку перебування у цьому режимі перебувають під митним контролем.

Стаття 131. Операції з товарами, поміщеними у митний режим вільної митної зони

1. Операції з поміщеними у митний режим вільної митної зони товарами, що знаходяться на територіях вільних митних зон комерційного типу, обмежуються лише простими складськими операціями, необхідними для забезпечення збереження цих товарів: переміщення товарів у межах вільної митної зони з метою раціонального розміщення, чищення, провітрювання, створення оптимального температурного режиму зберігання, сушіння (у тому числі із створенням потоку тепла), захист від корозії, боротьба із шкідниками, інвентаризація. Також допускаються поділення партій, формування відправлень, сортування, пакування, перепакування, маркування, навантаження, вивантаження, перевантаження та інші подібні операції.

2. З поміщеними у митний режим вільної митної зони товарами, що знаходяться на територіях вільних митних зон сервісного типу, дозволяється здійснення операцій, пов'язаних із ремонтом, модернізацією, будівництвом повітряних, морських і річкових суден, інших плавучих засобів, їх складових частин, а також операцій, зазначених у частині першій цієї статті, необхідність у яких виникла у зв'язку з експлуатацією вільної митної зони цього типу.

3. Переліки видів товарів, які можуть бути поміщені у митний режим вільної митної зони з метою розміщення на територіях вільних митних зон промислового типу, та виробничих операцій, які можуть здійснюватися з такими товарами, визначаються окремими законами України для кожної такої зони.

Стаття 132. Умови поміщення товарів у митний режим вільної митної зони

1. Поміщення українських товарів у митний режим вільної митної зони для цілей оподаткування вважається експортом цих товарів.

2. Іноземні товари, що ввозяться на територію вільної митної зони, допускаються на зазначену територію з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами.

3. Поміщення товарів у митний режим вільної митної зони, а також зміна цього митного режиму здійснюються митним органом, у зоні діяльності якого знаходиться така зона.

4. Для поміщення іноземних товарів у митний режим вільної митної зони та розміщення їх на територіях вільних митних зон комерційного типу, що розташовані в морських, річкових портах чи аеропортах, в межах яких є пункти пропуску через державний кордон України, використовуються транспортні або комерційні документи, які містять опис таких товарів та супроводжують їх при ввезенні.

5. Для допуску товарів на територію вільної митної зони гарантії, передбачені розділом Х цього Кодексу, не застосовуються. Гарантії щодо переміщення іноземних товарів між митними органами або в межах зони діяльності одного митного органу у зв'язку з необхідністю їх ввезення на територію вільної митної зони (випуску з такої території) застосовуються відповідно до норм цього Кодексу.

Стаття 133. Строки перебування товарів у митному режимі вільної митної зони на території вільної митної зони

1. Товари можуть перебувати в митному режимі вільної митної зони на території вільної митної зони протягом усього часу функціонування відповідної вільної митної зони.

Стаття 134. Передача права власності на товари, поміщені у митний режим вільної митної зони

1. Дозволяється передача права власності на товари, поміщені у митний режим вільної митної зони. Інформація про власника таких товарів надається митному органу під час поміщення зазначених товарів в інший митний режим відповідно до частини першої статті 137 цього Кодексу.

Стаття 135. Переміщення товарів між територіями вільних митних зон

1. Товари, що перебувають на території вільної митної зони у митному режимі вільної митної зони, або товари, вироблені на території цієї зони, можуть бути вивезені повністю або частково на територію іншої вільної митної зони, за умови виконання митних формальностей, передбачених цим розділом для митних режимів транзити та вільної митної зони.

Стаття 136. Митний статус товарів, що поміщуються в митний режим вільної митної зони

1. Іноземні товари, поміщені у митний режим вільної митної зони, зберігають статус іноземних товарів.

2. Товари, виготовлені (вироблені, одержані) у вільній митній зоні, мають статус іноземних товарів та вважаються такими, що поміщені у митний режим вільної митної зони.

3. Українські товари, поміщені у митний режим вільної митної зони, отримують статус іноземних товарів.

4. Українські товари, що не використовуються у виробничих та інших господарських операціях і необхідні для забезпечення функціонування підприємств, розташованих на території вільної митної зони, а також українські товари, що

використовуються у виробничих та інших господарських операціях і не втрачаються при цьому, допускаються на такі території (випускаються з них) з письмовим інформуванням митного органу без зміни їх митного статусу та поміщення у митні режими.

Стаття 137. Завершення митного режиму вільної митної зони

1. Митний режим вільної митної зони завершується шляхом реекспорту товарів, поміщених у цей митний режим, або поміщення їх у інший митний режим, а також у випадках, передбачених частиною четвертою цієї статті.

2. Для реекспорту іноземних товарів, поміщених у митний режим вільної митної зони відповідно до частини четвертої статті 132 цього Кодексу, використовуються транспортні або комерційні документи, які містять опис таких товарів та супроводжують їх при вивезенні.

3. Якщо встановлені законом заборони або обмеження щодо імпорту відповідних товарів, які діяли під час перебування цих товарів у митному режимі вільної митної зони, скасовано, дозволяється завершення митного режиму вільної митної зони шляхом випуску зазначених товарів для вільного обігу на митній території України.

4. Митний режим вільної митної зони припиняється митним органом у разі:

- конфіскації товарів;
- повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

5. Випуск у вільний обіг продуктів переробки товарів, поміщених у митний режим вільної митної зони, здійснюється зі сплатою митних платежів та процентів, що підлягали б сплаті у разі перенесення строків сплати митних платежів у зв'язку з наданням розстрочення або відстрочення їх сплати відповідно до статті 100 Податкового кодексу України.

Стаття 138. Відходи (залишки), що утворилися в результаті здійснення операцій з товарами у вільній митній зоні

1. Відходи (залишки), що утворилися в результаті здійснення операцій з іноземними товарами у вільній митній зоні і мають господарську цінність та/або можуть бути утилізовані, у разі вивезення за межі вільної митної зони підлягають поміщенню в цьому стані у відповідний митний режим.

2. За бажанням декларанта відходи (залишки), зазначені в частині першій цієї статті, можуть декларуватися за одним класифікаційним кодом згідно з УКТ ЗЕД за умови, що цьому коду відповідає найбільша ставка мита. Якщо до окремих товарів, які входять до зазначеної партії, застосовуються передбачені законом заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, такий спосіб декларування не звільняє декларанта від додержання зазначених заходів щодо цих товарів.

3. Інші відходи, ніж зазначені у частині першій цієї статті, з дозволу митного органу підлягають видаленню відповідно до законодавства України.

Стаття 139. Розпорядження товарами, що знаходяться на території вільної митної зони промислового типу, в разі скасування на її території митного режиму вільної митної зони

1. Протягом 90 днів від дати скасування митного режиму вільної митної зони на території вільної митної зони промислового типу поміщені в митний режим вільної митної зони товари, що знаходяться на території цієї зони, повинні бути переміщені власником або уповноваженою ним особою на територію іншої вільної митної зони, реекспортовані чи задекларовані до іншого митного режиму.

2. Законами України можуть визначатися більш тривалі строки розпорядження товарами, зазначеними у частині першій цієї статті.

Глава 22. Безмитна торгівля

Стаття 140. Митний режим безмитної торгівлі

1. Безмитна торгівля — це митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних і водних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 цього Кодексу.

Стаття 141. Поміщення товарів у митний режим безмитної торгівлі

1. У митний режим безмитної торгівлі поміщуються іноземні та українські товари, які ввозяться з-за меж митної території України або вивозяться з митної території України.

2. У митний режим безмитної торгівлі поміщуються будь-які товари, крім товарів, заборонених до ввезення в Україну, вивезення з України і транзити через територію України, товарів, що надходять в Україну як гуманітарна допомога, живих тварин.

3. Іноземні товари поміщуються у митний режим безмитної торгівлі з умовним звільненням від оподаткування митними платежами.

4. Поміщення українських товарів у митний режим безмитної торгівлі для цілей оподаткування вважається експортом цих товарів.

5. Для поміщення товарів у митний режим безмитної торгівлі забезпечення виконання обов'язку із сплати митних платежів відповідно до розділу Х цього Кодексу не вимагається. Забезпечення виконання обов'язку із сплати митних платежів при переміщенні іноземних товарів між митними органами або між різними пунктами пропуску в межах зони діяльності одного митного органу у зв'язку з необхідністю їх ввезення у приміщення магазину безмитної торгівлі або випуску з такого приміщення здійснюється відповідно до розділу Х цього Кодексу.

6. Поміщення товарів у митний режим безмитної торгівлі, а також зміна цього митного режиму здійснюється митним органом, у зоні діяльності якого розташований відповідний магазин безмитної торгівлі.

Стаття 142. Умови перебування товарів у митному режимі безмитної торгівлі

1. Товари можуть перебувати в митному режимі безмитної торгівлі протягом всього строку їх придатності для споживання та/або використання.

2. Товари, поміщені в митний режим безмитної торгівлі, протягом всього строку перебування у цьому режимі знаходяться під митним контролем.

Стаття 143. Особливості здійснення митного контролю товарів, що постачаються магазинами безмитної торгівлі на повітряні та водні транспортні засоби комерційного призначення, які виконують міжнародні рейси, для реалізації пасажирам цих рейсів

1. Постачення товарів магазинами безмитної торгівлі на повітряні та водні транспортні засоби комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, для реалізації пасажиром цих рейсів здійснюється за письмовою заявою утримувача магазину безмитної торгівлі на ім'я керівника митного органу, у зоні діяльності якого розташований магазин, або особи, яка виконує його обов'язки, та на підставі відповідного договору між утримувачем магазину безмитної торгівлі та підприємством — експлуатантом зазначених транспортних засобів або іншим підприємством, уповноваженим експлуатантом на укладання таких договорів. Умови зазначеного договору не повинні передбачати перехід права власності на товари, що постачаються на транспортний засіб. Засвідчена утримувачем магазину безмитної торгівлі копія такого договору додається до заяви.

2. Постачення товарів магазином безмитної торгівлі на борт повітряного (водного) транспортного засобу комерційного призначення, що виконує міжнародний рейс, здійснюється під контролем посадових осіб митного органу в контейнерах під митним забезпеченням та/або забезпеченням утримувача магазину безмитної торгівлі. Посадові особи митного органу, які здійснюють митний контроль та митне оформлення зазначених товарів, подаються товаросупровідні документи на ці товари та звіт про товари, поставлені, реалізовані та не реалізовані на повітряному (водному) транспортному засобі, форма якого затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

3. Посадова особа митного органу перевіряє відповідність накладеного на контейнер забезпечення утримувача магазину безмитної торгівлі та товарів у контейнері відомостям, наведеним у звіті про товари, та за відсутності зауважень погоджує постачення товарів на повітряний (водний) транспортний засіб комерційного призначення шляхом проставлення на звіті відбитка особистої номерної печатки. Посадова особа митного органу має право перевірити вміст контейнера на будь-якому етапі постачення товарів магазином безмитної торгівлі на повітряний (водний) транспортний засіб комерційного призначення та повернення цих товарів з транспортного засобу до зазначеного магазину.

4. Після завершення повітряним (водним) транспортним засобом комерційного призначення міжнародного рейсу в прямому та зворотному напрямках то-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

вари, що не були реалізовані, повертаються з цього транспортного засобу в контейнерах під контролем посадових осіб митного органу до магазину безмитної торгівлі, який постачав їх на зазначений транспортний засіб. Якщо міжнародні рейси виконуються повітряним транспортним засобом через нетривалі проміжки часу, товари після закінчення чергового міжнародного рейсу можуть залишатися на такому транспортному засобі під забезпеченням утримувача магазину безмитної торгівлі до наступного міжнародного рейсу.

5. Облік товарів, що постачаються магазинами безмитної торгівлі на повітряні (водні) транспортні засоби комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, та повертаються з цих транспортних засобів до магазинів, які постачали ці товари, ведеться утримувачами магазинів безмитної торгівлі окремо від обліку інших товарів, що реалізуються зазначеними магазинами.

6. Митний орган, у зоні діяльності якого розташований магазин безмитної торгівлі, затверджує технологічну схему постачання товарів зазначеним магазином на повітряні (водні) транспортні засоби комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси.

Стаття 144. Переміщення товарів між магазинами безмитної торгівлі

1. Товари, поміщені у митний режим безмитної торгівлі, можуть бути вивезені повністю або частково в інший магазин безмитної торгівлі за умови виконання митних формальностей, передбачених цим розділом для митних режимів транзиту та безмитної торгівлі.

Стаття 145. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим безмитної торгівлі

1. Іноземні товари, поміщені у митний режим безмитної торгівлі, зберігають статус іноземних товарів.

2. Українські товари, поміщені у митний режим безмитної торгівлі, отримують статус іноземних товарів.

3. Українські товари, що не призначені для реалізації в магазині безмитної торгівлі та необхідні для забезпечення його функціонування, допускаються у приміщення такого магазину (випускається з нього) з письмовим інформуванням митного органу без зміни їх митного статусу та поміщення у митні режими.

4. Українські та іноземні товари, які використовуються магазином безмитної торгівлі в рекламних та/або презентаційних цілях і не призначені для реалізації зазначеним магазином, розміщуються у магазині безмитної торгівлі у тому ж порядку та на тих же умовах, що й товари, призначені для реалізації.

Стаття 146. Завершення митного режиму безмитної торгівлі

1. Митний режим безмитної торгівлі завершується шляхом реекспорту товарів, поміщених у цей митний режим, або поміщення їх у інший митний режим, що допускається цим Кодексом, а також у випадках, передбачених частиною четвертою цієї статті.

2. У разі псування товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі, ці товари підлягають поміщенню у митний режим знищення або руйнування утримувачем магазину безмитної торгівлі.

3. Якщо встановлені законом заборони або обмеження щодо імпорту відповідних товарів, які діяли під час перебування цих товарів у режимі безмитної торгівлі, скасовано, дозволяється завершення режиму безмитної торгівлі шляхом випуску зазначених товарів для вільного обігу на митній території України.

4. Митний режим безмитної торгівлі припиняється митним органом у разі:

- 1) конфіскації товарів;
- 2) повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Глава 23. Переробка на митній території**Стаття 147. Митний режим переробки на митній території**

1. Переробка на митній території — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки.

Стаття 148. Гарантування дотримання умов перебування товарів у митному режимі переробки на митній території та обмеження щодо поміщення окремих товарів у цей митний режим

1. Поміщення товарів у митний режим переробки на митній території здійснюється з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами. Заходи гарантування додержання митного режиму переробки на митній території застосовуються до товарів, визначених Кабінетом Міністрів України відповідно до пункту 1 частини третьої цієї статті.

2. У процесі переробки іноземних товарів не допускається використання українських товарів (крім палива та енергії), на які законом встановлено вивіз мито.

3. Обмеження або заборони щодо ввезення окремих видів товарів на митну територію України з метою переробки встановлюються законом. За обґрунтованої необхідності Кабінет Міністрів України має право визначати:

- 1) товари, при поміщенні яких у митний режим переробки на митній території застосовуються фінансові гарантії відповідно до розділу Х цього Кодексу;
- 2) продукти переробки та/або товари, продукти переробки яких підлягають обов'язковому реекспорту за межі митної території України;
- 3) мінімальне співвідношення вартості іноземних та українських товарів для окремих категорій товарів, що піддаються операціям з переробки;
- 4) перелік товарів, які не можуть бути допущені до переробки для вільного обігу на митній території України;
- 5) товари, поміщення яких у митний режим переробки на митній території забороняється.

4. У разі встановлення відповідно до частини третьої цієї статті заборон чи обмежень щодо переробки відповідних товарів на митній території України переробка таких товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, завершується на умовах, що діяли на момент поміщення цих товарів у зазначений митний режим.

Стаття 149. Дозвіл на переробку товарів на митній території України

1. Поміщення товарів у митний режим переробки на митній території допускається з письмового дозволу митного органу за заявою власника цих товарів або уповноваженої ним особи.

2. Разом із заявою власник товарів або уповноважена ним особа подає митному органу такі документи:

- 1) зовнішньоекономічні договори або документи, що їх замінюють, на підставі яких здійснюватиметься переробка товарів, і які повинні містити, зокрема, відомості про обов'язковий обсяг виходу продуктів переробки, конкретний обсяг робіт і строк їх виконання. Якщо зовнішньоекономічний договір або документ, що його замінює, не містить зазначених відомостей, такі відомості подаються окремим документом;
- 2) технологічні схеми переробки (крім випадків ввезення товарів з метою ремонту, у тому числі модернізації, відновлення та регулювання), в яких повинні бути зазначені відомості про всі етапи переробки та процесу перетворення товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, на продукти переробки, кількісні показники товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, та інших товарів, що витрачаються підприємством на здійснення операцій з переробки, з обґрунтуванням виробничих втрат товарів на кожному етапі, а також відомості про найменування та кількість відходів переробки;
- 3) договори на переробку товарів з іншими підприємствами, якщо окремі операції (або повний цикл) з переробки товарів здійснюватимуться такими іншими підприємствами;
- 4) інші документи за бажанням власника товарів або уповноваженої ним особи — висновки державних органів, експертних установ, організації, державні стандарти й стандарти підприємства, технічні умови, описи чи креслення зразків, відповідно до яких здійснюватиметься переробка, тощо.

3. Дозвіл на переробку товарів на митній території України видається митним органом підприємству безоплатно протягом п'яти робочих днів від дати реєстрації відповідної заяви.

4. Якщо зовнішньоекономічний договір, на підставі якого здійснюватиметься переробка, передбачає ввезення товарів з метою переробки окремими партіями протягом певного періоду часу на однакових умовах, дозвіл видається на обсяг товарів і строк, визначені зовнішньоекономічним договором, але не більше ніж на один рік.

5. Виникнення або виявлення митним органом обставин, які не відображені у документах підприємства і які впливають на найменування та обсяги виходу продуктів переробки, а також встановлення законодавством України заборон чи обмежень щодо переробки відповідних товарів на митній території України є підставою для надання відмови в митному оформленні наступних партій товарів, що ввозяться на митну територію України з метою переробки. Якщо такі обставини не мають впливу на найменування та обсяги виходу продуктів переробки, то відомості про такі обставини вносяться до раніше виданого дозволу.

6. У дозволі на переробку товарів на митній території України зазначається перелік операцій з переробки та спосіб їх здійснення.

7. У видачі дозволу на переробку товарів на митній території України не може бути відмовлено з огляду на:

- 1) країну походження, країну відправлення або країну призначення цих товарів;
- 2) наявність на митній території України товарів, ідентичних за описом, якістю та технічними характеристиками товарам, що ввозяться для переробки.

8. Рішення про відмову у видачі дозволу на переробку товарів на митній території України приймається, якщо:

- 1) відомостей, зазначених у поданих заявником документах, недостатньо для визначення обов'язкового обсягу виходу продуктів переробки, що утворюються в результаті переробки товарів;
- 2) митний орган виявив невідповідності у відомостях, що містяться у поданих заявником документах, або недостовірність цих відомостей;
- 3) митним органом встановлено відсутність належного технологічного обладнання, приміщень, умов для обліку і зберігання товарів, що ввозяться з метою переробки;
- 4) підприємством не дотримано встановлених законодавством України заборон чи обмежень щодо переробки товарів на митній території України.

9. Дозвіл на переробку товарів на митній території України може бути змінено або відкликано митним органом, якщо його видано на підставі недостовірних даних, що мали істотне значення для прийняття рішення про його видачу, або якщо підприємство, якому видано такий дозвіл, не дотримується положень цього Кодексу та інших актів законодавства України з питань державної митної справи.

10. За письмовою заявою власника товарів або уповноваженої ним особи митним органом може бути винесено попереднє рішення щодо можливості поміщення товарів у митний режим переробки товарів на митній території.

11. Вимоги до ідентифікації окремих товарів, що ввозяться на митну територію України з метою переробки, можуть встановлюватися центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, з урахуванням характеру операцій з переробки та особливостей технологічного процесу.

12. Якщо митні органи не можуть забезпечити ідентифікацію товарів, що ввозяться на митну територію України з метою переробки, відповідно до статті 326 цього Кодексу можуть бути застосовані інші способи забезпечення ідентифікації з урахуванням характеру операцій з переробки та особливостей технологічного процесу, наприклад, такі як:

- 1) посилання на опис спеціального виробничого маркування або номерів;
- 2) пломби, печатки, штампали або інше індивідуальне маркування;
- 3) зразки, ілюстрації чи технічний опис;
- 4) проби;
- 5) документальне підтвердження, яке стосується передбачених операцій (такі як контракти, рахунки-проформи, комерційна переписка), які свідчать про те, що продукти переробки вироблені з товарів, які ввозяться для переробки.

13. Можливість встановлення наявності ввезених товарів у продуктах переробки не є обов'язковою для допуску товарів для переробки на митній території України у випадках, якщо:

- 1) такі товари можуть бути ідентифіковані шляхом представлення докладних даних про витрачені ресурси та технології виробництва продуктів переробки чи шляхом здійснення митного контролю під час проведення операцій з переробки; або
- 2) митний режим переробки на митній території завершується реекспортом продуктів переробки товарів, ідентичних за описом, якістю та технічними характеристиками товарам, допущеним для переробки на митній території України.

Стаття 150. Операції з переробки товарів

1. Кількість операцій з переробки товарів у митному режимі переробки на митній території не обмежується.

2. Операції з переробки товарів можуть включати:

- 1) власне переробку товарів, у тому числі: обробку, монтаж, демонтаж, використання окремих товарів, які сприяють чи полегшують процес виготовлення продуктів переробки;
- 2) ремонт товарів, у тому числі модернізацію, відновлення та регулювання, калібрування.

3. Окремі операції з переробки товарів або повний цикл переробки за дорученням підприємства, якому видано дозвіл на переробку товарів на митній території України, та з дозволу митного органу можуть здійснюватися іншими підприємствами. При цьому відповідальність перед митними органами за порушення визначеного порядку переробки товарів несе підприємство, якому видано дозвіл на проведення операцій з переробки товарів на митній території України. Дозволи на виконання окремих операцій з переробки або повного циклу переробки надаються одночасно з дозволом на переробку товарів на митній території України або, за необхідності, — на підставі заяви відповідної особи після надання цього дозволу та відображаються у ньому.

Стаття 151. Строк переробки товарів на митній території України

1. Строк переробки товарів на митній території України встановлюється митним органом у кожному випадку під час видачі дозволу підприємству, виходячи з тривалості процесу переробки товарів та розпорядження продуктами їх переробки. Зазначений строк обчислюється, починаючи з дня завершення митного оформлення митним органом іноземних товарів для переробки. За заявою підприємства, якому видано дозвіл на переробку товарів, з причин, підтверджених документально, строк переробки товарів на митній території України продовжується зазначеним органом, але загальний строк переробки не може перевищувати 365 днів.

2. Законами України може визначатися більший строк переробки товарів.

Стаття 152. Перевірка митними органами дотримання митного режиму переробки на митній території

1. Товари, поміщені в митний режим переробки на митній території, а також продукти їх переробки протягом всього строку перебування в цьому режимі знаходяться під митним контролем.

2. Митні органи можуть проводити перевірку товарів, ввезених для переробки на митній території України, а також продуктів їх переробки у будь-якої особи, яка здійснює операції з переробки таких товарів.

Стаття 153. Обсяг виходу продуктів переробки

1. Митні органи здійснюють контроль за обов'язковим обсягом виходу продуктів переробки, що утворюються в результаті переробки товарів на митній території України. Дані про обов'язковий обсяг виходу продуктів переробки зазначаються в зовнішньоекономічному договорі (контракті) на переробку товарів або в окремому документі, що подається митному органу підприємством для отримання дозволу на переробку товарів на митній території України.

2. Для підтвердження даних про обсяг виходу продуктів переробки центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, може звертатися до інших центральних органів виконавчої влади або експертних установ. Такі звернення не є підставою для відмови у видачі дозволу на переробку товарів на митній території України або для зупинення дії раніше виданих дозволів протягом всього періоду їх розгляду.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, може встановлювати обов'язкові норми виходу продуктів переробки у випадках, коли операції з переробки на митній території України здійснюються за типовими (однаковими) технічними умовами, а товари та продукти їх переробки мають постійні характеристики.

Стаття 154. Порядок митного оформлення продуктів переробки

1. Під час реекспорту продуктів переробки вони підлягають декларуванню митним органом з поданням переліку українських товарів, витрачених під час здійснення операцій з переробки іноземних товарів, із зазначенням їх кількості та вартості.

2. Декларант має право заявити українські товари (крім палива та енергії), що повністю використані під час переробки іноземних товарів, у митний режим експорту. Митне оформлення в такому випадку здійснюється у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законами України для митного оформлення експорту українських товарів.

3. Продукти переробки можуть реекспортуватися однією чи кількома партіями. Допускається вивезення продуктів переробки за межі митної території України не через той митний орган, через який товари ввозилися на цю територію для переробки.

Стаття 155. Умови реалізації продуктів переробки на митній території України

1. Якщо умовами переробки іноземних товарів на митній території України передбачено проведення розрахунків частиною продуктів їх переробки, такі продукти підлягають митному оформленню відповідно до митного режиму імпорту

з оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, передбачених законом.

2. Реалізація на митній території України продуктів переробки, власником яких є нерезидент, здійснюється через зареєстроване в Україні його представництво, на яке покладається обов'язок з декларування цих продуктів переробки для вільного обігу.

3. Продукти переробки також можуть бути реалізовані підприємству, яке їх виготовило.

Стаття 156. Переробка товарів для вільного обігу на митній території України

1. Дозволяється ввезення товарів для переробки на митній території України з метою подальшого митного оформлення продуктів переробки для вільного обігу на цій території.

2. Товари можуть бути допущені до переробки для вільного обігу на митній території України за умови, що:

- 1) митний орган може впевнитися в тому, що продукти переробки були отримані саме з цих товарів; та
- 2) товари після переробки не можуть бути економічно вигідно відновлені у первинному стані.

3. Переробка товарів для вільного обігу на митній території України завершується шляхом поміщення продуктів їх переробки у митний режим імпорту. За рішенням декларанта або уповноваженої ним особи допускається поміщення зазначених продуктів в інші митні режими.

Стаття 157. Залишки і відходи, що утворилися в результаті переробки товарів

1. Залишки або відходи, що утворилися в результаті здійснення операцій з переробки іноземних товарів і мають господарську цінність та/або можуть бути утилізовані, підлягають поміщенню в цьому стані у відповідний митний режим до закінчення строку переробки товарів.

2. За бажанням декларанта або уповноваженої ним особи залишки або відходи, зазначені в частині першій цієї статті, можуть декларуватися за одним класифікаційним кодом згідно з УКТ ЗЕД, за умови, що цьому коду відповідає найбільша ставка мита. Якщо до окремих товарів, які входять до зазначеної партії, застосовуються передбачені законом заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, такий спосіб декларування не звільняє декларанта від додержання зазначених заходів щодо цих товарів.

3. Інші відходи, ніж зазначені в частині першій цієї статті, з дозволу митного органу підлягають видаленню відповідно до законодавства України до закінчення строку переробки товарів.

Стаття 158. Еквівалентна компенсація

1. Продукти, отримані в результаті переробки еквівалентних товарів, для цілей застосування цієї глави вважаються продуктами переробки іноземних товарів.

2. Під еквівалентними товарами розуміються українські та іноземні товари, які є ідентичними за описовими, кількісними і технічними характеристиками іноземним товарам, які вони замінюють, ввезеним для операцій з переробки на митній території України.

3. Дозволяється здійснення реекспорту продуктів переробки, одержаних з використанням еквівалентних товарів, до ввезення товарів для переробки на митній території України або до завершення операцій з їх переробки.

Стаття 159. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим переробки на митній території

1. Іноземні товари, поміщені у митний режим переробки на митній території, зберігають статус іноземних товарів.

2. Продукти переробки, залишки (відходи), виготовлені (одержані) в процесі здійснення операцій з переробки іноземних товарів, мають статус іноземних товарів та вважаються такими, що поміщені у митний режим переробки на митній території.

3. Українські товари, що використовувалися в процесі переробки іноземних товарів на митній території України, отримують статус іноземних товарів у момент вивезення продуктів переробки за межі митної території України.

Стаття 160. Завершення митного режиму переробки на митній території

1. Митний режим переробки на митній території завершується шляхом реекспорту продуктів переробки чи поміщення їх в інший митний режим, а також у випадках, передбачених частиною другою цієї статті.

2. Митний режим переробки на митній території припиняється митним органом у разі:

- 1) конфіскації товарів;
- 2) повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту такої аварії або дії обставин у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

3. У разі припинення митного режиму переробки на митній території згідно з частиною другою цієї статті реекспорт товарів та продуктів їх переробки не вимагається, а фінансові гарантії, надані відповідно до статті 148 цього Кодексу, підлягають поверненню.

Стаття 161. Розпорядження товарами, що поміщені у митний режим переробки на митній території, у разі відкликання дозволу на переробку

1. Протягом 20 днів від дати відкликання дозволу на переробку товарів на митній території України підприємство повинно завершити розпочаті операції з переробки, а товари, поміщені в митний режим переробки на митній території, у строк до 30 днів з дати відкликання дозволу на переробку товарів повинні бути вивезені за межі митної території України або заявлені в інший митний режим в порядку, визначеному цим Кодексом. Якщо завершення розпочатих операцій з переробки протягом 20 днів є неможливим без спричинення безповоротної шкоди товарам або технологічному обладнанню, переробка зазначених товарів завершується відповідно до технологічної схеми переробки. У такому разі товари протягом 10 днів з дати фактичного завершення їх переробки підлягають вивезенню за межі митної території України або поміщенню в інший митний режим.

2. У разі невиконання підприємством вимог частини першої цієї статті зобов'язання, забезпечені фінансовою гарантією (якщо така гарантія надавалася відповідно до частини третьої статті 148 цього Кодексу), підлягають виконанню.

Глава 24. Переробка за межами митної території**Стаття 162. Митний режим переробки за межами митної території**

1. Переробка за межами митної території — це митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України у митному режимі імпорту.

Стаття 163. Операції щодо переробки товарів за межами митної території

1. Під час переробки товарів за межами митної території України можуть здійснюватися операції, зазначені у частині другій статті 150 цього Кодексу.

Стаття 164. Гарантування дотримання умов перебування товарів у митному режимі переробки за межами митної території та обмеження щодо поміщення окремих товарів у цей митний режим

1. Товари, поміщені в митний режим переробки за межами митної території, протягом всього строку перебування у цьому режимі перебувають під митним контролем.

2. Поміщення товарів у митний режим переробки за межами митної території в установлених законом випадках здійснюється зі сплатою вивізного мита.

3. Не підлягають поміщенню у митний режим переробки за межами митної території товари (крім тих, що ввозяться з метою ремонту), які при імпорті були звільнені від оподаткування митними платежами відповідно до цього Кодексу та Податкового кодексу України.

4. За обґрунтованої необхідності Кабінет Міністрів України має право визна-

- 1) продукти переробки, залишки переробки, а також товари, продукти переробки чи залишки переробки яких підлягають обов'язковому поверненню на митну територію України і випуску у вільний обіг;
- 2) мінімальне співвідношення вартості українських та іноземних товарів для окремих категорій товарів, що піддаються операціям з переробки за межами митної території України.

5. Товари, продукти переробки яких визначені Кабінетом Міністрів України як обов'язкові до повернення на митну територію України, вивозяться у митному режимі переробки за межами митної території із застосуванням заходів гарантування на суму їх вартості в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

6. У разі встановлення законами України заборон чи обмежень щодо переробки відповідних товарів за межами митної території України переробка таких

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

товарів, поміщених у режим переробки за межами митної території, завершується на умовах, які діяли на момент поміщення цих товарів у зазначений митний режим.

7. Якщо умовами переробки товарів за межами митної території України передбачено проведення розрахунків частиною товарів, призначених для переробки, така частина товарів при вивезенні за межі митної території України декларується у митному режимі експорту.

Стаття 165. Дозвіл на вивезення товарів для переробки за межами митної території України

1. Поміщення товарів у митний режим переробки за межами митної території допускається з письмового дозволу митного органу за заявою власника цих товарів або уповноваженої ним особи.

2. Разом із заявою власник товарів або уповноважена ним особа подає митному органу такі документи:

1) зовнішньоекономічні договори або документи, що їх замінюють, на підставі яких здійснюватиметься переробка товарів і які повинні містити, зокрема, відомості про обсяг язовий обсяг виходу продуктів переробки, конкретний обсяг робіт і строк їх виконання. Якщо зовнішньоекономічний договір або документ, що його замінює, не містить зазначених відомостей, такі відомості подаються окремим документом;

2) технологічні схеми переробки (крім випадків вивезення товарів з метою ремонту, у тому числі модернізації, відновлення та регулювання), в яких повинні бути зазначені відомості про всі етапи переробки і процесу перетворення товарів, поміщених у митний режим переробки за межами митної території, на продукти переробки, кількісні показники товарів, поміщених у митний режим переробки за межами митної території, та інших товарів, що витрачаються на здійснення операцій з переробки, з обґрунтуванням виробничих втрат товарів на кожному етапі, а також відомості про найменування та кількість відходів переробки;

3) інші документи за бажанням власника товарів або уповноваженої ним особи, такі як висновки державних органів, експертних установ, організацій, державні стандарти і стандарти підприємства, технічні умови, описи чи креслення зразків, відповідно до яких здійснюватиметься переробка, тощо.

3. Дозвіл на переробку товарів за межами митної території України видається підприємству митним органом безоплатно протягом п'яти робочих днів з дати реєстрації відповідної заяви.

4. Якщо зовнішньоекономічний договір, на підставі якого здійснюватиметься переробка, передбачає вивезення товарів з метою переробки окремими партіями протягом певного періоду часу на однакових умовах, дозвіл видається на обсяг товарів і строк, визначені зовнішньоекономічним договором, але не більш як на один рік.

5. Виникнення або виявлення митним органом обставин, які не відображені у документах підприємства, але які впливають на найменування та обсяг виходу продуктів переробки, а також встановлення законодавством України заборон чи обмежень щодо переробки відповідних товарів за межами митної території України є підставою для надання відмови у митному оформленні наступних партій товарів, що вивозяться за межі митної території України з метою переробки. Якщо такі обставини не мають впливу на найменування та обсяг виходу продуктів переробки, відомості про них вносяться до раніше виданого дозволу.

6. У дозволі на переробку товарів за межами митної території України зазначається перелік операцій з переробки та спосіб їх здійснення.

7. У видачі дозволу на переробку товарів за межами митної території України не може бути відмовлено тільки на тій підставі, що переробка цих товарів здійснюватиметься у певній країні.

8. Рішення про відмову у видачі дозволу на переробку товарів за межами митної території України приймається, якщо:

1) відомості, зазначені у поданих заявковим документах, недостатньо для визначення обсяг язового обсягу виходу продуктів переробки, що утворюються в результаті переробки товарів;

2) митний орган виявив невідповідності у відомостях, що містяться у поданих заявковим документах, або недостатність цих відомостей;

3) підприємством не дотримано встановлених законодавством України заборон чи обмежень щодо переробки товарів за межами митної території України.

9. Дозвіл на переробку товарів за межами митної території України може бути змінено або відкликано митним органом, якщо його видано на підставі недостовірних даних, що мали істотне значення для прийняття рішення про його видачу, або якщо підприємство, якому видано такий дозвіл, не дотримується положень цього Кодексу та інших законодавчих актів України.

10. За письмовою заявою власника товарів або уповноваженої ним особи митним органом може бути винесено попереднє рішення щодо можливості поміщення товарів у митний режим переробки товарів за межами митної території.

11. Вимоги до ідентифікації окремих товарів, що вивозяться за межі митної території України з метою переробки, можуть встановлюватися центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, з урахуванням характеру операцій з переробки та особливостей технологічного процесу.

12. Якщо митні органи не можуть забезпечити ідентифікацію товарів, що вивозяться за межі митної території України з метою переробки, відповідно до статті 326 цього Кодексу, можуть бути застосовані інші способи забезпечення ідентифікації з урахуванням характеру операцій з переробки та особливостей технологічного процесу, зокрема:

- 1) посилання на опис спеціального виробничого маркування або номерів;
- 2) пломби, печатки, штампи або інші індивідуальне маркування;
- 3) зразки, ілюстрації чи технічний опис;
- 4) проби;
- 5) документальне підтвердження, яке стосується передбачених операцій (такі, як контракти, рахунки-проформи, комерційна переписка), які свідчать про те, що продукти переробки вироблені з товарів, що вивозяться для переробки.

Стаття 166. Строки переробки товарів за межами митної території України

1. Строк переробки товарів за межами митної території України встановлюється митним органом у кожному випадку під час надання дозволу підприємству-резиденту, виходячи з тривалості процесу переробки товарів та розпорядження продуктами їх переробки. Зазначений строк обчислюється, починаючи з дня завершення митного оформлення митним органом українських товарів для переробки. За заявою підприємства, якому видано дозвіл на переробку товарів, з причин, підтверджених документально, строк переробки товарів за межами митної території України продовжується зазначеним органом, але загальний строк переробки не може перевищувати 365 днів.

2. Законами України може визначатися інший строк переробки товарів.

Стаття 167. Обсяг виходу продуктів переробки

1. Митні органи здійснюють контроль за обсягом язовим обсягом виходу продуктів переробки, що утворюються в результаті переробки товарів за межами митної території України. Дані про обсяг язовий обсяг виходу продуктів переробки зазначаються в договір (контракти) на переробку товарів або в окремому документі, що подаються митному органу підприємством для отримання дозволу на переробку товарів за межами митної території України.

2. Для підтвердження даних про обсяг виходу продуктів переробки центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, може звертатися до інших центральних органів виконавчої влади або експертних установ чи в порядку, встановленому міжнародними договорами, укладеними відповідно до закону, до митних органів іноземних країн. Такі звернення не є підставою для відмови у видачі дозволу на переробку товарів за межами митної території України або для зупинення дії раніше виданих дозволів протягом всього періоду їх розгляду.

3. Митні органи можуть встановлювати обов'язкові норми виходу продуктів переробки, якщо операції з переробки за межами митної території України здійснюються за типовими (однаковими) технічними умовами, а товари і продукти їх переробки мають постійні характеристики.

Стаття 168. Порядок митного оформлення та оподаткування продуктів переробки

1. Під час ввезення продуктів переробки іноземні товари, які були витрачені у процесі переробки товарів, що вивозилися, декларуванию не підлягають.

2. Повне звільнення від оподаткування митними платежами застосовується до товарів, які були поміщені у митний режим переробки за межами митної території та в межах визначеного строку повертаються на митну територію України:

- 1) у тому самому стані, в якому вони були вивезені за межі митної території України, з дотриманням умов, зазначених у статті 78 цього Кодексу;
- 2) у відремонтованому вигляді, якщо ремонт проведено в рамках гарантійних зобов'язань.

3. До продуктів переробки (крім зазначених у частині другій цієї статті) застосовується часткове звільнення від оподаткування митними платежами, відповідно до якого сплаті підлягає позитивна різниця між сумою митних платежів, нарахованою на продукти переробки, та сумою митних платежів, яка підлягала б сплаті у разі імпорту відповідних товарів, які були вивезені за межі митної території України для переробки.

4. Продукти переробки можуть ввозитися на митну територію України однією чи кількома партіями. Допускається ввезення продуктів переробки на митну територію України через інший митний орган, ніж той, через який товари вивозилися для переробки.

Стаття 169. Умови реалізації продуктів переробки за межами митної території України

1. Товари, поміщені у митний режим переробки за межами митної території, та/або продукти їх переробки можуть бути реалізовані за межами митної території України за умови митного оформлення товарів, поміщених у митний режим переробки за межами митної території, у митний режим експорту з дотриманням вимог цього Кодексу та інших законодавчих актів України.

Стаття 170. Залишки і відходи, що утворилися в результаті переробки товарів

1. Залишки і відходи, що утворилися в результаті здійснення операцій з переробки українських товарів за межами митної території України і залишаються за межами цієї території, митному контролю та митному оформленню не підлягають.

Стаття 171. Еквівалентна компенсація

1. Продукти, отримані в результаті переробки еквівалентних товарів, для цілей застосування цієї глави вважаються продуктами переробки українських товарів.

2. Під еквівалентними товарами розуміються іноземні товари, які є ідентичними за описовими, кількісними і технічними характеристиками українським товарам, вивезеним для переробки за межами митної території України.

3. Дозволяється ввезення продуктів переробки еквівалентних товарів на митну територію України до вивезення українських товарів для переробки за межами митної території України або до завершення операцій з їх переробки.

Стаття 172. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим переробки за межами митної території

1. Українські товари, поміщені у митний режим переробки за межами митної території, отримують статус іноземних товарів з моменту їх фактичного вивезення за межі митної території України.

2. Продукти переробки, виготовлені (одержані) у процесі здійснення операцій з переробки товарів, мають статус іноземних товарів та вважаються такими, що поміщені у митний режим переробки за межами митної території.

Стаття 173. Завершення режиму переробки за межами митної території

1. Митний режим переробки за межами митної території завершується:

- 1) шляхом імпорту продуктів переробки; або
- 2) шляхом реімпорту відповідно до статті 78 цього Кодексу товарів, що вивозилися в режимі переробки за межами митної території; або
- 3) шляхом експорту продуктів переробки чи товарів, що вивозилися в режимі переробки за межами митної території; або
- 4) у випадках, передбачених частиною другою цієї статті.

2. Митний режим переробки за межами митної території припиняється митним органом у разі:

- 1) конфіскації товарів;
- 2) повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, за умови підтвердження факту такої аварії або дії обставин у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
3. У разі припинення митного режиму переробки за межами митної території згідно з частиною другою цієї статті повернення товарів та продуктів їх переробки на митну територію України не вимагається, а гарантії, надані відповідно до статті 164 цього Кодексу, повертаються тільки у разі повної втрати товарів унаслідок аварії або дії обставин непереборної сили.

Стаття 174. Розпорядження товарами, поміщеними у митний режим переробки за межами митної території, в разі відкликання дозволу на переробку

1. Протягом 20 днів від дати відкликання дозволу на переробку товарів за межами митної території України товари, поміщені в митний режим переробки за межами митної території, повинні бути заявлені до іншого митного режиму в порядку, визначеному цим Кодексом.

2. У разі невиконання підприємством вимог частини першої цієї статті зобов'язання, забезпечені гарантією (якщо така гарантія надавалася), підлягають виконанню.

Глава 25. Знищення або руйнування

Стаття 175. Митний режим знищення або руйнування

1. Знищення або руйнування — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленними на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Стаття 176. Умови поміщення товарів у митний режим знищення або руйнування

1. Знищення або руйнування товарів допускається з письмового дозволу митного органу за заявою власника товарів чи уповноваженої ним особи.

2. Дозвіл на поміщення товарів у митний режим знищення або руйнування видається митним органом, якщо власником чи уповноваженою ним особою:

- 1) укладено договір на знищення (руйнування) товарів з підприємством, уповноваженим відповідно до законодавства України на знищення (руйнування) відповідних категорій товарів;
- 2) отримано дозволу на знищення (руйнування) товарів від державних органів, до повноважень яких належить контроль за переміщенням таких товарів.

3. Дозвіл на поміщення товарів у митний режим знищення або руйнування видається митним органом безоплатно протягом трьох робочих днів з дати реєстрації відповідної заяви. У разі відмови у видачі дозволу митний орган зобов'язаний у зазначений строк письмово або в електронній формі повідомити особу, яка звернулася за отриманням дозволу, про підстави відмови.

4. Не вважаються операціями зі знищення або руйнування товарів:

- 1) використання для споживання тваринами товарів, попередньо призначених для споживання людиною;
- 2) проведення з товарами операцій з переробки;
- 3) отримання продуктів переробки, включаючи монтаж, демонтаж, переробку або обробку товарів;
- 4) ремонт товарів, включаючи їх відновлення;
- 5) використання товарів як таких, що полегшують процес виготовлення продуктів переробки, якщо самі вони при цьому повністю витрачаються.

5. Якщо товари, які передбачається знищити або зруйнувати, можуть бути поміщені у митний режим відмови на користь держави, митний орган письмово пропонує декларантові обрати цей митний режим. За згоди власника товарів з пропозицією митного органу ці товари поміщуються в митний режим відмови на користь держави.

6. Поміщення товарів у митний режим знищення або руйнування здійснюється митним органом, у зоні діяльності якого проводяться операції зі знищення або руйнування.

Стаття 177. Умови знищення або руйнування окремих категорій товарів

1. Відповідно до положень цього Кодексу та вимог, встановлених Кабінетом Міністрів України чи центральними органами виконавчої влади відповідно до їх повноважень, здійснюється знищення або руйнування окремих категорій товарів, зокрема:

- 1) лікарських і наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів;
- 2) неясної та небезпечної продукції;
- 3) військової, мисливської, спортивної вогнепальної зброї та боеприпасів до неї;
- 4) холодної і пневматичної зброї;
- 5) вибухових речовин;
- 6) спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозогінної та дратівної дії, засобів індивідуального захисту, засобів активної оборони та засобів для виконання спеціальних операцій і оперативного-розшукових заходів.

Стаття 178. Витрати на знищення або руйнування товарів

1. Знищення або руйнування товарів здійснюється за рахунок їх власника, уповноваженої ним особи чи інших заінтересованих осіб.

2. Якщо товари опинилися у стані, що виключає можливість їх декларування у будь-який інший митний режим, ніж знищення або руйнування, у разі негоди власника або уповноваженої ним особи самостійно організувати та оплатити процедуру знищення або руйнування таких товарів та за відсутності інших осіб, які письмово заявили митному органу про таке бажання, вартість навантажувально-розвантажувальних робіт, зберігання, перевезення, знищення (руйнування), оформлення документів та інші витрати, пов'язані з дотриманням митного режиму знищення або руйнування, а також пеня списуються (стягуються) з такого власника або уповноваженої ним особи у безакцептному порядку, а в разі неможливості такого списання (стягнення) — відшкодовуються за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 179. Відходи (залишки), що утворилися в результаті знищення або руйнування товарів, та їх митний статус

1. Залишки, що утворилися в результаті знищення або руйнування товарів, у тому числі складові товару, які не були знищені або зруйновані, та отримані в результаті знищення або руйнування товарів відходи, які мають господарську цінність, підлягають поміщенню протягом 10 днів від дати знищення товарів у відповідний митний режим як іноземні товари, які перебувають під митним контролем.

2. Відходи, що утворилися в результаті знищення або руйнування товарів і не мають господарської цінності та не можуть бути утилізовані, підлягають видаленню відповідно до законодавства України як українські товари підприємством, яке здійснило операції зі знищення (руйнування) товарів.

Стаття 180. Митний контроль товарів, що поміщуються у митний режим знищення або руйнування

1. Товари, поміщені у митний режим знищення або руйнування, а також залишки та відходи, що утворилися в результаті здійснення операцій зі знищення (руйнування), перебувають під митним контролем.

2. Митний орган має право здійснювати у будь-який час перевірку товарів, поміщених у митний режим знищення або руйнування (до моменту їх фактичного знищення), а також залишків і відходів, одержаних у результаті здійснення операцій зі знищення або руйнування (до моменту їх декларування у відповідний митний режим чи видалення відповідно до законодавства України).

3. Відповідні посадові особи митних та інших державних органів, до повноважень яких належить контроль за переміщенням товарів, що знищуються, мають право бути присутніми під час здійснення операцій зі знищення (руйнування) таких товарів.

Стаття 181. Завершення митного режиму знищення або руйнування

1. Митний режим знищення або руйнування завершується після виконання операцій зі знищення або руйнування товарів та декларування у відповідний митний режим їх залишків.

Стаття 182. Відповідальність осіб за недотримання митного режиму знищення або руйнування

1. Відповідальність, передбачену цим Кодексом та іншими законодавчими актами України за недотримання умов митного режиму знищення або руйнування, несуть:

- 1) власник товарів (уповноважена особа) з моменту заявлення товарів у цей митний режим до моменту їх передання підприємству, уповноваженому відповідно до законодавства України на знищення (руйнування) відповідних категорій товарів і яке фактично здійснює таке знищення (руйнування), а також з моменту отримання від зазначеного підприємства залишків (відходів) знищення (руйнування), якщо такі залишки утворюються, до моменту завершення митного оформлення цих залишків та видалення відходів відповідно до законодавства України;
- 2) підприємство, уповноважене відповідно до законодавства України на знищення (руйнування) відповідних категорій товарів, з моменту прийняття для знищення (руйнування) товарів, поміщених у митний режим знищення або руйнування, до моменту передання власнику товарів (уповноваженій особі) залишків, якщо вони утворилися в результаті здійснення таких операцій, а в разі якщо залишки за договором передаються у власність цьому підприємству, — до моменту завершення митного оформлення цих залишків у відповідний митний режим.

Глава 26. Відмова на користь держави

Стаття 183. Митний режим відмови на користь держави

1. Відмова на користь держави — це митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь.

Стаття 184. Поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави

1. У митний режим відмови на користь держави поміщуються іноземні товари.

2. Відмова від товарів на користь держави здійснюється за відповідною письмовою заявою власника цих товарів та з дозволу митного органу.

3. Кабінет Міністрів України визначає перелік товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим відмови на користь держави.

4. Іноземні товари поміщуються у митний режим відмови на користь держави із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Стаття 185. Завершення митного режиму відмови на користь держави

1. Митний режим відмови на користь держави завершується після розміщення товарів на складі митного органу.

2. Відповідальність за неправомірне розпорядження товарами шляхом їх поміщення в митний режим відмови на користь держави несе декларант. Митні органи не відшкодовують будь-які майнові претензії осіб, які мають повноваження щодо товарів, від яких декларант відмовився на користь держави.

Розділ VI

ПЕРЕМІЩЕННЯ І ПРОПУСК ТОВАРІВ, ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ КОМЕРЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ. МИТНІ ФОРМАЛЬНОСТІ ПРИ ПЕРЕМІЩЕННІ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ РІЗНИМИ ВИДАМИ ТРАНСПОРТУ

Глава 27. Загальні положення щодо умов та порядку переміщення і пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України

Стаття 186. Засоби та способи переміщення товарів

1. Переміщення товарів через митний кордон України здійснюється засобами авіаційного, водного, автомобільного, залізничного, трубопровідного транспорту та лініями електропередачі, а також змішаними перевезеннями. Під змішаними (комбінованими) перевезеннями розуміється міжнародне перевезення вантажів щонайменш двома різними видами транспорту відповідно до договору змішаного (комбінованого) перевезення з місця в одній країні, де вантажі переходять у відання оператора такого перевезення, до визначеного місця доставки в іншій країні.

2. Залежно від наявності перевізника, відправника, одержувача, а також договору на перевезення товари переміщуються у:

- 1) вантажних відправленнях;
- 2) супроводжуваному багажі;
- 3) несупроводжуваному багажі;
- 4) ручній поклажі;
- 5) міжнародних поштових відправленнях;
- 6) міжнародних експрес-відправленнях.

Стаття 187. Митні формальності на транспорті

1. Транспортні засоби комерційного призначення, якими переміщуються пасажирів та/або товари через митний кордон України, підлягають митному контролю та митному оформленню.

2. Митні формальності, що здійснюються під час митного контролю та митного оформлення транспортних засобів комерційного призначення, якими переміщуються пасажирів та/або товари через митний кордон України, мають уніфікований характер і не залежать від країни реєстрації або країни — власника транспортного засобу, країни, з якої прибув цей транспортний засіб, або країни, куди він прямує, крім випадків, передбачених міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону, та відповідними міжнародними актами, в частині застосування санкцій та обмежень у торгівлі з окремими країнами.

3. Митні органи виконують митні формальності в зонах митного контролю, створених відповідно до положень глави 48 цього Кодексу, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

Стаття 188. Сприяння посадовим особам митних органів у виконанні митних формальностей

1. З метою прискорення виконання митних формальностей під час переміщення транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України працівники водного, повітряного, автомобільного та залізничного транс-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

порту сприяють посадовим особам митних органів у виконанні ними своїх службових обов'язків.

2. Адміністрація автомобільних, морських і річкових портів, міжнародних аеропортів, прикордонних залізничних станцій або інших обладнаних місць, у межах яких діють пункти пропуску через державний кордон України, на безоплатній основі забезпечує митні органи необхідними службовими приміщеннями, обладнанням, засобами зв'язку та створює їм належні умови для роботи.

3. Перелік приміщень, зазначених у частині другій цієї статті, та вимоги до них визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, відповідно до обсягу та характеру міжнародних перевезень.

4. Місця розвантаження та завантаження транспортних засобів комерційного призначення, посадки та висадки пасажирів, а також місця стоянки для здійснення митного контролю визначаються адміністрацією автомобільних, морських і річкових портів, міжнародних аеропортів, прикордонних залізничних станцій або інших обладнаних місць, у межах яких діють пункти пропуску через державний кордон України, з урахуванням особливостей їх функціональної і технологічної діяльності та за поданням відповідного митного органу, погодженим з відповідним органом охорони державного кордону.

5. Зміна місця стоянки суден визначається адміністрацією порту з обов'язковим інформуванням відповідного митного органу та органу охорони державного кордону України.

Стаття 189. Тимчасовий пропуск транспортних засобів комерційного призначення на митну територію України

1. Транспортні засоби комерційного призначення, що використовуються для переміщення товарів та/або пасажирів через митний кордон України, можуть тимчасово ввозитися на митну територію України без справляння митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

2. Тимчасово ввезені на митну територію України транспортні засоби комерційного призначення підлягають вивезенню без внесення в їх конструкцію будь-яких змін (без урахування природного зношення, витрати пально-мастильних матеріалів та необхідного ремонту).

3. Тимчасове ввезення транспортних засобів комерційного призначення на митну територію України допускається за умови, що такі транспортні засоби не використовуватимуться для внутрішніх перевезень на митній території України.

4. Спеціальне обладнання, призначене для навантаження, вивантаження, захисту і зберігання вантажу, яке переміщується разом з транспортним засобом комерційного призначення через митний кордон України, підлягає пропуску в тому самому порядку, що і транспортний засіб, за умови використання такого обладнання за призначенням та зворотного вивезення (ввезення) разом з цим транспортним засобом. Ввезення спеціального обладнання на митну територію України та вивезення його за межі цієї території окремо від транспортного засобу комерційного призначення можливе на тих самих умовах, за умови підтвердження, що дане обладнання призначено для конкретного транспортного засобу комерційного призначення, ввезеного на митну територію України (вивезеного за межі цієї території) раніше.

5. Запасні частини та обладнання, призначені для використання у процесі ремонту чи технічного обслуговування транспортних засобів комерційного призначення, тимчасово ввезених на митну територію України або тимчасово вивезених з неї, можуть ввозитися (вивозитися) під зобов'язання про їх зворотне вивезення (ввезення) без справляння митних платежів та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митний орган, що здійснює пропуск таких запасних частин та обладнання, може вимагати застосування заходів гарантування, передбачених цим Кодексом.

6. Замінені запасні частини та обладнання можуть не вивозитися за межі митної території України (не ввозитися на неї), а з дозволу митного органу:

- бути пред'явлені митному органу та оформлені для вільного обігу на митній території України (за її межами); або
- бути знищені під контролем митного органу.

Стаття 190. Товари, помилково ввезені на митну територію України

1. Товари можуть вважатися помилково ввезеними на митну територію України, якщо митний орган переконається в тому, що ввезення цих товарів не є результатом умисних дій. Помилкове ввезення товарів не може вважатися порушенням митних правил.

2. Помилково ввезеними на митну територію України не можуть вважатися товари, умови та підстави ввезення яких були змінені після перетинання ними митного кордону України.

3. Помилково ввезені на митну територію України товари вивозяться за межі цієї території на підставі товаросупровідних документів, якщо такі товари не пропущені на митну територію України.

4. Помилково ввезені на митну територію України товари, які були пропущені на митну територію України і які зберігають статус іноземних товарів, вивозяться за межі цієї території у митному режимі реекспорту на підставі товаросупровідних документів, згідно з якими ці товари були ввезені.

Стаття 191. Права та обов'язки перевізника

1. Перевізники мають право:

- не приймати для перевезення між митними органами товари у разі оформлення митних та/або транспортних документів з порушенням порядку, встановленого законодавством України;
- замінювати моторний транспортний засіб, попередньо повідомивши митний орган призначення про причини такої заміни (технічний стан, екологічні вимоги, економічна доцільність);
- замінювати уповноважену перевізником особу (водія), відповідальну за доставку товарів до митного органу призначення, попередньо повідомивши цей орган про причини такої заміни (стан здоров'я, візові питання, вимоги Європейської угоди щодо роботи екіпажів транспортних засобів, які виконують міжнародні автомобільні перевезення);
- з дозволу митного органу призначення вивантажувати товар на склад цього органу, якщо доставлений перевізником товари, що перебувають під митним контролем, протягом трьох днів не будуть заявлені відповідальною за це особою до жодного митного режиму. У такому разі витрати на вивантаження та зберігання товару відшкодовуються його власником;
- отримувати роз'яснення причин відмови у митному оформленні чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України та перелік заходів, яких необхідно вжити для їх усунення.

2. Перевізники зобов'язані:

- під час прийняття товарів до перевезення перевіряти точність відомостей щодо кількості вантажних місць, їх маркування, номери, зовнішній стан товарів та їх пакування. У разі неможливості такої перевірки вносити відповідний запис до міжнародної автомобільної накладної (CMR);
- у строк, встановлений статтею 95 цього Кодексу, доставляти товари до митного органу призначення, а також подавати передбачені законодавством документи на них;
- не розпочинати вивантаження чи перевантаження товарів без дозволу митного органу;
- у разі прибуття до митного органу призначення у неробочий час забезпечувати схоронність товарів і вживати визначених митним органом заходів для недопущення їх несанкціонованого вилучення з-під митного контролю.

Стаття 192. Заходи, що вживаються у разі аварії чи дії обставин непереборної сили під час перевезення товарів

1. Якщо під час перевезення товарів транспортний засіб внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили не зміг прибути до митного органу призначення, допускається вивантаження товарів в іншому місці. При цьому перевізник зобов'язаний:

- вжити всіх необхідних заходів для забезпечення збереження товарів та недопущення будь-якого їх використання;
  - терміново повідомити найближчий митний орган про обставини події, місцезнаходження товарів і транспортного засобу.
2. Митні органи не відшкодовують перевізнику витрати, понесені у зв'язку із вжиттям заходів, передбачених цією статтею.

Стаття 193. Відповідальність за порушення встановленого порядку переміщення товарів транзитом

1. За порушення встановленого порядку переміщення товарів транзитом перевізник притягується до адміністративної відповідальності, передбаченої цим Кодексом.

2. У разі втрати або видачі без дозволу митного органу товарів, що перебувають під митним контролем і переміщуються транзитом, перевізник зобов'язаний сплатити митні платежі, встановлені законом на імпорту зазначених товарів. Порушення перевізником встановлених цим Кодексом строків доставки товарів,

якщо виконано всі інші вимоги, не створює для нього зобов'язання щодо сплати митних платежів.

3. Перевізник звільняється від зобов'язання щодо сплати митних платежів лише у разі, якщо товари, що перебувають під митним контролем і переміщуються транзитом, було знищено або безповоротно пошкоджено внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили або природних втрат за нормальних умов транспортування, за умови підтвердження факту аварії або дії обставин непереборної сили.

Глава 28. Переміщення товарів через митний кордон України

Стаття 194. Попереднє повідомлення митних органів про намір ввезти товари на митну територію України

1. У разі ввезення товарів на митну територію України декларант або уповноважена ним особа попередньо повідомляють митний орган, у зоні діяльності якого товари будуть пред'явлені для митного оформлення, про намір ввезти ці товари.

2. Попереднє повідомлення про намір ввезти товари на митну територію України здійснюється шляхом надання митному органу, в зоні діяльності якого товари будуть пред'явлені для митного оформлення, попередньої митної декларації або іншого документа, що може використовуватися замість митної декларації відповідно до статті 94 цього Кодексу.

3. Попереднє повідомлення може здійснюватися у формі електронних документів. Формат таких документів, кодування символів, засоби пересилання визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

4. Під час надання митному органу попереднього повідомлення про намір здійснити переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України цьому митному органу надаються документи та/або відомості, у тому числі засобами інформаційних технологій, передбачені частиною четвертою статті 335 цього Кодексу.

5. Положення цієї статті не застосовуються до морських, річкових та повітряних суден, які під час перебування на митній території України не роблять зупинок у портах чи аеропортах, розташованих на цій території.

Стаття 195. Пункти пропуску через державний кордон України, в яких товари переміщуються через митний кордон

1. Переміщення товарів через митний кордон України здійснюється у пунктах пропуску через державний кордон України, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України відповідно до міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

2. Переміщення окремих видів товарів через митний кордон України може здійснюватися у спеціально визначених пунктах пропуску через державний кордон України. Переліки таких товарів та пунктів пропуску затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 196. Заборона щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України

1. Не можуть бути пропущені через митний кордон України:

- товари, переміщення яких через митний кордон України заборонено законом;

2) товари, на пропуск яких відповідно до закону потрібні дозволи інших державних органів, за відсутності цих дозволів (крім алкогольних напоїв і тютюнових виробів, а також харчових продуктів для власного споживання, що ввозяться громадянами в обсязі та в порядку, встановлених статтею 376 та частиною другою статті 378 цього Кодексу);

3) товари, що переміщуються через митний кордон України з порушенням вимог цього Кодексу та інших законів України, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

2. Перевізник зобов'язаний здійснити зворотне вивезення товарів, ввезення і транзит яких на митну територію України заборонений.

Стаття 197. Обмеження щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України

1. У випадках, передбачених законом, на окремі товари встановлюються обмеження щодо їх переміщення через митний кордон України. Пропуск таких товарів через митний кордон України та їх митне оформлення здійснюються митними органами на підставі отриманих з використанням засобів інформаційних технологій документів, які підтверджують дотримання зазначених обмежень, виданих державними органами, уповноваженими на здійснення відповідних контрольних функцій, іншими юридичними особами, уповноваженими на їх видачу, якщо подання таких документів митним органом передбачено законами України.

2. Переліки таких товарів (із зазначенням їх опису та коду згідно з УКТ ЗЕД), а також порядок видачі відповідних дозволів та їх обігу з використанням засобів інформаційних технологій затверджуються Кабінетом Міністрів України.

3. Обмеження щодо ввезення на митну територію України та вивезення за межі митної території України валютних цінностей, а також порядок переміщення їх через митний кордон України, у тому числі особливостей декларування валютних цінностей (зокрема, визначення граничних сум валютних цінностей, які підлягають письмовому або усному декларуванню), можуть встановлюватися Національним банком України.

Стаття 198. Подання документів та відомостей митним органам у пунктах пропуску через державний кордон України

1. Митному органу в пункті пропуску через державний кордон України згідно із статтею 335 цього Кодексу подаються документи, що містять відомості про товари, достатні для їх ідентифікації та необхідні для прийняття рішення про пропуск їх через митний кордон України.

2. Товари, що переміщуються через митний кордон України в режимі транзиту, у разі необхідності довантаження транспортного засобу або перевантаження з метою транзити через митний склад можуть направлятися для митного оформлення в митний орган, у зоні діяльності якого буде здійснено таке перевантаження (довантаження). Митному органу в такому разі подаються лише заява перевізника і копія договору, який є підставою для перевантаження (довантаження).

3. Якщо за умовами перевезення митне оформлення товарів у повному обсязі здійснюється не в місці перетину митного кордону, а перевезення здійснюється із зміною транспортного засобу у пункті пропуску через державний кордон України, митному органу у пункті пропуску через державний кордон України подаються транспортні, комерційні та інші супровідні документи, що містять відомості про товари, достатні для їх ідентифікації та необхідні для прийняття рішення про можливість їх пропуску через митний кордон України.

Стаття 199. Граничний строк перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення у пунктах пропуску через державний кордон України

1. Граничний строк перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення у пунктах пропуску через державний кордон України не може перевищувати 30 днів, а для автомобільного транспорту — п'ять днів з моменту прибуття у пункт пропуску через державний кордон України для здійснення митних процедур.

Стаття 200. Доставка товарів та документів у місце, визначене митним органом

1. Після надання митним органом дозволу на пропуск товарів через митний кордон України власник товарів або уповноважена ним особа зобов'язані доставити товари та документи на них без будь-якої зміни їх стану у визначене митним органом місце і забезпечити перебування їх у цьому місці до прибуття посадових осіб митного органу, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

2. Доставка товарів та документів на них повинна бути здійснена у строк, визначений статтею 95 цього Кодексу.

3. Товари і транспортні засоби, якими вони перевозяться, після прибуття у місце доставки розміщуються у зонах митного контролю.

4. У місці доставки товари і транспортні засоби пред'являються, а документи на них передаються митному органу у мінімально можливий строк після їх прибуття, а в разі прибуття поза робочим часом, встановленим для митного органу, — у мінімально можливий строк після початку роботи цього органу.

5. Зміна місця стоянки (прибуття) транспортного засобу, вивантаження, перевантаження товарів, розпакування, пакування чи перепаккування товарів, зміна, вилучення чи пошкодження засобів забезпечення ідентифікації допускаються лише з дозволу митного органу, крім випадків, передбачених главою 2 цього Кодексу. У разі відмови у наданні дозволу митні органи зобов'язані невідкладно, письмово або в електронній формі, повідомити власника товару або уповноважену ним особу про причини і підстави такої відмови.

Глава 29. Тимчасове зберігання

Стаття 201. Тимчасове зберігання товарів під митним контролем

1. Товари з моменту пред'явлення їх митному органу до поміщення їх у відповідний митний режим можуть перебувати на тимчасовому зберіганні під мит-

ним контролем. Тимчасове зберігання товарів під митним контролем здійснюється на складах тимчасового зберігання.

2. Товари гуманітарної допомоги для їх тимчасового зберігання з дозволу відповідного митного органу можуть розміщуватися на складах організацій — отримувачів гуманітарної допомоги. При цьому керівник організації — отримувача гуманітарної допомоги забезпечує ведення обліку товарів, що розміщуються на складі цієї організації та випускаються з нього, в порядку, передбаченому для складів тимчасового зберігання, та щоквартальне подання митному органу звіту про рух товарів на складі за формою, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Митний орган має право вимагати подання позачергового звіту.

3. На складах тимчасового зберігання утворюються постійні, а на складах організацій — отримувачів гуманітарної допомоги — тимчасові (на час тимчасового зберігання на них під митним контролем товарів гуманітарної допомоги) зони митного контролю.

4. На тимчасове зберігання під митним контролем із застосуванням положень цієї глави товари також можуть розміщуватися на митних складах або на складах митних органів.

5. У разі втрати товарів, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем, або видачі їх без дозволу митних органів отримувач складу тимчасового зберігання, отримувач митного складу, керівник організації — отримувача гуманітарної допомоги несуть адміністративну відповідальність, передбачену цим Кодексом. Крім того, у таких випадках на цих осіб покладається обов'язок щодо сплати митних платежів, установлених законом на імпорту зазначених товарів.

6. Отримувач складу тимчасового зберігання, отримувач митного складу, керівник організації — отримувача гуманітарної допомоги звільняються від відповідальності за втрату товарів, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем, та зобов'язання щодо сплати митних платежів, установлених законом на імпорту цих товарів, лише у разі, якщо ці товари були знищені або безповоротно пошкоджені внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили або природних втрат за нормальних умов зберігання.

Стаття 202. Документи, необхідні для розміщення товарів на складі тимчасового зберігання

1. Єдиним документом, необхідним для розміщення товарів на тимчасове зберігання під митним контролем, є уніфікований документ за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, що містить опис цих товарів на підставі товаросупровідних документів.

Стаття 203. Операції з товарами, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем

1. Власник товарів, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем, або уповноважена ним особа з дозволу митного органу можуть проводити з цими товарами такі операції:

- прості складські операції, необхідні для забезпечення збереження цих товарів: переміщення товарів у межах складу з метою раціонального розміщення, чищення, провітрювання, створення оптимального температурного режиму зберігання, сушіння (у тому числі із створенням потоку тепла), захист від корозії, боротьба із шкідниками, інвентаризація;
- огляд та вимірювання;
- усунення пошкодження упаковок;
- взяття проб та зразків;
- підготовка товарів до продажу (відчуження) і транспортування: сортування, пакування, перепаккування, маркування, навантаження, вивантаження, перевантаження та інші подібні операції.

2. У разі відмови у наданні дозволу на проведення операцій, зазначених у частині першій цієї статті, митні органи зобов'язані невідкладно, письмово або в електронній формі, повідомити власника товару або уповноважену ним особу про причини та підстави такої відмови.

Стаття 204. Строк тимчасового зберігання товарів

1. Загальний строк тимчасового зберігання товарів під митним контролем становить 90 календарних днів.

2. Товари, які швидко псуються або мають обмежений строк зберігання, можуть перебувати на тимчасовому зберіганні під митним контролем у межах строку збереження їх якостей, які дають можливість використовувати такі товари за призначенням, але не більше строку, встановленого частиною першою цієї статті.

3. Строк тимчасового зберігання товарів, зазначений у частині першій цієї статті, за заявою власника або уповноваженої ним особи може бути продовжений (але не більше ніж на 30 днів) митним органом, за дозволом якого товари були розміщені на складі. Якщо особа, яка зберігає товари на складі тимчасового зберігання відкритого типу або митному складі відкритого типу, не є отримувачем цього складу, її заява про продовження строку тимчасового зберігання зазначених товарів попередньо погоджується з отримувачем складу. У разі відмови у продовженні строку тимчасового зберігання митний орган зобов'язаний невідкладно, письмово або в електронній формі, повідомити власника товару або уповноважену ним особу про причини і підстави такої відмови.

4. До закінчення строків зберігання, зазначених у частинах першій — третій цієї статті, товари, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем, повинні бути:

- задекларовані власником або уповноваженою ним особою до відповідного митного режиму; або
- передані власником або уповноваженою ним особою, отримувачем складу тимчасового зберігання, митного складу, організацією — отримувачем гуманітарної допомоги відповідному митному органу для зберігання та/або розпорядження відповідно до цього Кодексу; або
- відправлені під митним контролем до інших митних органів для їх подальшого митного оформлення; або
- вивезені за межі митної території України.

5. Якщо товари, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем, декларувалися митному органу, але щодо них після закінчення строків зберігання, зазначених у частинах першій — третій цієї статті, двічі надавалася відмова у митному оформленні в порядку, встановленому цим Кодексом, такі товари підлягають обов'язковій передачі власником або уповноваженою ним особою, отримувачем складу тимчасового зберігання, митного складу, організацією — отримувачем гуманітарної допомоги на склад митного органу.

6. Митний орган встановлює строк для вивезення товарів із складу, виходячи з можливостей наявних засобів для транспортування цих товарів та навантажувально-розвантажувальної техніки.

Стаття 205. Митне оформлення товарів, які протягом строку тимчасового зберігання під митним контролем стали непридатними, були зіпсовані чи пошкоджені внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили

1. Товари, які протягом строку тимчасового зберігання під митним контролем стали непридатними, були зіпсовані чи пошкоджені внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, що підтверджується відповідними документами, підлягають митному оформленню як такі, що надійшли на митну територію України у непридатному, зіпсованому або пошкодженому стані.

Стаття 206. Тимчасове зберігання товарів на складах, розташованих поза межами пунктів пропуску через державний кордон України на територіях аеропортів, морських та/або річкових портів

1. У випадках, коли доставка товарів кінцевому одержувачу через умови перевезення (або з будь-яких інших причин) переривається, товари можуть розміщуватися на складах тимчасового зберігання, які розташовані поза межами пунктів пропуску через державний кордон України на територіях аеропортів, морських та/або річкових портів та у яких здійснюються прийняття, навантаження, перевантаження, вивантаження та видача товарів, що переміщуються через митний кордон України. Дозволом для розміщення товарів на такому складі тимчасового зберігання є дозвіл митного органу на вивантаження товару з транспортного засобу.

2. Товари, розміщені на складах тимчасового зберігання, розташованих поза межами пунктів пропуску через державний кордон України на територіях аеропортів, морських та/або річкових портів, до їх випуску із складу вважаються такими, що не пропущені на митну територію України.

3. Вивезення товарів із складів тимчасового зберігання, розташованих на територіях аеропортів, морських та/або річкових портів, у межах яких є пункти пропуску через державний кордон України, здійснюється на підставі рішення митного органу про пропуск цих товарів на митну територію України або про відмову в такому пропуску, крім випадків, зазначених у частині п'ятій цієї статті.

4. У разі прийняття митним органом рішення про пропуск товарів, розміщених на складі тимчасового зберігання, розташованому поза межами пунктів про-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

пуску через державний кордон України на територіях аеропортів, морських та/або річкових портів, на митну територію України цьому органу з метою забезпечення контролю за доставкою зазначених товарів до митного органу призначення подаються транспортні документи, що містять відомості про ці товари, та комерційні документи (за їх наявності).

5. Вивезення за межі митної території України товарів, розміщених на складі тимчасового зберігання, розташованому поза межами пунктів пропуску через державний кордон України на територіях аеропортів, морських та/або річкових портів, у разі якщо митним органом прийнято рішення про відмову в пропуску таких товарів на митну територію України, здійснюється перевізником, який здійснював ввезення зазначених товарів. Випуск товарів зі складу тимчасового зберігання за межі митної території України здійснюється на підставі товаросупровідних документів та дозволу, який надавав митний орган на вивантаження товару з транспортного засобу.

6. З дозволу митного органу з товарами, розміщеними на складах тимчасового зберігання, розташованих поза межами пунктів пропуску через державний кордон України на територіях аеропортів, морських та/або річкових портів, дозволяється здійснювати тільки прості складські операції, необхідні для забезпечення збереження цих товарів: переміщення товарів у межах складу з метою раціонального розміщення, чищення, провітрювання, створення оптимального температурного режиму зберігання, сушіння (у тому числі із створенням потоку тепла), захист від корозії, боротьба із шкідниками, інвентаризація.

7. Переміщення товарів, розміщених на складах тимчасового зберігання, розташованих поза межами пунктів пропуску через державний кордон України на територіях аеропортів, морських та/або річкових портів, між складами тимчасового зберігання в межах однієї зони митного контролю здійснюється з повідомлення та під контролем митного органу.

Глава 30. Митні формальності на морському і річковому транспорті

Стаття 207. Тривалість перебування суден закордонного плавання під митним контролем

1. Судно закордонного плавання протягом усього часу стоянки в порту перебуває під митним контролем. Митний орган має право в цей період здійснювати огляд і перегляд судна, пломбування та опечатування його окремих трюмів і приміщень, де розміщені товари, підстави для ввезення на митну територію України, вивезення за межі митної території України чи транзит через територію України яких відсутні.

Стаття 208. Строк та черговість митного оформлення суден закордонного плавання

1. Залежно від водотоннажності і призначення суден закордонного плавання їх митне оформлення проводиться у строк, який визначається керівником митного органу за погодженням з керівником відповідного органу охорони державного кордону України та іншими контрольними службами.

2. Митне оформлення суден закордонного плавання здійснюється цілодобово у такій черговості:

- 1) аварійні судна;
- 2) пасажирські судна;
- 3) вантажно-пасажирські судна;
- 4) лінійні судна;
- 5) танкерні судна;
- 6) інші судна у порядку їх прибуття.

Стаття 209. Місця здійснення митного контролю на морському та річковому транспорті

1. Митні органи здійснюють митний контроль на морському та річковому транспорті в зонах митного контролю на територіях морських та річкових портів, а також в акваторіях портів, відкритих для міжнародних перевезень.

2. Якщо судно закордонного плавання внаслідок аварії, стихійного лиха або інших обставин, що мають характер непереборної сили, не в змозі досягти одного з місць здійснення митного контролю на митній території України, вивантаження з нього товарів допускається у місцях, де немає митних органів. У таких випадках капітан судна повинен вжити всіх необхідних заходів для забезпечення зберігання цих товарів та пред'явлення їх найбільшчому митному органу.

Стаття 210. Митний контроль за вантажними операціями у водному сполученні

1. Вивантаження товарів із суден закордонного плавання та навантаження товарів на зазначені судна здійснюються з дозволу митного органу та під його контролем згідно з документами, передбаченими статтею 335 цього Кодексу. Дозвіл надається невідкладно після перевірки поданих документів та встановлення їх відповідності вимогам цього Кодексу. У разі відмови у наданні дозволу митний орган зобов'язаний невідкладно, письмово або в електронній формі, повідомити власника товарів або уповноважену ним особу про причини і підстави такої відмови.

2. Товари, вивантажені з судна в зону митного контролю на території морського, річкового порту, для митних цілей вважаються такими, що перебувають на складі тимчасового зберігання. При цьому договір на зберігання товарів не вимагається.

3. У разі втрати товарів, що перебувають у зоні митного контролю на території морського, річкового порту (крім природних втрат за нормальних умов зберігання), або видачі їх без дозволу митного органу обов'язок із сплати митних платежів, установлених законом на імпорт цих товарів, покладається на адміністрацію порту.

4. Вивезення за межі митної території України товарів, вивантажених із судна закордонного плавання на тимчасове зберігання у разі транзиту в межах одного пункту пропуску, а також у разі відмови у пропуску товарів через митний кордон України чи у разі визнання товарів такими, що ввезені помилково, здійснюється перевізником і окремого дозволу митного органу не потребує. Здійснювати будь-які інші операції з такими товарами без дозволу митного органу забороняється.

5. З метою надання митним органам можливості оцінити ризики при ввезенні товарів на митну територію України морськими (річковими) суднами перевізник може надавати митному органу відомості щодо цих товарів в електронному вигляді у форматі міжнародних стандартів обміну електронною інформацією.

Стаття 211. Митний контроль суден закордонного плавання, що прибувають на митну територію України на нетривалий час

1. Судно закордонного плавання, яке заходить у відкритий для міжнародних водних перевезень порт для поповнення запасів води, палива, продовольства, проведення термінових ремонтних робіт на строк до п'яти діб, митному оформленню не підлягає, але перебуває під митним контролем до його відправлення.

2. Товари (крім припасів), які навантажуються на це судно, підлягають митному оформленню на загальних підставах.

Стаття 212. Митне оформлення рибної продукції, виробленої українськими суднами в межах Азово-Чорноморського басейну

1. Митне оформлення рибної продукції, виробленої українськими суднами в межах Азово-Чорноморського басейну, здійснюється без оформлення митної декларації. Оподаткування зазначеної продукції здійснюється відповідно до Податкового кодексу України та цього Кодексу.

Стаття 213. Митне оформлення суден, побудованих чи придбаних за кордоном або проданих за кордон

1. Митне оформлення придбаного або побудованого резидентом за межами митної території України судна здійснюється в режимі імпорту під час його першого заходу в один з українських портів після набуття резидентом права власності на таке судно.

2. Митне оформлення придбаного нерезидентом на митній території України судна здійснюється в режимі експорту, якщо таке судно вивозиться за межі митної території України.

Стаття 214. Дозвіл митного органу на відправлення судна закордонного плавання

1. Органи управління портом не дозволяють капітанові судна закордонного плавання виходити з акваторії порту без відмітки митного органу на відповідному судовому документі.

2. Для тимчасового відходу судна з порту у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійним лихом, а також з метою рятування людей дозвіл митного органу не обов'язковий.

Глава 31. Митні формальності на авіатранспорті

Стаття 215. Документи для контролю за повітряним судном

1. Командир повітряного судна зобов'язаний подати митному органу для здійснення митного контролю документи, передбачені статтею 335 цього Кодексу.

2. Дозвіл митного органу на вивантаження товарів з повітряного судна або завантаження товарів на нього надається після перевірки поданих документів та встановлення їх відповідності вимогам цього Кодексу.

Стаття 216. Вимушена посадка

1. Командир повітряного судна, який здійснив вимушену посадку за межами міжнародного аеропорту, зобов'язаний вжити необхідних заходів для забезпечення збереження товарів, які підлягають митному контролю, та протягом доби повідомити найближчий міжнародний аеропорт про місце посадки судна.

2. Адміністрація міжнародного аеропорту після одержання такого повідомлення зобов'язана забезпечити перевезення посадових осіб митного органу до місця посадки судна або доставити пасажирів, екіпаж і товари, що підлягають митному контролю, до митного органу.

Стаття 217. Товари, що перевозяться транзитними авіапасажирами

1. Товари, що перевозяться транзитними авіапасажирами (крім товарів, заборонених до транзиту), не підлягають оподаткуванню митними платежами та безперешкодно переміщуються в межах зони митного контролю міжнародного аеропорту.

Глава 32. Митні формальності на залізничному транспорті

Стаття 218. Здійснення митного контролю на залізничному транспорті

1. Строки здійснення митних формальностей щодо залізничного рухомого складу визначаються керівником митного органу за погодженням з іншими контролюючими органами та адміністрацією залізниці, а в пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України — крім того, з керівником відповідного органу охорони державного кордону України.

2. Розвантажувальні, навантажувальні, перевантажувальні та інші операції, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, проводяться підприємствами залізниці за рахунок власників товарів або уповноважених ними осіб.

Стаття 219. Відповідальність за втрату чи неналежну доставку товарів до митного органу призначення

1. Залізниця несе передбачену цим Кодексом та іншими законодавчими актами України відповідальність за втрату чи неналежну доставку товарів, що перебувають під митним контролем, до митного органу призначення.

Стаття 220. Місце здійснення митних формальностей у міжнародному залізничному сполученні

1. Митний контроль товарів у міжнародному залізничному сполученні здійснюється в зонах митного контролю. Пасажири поїздів міжнародного сполучення можуть проходити митний контроль також в інших місцях, визначених уздовж маршруту руху поїзда за погодженням між центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту.

2. З метою запобігання порушенню розкладу руху поїздів митний контроль може здійснюватися поза пунктами пропуску через державний кордон або в місцях, визначених керівником митного органу за погодженням з керівниками залізничної станції та органу охорони державного кордону України.

3. У виняткових випадках, перелік яких визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, на вимогу митного органу окремі вагони, локомотиви, інші елементи рухомого складу для здійснення митного контролю можуть бути виключені зі складу поїзда, якщо проведення такого контролю у складі поїзда неможливе.

4. Відправлення залізничних транспортних засобів з місць стоянки здійснюється з дозволу митного органу та органу охорони державного кордону України.

Глава 33. Митні формальності на автомобільному транспорті

Стаття 221. Порядок декларування автотransпортних засобів комерційного призначення, які перевозять товари через митний кордон України

1. Автотранспортний засіб комерційного призначення, що використовується для переміщення товарів через митний кордон України, не потребує окремої митної декларації, якщо під час такого переміщення декларуються товари, які перевозяться цим автотранспортним засобом.

2. Відомості про автотранспортний засіб комерційного призначення, що перевозить товари, вносяться до митної декларації, за якою оформлено ці вантажі, книжки МДП, передбаченої Митною конвенцією про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП 1975 року, товарно-транспортних накладних, дорожнього листа, провізних та інших супровідних документів, передбачених законодавством.

Стаття 222. Порядок декларування порожніх автотransпортних засобів комерційного призначення, які перевозять пасажирів через митний кордон України

1. Порожні автотранспортні засоби комерційного призначення та автотранспортні засоби, які перевозять пасажирів через митний кордон України, декларуються шляхом подання національних реєстраційних документів.

Глава 34. Митні формальності щодо припасів

Стаття 223. Загальні положення щодо порядку переміщення припасів через митний кордон України

1. Припаси при дотриманні умов, установлених цим Кодексом, переміщуються через митний кордон України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

2. Передбачені цією главою дозволи на видачу припасів або на здійснення інших операцій з припасами надаються митними органами протягом однієї години з моменту отримання відповідного звернення. У разі відмови у наданні дозволу митні органи зобов'язані невідкладно, письмово або в електронній формі, повідомити особу, яка звернулася за отриманням дозволу, про причини і підстави такої відмови.

Стаття 224. Умови звільнення від оподаткування митними платежами припасів, які ввозяться на митну територію України

1. Припаси, які ввозяться на митну територію України морськими, річковими та повітряними суднами, звільняються від оподаткування митними платежами за умови, що вони залишаються на борту цих суден.

2. Припаси, які ввозяться на митну територію України засобами залізничного та автомобільного транспорту, що здійснюють міжнародні перевезення товарів та/або пасажирів, і призначені для споживання особами, які перебувають на борту цих транспортних засобів, звільняються від оподаткування митними платежами за умови, що:

- 1) вони придбані тільки в країнах, територію яких перетинав відповідний транспортний засіб;
- 2) всі належні митні платежі щодо них сплачено в країнах, де вони були придбані.

3. Припаси, необхідні для експлуатації і технічного обслуговування транспортних засобів, які прибувають на митну територію України, звільняються від оподаткування митними платежами за умови, що вони залишаються на борту цих транспортних засобів під час їх перебування на цій території.

Стаття 225. Декларування припасів, які ввозяться на митну територію України

1. Інформація, що зазначається у митній декларації на припаси, які ввозяться на митну територію України, обмежується мінімумом відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю. Дopusкається використання замість митної декларації на припаси облікових документів про рух товарів у вагонах-ресторанах, кафе-барах тощо.

2. У митній декларації на припаси або в документі, що її замінює, які подаються під час прибуття транспортного засобу на митну територію України, повинна враховуватися кількість припасів, які видаються з дозволу митного органу з числа припасів, що знаходяться на борту цього засобу, при цьому на зазначену кількість припасів окрема митна декларація або документ, що її замінює, не подаються.

3. У митній декларації на припаси або в документі, що її замінює, зазначається кількість припасів, доставлених на транспортний засіб під час його перебування на митній території України.

Стаття 226. Видача припасів

1. Митні органи повинні дозволяти видачу припасів, ввезених на митну територію України морським (річковим) судном або доставлених на це судно під час його перебування на митній території України, для споживання пасажирими та членами екіпажу під час перебування зазначеного судна на митній території України, з урахуванням кількості пасажирів і членів екіпажу та тривалості перебування судна на цій території.

2. Митні органи повинні дозволяти видачу припасів, ввезених на митну територію України морським (річковим) судном або доставлених на борт цього судна під час його перебування на митній території України, для споживання членами екіпажу зазначеного судна під час його ремонту у доці або на верфі за умови, що тривалість перебування цього судна у доці або на верфі визнана обґрунтованою.

3. У разі якщо повітряне судно має зробити посадку в одному чи кількох аеропортах на митній території України, митні органи повинні дозволяти видачу припасів, які знаходяться на борту або доставлені на борт під час перебування цього судна на митній території України, для споживання під час стоянки повітряного судна в таких проміжних аеропортах та під час перельоту між ними.

Стаття 227. Інші операції з припасами

1. Припаси, ввезені на митну територію України засобами водного, авіаційного та залізничного транспорту, дозволяється:

- 1) випускати для вільного обігу на митній території України або поміщати в інший митний режим, за умови дотримання вимог цього Кодексу та інших законодавчих актів України;
- 2) перевантажувати з попереднього дозволу митного органу на інші засоби відповідного водного, авіаційного чи залізничного транспорту, що виконують міжнародні рейси.

Стаття 228. Забезпечення схоронності припасів

1. Перевізники зобов'язані вжити необхідних заходів для запобігання будь-якому недозволеному використанню припасів.

2. Митні органи з метою забезпечення схоронності припасів можуть у разі потреби накладати на них митне забезпечення.

3. У випадках, визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, митні органи вправі вимагати вилучення припасів з транспортних засобів, які здійснюють міжнародні перевезення, для зберігання їх в іншому місці під час перебування цих транспортних засобів на митній території України.

Стаття 229. Декларування припасів, що вивозяться за межі митної території України

1. Митне оформлення та контроль за переміщенням припасів на транспортні засоби комерційного призначення здійснюється в порядку, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Пропуск припасів на транспортні засоби комерційного призначення здійснюється на підставі оформлених товаросупровідних документів. Декларування експорту припасів здійснюється на підставі товаросупровідних документів з накладеним митним забезпеченням та відміткою адміністрації транспортного засобу комерційного призначення про одержання припасів протягом не більше 30 календарних днів від дати накладення митного забезпечення.

2. Під час відбуття транспортного засобу комерційного призначення за межі митної території України окрема митна декларація або документ, що її замінює, на припаси, що знаходилися на такому транспортному засобі на момент його прибуття на митну територію України, не вимагаються.

3. У разі якщо митний орган вимагає митну декларацію або документ, що її замінює, на припаси, завантажені на транспортний засіб, який відбуває за межі митної території України, інформація, що зазначається у такій декларації (такому документі), обмежується мінімумом відомостей, необхідних для здійснення митного контролю зазначених припасів.

Стаття 230. Обмеження щодо пропуску алкогольних напоїв і тютюнових виробів через митний кордон України на борту транспортного засобу

1. На борту транспортного засобу, що здійснює міжнародний рейс і прибуває на митну територію України або відбуває з неї, дозволяється ввозити та вивозити для споживання особами, які перебувають на його борту, алкогольні напої і тютюнові вироби з розрахунку споживання однією особою на добу за нормами, що встановлюються міністерством, керівник якого (міністр) спрямовує та координує діяльність центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Глава 35. Митні формальності на трубопровідному транспорті та лініях електропередачі

Стаття 231. Місця здійснення митного контролю товарів, що переміщуються трубопровідним транспортом та лініями електропередачі

1. Митний контроль товарів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом та лініями електропередачі, у тому числі з метою транзиту через митну територію України, здійснюється в місцях митного контролю, які визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 232. Порядок і строки митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються трубопровідним транспортом та лініями електропередачі

1. Порядок і строки митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються трубопровідним транспортом та лініями електропередачі, строки сплати митних платежів визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, виходячи з особливостей переміщення зазначених товарів через митний кордон України.

Глава 36. Переміщення (пересилання) товарів через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях

Стаття 233. Загальні правила переміщення (пересилання) міжнародних поштових та експрес-відправлень через митний кордон України

1. При переміщенні (пересиланні) міжнародних поштових та експрес-відправлень через митний кордон України забезпечення сплати митних платежів, передбачене розділом X цього Кодексу, не застосовується.

2. Ввезення експрес-перевізником міжнародних експрес-відправлень на митну територію України або їх вивезення за межі цієї території через пункти пропуску, розташовані у міжнародних аеропортах, а також їх перевантаження здійснюються безпосередньо під бортом повітряного судна або з зони митного контролю пункту пропуску. Перевантаження здійснюється в присутності посадової особи митного органу та відповідних службових осіб аеропорту та перевізника.

3. Митний орган, у зоні відповідальності якого розташований пункт пропуску через державний кордон України, здійснює пропуск вантажу експрес-перевізника на митну територію України на підставі поданого експрес-перевізником єдиного транспортного документа, який одночасно є документом контролю доставки з пункту пропуску через державний кордон України до центральної сортувальної станції, та направляє його під митним контролем до митного органу призначення.

4. У пункті пропуску через державний кордон України до товарів, які переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та види контролю, зазначені у частині першій статті 319 цього Кодексу, не застосовуються. Пропуск таких товарів через митний кордон України здійснюється в найкоротший строк.

5. Операції з міжнародними поштовими та експрес-відправленнями (розпакування, перепакування, пред'явлення для огляду тощо) та їх зберігання до випуску у вільний обіг чи повернення відправникам здійснюються під митним контролем в місцях, які визначаються та обладнуються відповідними операторами поштового зв'язку та експрес-перевізниками за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

6. Строк зберігання міжнародних експрес-відправлень під митним контролем не може перевищувати 30 днів. Цей строк за письмовою заявою декларанта (поверненого) може бути продовжений (але не більше ніж на 15 днів) митним органом, у зоні діяльності якого розташовані місця зберігання міжнародних експрес-відправлень, або митним органом, що здійснює митне оформлення відправлення за місцем розташування одержувача. У разі відмови у продовженні строку зберігання митний орган зобов'язаний невідкладно, письмово або в електронній формі, повідомити декларанта (поверненого) про причини і підстави такої відмови.

7. Міжнародні поштові (крім тих, що переміщуються через територію України транзитом) та експрес-відправлення переміщуються через митний кордон України після здійснення митного контролю і митного оформлення товарів, що знаходяться в цих відправленнях.

8. Оператори поштового зв'язку та експрес-перевізники на вимогу митного органу пред'являють відправлення для здійснення митного огляду. Способи такого пред'явлення визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Як пра-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

вило, при проведенні митного огляду товарів, що переміщуються (пересилаються) в міжнародних поштових та експрес-відправленнях, митні органи використовують технічні засоби митного контролю.

9. Митні органи не вимагають пред'явлення для митного контролю листів, поштових карток та секограм. За наявності достатніх підстав вважати, що в зазначених відправленнях містяться товари, щодо яких законодавством встановлено заборони та/або обмеження щодо переміщення через митний кордон України, а також за результатами проведення митного огляду на підставі вибірко-вих або випадкових перевірок митні органи мають право вимагати пред'явлення зазначених відправлень. Вичерпний перелік відповідних підстав визначається Кабінетом Міністрів України.

10. У разі письмової відмови одержувача від отримання міжнародного експрес-відправлення експрес-перевізник після закінчення строку зберігання, зазначеного в частині шостій цієї статті, повертає таке міжнародне експрес-відправлення відправникові або передає його на склад митного органу.

11. При надходженні міжнародного експрес-відправлення до митниці призначення посадова особа цієї митниці здійснює підтвердження з відміткою на супровідних документах, що експрес-перевізник виконав узяті на себе зобов'язання щодо доставки та пред'явлення цього експрес-відправлення. Дopusкається з дозволу митного органу та під його контролем зберігання експрес-перевізником або його повіреним експрес-відправлень до завершення їх митного оформлення.

12. Оператори поштового зв'язку, експрес-перевізники чи їх повірені зобов'язані за свій рахунок пред'являти митним органам для здійснення митного контролю міжнародні поштові та експрес-відправлення, що переміщуються через митний кордон України.

13. Митний контроль і митне оформлення товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в міжнародних поштових відправленнях, здійснюються в місцях міжнародного поштового обміну, які визначаються операторами поштового зв'язку за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сферах організації спеціального зв'язку та захисту інформації, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, або за місцем розташування (проживання) одержувача.

14. Митний контроль і митне оформлення товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в міжнародних експрес-відправленнях, здійснюються в центральних (регіональних) сортувальних станціях або за місцем розташування (проживання) одержувача (відправника).

Стаття 234. Оподаткування митними платежами товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових та експрес-відправленнях

1. Товари (за винятком підакцизних), що переміщуються (пересилаються) на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) в одній депеші від одного відправника у міжнародних поштових відправленнях, на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) протягом однієї доби у міжнародних експрес-відправленнях, якщо їх фактурна вартість не перевищує еквівалент 300 євро, не є об'єктом оподаткування митними платежами.

2. Товари, що переміщуються (пересилаються) на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) в одній депеші від одного відправника у міжнародних поштових відправленнях, на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) протягом однієї доби у міжнародних експрес-відправленнях, якщо їх фактурна вартість перевищує еквівалент 300 євро, оподатковуються митом відповідно до цього Кодексу та податком на додану вартість відповідно до Податкового кодексу України.

Стаття 235. Заборони та обмеження щодо переміщення (пересилання) окремих видів товарів у міжнародних поштових та експрес-відправленнях

1. Забороняється переміщення (пересилання) в міжнародних поштових та експрес-відправленнях:

1) товарів, заборонених цим Кодексом та іншими законодавчими актами України відповідно до ввезення на митну територію України або вивезення з цієї території;

2) товарів, відправлених з порушенням митних правил;

3) товарів, щодо яких відсутні відповідні дозвільні документи, у разі застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

4) товарів, які за результатами проведення видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 цього Кодексу, не можуть бути пропущені через митний кордон України;

5) товарів (одяг, взуття тощо), що були у використанні та перебувають у брудному стані, які за своїми ознаками можуть становити небезпеку для працівників поштового зв'язку, без документів про проведення фумігацію;

6) товарів, що підпадають під визначення 1-24 груп УКТ ЗЕД, які переміщуються (пересилаються) на адресу громадян, крім продуктів харчування загальною вагою не більше 10 кілограмів в упаковці виробника.

2. Забороняється переміщення (пересилання) в міжнародних поштових відправленнях товарів, заборонених до пересилання відповідно до актів Всесвітнього поштового союзу, а також товарів, відправлених з порушенням вимог нормативно-правових актів з питань надання послуг поштового зв'язку.

3. Розпорядження товарами, на пересилання яких у міжнародних поштових відправленнях встановлено заборони та/або обмеження, здійснюється відповідно до законодавства України.

Стаття 236. Декларування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях

1. Декларування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, здійснюється оператором поштового зв'язку, експрес-перевізником чи декларантом або уповноваженою ним особою. При цьому товари, які не є об'єктом оподаткування митними платежами, а також кореспонденція, поштові листи та листівки, література для сліпих, друковані матеріали, міжнародні експрес-відправлення документарного характеру декларуються в усній формі на підставі товаросупровідних документів. Інші товари, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, підлягають письмовому декларуванню.

Стаття 237. Порядок та умови здійснення митного та інших видів контролю товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових та експрес-відправленнях

1. Порядок та умови здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

2. Якщо товари, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, крім митного контролю, підлягають видам контролю, зазначеним у частині першій статті 319 цього Кодексу, митні органи залучають відповідних спеціалістів для проведення цих видів контролю.

3. Переміщення (пересилання) через митний кордон України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях товарів, що відповідно до цього Кодексу та Податкового кодексу України не є об'єктом оподаткування митними платежами, здійснюється без подання дозвільних документів та без проведення інших, крім митного, видів контролю.

Розділ VII ЗБЕРІГАННЯ ТОВАРІВ. ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ КОМЕРЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА СКЛАДАХ МИТНИХ ОРГАНІВ ТА РОЗПОРЯДЖЕННЯ НИМИ Глава 37. Зберігання товарів, транспортних засобів комерційного призначення на складах митних органів

Стаття 238. Товари, транспортні засоби комерційного призначення, що зберігаються митними органами

1. Обов'язковий передачі митному органу для зберігання підлягають:

1) товари, не пропущені під час ввезення на митну територію України внаслідок установлених законодавством заборон чи обмежень на їх ввезення в Україну або транзит через територію України і не вивезені з території України у день їх ввезення;

2) товари, що ввозяться громадянами на митну територію України і підлягають оподаткуванню митними платежами, якщо вони не сплачені;

3) товари, які до закінчення встановлених статтею 204 цього Кодексу строків тимчасового зберігання під митним контролем на складах тимчасового зберігання, складах організацій — отримувачів гуманітарної допомоги, митних складах не були задекларовані власником або уповноваженою ним особою до відповідного митного режиму або такі, що декларувалися, але щодо яких після за-

кінчення строків зберігання під митним контролем двічі надавалася відмова у митному оформленні в порядку, встановленому цим Кодексом;

4) товари, граничний строк перебування яких під митним контролем на території зони митного контролю закінчився;

5) товари, транспортні засоби комерційного призначення, які перебувають під митним контролем і за якими власник або уповноважена ним особа не звернулася до закінчення граничного строку, встановлених статтею 199 цього Кодексу;

6) товари, заявлені у режим відмови на користь держави відповідно до глави 26 цього Кодексу;

7) товари, які були виявлені (знайдені) під час здійснення митного контролю в зонах митного контролю та/або у транспортних засобах, що перетинають митний кордон України, і власник яких невідомий;

8) зразки товарів і техніко-технологічна документація, взяті митними органами для проведення класифікації товарів відповідно до статті 356 цього Кодексу;

9) зразки товарів та документація, одержані митними органами під час здійснення верифікації сертифікатів походження товару відповідно до статті 47 цього Кодексу;

10) проби та зразки товарів, необхідні для проведення експертизи у справах про порушення митних правил, взяті відповідно до статті 517 цього Кодексу;

11) зразки товарів, одержані митними органами відповідно до частини четвертої статті 401 цього Кодексу.

2. Товари, які підлягають обов'язковій передачі для зберігання митному органу (крім валютних цінностей, а також дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення, напівдорогоцінного каміння), зберігаються на складах митних органів.

3. Якщо товари, що підлягають обов'язковій передачі для зберігання митному органу, втратили свої споживчі властивості у зв'язку із закінченням строку їх придатності або з інших причин, вони підлягають знищенню без передачі на склад митного органу.

4. Валютні цінності, передані митному органу на зберігання, депонуються в уповноважених банках України. Дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органічного утворення та напівдорогоцінне каміння зберігаються в порядку, визначеному законодавством.

5. Крім товарів, зазначених у частині першій цієї статті, на складах митних органів можуть зберігатися:

1) товари, що знаходяться на тимчасовому зберіганні під митним контролем відповідно до глави 29 цього Кодексу;

2) товари, транспортні засоби комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, якщо їх митне оформлення не може бути завершено у день пред'явлення митному органу, а також в інших випадках на прохання власників таких товарів, транспортних засобів або уповноважених ними осіб;

3) товари, що вивозяться за межі митної території України та після закінчення митного оформлення зберігаються під митним контролем до фактичного їх вивезення;

4) товари, які перебувають у митному режимі транзиту відповідно до статті 90 цього Кодексу;

5) товари, які перебувають у митному режимі митного складу відповідно до статті 121 цього Кодексу;

6) товари, транспортні засоби комерційного призначення, вилучені відповідно до статті 511 цього Кодексу;

7) товари, доставлені перевізником до митного органу призначення відповідно до пункту 4 частини першої статті 191 цього Кодексу;

8) товари, митне оформлення яких призупинено відповідно до статей 399 і 400 цього Кодексу.

Стаття 239. Склади митних органів

1. Під складами митних органів розуміються складські приміщення, резервуари, криті та відкриті майданчики, холодильні чи морозильні камери, які належать митним органам або використовуються ними і спеціально обладнані для зберігання товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

2. Товари, заявлені у різні митні режими, повинні зберігатися на складах митних органів окремо, з дотриманням порядку, встановленого цим Кодексом для відповідних митних режимів.

3. Порядок роботи складу митного органу визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

4. Товари, які через свої властивості не можуть зберігатися на складі митного органу, за рішенням керівника митного органу або особи, яка виконує його обов'язки, можуть передаватися митними органами на зберігання підприємствам, на складах яких створено необхідні умови для належного зберігання таких товарів. Для цілей цього Кодексу таке зберігання вважається зберіганням на складі митного органу.

5. Митні органи несуть передбачену законом відповідальність за втрату або пошкодження товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що зберігаються ними. У випадку, передбаченому частиною четвертою цієї статті, таку відповідальність несе адміністрація підприємств, на складах яких розміщуються товари, передані митними органами цим підприємствам на зберігання.

6. Витрати митних органів на зберігання товарів, транспортних засобів, зазначених у пунктах 1-5 частини першої та у частині п'ятій статті 238 цього Кодексу, відшкодовуються власниками цих товарів, транспортних засобів або уповноваженими ними особами. При цьому відшкодування витрат на зберігання товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 6 частини п'ятої статті 238 цього Кодексу, здійснюється з урахуванням положень частини третьої статті 243 та частини третьої статті 541 цього Кодексу. Розмір суми, що підлягає відшкодуванню, визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, і розраховується в порядку, передбаченому для визначення собівартості платних послуг.

Стаття 240. Строки зберігання товарів, транспортних засобів комерційного призначення митними органами

1. Товари, транспортні засоби комерційного призначення, зазначені у пунктах 1-3, 5 частини першої та у пунктах 1-4, 7 частини п'ятої статті 238 цього Кодексу, можуть зберігатися на складах митних органів протягом 90 днів, за винятком випадків, передбачених частиною сьомою цієї статті.

2. Товари, зазначені у пунктах 4 і 6 частини першої статті 238 цього Кодексу, зберігаються на складах митних органів протягом строків, необхідних для організації процедури розпорядження ними, але не більше 90 днів.

3. Товари, зазначені у пункті 5 частини п'ятої статті 238 цього Кодексу, можуть зберігатися на складах митних органів протягом строків, установлених статтею 125 цього Кодексу.

4. Товари, транспортні засоби комерційного призначення, зазначені у пункті 6 частини п'ятої статті 238 цього Кодексу, що підлягають поверненню власнику, можуть зберігатися на складах митних органів протягом 90 днів з дня набрання законної сили відповідним рішенням.

5. Товари, зазначені у пункті 7 частини першої статті 238 цього Кодексу, можуть зберігатися на складах митних органів протягом 180 днів.

6. Товари і документація, зазначені у пунктах 8-11 частини першої та у пункті 8 частини п'ятої статті 238 цього Кодексу, зберігаються на складах митних органів протягом строків, визначених законодавством.

7. Валюта України та іноземна валюта, депоновані в уповноважених банках, можуть зберігатися в них протягом 1095 днів.

Стаття 241. Операції з товарами, що зберігаються на складах митних органів підприємствами

1. Власники товарів, що зберігаються на складах митних органів під митним контролем, або уповноважені ними особи можуть з дозволу та під контролем цих органів здійснювати із зазначеними товарами операції, передбачені статтею 325 цього Кодексу, а також:

1) підготовку товарів до продажу (відчуження, транспортування, консолідацію, подібнення партій, маркування, формування відправлень, сортування, зберігання у цілях транзиту);

2) змішування товарів (компонентів) без надання одержаній продукції характеристик і властивостей, що істотно відрізняють її від вихідних складових;

3) прості складські операції, необхідні для забезпечення збереження цих товарів (переміщення товарів у межах складу з метою раціонального розміщення; чищення; провітрювання; створення оптимального температурного режиму зберігання; сушіння, у тому числі із створенням потоку тепла; захист від корозії; боротьба із шкідниками; інвентаризація);

4) взяття проб та зразків.

2. У разі відмови у наданні дозволу на здійснення визначених частиною першою цієї статті операцій з товарами митні органи зобов'язані невідкладно, письмово або в електронній формі, повідомити особу, яка звернулася за дозволом, про причини і підстави такої відмови.

Стаття 242. Видача товарів із складів митних органів

1. Товари, що зберігаються на складах митних органів під митним контролем, можуть бути видані їх власникам або уповноваженим ними особам, а також особам, до яких протягом строку зберігання перейшло право власності на ці товари або право володіння ними, лише після митного оформлення зазначених товарів, відшкодування витрат митних органів на їх зберігання та сплати відповідних митних платежів.

Глава 38. Розпорядження товарами, транспортними засобами комерційного призначення та коштами

Стаття 243. Розпорядження товарами, транспортними засобами комерційного призначення

1. Товари, транспортні засоби комерційного призначення, що зберігаються на складах митних органів, за якими власник або уповноважена ним особа не звернулася до закінчення строків зберігання, встановлених цим Кодексом, підлягають реалізації, а у випадках, передбачених законодавством, — безоплатній передачі у володіння і користування або переробці, утилізації чи знищенню, про що відповідний митний орган повідомляє власника зазначених товарів, транспортних засобів комерційного призначення або уповноважену ним особу не пізніше як за 15 днів до закінчення строків зберігання. Таке повідомлення не направляється після закінчення строків зберігання, зазначених у частинах другій та п'ятій статті 240 цього Кодексу.

2. Товари, транспортні засоби, зазначені у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, конфісковані за рішенням суду, підлягають реалізації, а у випадках, передбачених законодавством, — безоплатній передачі у володіння і користування або переробці, утилізації чи знищенню у строки, встановлені законодавством для виконання судових рішень.

3. Якщо за рішенням суду по справі до особи, яка вчинила порушення митних правил, не буде застосовано стягнення у вигляді конфіскації товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, або провадження у справі про порушення митних правил буде припинено, ці товари, транспортні засоби можуть бути видані власникові або уповноваженій ним особі лише після здійснення їх митного оформлення зі сплатою відповідних митних платежів, якщо таке оформлення не було попередньо здійснено, а митні платежі не сплачувалися. При цьому у разі припинення провадження у справі про порушення митних правил за відсутністю події і складу адміністративного правопорушення витрати митного органу на зберігання зазначених вище товарів, транспортних засобів власником цих товарів, транспортних засобів або уповноваженою ним особою не відшкодовуються.

4. Товари, які були виявлені (знайдені) під час здійснення митного контролю в зонах митного контролю та/або у транспортних засобах, що перетинають митний кордон України, і власник яких невідомий, після закінчення строку зберігання, встановленого частиною п'ятою статті 240 цього Кодексу, підлягають реалізації, а у випадках, передбачених законодавством, — безоплатній передачі у володіння і користування або переробці, утилізації чи знищенню. Інформація про знайдені (виявлені) товари протягом трьох днів розміщується для загального ознайомлення в місцях розташування митних органів на весь строк зберігання таких товарів, а інформація про знайдені (виявлені) транспортні засоби, крім того, направляється до територіальних органів внутрішніх справ.

5. Товари, помічені у режим відмови на користь держави, та товари, граничний строк перебування яких під митним контролем закінчився, підлягають реалізації, а у випадках, передбачених законодавством, — безоплатній передачі у володіння і користування або переробці, утилізації чи знищенню.

6. Товари, які швидко псуються або мають обмежений строк зберігання, у тому числі товари — безпосередні предмети порушення митних правил, вилучені відповідно до цього Кодексу, підлягають реалізації з урахуванням терміну їх придатності, а у випадках, передбачених законодавством, — переробці, утилізації чи знищенню.

7. Товари, зазначені у пункті 1 частини першої статті 238 цього Кодексу (крім валютних цінностей), не вивезені власником або уповноваженою ним особою за межі митної території України до закінчення строку зберігання, зазначеного у частині першій статті 240 цього Кодексу, підлягають знищенню в порядку, встановленому законодавством.

8. Товари, конфісковані за рішенням суду відповідно до статті 476 цього Кодексу, у строки, встановлені законодавством для виконання судових рішень, підлягають безоплатній передачі для потреб лікувальних, навчальних закладів, закладів та установ соціально-культурної сфери, інших закладів та установ, що фінансуються за рахунок державного чи місцевих бюджетів, або переробці, утилізації чи знищенню.

9. Товари, зазначені у частинах першій, другій, четвертій — шостій цієї статті, реалізуються в порядку, встановленому законодавством, на митних аукціонах, редукціях або за договором комісії за цінами, визначеними згідно із законодавством України про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність та Податковим кодексом України.

10. Порядок розпорядження окремими видами товарів, які не підлягають реалізації, а також товарами, документацією та зразками, зазначеними у пунктах 8-11 частини першої статті 238 цього Кодексу, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

11. Переробка, утилізація та знищення товарів здійснюються за кошти державного бюджету.

Стаття 244. Розпорядження коштами, одержаними від реалізації товарів

1. Кошти, одержані від реалізації товарів, зазначених у пунктах 2-5 частини першої, пунктах 1-5, 7 частини п'ятої статті 238 та частині четвертій статті 240 цього Кодексу, після вирахування сум належних митних платежів, виплати комісійної винагороди підприємству торгівлі, яке реалізувало зазначені товари, а також після відшкодування витрат на зберігання цих товарів, їх оцінку, сертифікацію, транспортування, проведення, у разі необхідності, аналізів та експертиз, розукрупнення, надсилання їх власникам відповідних повідомлень зберігаються на рахунок відповідного митного органу.

2. Якщо товари — безпосередні предмети порушення митних правил, які швидко псуються або мають обмежений строк зберігання, реалізуються до винесення судом рішення по справі про порушення митних правил, усі кошти, одержані від їх реалізації, вилучаються для забезпечення відповідно до цього Кодексу стягнення вартості цих товарів у разі їх конфіскації.

3. Якщо за рішенням суду по справі до особи, яка вчинила порушення митних правил, не буде застосовано стягнення у вигляді конфіскації товарів, зазначених у частині другій цієї статті, або провадження у справі про порушення митних правил буде припинено, кошти, одержані від реалізації зазначених товарів, зберігаються на рахунок відповідного митного органу після вирахування сум належних митних платежів. Витрати, зазначені у частині першій цієї статті, при цьому не відшкодовуються і комісійна винагорода підприємству торгівлі не виплачується.

4. Якщо за рішенням суду по справі до особи, яка вчинила порушення митних правил, буде застосовано тільки стягнення у вигляді штрафу, частина коштів, одержаних від реалізації товарів, зазначених у частині другій цієї статті, може вилучатися для забезпечення цього стягнення.

5. Кошти, одержані від реалізації товарів, транспортних засобів, конфіскованих за рішенням суду, а також товарів, поміщених у режим відмови на користь держави, і товарів, які були виявлені (знайдені) під час здійснення митного контролю в зонах митного контролю та/або у транспортних засобах, що перетинають митний кордон України, і власник яких невідомий, після відшкодування витрат, зазначених у частині першій цієї статті, перераховуються до державного бюджету.

6. Власники товарів, зазначених у частині першій цієї статті, або уповноважена ним особа може отримати з рахунку митного органу залишок коштів, одержаних від їх реалізації, протягом трьох років з дня реалізації товарів, а у випадках, зазначених у частинах третій та четвертій цієї статті, — з дня набрання законної сили рішенням суду по справі. Кошти, не отримані протягом цього строку, перераховуються до державного бюджету. Відсотки на суми коштів, одержаних від реалізації товарів, не нараховуються.

Стаття 245. Розпорядження валютними цінностями, дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням

1. Валюта України, іноземна валюта, конфіскована за рішенням суду, перераховується до державного бюджету у строки, встановлені законодавством для виконання судових рішень.

2. Валюта України, іноземна валюта, за якою власник або уповноважена ним особа не звернулася протягом строків зберігання, визначених цим Кодексом, перераховується до державного бюджету.

3. Банківські та дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органічного утворення, напівдорогоцінне каміння, що переходять у власність держави, передаються органами, які здійснили їх вилучення або зберігання їх, до Державного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння України в порядку, визначеному законодавством.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Розділ VIII МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ

Глава 39. Загальні положення щодо митного оформлення

Стаття 246. Мета митного оформлення

1. Метою митного оформлення є забезпечення дотримання встановленого законодавством України порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, а також забезпечення статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів.

2. Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

Стаття 247. Місце і час здійснення митного оформлення

1. Митне оформлення здійснюється в місцях розташування відповідних підрозділів митних органів протягом робочого часу, встановленого для цих органів.

2. Відповідно до міжнародних договорів, укладених відповідно до закону, митне оформлення у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється цілодобово.

3. Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється в будь-якому митному органі з пред'явленням їх цьому органу, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

4. Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через територію України в митному режимі транзиту, здійснюється митним органом, у зоні діяльності якого починається транзитне переміщення.

5. Місця митного оформлення товарів, що переміщуються трубопроводами та лініями електропередачі, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

6. Місця здійснення митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами, визначаються відповідно до розділу XII цього Кодексу.

7. За письмовим зверненням декларанта або уповноваженої ним особи митні формальності можуть виконуватися митними органами поза місцем розташування цих органів, а також поза робочим часом, установленим для них, на умовах, визначених цим Кодексом. Форма письмового звернення визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

8. За виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них, із заінтересованих осіб справляється плата у розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України, та в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

9. У разі оголошення надзвичайного стану в окремих регіонах України можуть визначатися митні органи, в яких здійснюватиметься митне оформлення товарів.

10. За рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, митне оформлення піддакцизних товарів, природного газу, товарів, які відповідно до законодавства підлягають клеюванню державним пробірним клеймом, а також лікарських засобів може здійснюватися у спеціально визначених для цього митних органах.

Стаття 248. Початок митного оформлення

1. Митне оформлення розпочинається з моменту подання митному органу декларантом або уповноваженою ним особою митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та документів, необхідних для митного оформлення, а в разі електронного декларування — з моменту отримання митним органом від декларанта або уповноваженої ним особи електронної митної декларації або електронного документа, який відповідно до законодавства замінює митну декларацію.

2. Засвідчення митним органом прийняття товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів на них до митного оформлення здійснюється шляхом проставлення відбитків відповідних митних забезпечень (у тому числі за допомогою інформаційних технологій), інших відміток на митній декларації або документі, який відповідно до законодавства її замінює, а також на товаросупровідних та товарно-транспортних документах у разі їх подання на паперовому носії.

Стаття 249. Присутність декларантів або уповноважених ними осіб під час митного оформлення

1. Декларанти або уповноважені ними особи можуть бути присутніми під час митного оформлення товарів, які пред'являються ними для такого оформлення.

2. У разі застосування заходів, передбачених статтями 338 і 339 цього Кодексу, а також на вимогу митного органу присутність декларантів або уповноважених ними осіб під час митного оформлення є обов'язковою.

Стаття 250. Митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою

1. Під товарами, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою, у цій статті розуміються:

1) товари, у тому числі транспортні засоби, продукти харчування, медикаменти, одяг, ковдри, намети, збірні будинки, пристрої для опущення та збереження води, інші товари першої необхідності, що направляються як допомога потерпілим від катастрофи природного та/або техногенного походження;

2) транспортні засоби, інструменти та устаткування, спеціально навчені тварини, продукти харчування, припаси, особисті речі та інші товари для осіб, які виконують завдання з ліквідації наслідків катастроф, необхідні їм для роботи та проживання на території, яка зазнала впливу цієї катастрофи, протягом усього часу виконання зазначених завдань.

2. Митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою, здійснюється першочергово.

3. На товари, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою, допускається подання попередньої або тимчасової декларації за правилами, встановленими цим Кодексом.

4. Плата за виконання митних формальностей поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них, щодо товарів, що переміщуються через митний кордон України у складі вантажів з допомогою, не справляється.

5. Товари, що вивозяться за межі митної території України у складі вантажів з допомогою, пропускаються через митний кордон України без сплати митних платежів.

6. Товари, отримані уповноваженими організаціями у складі вантажів з допомогою та призначені для використання або безоплатного розповсюдження на митній території України цими організаціями чи під їх наглядом, пропускаються на митну територію України без сплати митних платежів.

Стаття 251. Порядок митного оформлення іноземних інвестицій

1. Митне оформлення товарів, що ввозяться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями, здійснюється в першочерговому порядку.

Стаття 252. Митне оформлення військової техніки

1. Військова техніка, укомплектована повністю військовою командою (бойові та військово-транспортні повітряні судна, військові кораблі та судна забезпечення Військово-Морських Сил тощо), яка перетинає митний кордон України, підлягає митному оформленню. Порядок такого оформлення встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Митне оформлення військової техніки іноземних держав здійснюється митним органом за участю представників Міністерства оборони України, а в разі якщо заходи, в рамках яких переміщуються такі товари, належать до повноважень іншого центрального органу виконавчої влади, — представників цього центрального органу виконавчої влади.

3. Товари, що переміщуються через борти іноземних військових кораблів та повітряних суден на митну територію України або у зворотному напрямку, підлягають митному оформленню в порядку, визначеному цим Кодексом.

Стаття 253. Подання митним органам актів, складених підприємствами

1. Підприємства, що переміщують товари через митний кордон України, у присутності посадової особи митного органу складають акти про невідповідність цих товарів відомостям, зазначеним у документах, необхідних для здійснення їх митного контролю, про пошкодження товарів, їх упаковки чи маркування або про їх втрату. Зазначені акти подаються відповідним митним органам.

2. Форма акта встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

3. При переміщенні товарів через митний кордон залізничним транспортом митному органу замість акта про невідповідність може подаватися комерційний акт, складений відповідно до міжнародних договорів, укладених відповідно до закону.

4. Невідповідність фактичних вагових характеристик товарів відомостям, зазначеним у товаросупровідних документах, пов'язана з особливостями транспортування, зберігання, специфічними характеристиками певних товарів, допускається в межах норм природного убутку та норм списання втрат таких товарів відповідно до законодавства України.

Стаття 254. Мова документів, які подаються для здійснення митного контролю та митного оформлення

1. Документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України при здійсненні зовнішньоекономічних операцій, подаються митному органу українською мовою, офіційною мовою митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування. Митні органи вимагають переклад українською мовою документів, складених іншою мовою, ніж офіційна мова митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування, тільки у разі, якщо дані, які містяться в них, є необхідними для перевірки або підтвердження відомостей, зазначених у митній декларації. У такому разі декларант забезпечує переклад зазначених документів за власний рахунок.

Стаття 255. Завершення митного оформлення

1. Митне оформлення завершується протягом чотирьох робочих годин з моменту пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що підлягають митному оформленню (якщо згідно з цим Кодексом товари, транспортні засоби комерційного призначення підлягають пред'явленню), подання митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та всіх необхідних документів і відомостей, передбачених статтями 257 і 335 цього Кодексу.

2. Строк, зазначений у частині першій цієї статті, може бути перевищений на час виконання відповідних формальностей виключно у разі:

1) виконання митних формальностей поза місцем розташування митного органу відповідно до статті 247 цього Кодексу;

2) підтвердженого письмово бажання декларанта або уповноваженої ним особи подати відповідно до цього Кодексу додаткові документи чи відомості про зовнішньоекономічну операцію або характеристики товару;

3) проведення досліджень (аналізу, експертизи) проб і зразків товарів, якщо товари не випускаються відповідно до частини двадцять першої статті 356 цього Кодексу;

4) виявлення порушень митних правил, якщо товари не випускаються відповідно до частини п'ятої цієї статті;

5) зупинення митного оформлення відповідно до Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції»;

6) подання додаткових документів відповідно до частини третьої статті 53 цього Кодексу.

3. У разі якщо товар декларується з використанням попередньої або періодичної митних декларації, митне оформлення за цими деклараціями завершується у строк, що не перевищує чотирьох робочих годин з моменту їх подання.

4. Митне оформлення вважається завершеним після виконання всіх митних формальностей, визначених цим Кодексом відповідно до заявленого митного режиму, що засвідчується митним органом шляхом проставлення відповідних митних забезпечень (у тому числі за допомогою інформаційних технологій), інших відміток на митній декларації або документі, який відповідно до законодавства її замінює, а також на товаросупровідних та товарно-транспортних документах у разі їх подання на паперовому носії.

5. При виявленні порушення митних правил митний орган здійснює випуск товарів до завершення розгляду справи про таке порушення за умови, що:

1) такі товари не підлягають конфіскації і не будуть потрібні надалі у процесі провадження у справі як докази;

2) декларант сплатує всі митні платежі або забезпечує їх сплату відповідно до розділу X цього Кодексу.

Стаття 256. Відмова у митному оформленні та обов'язки митного органу щодо роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення

1. Відмова у митному оформленні — це письмове вмотивоване рішення митного органу про неможливість здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через невиконання декларантом або уповноваженою ним особою умов, визначених цим Кодексом.

2. У рішення про відмову у митному оформленні повинні бути зазначені причини відмови та наведені вичерпні роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Зазначене рішення повинно також містити інформацію про порядок його оскарження.

3. Рішення про відмову у митному оформленні приймається в межах строку, відведеного статтею 255 цього Кодексу для завершення митного оформлення. Неприйняття такого рішення протягом зазначеного строку є бездіяльністю, яка може бути оскаржена в порядку, встановленому главою 4 цього Кодексу.

Глава 40. Декларування

Стаття 257. Процедура декларування

1. Декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою (письмовою, усною, шляхом вчинення дій) точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення. При застосуванні письмової форми декларування можуть використовуватися як електронні документи, так і документи на паперовому носії.

2. Електронне декларування здійснюється з використанням електронної митної декларації, засвідченої електронним цифровим підписом, та інших електронних документів або їх реквізитів у встановлених законом випадках.

3. Митна декларація та інші документи, подання яких митним органам передбачено цим Кодексом, оформлені на паперовому носії та у вигляді електронних документів, мають однакову юридичну силу.

4. У митній службі України створюється акредитований центр сертифікації ключів, який безоплатно надає митним органам послуги у сфері електронного цифрового підпису.

5. Формат митних декларацій, що подаються як електронні документи, базується на міжнародних стандартах електронного обміну даними.

6. Умови та порядок декларування, перелік відомостей, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення, визначаються цим Кодексом. Положення про митні декларації та форми цих декларацій затверджуються Кабінетом Міністрів України, а порядок заповнення таких декларацій та інших документів, що застосовуються під час митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, — центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

7. Перелік відомостей, що підлягають внесенню до митних декларацій, обмежується лише тими відомостями, які є необхідними для цілей справляння митних платежів, формування митної статистики, а також для забезпечення держання вимог цього Кодексу та інших законодавчих актів.

8. Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється митними органами на підставі митної декларації, до якої декларантом залежно від митних формальностей, установлених цим Кодексом для митних режимів, та заявленої мети переміщення вносяться такі відомості, у тому числі у вигляді кодів:

1) заявлений митний режим, тип декларації та відомості про особливості переміщення;

2) відомості про декларанта, уповноважену особу, яка склала декларацію, відправника, одержувача, перевізника товарів і сторони зовнішньоекономічного договору (контракту) або іншого документа, що використовується в міжнародній практиці замість договору (контракту), а в разі якщо зовнішньоекономічний договір (контракт) укладено на підставі посередницького договору, — також про іншу, крім сторони зовнішньоекономічного договору (контракту), сторону такого посередницького договору;

3) відомості про найменування країн відправлення та призначення;

4) відомості про транспортні засоби комерційного призначення, що використовуються для міжнародного перевезення товарів та/або їх перевезення митною територією України під митним контролем, та контейнери;

5) відомості про товари:

а) найменування;

б) звичайний торговельний опис, що дає змогу ідентифікувати та класифікувати товар;

в) торговельна марка та виробник товарів (за наявності у товаросупровідних та комерційних документах);

г) код товару згідно з УКТ ЗЕД;

г) найменування країни походження товарів (за наявності);

д) опис упаковки (кількість, вид);

е) кількість у кілограмах (вага брутто та вага нетто) та інших одиницях виміру;

е) фактурна вартість товарів;

ж) митна вартість товарів та метод її визначення;

з) відомості про уповноважені банки декларанта;

и) статистична вартість товарів;

б) відомості про нарахування митних та інших платежів, а також про застосування заходів гарантування їх сплати:

а) ставки митних платежів;

б) застосування пільг зі сплати митних платежів;

в) суми митних платежів;

г) офіційний курс валюти України до іноземної валюти, у якій складені рахунки, на день подання митної декларації;

г) способі і особливості нарахування та сплати митних платежів;

д) способі забезпечення сплати митних платежів (у разі застосування заходів гарантування їх сплати);

7) відомості про зовнішньоекономічний договір (контракт) або інший документ, що використовується в міжнародній практиці замість договору (контракту), та його основні умови;

8) відомості, що підтверджують дотримання встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення товарів через митний кордон України;

9) відомості про документи, що надаються для митного контролю разом з митною декларацією відповідно до статті 335 цього Кодексу;

10) довідковий номер декларації (за бажанням декларанта).

9. Митним органам забороняється вимагати внесення до митної декларації інших відомостей, ніж зазначені у цій статті.

10. Перелік товарів, що не підлягають обов'язковому письмовому декларуванню, встановлюється цим Кодексом та іншими законодавчими актами України.

Стаття 258. Митна декларація, заповнена у звичайному порядку

1. Під митною декларацією, заповненою у звичайному порядку, розуміється митна декларація, що містить обсяг відомостей (даних), достатній для завершення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у заявлений митний режим.

2. За рішенням митного органу митне оформлення та випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до митного режиму експорту може здійснюватися без їх пред'явлення митному органу, якому подано митну декларацію, заповнену у звичайному порядку. Рішення про можливість випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення без їх пред'явлення митному органу або про необхідність такого пред'явлення приймається митним органом на основі результатів аналізу ризиків у строк не більше чотирьох робочих годин з моменту прийняття митної декларації, заповненої у звичайному порядку відповідно до митного режиму експорту.

Стаття 259. Попередня митна декларація

1. Попередня митна декларація (інший документ, що може використовуватися замість митної декларації відповідно до статті 94 цього Кодексу) подається до ввезення в Україну товарів, транспортних засобів комерційного призначення (у тому числі з метою транзиту) або після їх ввезення, якщо ці товари, транспортні засоби перебувають на території пункту пропуску через державний кордон України.

2. Попередня митна декларація подається декларантом або уповноваженою ним особою митному органу, в зоні діяльності якого товари, транспортні засоби комерційного призначення будуть пред'явлені для митного оформлення, з метою проведення аналізу ризиків та прискорення виконання митних формальностей.

3. Попередня митна декларація повинна містити відомості, достатні для:

1) ввезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на митну територію України та забезпечення доставки їх до митного органу призначення; або

2) випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму за попередньою митною декларацією, яка містить всю необхідну для цього інформацію, після пропуску цих товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України та без пред'явлення їх митному органу, яким оформлена така попередня митна декларація; або

3) випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму за попередньою митною декларацією, яка містить всю необхідну для цього інформацію, після пред'явлення їх митному органу, яким оформлена така попередня митна декларація.

4. За рішенням митного органу, яким оформлена попередня митна декларація, випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму за попередньою митною декларацією, яка містить всю необхідну для цього інформацію, може бути здійснено після переміщення цих товарів, транспортних засобів через митний кордон України без пред'явлення їх цьому митному органу.

5. Рішення про випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму без пред'явлення їх митному органу за попередньою митною декларацією, яка містить всю необхідну для цього інформацію, приймається митним органом, яким оформлена така попередня митна декларація, на основі результатів аналізу ризиків у строк не більше чотирьох робочих годин з моменту пропуску цих товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України.

6. При ввезенні на митну територію України піддакцизних товарів подання попередньої митної декларації, доставка та пред'явлення цих товарів митному органу, яким оформлена така попередня митна декларація, є обов'язковими.

7. При поданні попередньої митної декларації відповідальність декларанта або уповноваженої ним особи за достовірність відомостей, наведених в цій декларації, настає з моменту:

1) випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму без пред'явлення їх митному органу, яким оформлена така попередня митна декларація; або

2) випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму після пред'явлення їх митному органу, яким оформлена така попередня митна декларація, але без проведення митного огляду цих митним органом; або

3) надання декларанту або уповноваженій ним особі митним органом, яким оформлена така попередня митна декларація, інформації про проведення митного огляду пред'явлених товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

8. Попередня митна декларація приймається митним органом, якщо її перевіркою встановлено, що вона містить необхідні відомості щодо товару і до неї додано необхідні документи або їх копії, у тому числі у вигляді електронного документа. У разі відсутності на момент подання попередньої митної декларації оригіналів документів дозволяється подання їх копій. Факт прийняття декларації засвідчується посадовою особою митного органу, яка її прийняла, шляхом проставлення на ній відбитка відповідного митного забезпечення та інших відміток (номера декларації, дати та часу її прийняття тощо), у тому числі з використанням інформаційних технологій.

9. Митний орган не має права відмовити в прийнятті попередньої митної декларації, якщо виконано всі умови, встановлені цим Кодексом.

10. Відмова митного органу в прийнятті попередньої митної декларації повинна бути вмотивованою, а про причини відмови має бути письмово повідомлено декларанта.

11. Ввезення товару на територію України за попередньою митною декларацією дозволяється протягом 30 днів з дати її оформлення митним органом.

12. Для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму за попередньою митною декларацією, яка містить всю необхідну для цього інформацію, застосовуються курси валют та заходи тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинні на дату прийняття митним органом такої попередньої митної декларації для оформлення, а заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності — чинні на дату такого випуску.

13. Якщо попередня митна декларація містить лише відомості, достатні для ввезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на митну територію України та забезпечення їх доставки до митного органу призначення, або після оформлення попередньої митної декларації змінюються заходи нета-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

рифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, для випуску товарів декларантом або уповноваженою ним особою подається додаткова декларація.

14. Попередня митна декларація, за якою митним органом здійснено випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму без пред'явлення їх цьому митному органу відповідно до частини п'ятої цієї статті, або попередня митна декларація разом з додатковою декларацією, поданою відповідно до частини тринадцятої цієї статті, становлять митну декларацію, заповнену в звичайному порядку.

Стаття 260. Тимчасова та періодична митні декларації

1. Якщо декларант або уповноважена ним особа не володіє точними відомостями про характеристики товарів, необхідні для заповнення митної декларації у звичайному порядку, вона може подати митному органу тимчасову митну декларацію на такі товари за умови, що вона містить дані, достатні для поміщення їх у заявлений митний режим, та під зобов'язання про подання додаткової декларації у строк не більше 45 днів з дати оформлення тимчасової митної декларації.

2. Якщо під час митного оформлення товарів за тимчасовою митною декларацією митним органом бралися проби (зразки) цих товарів для проведення їх дослідження (аналізу, експертизи) і рішення митного органу за результатами такого дослідження (аналізу, експертизи) не може бути прийнято у 30-денний строк з дня оформлення тимчасової митної декларації, цей строк продовжується митним органом, але не більше ніж на 15 днів.

3. Для випуску товарів відповідно до заявленого митного режиму за тимчасовою митною декларацією застосовуються курси валют, заходи тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинні на дату прийняття митним органом тимчасової митної декларації для оформлення. Якщо декларант не володіє точними відомостями, необхідними для визначення ставок митних платежів, для нарахування сум митних платежів за тимчасовою митною декларацією застосовується найбільша ставка митних платежів з тих, під яку може підпадати товар.

4. Періодична митна декларація може подаватися на регулярне переміщення через митний кордон України товарів однією і тією ж особою на одних і тих же умовах та підставах протягом не більше 180 днів та під зобов'язання про подання додаткової декларації на товари, переміщені за періодичною митною декларацією протягом попереднього календарного місяця, у порядку та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

5. При ввезенні товарів, транспортних засобів комерційного призначення в Україну, у тому числі з метою транзиту, періодична митна декларація використовується замість попередньої митної декларації.

6. Для випуску товарів відповідно до заявленого митного режиму, що ввозяться на митну територію України за періодичною митною декларацією, застосовуються курси валют, заходи тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинні на день прийняття митним органом додаткової декларації на товари, переміщені за періодичною митною декларацією протягом попереднього календарного місяця.

7. Для пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму, що вивозяться за межі митної території України за періодичною митною декларацією, застосовуються заходи тарифного й нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинні на день пропуску цих товарів через митний кордон України.

8. Митний орган не має права відмовити в прийнятті тимчасової або періодичної митної декларації, якщо виконано всі умови, встановлені цим Кодексом.

9. Відмова митного органу в прийнятті тимчасової або періодичної митної декларації повинна бути вмотивованою, а про причини відмови має бути письмово повідомлено декларанта.

10. Оформлення митним органом тимчасової або періодичної митної декларації передбачає необхідність виконання вимог цього Кодексу, передбачених для поміщення товарів в обраний митний режим та сплати митних платежів або забезпечення їх сплати відповідно до розділу X цього Кодексу.

Стаття 261. Додаткова декларація

1. У разі подання відповідно до статтей 259 і 260 цього Кодексу попередньої, тимчасової або періодичної митної декларації декларант або уповноважена ним особа повинні протягом строків, визначених відповідно до цього Кодексу, подати митному органу додаткову декларацію, яка містить точні відомості про товари, задекларовані за попередньою, тимчасовою або періодичною митною декларацією, що подавалися б у разі декларування цих товарів за митною декларацією, заповненою у звичайному порядку.

2. У разі відсутності інформації, необхідної для визначення числових значень складових митної вартості товарів, яка стане відомою після випуску товарів у вільний обіг та сплати роялті, ліцензійних платежів, інших складових вартості, які визначаються залежно від обсягів продажу або прибутку від продажу, декларант або уповноважена ним особа має право подати додаткову декларацію протягом 180 днів з дати випуску товарів.

3. У разі якщо значення ціни товару в зовнішньоекономічному договорі визначається за формулою і на дату декларування невідоме, декларант або уповноважена ним особа має право подати додаткову декларацію протягом 90 днів з дати випуску товарів.

4. Додаткова декларація подається до відповідного митного органу, яким була оформлена відповідна попередня, тимчасова або періодична митна декларація.

5. Дозволяється подання однієї додаткової декларації до кількох попередніх, тимчасових або періодичних митних декларацій, що були оформлені одним митним органом в межах одного зовнішньоекономічного договору та одного митного режиму, за умови дотримання строків подання додаткової декларації, визначених відповідно до цього Кодексу.

Стаття 262. Місце декларування

1. Товари, що переміщуються через митний кордон України, декларуються митному органу, який здійснює митне оформлення цих товарів.

2. Транспортні засоби, що використовуються для переміщення товарів, декларуються одночасно з цими товарами, крім випадків, передбачених частиною третьою цієї статті.

3. Морські, річкові та повітряні судна декларуються митному органу в порту чи аеропорту прибуття на митну територію України або в порту чи аеропорту відправлення з митної території України.

4. Порожні транспортні засоби і транспортні засоби, що перевозять пасажирів, декларуються в місці перетину митного кордону України.

Стаття 263. Строки декларування

1. Митна декларація подається митному органу, який здійснює митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, протягом 10 робочих днів з дати доставлення цих товарів, транспортних засобів до зазначеного органу.

2. У разі відмови у прийнятті митної декларації або в митному оформленні товарів, а також у разі прийняття митним органом рішення про коригування митної вартості товарів нова митна декларація подається митному органу, який здійснює митне оформлення товарів, не пізніше 10 робочих днів з дати такої відмови, якщо товари протягом зазначеного часу не розміщено на складі тимчасового зберігання чи на складі митного органу.

3. Товари, які протягом 30 днів з дня доставлення їх у митний орган призначення не поміщені у митний режим або не розміщені на складі тимчасового зберігання чи складі митного органу, набувають статусу таких, що зберігаються на складі митного органу.

4. Строки, зазначені у частинах першій та другій цієї статті, продовжуються митними органами на прохання декларанта:

1) у разі хвороби власника товарів, транспортних засобів комерційного призначення або уповноваженої ним особи, що настання після прибуття і місця, встановлені митними органами для здійснення митного контролю, що підтверджується документом, виданим медичним закладом;

2) коли процедура контролю, який здійснюється іншими державними органами під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, потребує додаткового часу, що підтверджується довідкою відповідного органу;

3) якщо виникли обставини та/або сталися події, що перешкоджають поданню митному органу митної декларації, зокрема:

а) стихійне лихо (пожежа, повінь тощо), введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях у зоні митного контролю, інші надзвичайні та невідворотні за даних умов події (обставини непереборної сили);

б) протиправні дії третіх осіб, спрямовані проти перевізника, транспортного засобу комерційного призначення чи товарів, що підлягають декларуванню;

в) неможливість подальшого руху транспортного засобу внаслідок зсуву, пошкодження або розпакування товару, що унеможливило пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

5. Залежно від характеру обставин і подій, зазначених у частині четвертій цієї статті, документи, що підтверджують їх наявність і тривалість дії, видаються державними органами та іншими суб'єктами відповідно до їх компетенції.

6. Для продовження строків пред'явлення або декларування митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення власник або уповноважена ним особа звертається до митного органу з письмовою заявою, у тому числі в електронній формі. До заяви додаються відповідні документи, які підтверджують обставини та події, зазначені у частині четвертій цієї статті.

7. Митний орган на підставі заяви та доданих до неї документів продовжує строк декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення на час, необхідний для усунення причин, що не дали змоги своєчасно задекларувати ці товари, транспортні засоби.

8. Декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення може здійснюватися до прибуття їх на митну територію України або до митного органу призначення згідно з порядком та умовами, визначеними статтею 259 цього Кодексу.

Стаття 264. Прийняття митної декларації

1. Митна декларація реєструється та приймається митним органом у порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

2. Митна декларація та інші документи подаються митному органу в електронному вигляді з дотриманням вимог цього Кодексу або на паперових носіях. Митна декларація на паперовому носії супроводжується її електронною копією. Разом з митною декларацією митному органу подаються рахунок або інший документ, що визначає вартість товару, та, у випадках, встановлених цим Кодексом, — декларація митної вартості. Відомості про документи, визначені частиною третьою статті 335 цього Кодексу, зазначаються декларантом або уповноваженою ним особою у встановленому порядку в митній декларації. На вимогу митного органу декларант або уповноважена ним особа зобов'язана надати митному органу оригінали таких документів або засвідчені в установленому порядку їх копії, якщо законодавством не передбачено подання оригіналів.

3. Дата та час подання митної декларації фіксується митним органом шляхом її реєстрації, у тому числі з використанням інформаційних технологій. Митний орган не має права відмовити в реєстрації митної декларації.

4. Митний орган зобов'язаний надати декларанту або уповноваженій ним особі можливість самостійного фіксування в електронній системі митного оформлення факту і часу подачі митному органу митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та документів, необхідних для митного оформлення, на паперовому носії, а в разі електронного декларування — можливість одержання від митного органу повідомлення про дату і час отримання цим органом електронної митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює. Ненадання митним органом такої можливості є бездіяльністю, яка може бути оскаржена відповідно до глави 4 цього Кодексу.

5. З метою визначення правильності заповнення поданої митної декларації та відповідності доданих до неї документів установленим вимогам митний орган здійснює перевірку митної декларації.

6. Митна декларація приймається для митного оформлення, якщо вона подана за встановленою формою, підписана особою, яка її подала, і перевіркою цієї декларації встановлено, що вона містить всі необхідні відомості і до неї додано всі документи, визначені цим Кодексом. Факт прийняття митної декларації засвідчується посадовою особою митного органу, яка її прийняла, шляхом проставлення на ній відбитка відповідного митного забезпечення та інших відбиток (номера декларації, дати та часу її прийняття тощо), у тому числі з використанням інформаційних технологій.

7. У випадках, коли з причин, визнаних митним органом обґрунтованими, окремі документи, визначені цим Кодексом, не можуть бути представлені разом з митною декларацією, дозволяється подання таких документів протягом часу, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

8. З моменту прийняття митним органом митної декларації вона є документом, що засвідчує факти, які мають юридичне значення, а декларант або уповноважена ним особа несе відповідальність за подання недостовірних відомостей, наведених у цій декларації.

9. Митний орган не має права відмовити у прийнятті митної декларації, якщо виконано всі умови, встановлені цим Кодексом.

10. Відмова митного органу у прийнятті митної декларації повинна бути вмотивованою, а про причини відмови має бути письмово повідомлено декларанта.

11. Митний орган відмовляє у прийнятті митної декларації виключно з таких підстав:

1) митна декларація не містить усіх відомостей або подана без документів, передбачених статтею 335 цього Кодексу;

2) електронна митна декларація не містить встановлених законодавством обов'язкових реквізитів;

3) митну декларацію подано з порушенням інших вимог, встановлених цим Кодексом.

12. У разі відмови у прийнятті митної декларації посадовою особою митного органу заповнюється картка відмови у прийнятті митної декларації за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Один примірник зазначеної картки невідкладно вручається (надсилається) декларанту або уповноваженій ним особі. Інформація про відмову у прийнятті для оформлення електронної митної декларації надсилається декларанту електронним повідомленням, засвідченим електронним цифровим підписом посадової особи митного органу.

13. Документи, відомості про які зазначені в митній декларації, повинні зберігатися декларантом або уповноваженою ним особою протягом не менше ніж 1095 днів. Декларант та уповноважена ним особа несуть установлену цим Кодексом та іншими законами України відповідальність за подання недостовірних відомостей, внесених ними до митної декларації, за знищення або втрату документів, відомості про які зазначені в митній декларації, до закінчення строку зберігання, передбаченого цією частиною.

Стаття 265. Декларанти

1. Декларантами мають право виступати:

1) при переміщенні товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України або при зміні митного режиму щодо товарів на підставі зовнішньоекономічного договору, укладеного резидентом, — резидент, яким або від імені якого укладено цей договір;

2) в інших випадках — особа, яка відповідно до законодавства України має право вчиняти щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення юридично значущі дії від свого імені.

2. Декларантами можуть бути тільки резиденти, крім випадків переміщення через митний кордон України:

1) громадянами — особистих речей, транспортних засобів особистого користування та інших товарів для особистих, сімейних чи інших потреб, не пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності;

2) особами, які мають пільги згідно із статтями 383-386, 388, 389, 391, 392 цього Кодексу, — товарів, у зв'язку із ввезенням яких на митну територію України та вивезенням їх за межі цієї території такі пільги надаються;

3) представництвами іноземних фірм — товарів, що підлягають відчуженню та призначені для службового користування цих представництв при декларуванні у митні режими тимчасового ввезення, реєкспорту, транзити, а також імпорту щодо товарів, ввезених для власних потреб таких представництв;

4) іноземними перевізниками — товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються територією України прохідним транзитом;

5) інших випадків, коли відповідно до законодавства України нерезидент має право розпоряджатися товарами на митній території України.

3. Підприємства можуть бути декларантами, за умови перебування їх на обліку в митних органах України.

4. Громадяни можуть бути декларантами після досягнення ними 16-річного віку.

5. Декларант може здійснювати декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення самостійно або уповноважувати інших осіб на здійснення декларування від свого імені.

6. Декларування товарів, що належать громадянам, може здійснюватися цими громадянами або іншими громадянами, уповноваженими на це власниками зазначених товарів нотаріально посвідченими дорученнями.

Стаття 266. Обов'язки, права та відповідальність декларанта та уповноваженої ним особи

1. Декларант зобов'язаний:

1) здійснити декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до порядку, встановленого цим Кодексом;

2) на вимогу митного органу пред'явити товари, транспортні засоби комерційного призначення для митного контролю і митного оформлення;

3) надати митному органу передбачені законодавством документи і відомості, необхідні для виконання митних формальностей;

4) у випадках, визначених цим Кодексом та Податковим кодексом України, сплатити митні платежі або забезпечити їх сплату відповідно до розділу X цього Кодексу;

5) у випадках, визначених цим Кодексом та іншими законами України, сплатити інші платежі, контроль за справлянням яких покладено на митні органи.

2. Перед подачею митної декларації декларант має право з дозволу митного органу здійснювати фізичний огляд товарів з метою перевірки їх відповідності опису (відомостям), зазначеному у товаросупровідних документах, брати проби та зразки товарів.

3. У випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, декларант має право вимагати від митного органу випуску товарів, за умови забезпечення сплати митних платежів відповідно до розділу X цього Кодексу.

4. У разі самостійного декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення декларантом передбачено цим Кодексом відповідальність за вчинення порушення митних правил у повному обсязі несе декларант.

5. Особа, уповноважена на декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення від імені декларанта, має такі самі обов'язки, права і несе таку саму відповідальність, що й декларант.

Стаття 267. Декларування товарів значної кількості найменувань, які надійшли однією партією

1. У разі надходження товарів різних найменувань у кількості більше 10 товарних підкатегорій однією партією вони за бажанням декларанта або уповноваженої ним особи можуть декларуватися для вільного обігу на митній території України за одним класифікаційним кодом згідно з УКТ ЗЕД за умови, що цьому коду відповідає найбільша ставка ввізного мита. Якщо до окремих товарів, які входять до зазначеної партії, застосовуються передбачені законом заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, такий спосіб декларування не звільняє декларанта або уповноваженою ним особу від додержання зазначених заходів щодо цих товарів.

2. З метою перевірки додержання декларантом умов, зазначених у частині першій цієї статті, митний орган має право вимагати більш детальну інформацію щодо окремих товарів, які декларуються.

3. Положення цієї статті не поширюються на імпорт:

1) підкацизних товарів;

2) товарів, на які законами встановлені кількісні обмеження імпорту;

3) товарів, щодо яких встановлено особливі види мита.

Стаття 268. Помилки у митній декларації

1. Допущення у митній декларації помилок, які не призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до забезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, не тягне за собою застосування санкцій, передбачених цим Кодексом та іншими законодавчими актами України, крім випадків, передбачених частиною третьою цієї статті.

2. У випадках, передбачених частиною першою цієї статті, посадові особи митних органів надають декларантам або уповноваженим ним особам можливість виправити помилки, допущені в митній декларації.

3. Якщо особа систематично (більше двох разів протягом місяця) допускає у митній декларації помилки, зазначені в частині першій цієї статті (крім оргграфічних помилок), митний орган застосовує до такої особи санкції, передбачені цим Кодексом та іншими законодавчими актами України.

Стаття 269. Зміна, відкликання та визнання митної декларації недійсною

1. Відповідно до положень цієї статті за письмовим зверненням декларанта або уповноваженої ним особи та з дозволу митного органу відомості, зазначені в митній декларації, можуть бути змінені або митна декларація може бути відкликана. У разі відмови у наданні такого дозволу митний орган зобов'язаний невідкладно, письмово або в електронному вигляді, повідомити декларанта про причини і підстави такої відмови.

2. Внесення змін до митної декларації, прийнятої митним органом, допускається до моменту завершення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму, а також протягом трьох років з дня завершення їх митного оформлення. Зміни повинні стосуватися лише товарів, транспортних засобів комерційного призначення, зазначених у митній декларації.

3. Якщо після випуску у вільний обіг товарів, митний контроль яких здійснювався без проведення митного огляду, декларантом виявлені товари, переміщені через митний кордон України і не зазначені в митній декларації, за письмовим зверненням декларанта та з дозволу митного органу допускається внесення до митної декларації змін щодо збільшення кількості товарів, випущених у вільний обіг на митній території України, у зв'язку з виявленням незадекларованих товарів.

4. Внесення до митної декларації змін, які впливають на застосування до товарів заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, здійснюється за умови дотримання таких заходів.

5. Відкликання митної декларації допускається лише до моменту завершення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму.

6. Якщо товари, транспортні засоби комерційного призначення, оформлені за декларацією для вивезення за межі митної території України, не перетнули державний кордон України протягом 180 днів, митний орган визнає цю митну декларацію недійсною. Зазначений строк може бути зменшений за письмовим зверненням декларанта або уповноваженої ним особи.

7. Порядок внесення змін до митних декларацій, їх відкликання та визнання недійсними визначається Кабінетом Міністрів України.

8. Після відкликання або визнання недійсною митної декларації товари, транспортні засоби комерційного призначення, що в ній задекларовані, повинні бути видані з-під митного контролю за заявою декларанта або уповноваженої ним особи, якщо до початку митного оформлення цих товарів, транспортних засобів комерційного призначення вони перебували у вільному обігу на митній території України, або задекларовані протягом 10 днів до обраного митного режиму.

9. Посадові особи митних органів не мають права заповнювати митну декларацію, змінювати відомості, зазначені в митній декларації, крім внесення до неї відомостей, що належать до повноважень митних органів.

10. У разі виявлення порушень митних правил щодо задекларованих у митній декларації товарів, транспортних засобів комерційного призначення внесення змін, відкликання та визнання недійсною цієї декларації до закінчення провадження у відповідних справах забороняються. Не порушується провадження у справах про порушення митних правил у випадках, якщо декларант або уповноважена ним особа самостійно звернулася до митного органу з проханням про внесення змін до митної декларації відповідно до частин другої — четвертої цієї статті.

**Розділ IX
МИТНІ ПЛАТЕЖІ****Глава 41. Загальні положення щодо митних платежів****Стаття 270. Оподаткування митними платежами товарів, що переміщуються через митний кордон України**

1. Правила оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, митом, крім особливих видів мита, встановлюються цим Кодексом та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Правила оподаткування особливими видами мита встановлюються законами України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту», «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну».

2. Правила оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, іншими (крім мита) митними платежами встановлюються Податковим кодексом України з урахуванням особливостей, що визначаються цим Кодексом.

3. Особливості оподаткування митними платежами товарів, поміщених у відповідний митний режим, визначені у статті 286 та розділі V цього Кодексу, а також у розділах V і VI Податкового кодексу України.

Глава 42. Мито**Стаття 271. Мито та його види**

1. Мито — це загальнодержавний податок, встановлений Податковим кодексом України та цим Кодексом, який нараховується та сплачується відповідно до цього Кодексу, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. В Україні застосовуються такі види мита:

1) ввізне мито;

2) виїзне мито;

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

- 3) сезонне мито;
4) особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне.
3. Забороняється застосовувати інші види мита, крім тих, що встановлені цим Кодексом.

Стаття 272. Ввізне мито

1. Ввізне мито встановлюється на товари, що ввозяться на митну територію України.

2. Встановлення нових та зміна діючих ставок ввізного мита, визначених Митним тарифом України, здійснюються Верховною Радою України шляхом прийняття законів України.

Стаття 273. Вивізне мито

1. Вивізне мито встановлюється законом на українські товари, що вивозяться за межі митної території України.

Стаття 274. Сезонне мито

1. На окремі товари законом може встановлюватися сезонне мито на строк не менше 60 та не більше 120 послідовних календарних днів з дня встановлення сезонного мита.

Стаття 275. Особливі види мита

1. У випадках, передбачених законами України (якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України), з метою захисту економічних інтересів України та українських товаровиробників у разі ввезення товарів на митну територію України, незалежно від інших видів мита, можуть застосовуватися особливі види мита:

- 1) спеціальне мито;
2) антидемпінгове мито;
3) компенсаційне мито.

2. Особливі види мита встановлюються на підставі рішень Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі про застосування антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів, прийнятих відповідно до законів України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту», «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україні».

3. Спеціальне мито встановлюється:

1) як засіб захисту національного товаровиробника, у разі якщо товар ввозиться на митну територію України в обсягах та/або за таких умов, що їх ввезення заподіє або створить загрозу заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику;

2) як заходи у відповідь на дискримінаційні та/або недружні дії інших держав, митних союзів та економічних угруповань, які обмежують реалізацію законних прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України.

4. Антидемпінгове мито встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу, що заподіє шкоду або створює загрозу заподіяння шкоди національному товаровиробнику.

5. Компенсаційне мито встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, що заподіє шкоду або створює загрозу заподіяння шкоди національному товаровиробнику.

Стаття 276. Платники мита

1. Платниками мита є:

1) особа, яка ввозить товари на митну територію України чи вивозить товари з митної території України у порядку та на умовах, встановлених цим Кодексом;
2) особа, на адресу якої надходять товари, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових або експрес-відправленнях, несупроводжуваному багажі, вантажних відправленнях;

3) особа, на яку покладається обов'язок дотримання вимог митних режимів, які передбачають звільнення від оподаткування митом, у разі порушення таких вимог;

4) особа, яка використовує товари, митне оформлення яких було здійснено з умовним звільненням від оподаткування, не за ціловим призначенням та/або всупереч умовам чи цілям такого звільнення згідно з цим Кодексом, іншими законами України, а також будь-які інші особи, які безпідставно використовують звільнення від оподаткування митом (податкову пільгу);

5) особа, яка реалізує або передає у володіння, користування чи розпорядження товари, що були випущені у вільний обіг на митній території України із звільненням від оподаткування митними платежами, до закінчення строку, визначеного законом;

6) особа, яка реалізує товари, транспортні засоби відповідно до статті 243 цього Кодексу.

Стаття 277. Об'єкти оподаткування митом

1. Об'єктами оподаткування митом є:

1) товари, митна вартість яких перевищує еквівалент 100 євро, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі митної території України підприємствами, крім випадків, передбачених статтею 234 цього Кодексу;

2) товари, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню митними платежами відповідно до статті 234 та розділу XII цього Кодексу, а також розділів V та VI Податкового кодексу України;

3) товари, транспортні засоби, що реалізуються відповідно до статті 243 цього Кодексу.

Стаття 278. Дата виникнення податкових зобов'язань

1. Датою виникнення податкових зобов'язань із сплати мита у разі ввезення товарів на митну територію України чи вивезення товарів з митної території України є дата подання митному органу митної декларації для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання митним органом у випадках, визначених цим Кодексом та законами України.

Стаття 279. База оподаткування митом

1. Базою оподаткування митом товарів, що переміщуються через митний кордон України, є:

1) для товарів, на які законом встановлено адвалорні ставки мита, — митна вартість товарів;

2) для товарів, на які законом встановлено специфічні ставки мита, — кількість таких товарів у встановлених законом одиницях виміру.

Для товарів, на які законом встановлено комбіновані ставки мита, база оподаткування визначається відповідно до пунктів 1 і 2 цієї частини.

2. База оподаткування митом товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях, визначається відповідно до статті 234 цього Кодексу.

3. База оподаткування митом товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами, визначається відповідно до цього Кодексу.

Стаття 280. Ставки мита

1. В Україні застосовуються такі види ставок мита:

1) адвалорна — у відсотках до встановленої статтею 279 цього Кодексу бази оподаткування;

2) специфічна — у грошовому розмірі на одиницю бази оподаткування, встановлену статтею 279 цього Кодексу;

3) комбінована, що складається з адвалорної та специфічної ставок мита.

2. Забороняється застосовувати інші, ніж встановлені у частині першій цієї статті, види ставок мита.

3. Ставки мита, крім сезонного та особливих видів мита, встановлюються виключно законами України з питань оподаткування.

4. Ввізне мито на товари, митне оформлення яких здійснюється в порядку, встановленому для підприємств, нараховується за ставками, встановленими Митним тарифом України.

5. Ввізне мито є диференційованим щодо товарів, що походять з держав, які спільно з Україною входять до митних союзів або утворюють з нею зони вільної торгівлі. У разі встановлення будь-якого спеціального преференційного митного режиму згідно з міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, застосовуються преференційні ставки ввізного мита, встановлені Митним тарифом України.

До товарів, що походять з України або з держав — членів Світової організації торгівлі, або з держав, з якими Україна уклала двосторонні або регіональні угоди щодо режиму найбільшого сприяння, застосовуються пільгові ставки ввізного мита, встановлені Митним тарифом України, якщо інше не встановлено законом.

До решти товарів застосовуються повні ставки ввізного мита, встановлені Митним тарифом України.

6. Ввізне мито на товари, митне оформлення яких здійснюється в порядку, встановленому для громадян, нараховується відповідно до розділу XII цього Кодексу.

7. Вивізне мито нараховується за ставками, встановленими законом.

8. Сезонне мито нараховується за ставками, встановленими Законом України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції».

9. Особливі види мита нараховуються за ставками, встановленими рішеннями Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі про застосування антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів, відповідно до законів України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту», «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україні».

Стаття 281. Тарифні пільги (тарифні преференції)

1. Допускається встановлення тарифних пільг (тарифних преференцій) щодо ставок Митного тарифу України у вигляді звільнення від оподаткування ввізним митом, зниження ставок ввізного мита або встановлення тарифних квот відповідно до законодавства України та для ввезення товарів, що походять з держав, з якими укладено відповідні міжнародні договори.

2. Тарифні квоти у вигляді встановлення обсягів окремих товарів, призначених для ввезення на митну територію України у визначений період зі зниженням ставки ввізного мита, встановлюються окремими законами.

3. Ввезення товарів на митну територію України поза тарифними квотами здійснюється без зниження ставок ввізного мита.

4. Забороняється знижувати ставки ввізного мита для окремих осіб і за окремими контрактами.

5. У разі якщо імпорт товару є об'єктом антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів, тарифні пільги (тарифні преференції) не встановлюються або зупиняються чи припиняються, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 282. Звільнення від оподаткування митом (податкові пільги)

1. У випадках, встановлених цим Кодексом та іншими законами з питань оподаткування, при ввезенні на митну територію України або вивезенні за її межі від оподаткування митом звільняються:

1) транспортні засоби комерційного призначення, що здійснюють регулярні міжнародні перевезення товарів та/або пасажирів, а також предмети матеріально-технічного постачання і спорядження, паливо, продовольство та інше майно, необхідні для їх нормальної експлуатації на час перебування в дорозі, в пунктах проміжної зупинки, або придбані за кордоном у зв'язку з ліквідацією наслідків аварії (поломки) даних транспортних засобів;

2) предмети матеріально-технічного постачання та спорядження, паливо, сировина для промислової переробки, продовольство та інше майно, що ввозяться за межі митної території України для забезпечення виробничої діяльності українських та орендованих (зафрахтованих) українськими підприємствами і організаціями суден, які ведуть морський промисел, а також продукція їх промислу, що ввозиться на митну територію України;

3) валюту України, іноземна валюта, цінні папери та банківські метали;

4) товари, право власності на які набувається державою у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законами України;

5) товари, що ввозяться в Україну або вивозяться з України для офіційного і особистого користування особами, які відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і законів України користуються правом в'їзду в Україну та вивезення з України таких товарів зі звільненням від сплати мита;

6) товари, що ввозяться на митну територію України в рамках міжнародної технічної допомоги відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

7) товари, що походять з іншої території, за які було сплачено мито при первісному ввезенні на митну територію України, тимчасово, у тому числі з метою ремонту, вивозилися за її межі та знову ввозяться на митну територію України;

8) товари, що походять з митної території України, за які було сплачено мито при первісному вивезенні за межі цієї території, тимчасово ввозилися на цю територію та знову ввозяться за її межі;

9) документи та видання, які надсилаються в рамках міжнародного обміну до освітніх, наукових або культурних закладів, у тому числі бібліотек. Перелік цих закладів визначається Кабінетом Міністрів України;

10) на період виконання робіт щодо підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему — товари (сировина, матеріали, устаткування та обладнання), що надходять в Україну в рамках міжнародної технічної допомоги, яка надається на безоплатній та безповоротній основі для подальшої експлуатації, підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему та забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС;

11) товари, включаючи продукцію, обладнання, устаткування, транспортні засоби та інші речі майнового характеру, призначені для виконання угоди про розподіл продукції, а також продукція, видобута у виключній (морській) економічній зоні України, що ввозяться на митну територію України при виконанні угоди про розподіл продукції, а також товари (крім майна та матеріальних цінностей, вартість яких була відшкодована інвестору компенсаційною продукцією і які перейшли у власність державі) та видобута продукція, що ввозяться інвестором з України відповідно до Закону України «Про угоди про розподіл продукції» та угоди про розподіл продукції;

12) архівні документи, придбані з метою внесення їх до Національного архівного фонду;

13) фармацевтична продукція, сполуки, що використовуються для її виготовлення, які не виробляються в Україні та класифікуються за товарними групами 28, 29, 30 УКТ ЗЕД, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;

14) устаткування, яке працює на відновлюваних джерелах енергії, енергозберігаюче обладнання і матеріали, засоби вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів, обладнання та матеріали для виробництва альтернативних видів палива або для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії за умови, що ці товари застосовуються платником податків для власного виробництва та якщо ідентичні товари з аналогічними якісними показниками не виробляються в Україні. Перелік таких товарів із зазначенням кодів УКТ ЗЕД встановлюється Кабінетом Міністрів України;

15) техніка, устаткування, майно і матеріали, що ввозяться на митну територію України та вивозяться за межі цієї території, призначені для власного використання розвідувальними органами України;

16) матеріали, устаткування та комплектуючі, що використовуються для виробництва:

а) устаткування, що працює на відновлюваних джерелах енергії;
б) матеріалів, сировини, устаткування та комплектуючих, що будуть використовуватися у виробництві альтернативних видів палива або виробництві енергії з відновлюваних джерел енергії;

в) енергозберігаючого обладнання і матеріалів, виробів, експлуатація яких забезпечує економію та раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів;

г) засобів вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів;

г) матеріалів, сировини та устаткування, що будуть використовуватися у нанотехнологічних виробництвах або працювати з використанням нанотехнологій.

Зазначені у цьому пункті товари звільняються від оподаткування за умови, що вони застосовуються платником податків для власного виробництва та якщо ідентичні товари з аналогічними якісними показниками не виробляються в Україні. Перелік таких товарів із зазначенням кодів згідно з УКТ ЗЕД встановлюється Кабінетом Міністрів України;

17) технічні та транспортні засоби, у тому числі самохідні сільськогосподарські машини, що працюють на біопаливі та класифікуються за кодами згідно з УКТ ЗЕД, визначеними статтею 7 Закону України «Про альтернативні види палива», якщо такі товари не виробляються в Україні. Порядок ввезення зазначених технічних та транспортних засобів, у тому числі самохідних сільськогосподарських машин, визначається Кабінетом Міністрів України;

18) бланки книжок МДП та книжок (карнетів) А.Т.А., що переміщуються між національними гарантійним об'єднанням та іноземними гарантійними об'єднаннями, що є їх кореспондентами, або міжнародними організаціями.

2. У разі порушення підприємствами порядку цільового використання товарів, звільнених від оподаткування, або умов, за яких надається умовне повне або часткове звільнення від оподаткування митом, до цих підприємств, незалежно від притягнення їх посадових осіб до адміністративної відповідальності, передбаченої цим Кодексом, застосовуються норми пункту 30.8 статті 30 та статті 123 Податкового кодексу України.

3. Забороняється звільняти окремих юридичних та фізичних осіб від сплати мита і переносити для них строки його сплати.

Стаття 283. Звільнення від оподаткування митом залежно від обраного митного режиму

1. За умови дотримання вимог та обмежень, встановлених розділом V цього Кодексу, звільняються від оподаткування:

1) ввізним митом — товари, поміщені у митні режими реімпорту та відмови на користь держави;

2) вивізним митом — товари, поміщені у митний режим реекспорту.

Стаття 284. Умовне повне звільнення від оподаткування митом

1. За умови дотримання вимог та обмежень, встановлених розділом V цього Кодексу, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування:

1) ввізним митом — до товарів, поміщених у митні режими транзиту, тимчасового ввезення, митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі, переробки на митній території, знищення або руйнування;

2) вивізним митом — до товарів, поміщених у митні режими транзиту, тимчасового вивезення.

Стаття 285. Умовне часткове звільнення від оподаткування ввізним митом

1. Умовне часткове звільнення від оподаткування ввізним митом застосовується до товарів, зазначених у статті 106 цього Кодексу, поміщених у митний режим тимчасового ввезення, за умови дотримання вимог та обмежень, встановлених главою 18 цього Кодексу.

2. Порядок застосування умовного часткового звільнення від оподаткування ввізним митом визначено статтею 106 цього Кодексу.

Стаття 286. Оподаткування митом товарів при переміщенні через митний кордон України залежно від обраного митного режиму

1. Товари, поміщені у митний режим імпорту, оподатковуються ввізним митом, якщо інше не передбачено законом, при дотриманні умов та обмежень, встановлених главою 13 цього Кодексу.

У випадках, встановлених законами України, товари, поміщені у митний режим імпорту, оподатковуються сезонним митом та/або особливими видами мита.

2. Товари, поміщені у митний режим реімпорту, звільняються від оподаткування ввізним митом, якщо інше не передбачено законом, при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 14 цього Кодексу.

3. У разі поміщення товарів у митний режим реімпорту відповідно до пункту 3 частини другої статті 78 цього Кодексу суми ввізного мита, сплачені при експорті цих товарів, повертаються особам, які їх сплачували, або їх правонаступникам відповідно до цього Кодексу та в порядку, визначеному Податковим кодексом України.

4. Товари, поміщені у митний режим експорту, оподатковуються вивізним митом у випадках, встановлених законом.

5. Товари, поміщені у митний режим реекспорту, звільняються від оподаткування вивізним митом, якщо інше не передбачено законом, при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 16 цього Кодексу.

Після поміщення товарів у митний режим реекспорту суми ввізного мита, сплачені при імпорті цих товарів, повертаються особам, які їх сплачували, або їх правонаступникам відповідно до цього Кодексу та в порядку, встановленому Податковим кодексом України.

6. До товарів, поміщених у митний режим транзиту, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом, якщо інше не передбачено законом, при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 17 цього Кодексу.

7. До товарів, поміщених у митний режим тимчасового ввезення, застосовується умовне часткове звільнення від оподаткування ввізним митом у порядку, визначеному главою 18 цього Кодексу.

У разі випуску товарів, поміщених у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування ввізним митом, у вільний обіг на митній території України або передачі таких товарів у користування іншій особі ввізне мито сплачується у порядку, визначеному частиною сьомою статті 106 цього Кодексу.

8. До товарів, поміщених у митний режим тимчасового вивезення, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 19 цього Кодексу.

9. До товарів, поміщених у митний режим митного складу, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 20 цього Кодексу.

10. До товарів, поміщених у митний режим вільної митної зони, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 21 цього Кодексу.

11. До товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 22 цього Кодексу.

12. До товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 23 цього Кодексу.

У разі випуску у вільний обіг продуктів переробки, отриманих з товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, сплата ввізного мита здійснюється у порядку, визначеному статтею 155 цього Кодексу.

13. Товари, поміщені у митний режим переробки за межами митної території, оподатковуються ввізним митом відповідно до глави 24 цього Кодексу.

До товарів, поміщених у митний режим переробки за межами митної території, та продуктів їх переробки, зазначених у частині другій статті 168 цього Кодексу, що в межах визначеного строку повертаються в Україну, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом у порядку, визначеному статтею 168 цього Кодексу.

До продуктів переробки (крім зазначених у частині другій статті 168 цього Кодексу) застосовується часткове звільнення від оподаткування ввізним митом, відповідно до якого сплаті підлягає позитивна різниця між сумою ввізного мита, нарахуваного на продукти переробки, та сумою ввізного мита, яка підлягала б сплаті в разі імпорту відповідних товарів, що були вивезені за межі митної території України для переробки.

14. До товарів, поміщених у митний режим знищення або руйнування, застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ввізним митом при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 25 цього Кодексу.

15. Товари, поміщені у митний режим відмови на користь держави, звільняються від оподаткування ввізним митом, якщо інше не передбачено законом, при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 26 цього Кодексу.

Стаття 287. Особливості оподаткування митом деяких товарів

1. При ввезенні (пересиланні) на митну територію України товари, визначені відповідно до Закону України «Про гуманітарну допомогу» Комісією з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України як гуманітарна допомога, звільняються від оподаткування ввізним митом.

Гуманітарна допомога, що надається Україною, при її вивезенні за межі митної території України звільняється від сплати ввізного мита.

2. Товари (крім товарів для реалізації або використання з метою, безпосередньо не пов'язаною з провадженням підприємницької діяльності), що ввозяться на митну територію України на строк не менше трьох років іноземними інвесторами відповідно до Закону України «Про режим іноземного інвестування» з метою інвестування на підставі зареєстрованих договорів (контрактів) або як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями, звільняються від сплати ввізного мита. При відчуженні таких товарів раніше трьох років з часу зарахування їх на баланс ввізне мито сплачується на загальних підставах.

Товари, що ввозяться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями (крім товарів для реалізації або використання з метою, безпосередньо не пов'язаною з провадженням підприємницької діяльності), звільняються від сплати ввізного мита.

3. Наукове, лабораторне і дослідницьке обладнання, а також комплектуючі та матеріали, передбачені проектом наукового парку, зареєстрованого згідно з Законом України «Про наукові парки», що ввозяться на митну територію України науковим парком та партнерами наукового парку в межах реалізації такого проекту наукового парку, звільняються від сплати ввізного мита.

Перелік таких товарів із визначенням кодів згідно з УКТ ЗЕД та обсяги ввезення таких товарів визначаються Кабінетом Міністрів України. Звільнення від сплати ввізного мита надається на весь строк реалізації проекту наукового парку, але не більше ніж на два роки для обладнання

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

5. Устаткування, обладнання та комплектуючі, а також матеріали, які не виробляються в Україні і ввозяться на митну територію України технологічними парками, їх учасниками та спільними підприємствами, що виконують проекти технологічних парків, для реалізації таких проектів технологічних парків відповідно до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», оподатковуються ввізним митом на загальних підставах.

Нараховані суми ввізного мита не перераховуються до бюджету, а зараховуються на спеціальні рахунки технологічних парків, їх учасників та спільних підприємств у порядку, встановленому Законом України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків».

6. Порухення вимог і умов, визначених у частинах першій — четвертій цієї статті, тягне за собою виникнення обов'язку зі сплати ввізного мита та пені у строки та у порядку, визначені цим Кодексом.

7. Особливості оподаткування ввізним митом товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України громадянами, визначаються розділом XII цього Кодексу.

Стаття 288. Особливості оподаткування спеціальними видами мита

1. Спеціальне мито, антидемпінгове мито та компенсаційне мито застосовуються незалежно від інших видів мита на умовах, визначених законом.

2. Для товарів, увезення яких з відповідної країни регулюється рішеннями Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі щодо застосування заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, прийнятих в межах повноважень, визначених законами України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту», «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну», подання сертифіката про походження товарів є обов'язковим.

Глава 43. Справляння митних платежів**Стаття 289. Виникнення обов'язку зі сплати митних платежів**

1. Обов'язок зі сплати митних платежів виникає:

- у разі ввезення товарів на митну територію України — з моменту фактичного ввезення цих товарів на митну територію України;
- при незаконному переміщенні товарів, що перебувають на території вільної митної зони або на митному складі, — з моменту такого переміщення товарів;
- у разі вивезення товарів з митної території України:
  - при оформленні товарів відповідно до митного режиму експорту — з моменту прийняття митним органом митної декларації;
  - при вивезенні товарів за межі митної території України без оформлення митної декларації та при незаконному вивезенні товарів за межі митної території України — з моменту фактичного вивезення товарів за межі митної території України;
  - при невиконанні умов, установлених щодо товарів, які вивозилися за межі митної території України зі звільненням від оподаткування вивізним митом, — з моменту, коли ці товари прибули до іншого місця призначення, ніж те, у зв'язку з яким надавалося таке звільнення;
  - після завершення митного оформлення товарів та їх випуску, якщо внаслідок перевірки митної декларації чи за результатами документальної перевірки митний орган самостійно визначає платнику податків додаткові податкові зобов'язання;
  - в інших випадках, встановлених Податковим кодексом України.

Стаття 290. Припинення обов'язку зі сплати митних платежів

1. Обов'язок зі сплати митних платежів припиняється:

- при виконанні обов'язку зі сплати митних платежів;
- якщо товари до їх випуску виявилися знищеними або безповоротно втраченими внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили за нормальних умов транспортування, зберігання або використання (експлуатації) та за відсутності порушень вимог та умов, установлених цим Кодексом, а також внаслідок природних втрат, які підтверджуються відповідними актами;
- якщо товари знищуються або передаються у власність держави відповідно до цього Кодексу;
- якщо товари конфіскуються відповідно до цього Кодексу.
- Щодо товарів, випущених у вільний обіг на митній території України або вивезених з цієї території без сплати митних платежів, обов'язок з їх сплати припиняється також у випадках, передбачених цим Кодексом, Податковим кодексом України та іншими законами України.

Стаття 291. Виконання обов'язку зі сплати митних платежів

1. Обов'язок зі сплати митних платежів вважається виконаним (митні платежі вважаються сплаченими):

- у разі здійснення особою, відповідальною за сплату митних платежів, розпорядження про використання коштів авансових платежів:
  - при здійсненні митного оформлення товарів — з моменту закінчення митного оформлення;
  - якщо сплата не пов'язана із здійсненням митного оформлення товарів, — з моменту списання коштів з авансового рахунку при перерахуванні їх до державного бюджету;
- у разі сплати коштів безпосередньо до державного бюджету у випадках, визначених законодавством України, — з моменту:
  - списання коштів з рахунку платника податків у банку;
  - внесення готівкових коштів у касу банку;
  - з моменту сплати банком, іншою організацією відповідно до наданої гарантії (забезпечення сплати митних платежів) коштів до державного бюджету в рахунок сплати митних платежів;
  - з моменту списання коштів, що перебували в грошовій заставі, з відповідного рахунку митниці при перерахуванні цих коштів до державного бюджету в рахунок сплати митних платежів;
  - з моменту настання інших обставин, визначених Податковим кодексом України.

Стаття 292. Випадки, коли митні платежі не сплачуються

- Митні платежі не сплачуються у разі, якщо відповідно до цього Кодексу, Податкового кодексу України, інших законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України:
  - товари не є об'єктом оподаткування митними платежами;
  - щодо товарів надано звільнення або повне умовне звільнення від сплати митних платежів — у період дії такого звільнення і при дотриманні умов, у зв'язку з якими його надано;
  - при ввезенні товарів на митну територію України або вивезенні товарів з митної території України товари були поміщені у митний режим, який відповідно до положень цього Кодексу не передбачає сплату митних платежів, — на період дії цього режиму та при виконанні умов, що впливають з такого режиму;
  - коли загальна фактурна вартість товарів, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі митної території України громадянами, не перевищує обсягів, які не є об'єктом оподаткування митними платежами відповідно до розділу XII цього Кодексу.

Стаття 293. Особи, на яких покладається обов'язок зі сплати митних платежів

- Особою, на яку покладається обов'язок зі сплати митних платежів, є декларант. Якщо декларування товарів здійснюється особою, уповноваженою на це декларантом, на таку особу покладається обов'язок зі сплати митних платежів солідарно з декларантом.
- Особою, на яку покладається обов'язок зі сплати донарахованих митних платежів — податкового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки, є відповідний платник податків.
- Крім осіб, зазначених у частинах першій і другій цієї статті, особами, на яких покладається обов'язок зі сплати митних платежів, є:
  - у разі незаконного ввезення товарів на митну територію України, незаконного вивезення товарів за межі митної території України — особа, яка незаконно ввезла (вивезла) товари, а також особи, які брали участь у незаконному ввезенні (вивезенні) товарів, якщо вони знали або повинні були знати про незаконність такого ввезення (вивезення), та особи, які придбали у власність або у володіння незаконно ввезені товари, якщо в момент придбання вони знали або повинні були знати про незаконність ввезення, що належним чином доведено в порядку, встановленому законодавством України;
  - у разі вилучення товарів, що тимчасово зберігаються під митним контролем, з порушенням вимог цього Кодексу та інших нормативно-правових актів — особа, яка незаконно вилучила такі товари, а також особи, які брали участь у незаконному вилученні таких товарів, зберігали та придбали такі товари, або особа, яка відповідає за забезпечення схоронності зазначених товарів;
  - у разі недотримання положень цього Кодексу щодо користування та розпорядження товарами або виконання інших вимог і умов, установлених цим Кодексом для застосування митних режимів, що передбачають умовне повне або часткове звільнення від сплати митних платежів, — особи, відповідальні за дотримання митного режиму;

4) у разі невиконання зобов'язань щодо використання чи споживання товарів, що впливають з умов цільового використання, за яких надається податкова пільга при випуску товарів для вільного обігу, — особа, на яку покладається обов'язок щодо виконання таких умов;

5) у разі заявлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення до митного режиму транзиту — особа, яка надала зобов'язання щодо доставки цих товарів, транспортних засобів до митного органу призначення;

6) у разі невиконання особою, відповідальною за сплату митних платежів, обов'язку щодо нарахування митних платежів, якщо сплата митних платежів забезпечена гарантом відповідно до положень цього Кодексу, — гарант.

4. У разі якщо відповідно до норм цього Кодексу обов'язок зі сплати митних платежів покладається на кількох осіб, такі особи виконують зазначений обов'язок солідарно.

Стаття 294. Об'єкт та база оподаткування митними платежами

1. Об'єкт та база оподаткування митними платежами під час переміщення товарів через митний кордон України визначаються відповідно до цього Кодексу, Податкового кодексу України та інших законів України.

Стаття 295. Нарухування митних платежів

1. Митні платежі нараховуються декларантом або іншими особами, на яких покладено обов'язок зі сплати митних платежів, самостійно, крім випадків, якщо обов'язок щодо нарахування митних платежів відповідно до цього Кодексу, Податкового кодексу України та інших законів України покладається на митні органи.

2. Нарухування сум митних платежів здійснюється у валюті України.

3. Для цілей нарахування митних платежів застосовуються ставки, що діють на день подання митному органу митної декларації на товари, а в разі якщо митне оформлення здійснюється без подання митної декларації, — на день його здійснення.

4. У разі якщо для цілей обчислення митних платежів, у тому числі визначення митної вартості товарів, необхідно зробити перерахування іноземної валюти, застосовується курс валюти України до іноземної валюти, встановлений Національним банком України на день нарахування митних платежів.

Стаття 296. Особливості застосування ставок митних платежів під час незаконного переміщення товарів через митний кордон України та використання товарів із порушенням встановлених обмежень

- У разі незаконного ввезення товарів на митну територію України або вивезення їх з цієї території суми належних до сплати митних платежів нараховуються за ставками, встановленими на день переміщення цих товарів через митний кордон України, а якщо такий день встановити неможливо, — на день виявлення факту такого ввезення (вивезення).
- У разі втрати, недоставки чи видачі без дозволу митних органів товарів, що перебувають під митним контролем та переміщуються транзитом або знаходяться на тимчасовому зберіганні, митні платежі нараховуються за ставками, встановленими на день прийняття цих товарів для перевезення або розміщення їх на тимчасове зберігання.
- У разі незаконного ввезення товарів на митну територію України базою оподаткування є митна вартість цих товарів, їх кількість або інші показники, встановлені законом, що використовуються для визначення бази оподаткування, на день нарахування митних платежів, відповідно до частини першої цієї статті. Якщо визначити суму належних до сплати митних платежів неможливо внаслідок ненадання митному органу точних відомостей про характер товарів, їх назву, кількість, країну походження і митну вартість, сума митних платежів визначається виходячи з найбільшої величини ставок митних платежів, кількості чи вартості товарів, що можуть бути визначені на підставі наявних відомостей.
- У разі нецільового використання товарів, щодо яких було надано умовне звільнення від оподаткування, а також порушення умов митних режимів, поміщення в які передбачає умовне звільнення від оподаткування, застосовуються ставки митних платежів, що діють на день прийняття митним органом митної декларації для митного оформлення. Митна вартість товарів, їх кількість чи інші характеристики, що використовуються для визначення бази оподаткування, визначаються на день застосування ставок митних платежів.

Стаття 297. Строк сплати (виконання обов'язку зі сплати) митних платежів

- У разі ввезення товарів на митну територію України суми митних платежів, нараховані митним органом, підлягають сплаті до Державного бюджету України платником податків до або на день подання митному органу митної декларації для митного оформлення, крім випадків, якщо відповідно до цього Кодексу товари ввозяться на митну територію України із звільненням від оподаткування митними платежами.
- У разі розміщення товарів на тимчасове зберігання митні платежі мають бути сплачені не пізніше дня закінчення строку тимчасового зберігання. Якщо до закінчення строку тимчасового зберігання ці товари поміщуються у митний режим, який передбачає сплату митних платежів, митні платежі мають бути сплачені не пізніше випуску товарів відповідно до цього режиму.
- У разі вивезення товарів з митної території України вивізне мито має бути сплачене не пізніше дня прийняття митним органом митної декларації для митного оформлення, якщо інше не встановлено цим Кодексом.
- У разі зміни митного режиму митні платежі мають бути сплачені не пізніше дня випуску товарів у наступному митному режимі.
- Для цілей обчислення пені строком сплати митних платежів вважається:
  - у разі використання товарів, ввезених на митну територію України з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, в інших цілях, ніж ті, у зв'язку з якими було надано таке звільнення, — перший день, коли особа порушила обмеження щодо користування та/або розпорядження зазначеними товарами. Якщо такий день установити неможливо, строком сплати митних платежів вважається день прийняття митним органом митної декларації на такі товари для митного оформлення;
  - у разі порушення вимог і умов митних режимів, що відповідно до цього Кодексу тягне за собою виникнення обов'язку зі сплати митних платежів, — день вчинення такого порушення. Якщо такий день установити неможливо, строком сплати митних платежів вважається день початку дії відповідного митного режиму;
  - в інших випадках — день виникнення обов'язку зі сплати митних платежів.
- Строки сплати митних платежів при переміщенні (пересиланні) товарів через митний кордон України громадянами, при переміщенні товарів через митний кордон України трубопроводним транспортом та лініями електропередачі, при тимчасовому ввезенні товарів на митну територію України з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами, а також при незаконному переміщенні товарів через митний кордон України визначаються цим Кодексом та Податковим кодексом України.

Стаття 298. Порядок і форми сплати митних платежів

- Суми митних платежів, нараховані митним органом, підлягають сплаті до державного бюджету платником податків безпосередньо на єдиний казначейський рахунок.
- Суми митних платежів сплачуються в готівковій формі через касу митного органу чи фінансової установи або у безготівковій формі через фінансову установу, крім випадків, передбачених цим Кодексом та законами України.
- Перерахування сум митних платежів до Державного бюджету України із зазначених рахунків митного органу здійснюється цим митним органом.
- Митні платежі сплачуються у валюті України. В окремих випадках, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України, митні платежі можуть бути сплачені в іноземній валюті за курсом, встановленим Національним банком України.
- Перерахунок сум митних платежів, визначених у валюті України, в іноземну валюту для цілей сплати митних платежів, обчислених у валюті України, здійснюється за курсом, встановленим Національним банком України, що діє на день подання митної декларації, а у разі якщо обов'язок зі сплати митних платежів не пов'язаний з поданням митної декларації, — на день фактичної сплати.
- Митні платежі можуть бути сплачені в будь-якій іншій формі, передбаченій законом.
- Порядок нарахування, обліку та перерахування до державного бюджету сум митних платежів визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
- На вимогу платника податків митні органи зобов'язані видати підтвердження сплати митних платежів у письмовій формі.

Стаття 299. Авансові платежі (передоплата)

- Сплата митних платежів може здійснюватися із застосуванням авансових платежів (передоплати).
- Авансовими платежами (передоплатою) є грошові кошти, внесені платником податків за власним бажанням на рахунок, відкритий на ім'я митних органів в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалі-

зацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, як попереднє грошове забезпечення сплати майбутніх митних платежів.

3. Авансові платежі вносяться у валюті України.

4. Кошти авансових платежів не вважаються митними платежами, доки особа, яка внесла такі платежі, не зробить розпорядження про це митному органу та не будуть виконані відповідні митні формальності. З моменту початку виконання таких митних формальностей кошти авансових платежів у сумі, на яку зроблено розпорядження, не підлягають використанню на будь-які інші цілі. Після завершення митних формальностей кошти у сумі, на яку зроблено розпорядження, перераховуються митним органом до державного бюджету. У разі відмови від завершення митних формальностей суми авансових платежів, на яку зроблено розпорядження, повертається статус авансових платежів.

5. Повернення коштів авансових платежів здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, якщо заяву про повернення подано до митного органу протягом 1095 днів з дня внесення таких коштів на рахунок митного органу. При цьому відсотки на суму коштів, унесених як авансові платежі, не нараховуються.

6. Кошти авансових платежів, що перебувають на рахунку митного органу без розпорядження про використання протягом 1095 днів з дня їх внесення, підлягають перерахуванню до державного бюджету.

7. На вимогу платника податків митний орган зобов'язаний надати йому письмову інформацію про використання коштів, унесених ним як авансові платежі, не пізніше 30 днів з дня отримання такої вимоги. У разі незгоди платника податків з інформацією митного органу здійснюється спільна звірка використання зазначених коштів. Результати такої звірки оформлюються актом за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Один примірник такого акта після його підписання надається платнику податків.

Стаття 300. Звільнення (умовне звільнення) від оподаткування митними платежами

1. Умови надання звільнення (умовного звільнення) від оподаткування митними платежами визначаються цим Кодексом, Податковим кодексом України, іншими законами України та міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

2. Порядок надання документів, необхідних для підтвердження права на звільнення (умовне звільнення) від оподаткування митними платежами, визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 301. Повернення помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів

- Повернення помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів здійснюється відповідно до Бюджетного та Податкового кодексів України.
- У разі виявлення факту помилкової та/або надмірної сплати митних платежів митний орган не пізніше одного місяця з дня виявлення такого факту зобов'язаний повідомити платника податків про суми надміру сплачених митних платежів.
- Помилково та/або надміру зараховані до державного бюджету суми митних платежів повертаються з державного бюджету в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
- Якщо надмірна сплата сум митних платежів сталася внаслідок помилки з боку посадових осіб митного органу, повернення надміру сплачених сум митних платежів здійснюється у першочерговому порядку.
- Повернення сум відповідних митних платежів здійснюється також у разі, якщо:
  - законом передбачено повернення сум сплаченого мита при поміщенні товарів у митний режим реімпорту або у митний режим реекспорту відповідно до розділу V цього Кодексу, а також в інших випадках, визначених цим Кодексом;
  - у випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, здійснюється зміна раніше заявленого митного режиму, якщо суми митних платежів, належних до сплати при поміщенні товарів у новий митний режим, є меншими, ніж суми митних платежів, сплачених при поміщенні їх у попередній митний режим;
  - відновлюється режим найбільшого сприяння, вільної торгівлі;
  - митну декларацію змінено або визнано недійсною;
  - у товарах, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за її межі, виявлено дефекти або вони якимось іншим чином не відповідають погодженим специфікаціям, за умови, що ці товари не ремонтувалися і не використовувалися відповідно на території України та за її межами (крім операцій, необхідних для виявлення дефектів або невідповідностей) і повертаються протягом строку, визначеного підпунктом «а» пункту 3 частини другої статті 78 цього Кодексу;

- платником податків подано митному органу документи, які підтверджують наявність у нього на день подання митному органу митної декларації для митного оформлення права на звільнення від сплати митних платежів.
- Повернення сум митних платежів у випадках, передбачених частиною п'ятою цієї статті, здійснюється у тому самому порядку, що і повернення помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів за заявою платника податків за умови, що така заява подається не пізніше одного року з дня, наступного за днем виникнення обставин, що тягнуть за собою повернення сплачених сум митних платежів.
- Повернення сплачених сум митних платежів здійснюється у валюті України. Якщо сплата або стягнення митних платежів здійснювалася в іноземній валюті, повернення сум митних платежів здійснюється за курсом Національного банку України, встановленим на день, коли відбулася їх сплата.
- Повернення не здійснюється:
  - якщо сума митних платежів, що підлягає поверненню, не перевищує 20 гривень;
  - в інших випадках, встановлених Податковим кодексом України.

Стаття 302. Пеня

- Після закінчення встановлених цим Кодексом та Податковим кодексом України строків сплати митних платежів на суму податкового боргу нараховується пеня у розмірі та порядку, визначених Податковим кодексом України.
- У разі направлення гаранту претензій щодо сплати митних платежів відповідно до Податкового кодексу України пеня нараховується на строк, що не перевищує трьох місяців з дня, наступного за днем закінчення строку виконання зобов'язань, забезпечених гарантією.
- Під час здійснення перевезень за процедурою МДП нарахування пені припиняється на строк до трьох місяців з дня отримання претензії гарантіїм об'єднанням і поновлюється, якщо після закінчення цього строку претензія залишається неврегульованою.
- Пеня сплачується незалежно від застосування інших заходів відповідальності за порушення вимог законодавства України, визначених цим Кодексом, Податковим кодексом України та іншими законами України.
- Пеня нараховується платником податків самостійно та сплачується одночасно зі сплатою митних платежів.
- Сплата, стягнення та повернення пені здійснюються за правилами, встановленими законом для сплати, стягнення та повернення митних платежів.

Стаття 303. Стягнення митних платежів

- У разі несплати або неповної сплати митних платежів у встановлений строк такі платежі стягуються в порядку та строки, визначені Податковим кодексом України.
- Належні до сплати суми митних платежів стягуються з осіб, відповідальних за їх сплату.
- Стягнення митних платежів не здійснюється та платнику податків не направляється податкове повідомлення-рішення, якщо розмір несплачених сум митних платежів з товарів, зазначених в одній митній декларації, або з товарів, відправлених протягом дня одним відправником на адресу одного одержувача, становить менш як 20 гривень, та в інших випадках, встановлених Податковим кодексом України.
- Стаття 304. Розстрочення та відстрочення сплати митних платежів**
  - За наявності обставин, що свідчать про існування загрози виникнення або накопичення податкового боргу, і доказів існування таких обставин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, на підставі письмової заяви платника податків центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, чи визначений ним митний орган згідно із Податковим кодексом України можуть відстрочити або розстрочити сплату митних платежів.
  - Порядок надання розстрочення та відстрочення сплати митних платежів затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

(Закінчення у № 87).

АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА

«Потужності гідроенергетики зростуть удвічі»

Генеральний директор ПАТ «Укргідроенерго» Ігор СИРОТА

Нині Україна використовує гідроенергетичний потенціал лише на 60%, тоді як США — на 82%, Італія, Франція — на 95—98%. Про доцільність нарощування потужностей гідроенергетики та найближчі плани зі зведення ГЕС і ГАЕС — наша розмова з гендиректором ПАТ «Укргідроенерго» Ігорем СИРОТОЮ.

Ігоре Григоровичу, розкажіть, будь ласка, про роль і місце гідроенергетики в загальному енергетичному балансі України.

— На сьогодні енергозбереження — один із пріоритетів загальнонаціональної політики України. Зниження залежності національної економіки від зовнішнього енергопостачання та позиціонування нашої держави на міжнародних ринках можливе за наявності власних джерел енергетики. Гідроелектростанції — одне з найефективніших джерел енергії. Адже їхній коефіцієнт корисної дії становить понад 80%. В енергокомплексі України гідроелектростанції посідають третє місце після теплових та атомних. Встановлено, що економічні й технічні можливості використання гідроенергоресурсів дорівнюють приблизно 20 млрд кВт/год. Основний потенціал зосереджено на ГЕС Дніпровського каскаду, до якого входять шість гідроелектростанцій, що забезпечують електрикою цілі регіони. В енергетичному балансі України гідроенергетика займає 7% загального виробництва електроенергії.

У вітчизняній практиці ГЕС використовують як основне джерело покриття пікових навантажень регулятора частоти в об'єднаних енергосистемах України. Нині це 5050 МВт гідроенергетичних потужностей українських об'єднаних енергосистем.

Чому саме тепер постало питання введення нових потужностей у гідроенергетику?

— Економічний стан України та недостатнє фінансування вітчизняної гідроенергетики наприкінці минулого століття створили ситуацію, за якої введення нових потужностей на ГЕС у найближчій перспективі не передбачалося. Водночас парк гідроагрегатів на ГЕС значною мірою відпрацював ресурс, що призводило до зниження потужностей і виробництва електроенергії. Відтак, постала проблема відновлення відпрацьованого гідроустаткування, для розв'язання якої був запроваджений Проект реконструкції гідроелектростанцій. Він реалізується у два етапи за рахунок власних і кредитних коштів. Реалізація першого етапу реконструкції ГЕС довела високу економічну ефективність. Збільшення потужностей становило 89,5 МВт.

Проект другої черги реконструкції реалізовується згідно з угодою про позику між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку (МБРР). Нагадаю, що більшість ГЕС споруджено за радянськими стандартами у 60-х роках минулого століття. Саме тоді було закладено існуючі проектні параметри. Наприклад, гребля має служити 100 років, але це не означає, що бетон після закінчення терміну її експлуатації не придатний для використання. Це мінімальний строк експлуатації, закладений під час будівництва. Тому щоп'ять років ми інструментально обстежуємо гідротехнічні споруди. Крім того, у 2002-му «Укргідроенерго» провело площадне технічне обстеження підводної частини. У цьому році плануємо аналогічне обстеження ГЕС. Важливо й те, що на Київській, Кременчуцькій і Дніпровській ГЕС стоїть автоматизована система контролю, яка постійно відстежує стан гребель і гідротехнічних споруд.

Чи можете детальніше розповісти про фінансування реконструкції та модернізації вітчизняних ГЕС ПАТ «Укргідроенерго»?

— Щоб повною мірою використати потенціал галузі, Укргідроенерго ще з 1996 року залучає кошти міжнародних фінансових організацій (МФО) для реконструкції гідроелектростанцій. Інвестиційна програма ПАТ «Укргідроенерго» сформована так: власні кошти, комерційний кредит, позики МБРР і Світового банку (СБ), гранти Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) та кошти держбюджету. Цього року сподіваємся підписати угоду з Європейським інвестиційним банком (ЄІБ).

Про що це свідчить? Насамперед про значну довіру до компанії. Адже і СБ, і ЄБРР інвестують лише у стратегічні проекти, де немає ризиків неповернення коштів. Так за рахунок СБ нині успішно реалізуються проекти реконструкції та модернізації всього обладнання і споруд гідроелектростанцій, підпорядкованих ПАТ «Укргідроенерго». На проект реабілітації ГЕС Світовий банк надав позику 160 млн євро, ЄБРР — 200 млн євро. Завдяки проекту продовжиться термін експлуатації ГЕС на 30—40 років. Збільшиться потужність

станцій, зросте ефективність виробітку електроенергії, а також істотно підвищиться безпека експлуатації об'єктів. Завдяки позикам СБ на низькому рівні зберуться витрати на енергоспоживання. Проект реабілітації ГЕС дасть змогу не лише відновити дренажні споруди та водозливи на шести греблях Дніпра та на Дністрі, а й модернізувати обладнання, а також встановити нові системи моніторингу безпеки гідроспоруд.

Чи вигідно нині позичати гроші у міжнародних фінансових організацій?

— У суспільстві і досі існує упереджене ставлення щодо міжнародних позик. Поясню, що нам дає фінансування міжнародних фінансових організацій. По-перше, це 5—6 років пільг. За цей час маємо практично освоїти кошти МВФ, провести модернізацію, реконструкцію, збільшити потужність наших ГЕС. По-друге, проведемо повну реконструкцію гідроагрегатів. До того ж продовжиться вік гідротехнічних споруд, підвищиться стан технічної безпеки експлуатації станцій. По завершенні реконструкції потужність ГЕС збільшиться на 330 МВт. А це означає, що скоротяться антропогенні викиди парникових газів в атмосферу. Ми вже отримали згідно з Кіотським протоколом 24 млн грн.

Аналіз співпраці з МФО щодо використання коштів порівняно з минулими роками свідчить, що на сьогодні динаміка позитивна. А тому СБ, ЄБРР та ЄІБ прийняли рішення про дофінансування своєї частки в реконструкції об'єктів ПАТ «Укргідроенерго». Якби динаміка була негативною, ми б не отримали такої пропозиції. Зі Світовим банком фінансування розподілено за таким принципом: 30% — кошти фінансової і 70% — власні. Та підписавши додатково дві угоди, виходимо на інший перерозподіл коштів. Так, 80% ресурсів на реконструкцію надаватимуть два євробанки і 20% фінансуватимемо самі. Це означає, по-перше, довготривалі кредити з пільговим поверненням через п'ять років. По-друге — зменшення тиску на тариф на електроенергію.

На сьогодні за рахунок ЄБРР, СБ і власних коштів «Укргідроенерго» провело реконструкцію на 50%. Тобто на 50 гідроагрегатів зі 101, які є на балансі компанії. У липні — серпні цього року розпочнеться фінансування ЄБРР (приблизно 38 млн грн), яке завершиться у 2017-му. Ми вже підготували технічну документацію, виходимо на початок тендерних процедур.

Згідно із затвердженою Кабміном стратегією розвитку гідроенергетики до 2030 року, має завершитися будівництво двох етапів Дністровської ГАЕС і зве-

ДОСЬЄ

Ігор СИРОТА. Народився 8 квітня 1959 р. у с. Градівка Львівської області. У 1978 р. закінчив Львівське медучилище, у 1997 р. — Київський національний університет (кваліфікація «Економіст»), у 2001 р. — Львівську комерційну академію («Менеджмент організацій»), у 2003 р. — Львівський регіональний інститут державного управління Української академії держуправління при Президенті України. 1978 — 1995 рр. — працював за спеціальністю, 1997-2005 рр. — гендиректором СП «Русан», ТОВ «Прес-Брук». У 2005-2006 рр. — радник гендиректора, начальник головного управління матеріально-технічних ресурсів та координації закупівель Держадміністрації залізничного транспорту «Укрзалізниця». 2006 — 2007 рр. — заступник голови Держкомматрезерву. 2007 — 2010 рр. — займався власним бізнесом. З 2010-го працює у ПАТ «Укргідроенерго»: спочатку і заступником голови правління, з березня 2011 р. — головою правління. З червня 2011 р. — гендиректор ПАТ «Укргідроенерго».

дення Канівської ГАЕС. Це чотири гідроагрегати по 250 МВт. А також другої черги Каховської ГЕС (Каховська ГЕС-2). Це ще додатково 275-300 МВт. До речі, ми вже мали зустріч із представником ЄБРР. Нині розглядається перший транш на 180 млн євро. Щодо будівництва Канівської ГАЕС, то це перший проект, де виходимо на державно-приватне партнерство. Але попереду ще співпраця з українським законодавцем, який має привести у відповідність чинне законодавство.

Які плани щодо нового будівництва ПАТ «Укргідроенерго»?

— Щодо будівництва нових гідроелектро- та гідроакмулюючих електростанцій, то передусім ідеться про зведення за власні кошти Дністровської ГАЕС. Вартість проекту — 8,5 млрд грн. Вона будується у дві черги. Перша — це три гідроагрегати, друга — чотири. На будівництво першої черги вже освоєно 3,4 млрд грн. У 2009-му запущено перший гідроагрегат в дослідно-промислову експлуатацію, у 2010-му — в промислову. Другий гідроагрегат планують запустити на кінець 2013 року, третій — у 2014-му. 2012-го плануємо завершити будівництво верхньої водойми на Дністровській станції. Що це нам дає? Більше можливостей для регулятора та додаткового виробництва пікової електроенергії.

Завершення будівництва Канівської ГАЕС передбачено енергетичною стратегією України до 2030-го. Нагальну потребу цього будівництва зумовлював інтенсивний розвиток енергетики у другій половині ХХ ст. в Європейській частині ЄСРС, що супроводжувався постійним дефіцитом маневрових потужностей. Ситуація ще більше ускладнилася через інтенсивний розвиток атомної енергетики. Попри все, Канівську ГАЕС включили у титульний список найважливіших будівель. Та у 1992 р. запровадили мораторій на будівництво, який тривав аж до 1999-го. Потреба виведення української

енергетики із кризового стану створила передумови для поновлення проекту Канівської ГАЕС. Його реалізація забезпечить введення високоманеврових регулюючих потужностей для виробництва пікової електроенергії, регулювання потужності та напруги в енергосистемі, можливість залучення кредитних коштів у будівництво ГАЕС. І, що дуже важливо, створить нові робочі місця та сприятиме розвитку інфраструктури не лише в районі будівництва, а й у Черкаській області загалом. Канівська ГАЕС розташована за 10 км від Канівської ГЕС, яка нині діє. Згідно з проектом, вона складатиметься з чотирьох гідроагрегатів по 250 МВт, тобто загалом потужність ГАЕС становитиме 1000 МВт. Очікувані строки поступового введення в експлуатацію гідроагрегатів Канівської ГАЕС — із 2017 до 2020 р.

Щодо Каховської ГЕС-2, то загальна сума інвестицій для її будівництва очікується на рівні 4,6 млрд грн. Згідно з проектами плану співробітництва з МФО передбачено розробку техніко-економічного обґрунтування розширення Каховської ГЕС, збільшення потужності на 250 МВт, що підтримує ЄБРР.

ПАТ «Укргідроенерго» активно працює над перспективним розвитком галузі, аби досягти світових норм виробництва гідроенергетики (15% від загального виробництва енергії). Дністровська ГАЕС у підсумку дасть 2222 МВт, Канівська ГАЕС — 1000 МВт. Каховська ГЕС-2 дасть додатково 275—300 МВт. Якщо ми кажемо, що 7% — це 5050 мегават, то, коли закінчимо заплановане будівництво та реконструкцію ГЕС і ГАЕС, потужності гідроенергетики зростуть удвічі — до 13—14%.

Підсумовуючи, зазначу, що гідроенергетика як підгалузь енергетики — найважливіше джерело покриття пікових навантажень вітчизняної енергосистеми. Вона сприяє розв'язанню проблем її стійкості. Щороку у світі спалюється 5 млрд тонн вугілля та 3,2 млрд тонн нафти. А тому гідроенергетичні технології мають переваги. Зокрема вони не забруднюють повітря шкідливими викидами, дають змогу встановлювати оптимальний режим теплових електростанцій і заощаджують велику кількість палива. В енергосистемі їх України ефективно використовують для зняття максимальних навантажень, вони роблять енергію дешевою.

Олександр ОХОТА
для «Урядового кур'єра»

Основні показники гідроелектростанцій ПАТ «Укргідроенерго», що будуються					
Електростанції	Проектна встановлена потужність, МВт	Кількість і потужність гідроагрегатів шт.хМВт	Середньорічне виробництво електроенергії, млн. кВт. год	Максимальний напір, м	Корисний об'єм водосховища, км³
Дністровська ГАЕС	2268 г. р. 2947 н. р.	7х324г.р./421 н. р.	2720	152,4	0,0327
Канівська ГАЕС	1000 г. р. 1040 н. р.	4х250 г.р./260 н. г.	995	113	0,017
Каховська ГЕС-2	270	6х45	1500 (ГЕС-1)+80= сумарний виробіток ГЕС-1 та ГЕС-2	16,5	6,78

НАУКА

Нержавійці загрожує іржа байдужості

ПРОБЛЕМА. Українські науковці розробили технологію виробництва дешевої високоякісної сталі, однак промисловість поки що мовчить

Віктор ЛАКОМСЬКИЙ,
член-кореспондент
НАН України

Почну свою статтю із запитання до кожного читача газети: чи бачили ви, шановні, перебуваючи, скажімо, в європейських країнах, щоб у тамтешніх місцях харчування відвідувачі користувалися алюмінієвими ложками та виделками? Такий феномен у наш час можна побачити найчастіше в республіках колишнього СРСР, за винятком прибалтійських. Ми — не виняток. Пояснити це можна наслідками Великої Вітчизняної війни, коли наша авіаційна металургія, виконуючи замовлення армії, виробляла сотні тисяч алюмінієвих кружок, баклажок та ложок. У повоєнні роки до них додалися виделки, тарілки, тазики й каструлі. Автору довелося бачити таке виробництво на Ступинському металургійному заводі Мінавіапрому СРСР (Підмосков'я).

Війна давно закінчилася

Здавалося б, нині, через 67 років після перемоги, про виробі з алюмінію треба було б забути, адже це не тільки негігієнічний метал, а, як твердять медики, шкідливий для здоров'я людини. До речі, в багатьох цивілізованих країнах давно заборонили виробництво емальованого кухонного посуду, посилаючи на ті ж гігієнічні вимоги. Річ у тому, що за необережного поводження з таким посудом емаль механічно руйнується, утворюючи дрібні частки, особливо гострокутні. Вони небезпечні для системи травлення людини.

Саме через це в цивілізованих країнах давно виробляють широкий асортимент каструль з нержавіючої сталі не тільки для ресторанів, а й для приватних кухонь. На тій самій підставі в деяких державах законом заборонено використовувати керамічні плитки при спорудженні вітрин чи прилавоків в усіх м'ясних та молочних лавках. Дозволяється в цьому випадку використовувати виключно нержавіючу сталь. Виходячи з тих же міркувань, можна додати, що в тих самих країнах давно заборонено використання сокири для розділу м'ясних туш. Дрібні і великі кістки розділяють простими лучковими пилами, зробленими з нержавійки, а м'яку частину ріжуть ножами з нержавіючої сталі.

То чому ми, як у середні віки, все ще рубаємо м'ясо сокирами? Може тому, що в нас більшість населення — незаможне, а каструлі з нержавіючої сталі, які пропонують нам інтернаціо-

нальна фірма Zepter, такі дорогі? То знайте, шановні читачі, що Україна сама може виробляти всі предмети кухонного побуту значно дешевше, ніж фірма Zepter. Бо Інститут електрозварювання ім. С. О. Патона НАН України вміє розробляти та впроваджувати у промисловість не тільки нові способи зварювання танків, ракет, кораблів. Тут розроблено нову технологію та промислове устаткування для виробництва дешевої і якісної нержавіючої сталі.

Чому нержавійка дорога?

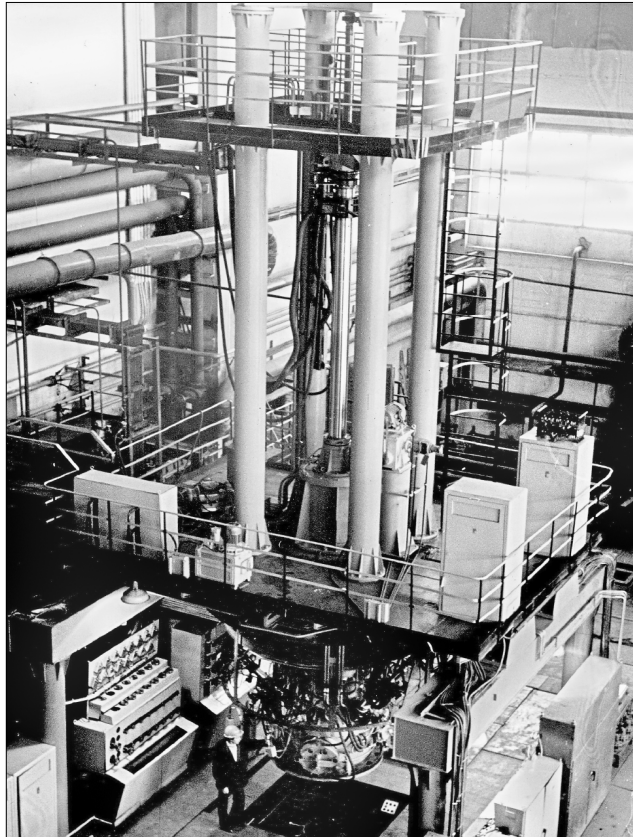
Бо дуже дорогий нікель, який входить до її складу. Для того, щоб виплавити 1 тону нині існуючих марок нержавіючої сталі, треба витратити в середньому 100 кг чистого нікелю. А в Україні покладів цього металу практично нема. Наші металурги змушені купувати нікель або в російського гіганта «Норильск Никель», або в американської фірми Mond Nickel Co. Кілька років тому 1 тону нікелю на світовому ринку металів (London Metal Exchange) сягнула фантастичної вартості — 40 тисяч доларів, тоді як тону технічно чистого срібла коштувала тільки 26 тисяч. Щоправда, нині ціна нікелю зменшилась до 18 тисяч, але й це немало. Високі ціни правлять вказані фірми, посилаючи на обмеженість запасів нікелю в надрах Землі.

Така ситуація з нікелем стимулювала колектив нашого інституту до наукового пошуку нових марок нержавіючих аустенітної структури, такої як рутинні нержавійки. Науці давно було відомо, що нікель у хромистих сталях можна замінити азотом, але азот треба ввести у сталь у такій кількості, яка набагато перевищує технологічні можливості існуючих дугових сталеплавильних печей. Тому промисловість не могла виплавляти високоазотисті сталі.

Інститут електрозварювання в 70-х роках минулого століття розробив плазмово-дугові печі з водоохолоджувальним кристалізатором. Металурги Росії одразу оцінили цю новинку, і печі були швидко й широко розповсюджені по заводах чорної, кольорової металургії, оборонної промисловості, Мінавіапрому.

У своїй державі пророків не буває

Тому в Україні тільки за вказівкою зверху було змонтовано аж три печі плазмово-дугового пере-

Дугову сталеплавильну піч, розроблену нашими вченими, відразу оцінили металурги Росії

плаву титану. Використовуючи можливості плазмово-дугових печей швидко і дешево азотувати рідку сталь і насичувати її азотом до бажаного вмісту, інститут зайнявся розробкою нових марок нержавіючої сталі з високим вмістом азоту. Було розроблено і перевірено у промислових умовах одного з підмосковних заводів кілька марок високоазотистих сталей. Найбільш вдалою маркою виявилась сталь ЕП-805. Вона складається з 19—21% хрому, 4—5% нікелю, 1,8—2% марганцю та 0,40—0,57% азоту. Корозійна стійкість цієї сталі виявилася в шість разів вища того ж параметру існуючих марок нержавійок X18N8, X18N10, X18N12, а міцність сталі ЕП-805 удвічі вища. Та головне полягає в тому, що сталь ЕП-805 має дуже низький вміст неметалевих домішок, і тому її листи при поліровці досягають 14 класу якості. Поверхня існуючих нині сталей навіть після подвійного переплаву в електрошлаковій і вакуумнодуговій печі не досягає такої якості. А якість поверхні — це важливий параметр при виробництві ложок, виделок та й каструль також.

При розробці високоазотистих сталей ми встановили, що 1% азоту в хромистих та хромомарганцевих сталях заміняє 22—25% нікелю. Відомо, що вартість азоту незрівнянно нижча від нікелю, а «запаси» його безмежні. Нині кожний металургійний завод добуває з повітря кисень, а азот повертає в атмосферу. При виробництві високоазотистих сталей за нашою техноло-

гією ми використовуємо властивості газової плазми, і тому азот в сталь ми вводимо безпосередньо з газової фази, відкидаючи дорогі азотовані феросплави. Цей технічний прийом суттєво здешевлює виробництво сталі.

Зважаючи на цю обставину, а також удвічі менший вміст нікелю та відсутність подвійного переплаву, собівартість сталі ЕП-805 на 30% нижча від ординарної нержавійки. То чому б за таких переваг не освоїти її виробництво на заводах України? Звернення інституту безпосередньо до власників заводів нічого не дало. Нам або відверто відмовляли, або казали таке: будуть замовлення — будемо виплавляти. Але хто замовлятиме кота в мішку? Цю сталь в Україні ще ніхто не бачив. Про неї знають тільки науковці. А в Росії Іжевський завод чверть століття виробляє з подібних високоазотистих сталей шахтні канати для надглибоких шахт і без конкуренції збуває їх алмазодобувним фірмам Південно-Африканської Республіки. Для цього заводу інститут у свій час спроектував плазмово-дугову піч на 5-тонний злиток. До речі, невдовзі настане час, коли і нам знадобляться такі шахтні канати для Східно-Донбасу.

Сміливі підприємства мають найбільший прибуток

Таким чином, у нас склалася ситуація замкненого кола. Розроблена сталь і технологія її виробництва, а наша металургійна про-

Фото з архіву автора

мисловість не хоче працювати без гарантованих замовлень. От би нам наслідувати практику США — там у подібній ситуації завжди створюються так звані «enterprise» — сміливі підприємства. Ті, хто правильно і всебічно оцінив ситуацію і почав випускати нову продукцію, має найбільший прибуток. З цього прикладу видно, що нашим можновладцям бракує світового досвіду.

Щоб розірвати це замкнене коло, на мій погляд, треба, щоб у цю справу втрутився уряд, зробивши невелике держзамовлення промисловості, скажімо, на партію столових приладів (столові, десертні, чайні ложки, виделки та ножі). Те, що вони швидко реалізуються, в мене сумнівів не викликає, бо завод «Столові прилади» розробив такий дизайн своєї продукції, який не поступається французькому. Якщо ця пропозиція буде прийнята, це зрушить з місця справу виробництва в Україні нових високоякісних і водночас дешевих нержавіючих аустенітних сталей. Треба мати на увазі, що за кордоном такою технологією ще не володіють (щоправда, китайці вже почали працювати в цьому напрямку). Якщо власники наших заводів якісної металургії проявлять китайську спритність, високоазотисті сталі Україна зможе поставляти й за кордон.

На завершення хочу звернутися до урядовців — не дайте нашому українському дітищу загинути в країні свого народження. Науковці зробили свою справу: першими в світі розробили плазмово-дугові печі, а на їх основі — технологію виробництва високоазотистих сталей. Тепер справа за урядом: зробити так, щоб ці сталі виробляли в Україні. Вони потрібні не тільки в побуті. Наведу всього один приклад.

Нині Україна зацікавлена в широкій розробці Чорноморського шельфу для видобутку газу і нафти. Треба пам'ятати, що придонні прошарки Чорного моря насичені сірководнем — газом вельми агресивним до чорного металу і тому обсадні труби з простої вуглецевої сталі катастрофічно швидко руйнуватимуться. З цією проблемою «Чорноморнафтогаз» зіткнеться вже на перших кроках своєї діяльності. Щоб запобігти цьому явищу, треба мати сталі, стійкі до дії сірководню, і тому не слід зволікати з організацією виробництва високоазотистих сталей.

В Україні є все необхідне для виробництва високоазотистих сталей в будь-якому профілі: листи, труби, фасонні вироби. Є кваліфіковані інженерні і робочі кадри. Є науковці. Потрібен перший поштовх у цій важливій справі.

УПЕРШЕ

Біомедицина відкриває кордони

Наталія ЛІЩИНСЬКА
для «Урядового кур'єра»

Інститут молекулярної біології і генетики НАН України став координатором проекту Європейського Союзу «Зміцнення співпраці між ЄС та Україною в галузі молекулярної біомедицини». Його партнери — Міжнародний інститут молекулярної та клітинної біології (Польща) та Інститут онкології Гюстава Руссі (Франція). Зазвичай лідерство у таких консорціумах відводиться науковій установі, яка представляє Співтовариство. Слід також зазначити, що це єдиний спільний проект у галузі наук про життя. Як зазначила вчений секретар інституту Яніна Міщук, він розрахований на 3 роки, а його бюджет становитиме півмільйона євро. Відповідаючи на запитання журналістів щодо головних завдань, які стоять перед учасниками, вона уточнила, що «це науково-організаційний проект, в результаті якого повинні з'явитися нові дослідницькі проекти як у нашому інституті, так і в інших наукових закладах країни, в тому числі й медичних».

Так, європейці мають намір більше дізнатися про кращі українські наукові центри, співпраця з якими сприятиме новим досягненням людства. Тому певні кошти в рамках фінансування проекту відводяться на залучення якомога більшої кількості наших науковців та медиків для участі в майбутніх проектах ЄС. Уже перша міжнародна конференція «Молекулярні процеси при онкологічних та нейродегенеративних захворюваннях», яка відбулася вчора в рамках проекту, зібрала понад сотню учасників.

Передусім українські науковці матимуть змогу переймати у своїх зарубіжних колег надзвичайно багатий досвід навичок співпраці в рамках ЄС і здійснення наукових досліджень у галузі біомедицини. Крім того, в рамках проекту заплановано розробити стратегію розвитку Інституту молекулярної біології і генетики щодо медичних досліджень.

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 23 квітня 2012 р. № 373
Київ

Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки друкованих періодичних видань культурологічного напрямку, газет мовами національних меншин та гастрольної діяльності вітчизняних виконавців

Відповідно до частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки друкованих періодичних видань культурологічного напрямку, газет мовами національних меншин та гастрольної діяльності вітчизняних виконавців, що додається.

2. Визнати такими, що втратили чинність: постанову Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2011 р. № 465 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки друкованих періодичних видань культурологічного та літературно-художнього напрямку» (Офіційний вісник України, 2011 р., № 34, ст. 1403);

постанову Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2011 р. № 505 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо відтворення культури національних меншин та фінансової підтримки газет мовами національних меншин» (Офіційний вісник України, 2011 р., № 37, ст. 1517).

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 23 квітня 2012 р. № 373

ПОРЯДОК

використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки друкованих періодичних видань культурологічного напрямку, газет мовами національних меншин та гастрольної діяльності вітчизняних виконавців

1. Цей Порядок визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Фінансова підтримка друкованих періодичних видань культурологічного напрямку, газет мовами національних меншин, фінансова підтримка гастрольної діяльності вітчизняних виконавців» (далі — бюджетні кошти).

2. Головним розпорядником та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Мінкультури.

Одержувачами бюджетних коштів є: державні підприємства «Національне газетно-журнальне видавництво» та «Редакція журналу «Пам'ятки України: історія і культура», що належать до сфери управління Мінкультури та забезпечують публікації культурологічного напрямку;

редакції газет мовами національних меншин, зокрема співзасновником яких є Мінкультури;

національні та державні театри, концертні організації, церковні колективи, що належать до сфери управління Мінкультури.

3. Бюджетні кошти використовуються з метою забезпечення популяризації здобутків національної культури і мистецтва, творчих здобутків національних та державних театрів, концертних організацій, церковних колективів шляхом проведення гастрольних заходів, сприяння достовірному висвітленню у друкованих періодичних виданнях культурологічного напрямку досягнень та проблем культурно-мистецького життя держави, а також збереження та відтворення культури національних меншин в Україні і спрямовуються на фінансову підтримку:

- 1) друкованих періодичних видань культурологічного напрямку;
- 2) газет мовами національних меншин;
- 3) національних та державних театрів, концертних організацій, церковних колективів, які організовують та проводять гастрольні заходи.
4. Бюджетні кошти використовуються з урахуванням виконання бюджетних зобов'язань минулих років, узятих на облік в органах Казначейства, у разі їх відповідності паспорту бюджетної програми.

5. Фінансова підтримка друкованих періодичних видань культурологічного напрямку та газет мовами національних меншин надається для оплати витрат, пов'язаних із забезпеченням їх випуску.

Розподіл бюджетних коштів між зазначеними виданнями та газетами здійснюється Мінкультури з урахуванням поданого ними обґрунтування потреби в коштах і детальних розрахунків витрат.

Одержувачі бюджетних коштів використовують їх відповідно до планів використання бюджетних коштів, погоджених Мінкультури.

6. Фінансова підтримка національних та державних театрів, концертних організацій, церковних колективів здійснюється з метою забезпечення організації та проведення гастрольних заходів згідно із затвердженим Мінкультури планом заходів з урахуванням поданих ними заявок.

Зазначений план заходів подається Мінфіну у двотижневий строк з дня його затвердження, а інформація про його виконання — кожного півріччя. У разі потреби до плану заходів вносяться в установленому порядку зміни.

7. Мінкультури для проведення кожного гастрольного заходу за рахунок бюджетних коштів видає наказ, у якому зазначаються найменування заходу, його виконавець, дата і місце проведення, сума витрат на організацію та проведення заходу.

До наказу додаються кошторис витрат і розрахунковий кошторис на проведення гастрольного заходу, затверджений виконавцем заходу та погоджений зазначеним Міністерством.

Мінкультури укладає з виконавцем гастрольного заходу договір про реалізацію творчого проекту.

У разі потреби до зазначених наказу, кошторисів та договору вносяться в установленому порядку зміни.

8. Під час використання бюджетних коштів за напрямками, зазначеними в підпунктах 1 і 2 пункту 3 цього Порядку, не допускається їх спрямування на придбання автотранспортних засобів, а за напрямом, зазначеним у підпункті 3 пункту 3 цього Порядку, — на проведення гастрольних заходів, видатки на які передбачені за іншими бюджетними програмами та метою яких є отримання прибутку, а також придбання основних засобів (меблів, оргтехніки, комп'ютерів, автотранспортних засобів тощо) та фінансування витрат на утримання виконавців відповідних заходів.

9. Закупівля товарів, робіт і послуг за рахунок бюджетних коштів здійснюється в установленому законом порядку.

Попередня оплата товарів, робіт і послуг проводиться з урахуванням положень бюджетного законодавства.

Остаточні розрахунки за товари, роботи і послуги здійснюються згідно з умовами договору про їх закупівлю на підставі актів приймання-передачі поставлених товарів, виконаних робіт та наданих послуг за умови подання виконавцями заходів завірених копій первинних бухгалтерських документів, які підтверджують фактичні витрати, зазначені в таких актах.

10. Мінкультури затверджує результативні показники діяльності одержувачів бюджетних коштів відповідно до плану заходів, зазначеного в пункті 6 цього Порядку, з поквартальною розбивкою та подає їх у двотижневий строк після затвердження розпису державного бюджету Мінфіну.

Інформацію про стан виконання зазначених показників одержувачі бюджетних коштів надсилають у тижневий строк після закінчення звітного пе-

ріоду Мінкультури для узагальнення і подання щокварталу та за результатами виконання показників за одинадцять місяців Мінфіну.

11. Відображення у первинному та бухгалтерському обліку інформації про отримані (створені) оборотні і необоротні активи, а також відкриття рахунків, реєстрація, облік бюджетних зобов'язань в органах Казначейства та операції, пов'язані з використанням бюджетних коштів, здійснюються в установленому законодавством порядку.

12. Складення та подання фінансової і бюджетної звітності про використання бюджетних коштів, а також контроль за їх цільовим та ефективним витрачанням здійснюються в установленому законодавством порядку.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 25 квітня 2012 р. № 235-р
Київ

Про заходи у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії

1. Утворити Організаційний комітет з підготовки та проведення заходів на 2012—2013 роки у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії у складі згідно з додатком.

Надати голові Організаційного комітету право затверджувати його персональний склад та вносити у разі потреби до нього зміни.

2. Затвердити план заходів на 2012—2013 роки у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії, що додається.

3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Чернігівській облдержадміністрації за участю Національної академії наук та Українського інституту національної пам'яті забезпечити виконання плану заходів, затвердженого цим розпорядженням.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Додаток
до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 25 квітня 2012 р. № 235-р

СКЛАД

Організаційного комітету з підготовки та проведення заходів на 2012—2013 роки у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії

Міністр освіти і науки, молоді та спорту, голова Оргкомітету
Голова Чернігівської облдержадміністрації
Заступник Міністра культури
Заступник Міністра фінансів
Заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі
Перший заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства
Заступник Міністра закордонних справ
Заступник Голови Держкомтелерадіо
Голова Укрдержархіву
Заступник директора Інституту історії України Національної академії наук (за згодою)
Директор Українського інституту національної пам'яті (за згодою)

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 25 квітня 2012 р. № 235-р

ПЛАН ЗАХОДІВ

на 2012—2013 роки у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії

1. Спорудити у м. Корюківці Меморіальний комплекс пам'яті жителів населених пунктів України, знищених фашистськими окупантами (далі — Меморіальний комплекс), зокрема:

опрацювати питання щодо створення комунального закладу «Меморіальний комплекс пам'яті жителів населених пунктів України, знищених фашистськими окупантами» Чернігівської обласної ради.

Чернігівська облдержадміністрація.
Протягом 2012 року;

провести конкурс на кращу проектну пропозицію концепції Меморіального комплексу;
забезпечити:

проведення тендерів та відповідно до вимог законодавства визначити генеральних проектувальника і підрядника з виконання робіт з проектування та спорудження Меморіального комплексу;
розроблення ескізного проекту та проектно-кошторисної документації на спорудження Меморіального комплексу, у тому числі на проведення робіт з благоустрою прилеглої території.

Чернігівська облдержадміністрація,
Мінрегіон, Мінкультури.
Протягом 2012 року;

виконання робіт із спорудження Меморіального комплексу та благоустрою прилеглої території.

Чернігівська облдержадміністрація.
Протягом 2012—2013 років.

2. Організувати урочисте відкриття Меморіального комплексу та провести жалобні заходи у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії.

Чернігівська облдержадміністрація.
Березень 2013 року.

3. Забезпечити проведення: реконструкції Корюківського районного історичного музею, оновлення його музейної експозиції.

Чернігівська облдержадміністрація.
Протягом 2012 року;

робіт з пошуку та перепоховання останків жертв Корюківської трагедії.

Мінрегіон,
Чернігівська облдержадміністрація.

Протягом 2012 року;

робіт з благоустрою та впорядкування м. Корюківки, у тому числі: — ремонту доріг загального користування на під'їзді до м. Корюківки.

Укравтодор,
Чернігівська облдержадміністрація.

Протягом 2012 року;

— реконструкції та благоустрою центральних вулиць м. Корюківки;
— ремонту приміщення Корюківського районного будинку культури.

Чернігівська облдержадміністрація.

Протягом 2012 року;

комплексу дослідницьких робіт з вивчення трагічних подій періоду фашистської окупації території України у 1941—1944 роках.

Чернігівська облдержадміністрація,
Укрдержархів,

Національна академія наук (за згодою),
Український інститут національної пам'яті (за згодою).

Протягом 2012—2013 років;

у навчальних закладах, закладах культури, військових частинах уроків пам'яті, лекцій, бесід, засідань за круглим столом, присвячених трагічним подіям березня 1943 р. у м. Корюківці.

МОНмолодьспорт,
Мінкультури,
Міноборони,

Український інститут національної пам'яті (за згодою).

Протягом 2012 року.

4. Опублікувати: списки населених пунктів Чернігівської області, знищених фашистськими окупантами разом з мирним населенням.

Чернігівська облдержадміністрація,
Укрдержархів,
Національна академія наук (за згодою),
Український інститут національної пам'яті (за згодою).

Протягом 2012—2013 років;
збірник документів і матеріалів про Корюківську трагедію.

Чернігівська облдержадміністрація,
Укрдержархів,
Український інститут національної пам'яті (за згодою).

Протягом 2012—2013 років.

5. Забезпечити створення документального фільму про Корюківську трагедію з подальшою трансляцією на телеканалах державних телерадіоорганізацій.

Держкіно, Держкомтелерадіо,
Чернігівська облдержадміністрація,
Національна академія наук (за згодою),
Український інститут національної пам'яті (за згодою).

Протягом 2012—2013 років.

6. Інформувати міжнародну спільноту про трагічні події березня 1943 р. у м. Корюківці Чернігівської області.

МЗС.

Протягом 2012—2013 років.

7. Сприяти висвітленню у державних телерадіоорганізаціях заходів у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії.

Держкомтелерадіо.

Протягом 2012—2013 років.

8. Організувати трансляцію циклу тематичних теле- і радіопередач про Корюківську трагедію.

Держкомтелерадіо, Укрдержархів,
Національна академія наук (за згодою),
Український інститут національної пам'яті (за згодою).

Протягом 2012—2013 років.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 25 квітня 2012 р. № 231-р
Київ

Про передачу будівель військового містечка № 1 у м. Вінниці

1. Прийняти пропозицію Служби безпеки та Міністерства оборони щодо передачі будівель № 286, 308, 312, 340, 630—634 військового містечка № 1 у м. Вінниці до сфери управління зазначеної Служби.

2. Внести до переліку нерухомого військового майна Збройних Сил, яке може бути відчужено, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 896, зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 25 квітня 2012 р. № 231-р

ЗМІНИ,

що вносяться до переліку нерухомого військового майна Збройних Сил, яке може бути відчужено

У розділі «Вінницька область» виключити такі позиції:

“Майстерня, будівля № 308	1	1956	51	III категорія,	9,4	4,1	4,1	м. Вінниця, вул. Фрунзе, 54, військове містечко № 1
				один поверх, загальна площа 136 кв. метрів				

Майстерня, будівля № 340	1	1958	49	III категорія,	9,4	4,1	4,1	—“—
				один поверх, загальна площа 286 кв. метрів				

Склад, будівля № 312	1	1957	50	III категорія,	5,3	2,3	2,3	—“—
				один поверх, загальна площа 292 кв. метри				

Склад, будівля № 286	1	1951	56	III категорія,	3,8	1,7	1,7	—“—
				один поверх, загальна площа 259 кв. метрів				

Склад, будівля № 632	1	1957	50	III категорія,	1,5	0,7	0,7	м. Вінниця, військове містечко № 1”.
				один поверх, загальна площа 27 кв. метрів				

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 3 травня 2012 р. № 255-р
Київ

Про підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Кабінетом Міністрів України і Урядом Держави Катар про співробітництво в галузі освіти і наукових досліджень

Схвалити проект Меморандуму про взаєморозуміння між Кабінетом Міністрів України і Урядом Держави Катар про співробітництво в галузі освіти і наукових досліджень.

Уповноважити першого заступника Міністра освіти і науки, молоді та спорту Суліму Євгена Миколайовича підписати зазначений Меморандум.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

РЕКЛАМА. ОГОЛОШЕННЯ

Постановою *Господарського суду м. Києва* від 27.01.2010 по справі № 15/37-6 **Товариство з обмеженою відповідальністю «БРИЗ ЕКСПРЕС»** (04073, м. Київ, вул. Марка Вовчка, будинок 14 ЄДРПОУ 35789326) **визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.**

Ухвалою Господарського суду м. Києва від 11.04.2012 року по справі №15/37-6 ліквідатором призначено арбітражного керуючого Білоусова Олексія Анатолійовича (ліцензія арбітражного керуючого серії АВ № 547781 від 24.09.2010).

Письмові заяви з кредиторськими вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують подати до Господарського суду м. Києва протягом 30 днів від дня опублікування. Копії зазначених заяв та доданих до них документів надсилати за адресою: 01015, м. Київ-15, а/с 10.

Господарський суд Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) постановою від 03.05.2012 року у справі № 5015/630/12 в порядку ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» **визнав Товариство з обмеженою відповідальністю «Будівельна компанія «Комфортбуд-1»** (79026, м. Львів, вул. Стрийська, 121, код ЄДРПОУ 33169993, р/р 2600911513 в ЛОД ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», МФО 325570) **банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.**

Ліквідатором по справі призначено арбітражного керуючого Шимчишина Ігоря Степановича (ліцензія серії АВ № 499025 від 25.11.2009 р. адреса: 79069, м. Львів, вул. Т.Шевченка, буд.400, кв.8).

Претензії кредиторів до боржника, який ліквідується, приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Рішенням учасника **Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНДУСТРІЯ-2000 АЛЧЕВСЬКТОРГ»** від 10.05.2012 р. прийнято рішення про ліквідацію ТОВ «ІНДУСТРІЯ-2000 АЛЧЕВСЬКТОРГ» (ідентифікаційний код 32545125, юридична адреса: 94200, Луганська обл., місто Алчевськ, проспект Металургів, будинок 4). Головою ліквідаційної комісії ТОВ «ІНДУСТРІЯ-2000 АЛЧЕВСЬКТОРГ» призначено Шевченка Володимира Олександровича. Заяви кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою: 94200, Луганська обл., місто Алчевськ, проспект Металургів, будинок 4.

Постановою *господарського суду Луганської області* (91016 м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) від 03.05.2012р. по справі № 216/5014/830/2012 **визнано банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «ЛКС Інвест»** (ідентифікаційний код № 35844580, 91000, місто Луганськ, вулиця Краснодонська, будинок 4 «а») **та відкрито ліквідаційну процедуру.**

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Альошкіна Сергія Валерійовича (адреса 91055, м. Луганськ, вул. Луначарського, буд.95, кв.30, ліцензія АБ № 499109 від 29.12.2009р.). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товарна біржа «Кардинал» та ліквідатор АКБ «Європейський» повідомляють про проведення аукціону з продажу майна, а саме:

Лот № 1: нежитлова будівля загальною площею 638,5 м² (двоповерхова будівля з підвалом, перекриття міжповерхові — дерев'яні на дерев'яних балках, фундамент — бетон, стіни — цегла, дах — металопластики, вікна пластикові, двері (міжкімнатні) — дерев'яні та пластикові. Інфраструктура: опалення, водопостачання та каналізація, електропостачання — централізоване. Газопостачання відсутнє) із земельною ділянкою площею 746,0м2, що надана в оренду АКБ «Європейський», та розташована за адресою: вул. С. Петлюри,3, м. Рівне.

Початкова вартість Лоту №1 становить 2 923 760,00 гривень без ПДВ, гарантійний внесок: 292 376,00 гривень без ПДВ.

Аукціон відбудеться 7 червня 2012 року о 10.00 год. на Товарній біржі «Кардинал» за адресою: м. Львів, вул. Жовківська, 22, кінцевий строк надання заяв про участь в аукціоні — три дні до початку його проведення, замовник аукціону: ліквідатор АКБ «Європейський», ознайомитись з лотом № 1 можна у продавця за місцем знаходженням об'єкту продажу: вул. С. Петлюри,3, місто Рівне.

Організатор аукціонів: Товарна біржа «Кардинал» (Надалі — Біржа), Адреса: м. Львів, вул. Жовківська, 22.

Для участі в аукціоні необхідно подати на Біржу:

Заявку на бланку учасника аукціону про участь в аукціоні, до заявки додаються наступні документи:

Для фізичних осіб: копія паспорта і ідентифікаційного коду, банківські реквізити, копія свідоцтва про державну реєстрацію (для СПД).

Копії документів повинні бути засвідчені власним підписом.

Для юридичної особи: копії установчих документів (статут, установча угода, положення), копія наказу про призначення на посаду директора або протокол рішення загальних зборів про призначення на посаду директора, довіреність з правом підпису на біржових торгах, копія паспорта та ідентифікаційного номеру директора та особи яка видала довіреність, копія свідоцтва про державну реєстрацію, копія довідки Статистики про включення до ЄДРПОУ, копія довідки про взяття на облік платника податків, копія свідоцтва платника ПДВ, копія свідоцтва платника єдиного податку, банківські реквізити (найменування банку, номер рахунку, МФО).

Копії документів повинні бути засвідчені печаткою учасника аукціону. Оригінали документів що підтверджують сплату гарантійного внеску і реєстраційного збору.

Гарантійний внесок у розмірі 10 % від початкової ціни продажу майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону — 17,00 гривень сплачуються на поточний рахунок Товарної біржі «Кардинал» № 2600601001616 в ПАТ «ОКСІБАНК» м. Львова, МФО 325990, код в ЄДРПОУ 37123198.

Переможець аукціону на основі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі-продажу з ліквідатором.

За детальною інформацією з питань організації аукціону просимо звертатися в робочі дні з 10.00 до 17.00 год. Телефон для довідок (032) 260 24 54 та 067 675 26 10.

Постановою *Господарського суду м. Києва* від 24.04.2012 по справі № 5011-15/3149-2012 **Приватне підприємство «Металлум»** (01010, м. Київ, вулиця Січневого повстання, 3, літера «Б», офіс 197, код ЄДРПОУ 35427327) **визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.** Ліквідатором призначено Булаха Юрія Миколайовича.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: 02140, м. Київ, вул. Бориса Гмирі, 1/2, офіс 141.

Гагарінський районний суд м. Севастополя викликає Лебедєву Наталію Миколаївну, Лебедєва Сергія Олександровича, Лебедєву Марію Сергіївну як відповідачів у справі за позовом Смірних Романа Юрійовича про визнання втративши право користування житлом, виселення, зняття з реєстраційного обліку. Судове засідання відбудеться 30.05.2012р. о 15.00 годині у приміщенні Гагарінського районного суду м. Севастополя за адресою: м. Севастополь, вул. Вакуленчука, 3, каб. 12. У разі неявки справа буде розглянута за вашої відсутності. При публікації оголошення про виклик до суду, відповідач вважається повідомленим про час і місце розгляду справи.

Суддя О. Д. Опанасюк

У провадженні Броварського міськрайонного суду Київської області знаходиться цивільна справа за позовом Круглік Наталії Михайлівни до Кругліка Володимира Володимировича про розірвання шлюбу.

Броварський міськрайонний суд Київської області викликає як відповідача у вказаній справі Кругліка Володимира Володимировича, який зареєстрований за адресою: Київська обл., м. Бровари, вул. Будівельників, буд. 1 (гуртожиток).

Розгляд справи повторно відкладено на 14 год. 30 хв. 13 червня 2012 року і відбудеться в приміщенні суду за адресою: м. Бровари, вул. Незалежності, 4-а, каб. 4.

Суд попереджає, що у разі повторної неявки справа буде розглянута за відсутності відповідача за наявними у справі матеріалами з постановленням заочного рішення.

Суддя Н. П. Маценко

Лебединський районний суд Сумської області, що знаходиться за адресою: м. Лебедін, вул. Карпова, 10, каб. 2, запрошує в судове засідання на 13 годин 00 хвилин 28 травня 2012 року Шеїна Олександра Олександровича — відповідача у справі № 1810/1382/12 за позовом Кредитної спілки «Акорд» до Шеїна Олександра Олександровича про стягнення боргу за кредитним договором. У разі неявки відповідача без поважних причин, справа буде розглянута у його відсутності за наявними матеріалами у справі.

Суддя В. А. Стеценко

Дунаєвецький райсуд Хмельницької області викликає в судове засідання Ковалю Віктора Леонідовича, жителя с. Шатава Дунаєвецького р-ну Хмельницької обл., як відповідача в цивільній справі № 2206/686/12, за позовом Громової В. І. до Ковалю В. Л. про визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням, яке відбувається 25.05.2012 року о 10.00 год. у залі суду за адресою: 32400, Хмельницька область, м. Дунаївці, вул. Красінських, 11.

У разі неявки відповідача в судове засідання або неповідомлення про причину неявки справа буде розглянута за наявними матеріалами за його відсутності (заочний розгляд).

Суддя В. М. Артемчук

У Шевченківському відділі ДВС Чернівецького МЮ на виконанні перебуває виконавче провадження *про стягнення заборгованості з Тимчук Валентини Дмитрівни на користь Руснака І. К. в сумі 863 696 грн згідно з виконавчим листом № 2-126 виданого 11.10.2010р. Київ'янським районним судом.*

Виконавче провадження відкрито 08.05.2012р.

Сторони можуть ознайомитись з матеріалами виконавчого провадження у Шевченківському відділі ДВС Чернівецького МЮ за адресою: м. Чернівці, вул. Переяславська, 7-А, каб. 10.

Шевченківський районний суд м. Чернівці викликає Лютюка Олександра Ярославовича, який зареєстрований та проживає за адресою: м. Чернівці, вул. Червоноармійська, 65-а/153, як відповідача в судові засідання по цивільній справі за позовом ПАТ «Акцент-Банк» про стягнення заборгованості за кредитним договором на 10 годину 00 хвилин 23 травня 2012 року за адресою: м. Чернівці, вулиця Кафедральна, 4, кабінет №13.

У разі неявки в судове засідання справу буде розглянуто у вашу відсутність.

Голова суду М. І. Данилюк

Суддя І. В. Сувертак

Тальнівський районний суд Черкаської області повторно викликає як відповідача Сидоренко Ларису Вікторівну в судове засідання у справі за позовом Сидоренка Валентина Володимировича до Сидоренко Лариси Вікторівни про розірвання шлюбу та стягнення аліментів, яке призначене на 30.05.2012 року о 09 годині 50 хвилин у приміщенні суду за адресою: Черкаська обл., м. Тальне, вул. Соборна, 42, **під головуванням судді Фролова О. Л.**

У разі неявки відповідача в судове засідання це оголошення вважається належним повідомленням і у справі буде винесене заочне рішення.

У разі неявки в судове засідання без поважної причини відповідач зобов'язаний повідомити суд про неявку та її причину.

Ухвалою від 05.04.2012 р. *господарським судом Хмельницької області* (адреса: 29005, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушено провадження у справі № 7/5025/404/12 **про банкрутство Приватного малого підприємства «Захід»** (вул. Ломоносова, 15 А, смт Білогір'я Хмельницької області, код 30991528). Введено мораторій на задоволення вимог кредиторів, процедуру розпорядження майном боржника та призначено розпорядником майна арбітражного керуючого Чернецьку Аллу Анатоліївну (ліцензія серія АВ № 600624, видана Міністерством юстиції України 20.01.2012 р., адреса: м. Хмельницький, вул. Заводська, 26, кв. 8).

Заяви кредиторів з грошовими вимогами до боржника подаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Голосіївський районний суд м. Києва викликає відповідача Мамістєвалова Романа Михайловича, останнє відоме місце проживання якого: м. Київ, вул. Червоноармійська, 114, кв. 287, в судове засідання на 11.06.2012 року об 11.00 годині у справі за позовом Київської кредитної спілки «Київське кредитне товариство» до Мамістєвалова Романа Михайловича про розірвання кредитного договору та стягнення боргу, яке відбувається в приміщенні суду: м. Київ, вул. Потєхіна, 14-А, в кабінеті № 12.

Ваша явка в судове засідання обов'язкова, при собі мати паспорт, представнику - належно оформлену довіреність. Наслідки неявки в судове засідання передбачені ст. 169, 170 ЦПК України. Адреса суду: м. Київ, вул. П. Потєхіна, 14-А, каб. 12.

Суддя В. Ю. Сенін

Приморський районний суд м. Одеси викликає Култишеву Надію Михайлівну (остання відома адреса: м. Одеса, вул. Грецька, 45, кв. 1) у судове засідання, як відповідача по цивільній справі за позовною заявою ВАТ «Ощадбанк» до Култишевої Надії Михайлівни, третя особа - Челак І. С., про стягнення заборгованості, яке призначене до слухання на 27 червня 2012 року о 9 годині 30 хвилин в приміщенні Приморського районного суду м. Одеси за адресою: м. Одеса, вул. Банківська, 83, зала судових засідань 216. У разі неявки справа буде розглянута за вашої відсутності.

Суддя Ершова Л. С.

У провадженні Личаківського районного суду м. Львова знаходиться справа за позовом Гегедіш Олександра Мигальовича до Лавейкіна Михайла Івановича про стягнення заборгованості.

У зв'язку з неявою відповідача Лавейкіна Михайла Івановича в судове засідання, яке було призначене на 10.05.2012 р. о 10 год. 00 хв., у справі оголошено перерву до 10 год. 30 хв. 05.06.2012 р. З публікацією цього оголошення відповідач Лавейкін Михайло Іванович вважається належним чином повідомленим про час та місце судового розгляду. У разі неявки відповідача в судове засідання на вказане число справу буде вирішено за його відсутності на підставі наявних доказів. Судове засідання відбудеться в приміщенні суду за адресою: м. Львів, вул. Б. Лепкого, 16, 2 пов., зал судових засідань № 4, о 10 год. 30 хв. 05.06.2012 р.

Суддя Лакомська Ж. І.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Юкрейніан фешн», м. Київ, повідомляє про втрату оригіналу ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на супутникове мовлення серія НР № 1290-м від 13 липня 2011 р. у зв'язку з переїздом до нового офісу.

РЕКЛАМА. ОГОЛОШЕННЯ

Річна фінансова звітність
АТ «Банк «Фінанси та Кредит» за 2011 рік
Київ, вул. Артема, 60

Баланс за станом на 31 грудня 2011 року тис.грн.

Рядок	Найменування статті	2011	2010
1	2	3	4
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	1 746 857	2 628 499
2	Торгові цінні папери	625 310	541 510
3	Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах	377 545	418 093
4	Кошти в інших банках	137 074	79 562
5	Кредити та заборгованість клієнтів	17 464 384	17 319 690
6	Цінні папери в портфелі банку на продаж	91 238	12 100
7	Цінні папери в портфелі банку до погашення	241 747	248 317
8	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	6 826	7 109
9	Відстрочений податковий актив	40 999	40 111
10	Основні засоби та нематеріальні активи	126 727	133 590
11	Інші фінансові активи	929 907	651 100
12	Інші активи	218 028	260 396
13	Довгострокові активи, призначені для продажу, та активи групи вибуття	—	26 709
14	Усього активів	22 006 642	22 366 786
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
15	Кошти банків	7 410 691	8 419 115
16	Кошти клієнтів	10 716 995	10 124 219
17	Інші залучені кошти	125 915	498 936
18	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	—	—
19	Відстрочені податкові зобов'язання	10 823	7 575
20	Резерви за зобов'язаннями	10 740	3 415
21	Інші фінансові зобов'язання	891 291	597 489
22	Інші зобов'язання	18 879	10 265
23	Субординований борг	1 042 475	848 319
24	Усього зобов'язань	20 227 809	20 509 333
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
25	Статутний капітал	2 000 000	2 000 000
26	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(254 083)	(188 412)
27	Резерви та інші фонди банку	32 916	45 865
28	Чисті активи, що належать акціонерам (учасникам) банку	1 778 833	1 857 453
29	Усього власного капіталу	1 778 833	1 857 453
30	Усього пасивів	22 006 642	22 366 786

Сума нарахованих не отриманих доходів станом на 01.01.2012 року складає 2 153 207 тис. грн.

Сума нарахованих не сплачених витрат станом на 01.01.2012 року складає 196 746 тис. грн.

Звіт про фінансові результати за 2011 рік тис.грн.

Рядок	Найменування статті	2011	2010
1	2	3	4
1	Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)	382 652	435 994
1.1	Процентні доходи	2 108 652	2 302 738
1.2	Процентні витрати	(1 726 000)	(1 866 744)
2	Чистий комісійний дохід/(Чисті комісійні витрати)	357 186	276 203
2.1	Комісійні доходи	386 353	307 536
2.2	Комісійні витрати	(29 167)	(31 333)
3	Результат від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку	74 629	11 402
4	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки у фінансових результатах	885	21 160
5	Результат від торгівлі іноземною валютою	58 471	3 206
6	Результат від переоцінки іноземної валюти	(24 385)	7 124
7	Резерви під заборгованість за кредитами та іншими активами	(197 151)	(256 951)
8	Зниження цінних паперів у портфелі банку на продаж	126	(1 413)
9	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	—	617
10	Зниження цінних паперів у портфелі банку до погашення	367	(364)
11	Резерви за зобов'язаннями	(7 325)	(2 291)
12	Інші операційні доходи	11 189	13 186
13	Адміністративні та інші операційні витрати	(736 472)	(720 657)
14	Прибуток/(збиток) до оподаткування	(79 828)	(212 784)
15	Витрати на податок на прибуток	665	24 147
16	Прибуток/(збиток) після оподаткування	(79 163)	(188 637)
17	Чистий прибуток/(збиток) банку	(79 163)	(188 637)
18	Чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію, грн.	(0.02)	(0.05)
19	Скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію, грн.	(0.02)	(0.05)

Звіт про власний капітал за 2011 рік тис.грн.

Ря-док	Найменування статті	Належить акціонерам материнського банку				Усього власного капіталу
		статутний капітал	резерви та інші фонди	нерозподілений прибуток	усього	
1	2	3	4	5	6	7
1	Залишок на 1 січня 2010 року	2 000 000	401 110	(374 195)	2 026 915	2 026 915
2	Скоригований залишок на 1 січня попереднього року	2 000 000	401 110	(374 195)	2 026 915	2 026 915
3	Цінні папери в портфелі банку на продаж	—	20	—	20	20
3.1	Результат переоцінки до їх справедливої вартості	—	20	—	20	20
3.2	Продаж або втрати від зменшення корисності	—	—	—	—	—
4	Основні засоби та нематеріальні активи:	—	25 289	176	25 465	25 465
4.1	Результат переоцінки	—	25 465	—	25 465	25 465
4.2	Реалізований результат переоцінки	—	(176)	176	—	—
4.5	Відстрочені податки	—	(6 359)	49	(6 310)	(6 310)
6	Чистий дохід/(збиток), що визнаний безпосередньо у складі власного капіталу	—	18 950	225	19 175	19 175
7	Прибуток/(збиток) за рік	—	—	(188 637)	(188 637)	(188 637)
8	Усього доходів/(збитків), що визнані за рік	—	18 950	(188 412)	(169 462)	(169 462)
9	Емісія акцій	—	—	—	—	—
10	Розподіл прибутку до резервних фондів	—	(374 195)	374 195	—	—
11	Дивіденди, за якими прийнято рішення щодо виплати	—	—	—	—	—
12	Залишок на кінець дня 31 грудня 2010 року (залишок на 1 січня 2011 року)	2 000 000	45 865	(188 412)	1 857 453	1 857 453
13	Скоригований залишок на початок звітного року Зміна облікової політики	2 000 000	45 865	(188 412)	1 857 453	1 857 453
14	Цінні папери в портфелі банку на продаж:	—	170	(1)	169	169
14.1	Результат переоцінки до їх справедливої вартості	—	170	(1)	169	169
14.2	Продаж або втрати від зменшення корисності	—	—	—	—	—
15	Основні засоби та нематеріальні активи:	—	3 318	304	3 622	3 622
15.1	Результат переоцінки	—	3 622	—	3 622	3 622
15.2	Реалізований результат переоцінки	—	(304)	304	—	—
16	Відстрочені податки	—	(3 248)	—	(3 248)	(3 248)
17	Чистий дохід/(збиток), що визнаний безпосередньо у складі власного капіталу	—	240	303	543	543

18	Прибуток/(збиток) за рік	—	—	(79 163)	(79 163)	(79 163)
19	Усього доходів/(збитків), що визнані за рік	—	240	(78 860)	(78 620)	(78 620)
20	Емісія акцій	—	—	—	—	—
21	Розподіл прибутку до резервних фондів	—	(13 189)	13 189	—	—
22	Дивіденди, за якими прийнято рішення щодо виплати	—	—	—	—	—
23	Залишок на кінець дня 31 грудня 2011 року	2 000 000	32 916	(254 083)	1 778 833	1 778 833

За станом на кінець дня 31 грудня 2011 року рядок 18 «Звіту про власний капітал» включає негативне (витрати перевищують доходи) сальдо нарахованих та неотриманих доходів і нарахованих та несплачених витрат у сумі 1 956 461 тис. грн.

Звіт про рух грошових коштів за 2011 рік (прямий метод) тис.грн.

Рядок	Найменування статті	2011	2010
1	2	3	4
	Грошові кошти від операційної діяльності:		
1	Процентні доходи, що отримані	1 427 762	2 007 854
2	Процентні витрати, що сплачені	(1 721 047)	(1 853 381)
3	Комісійні доходи, що отримані	386 353	307 536
4	Комісійні витрати, що сплачені	(29 167)	(31 333)
5	Доходи, що отримані за операціями з торговими цінними паперами	74 629	11 402
6	Доходи, що отримані за операціями з фінансовими похідними інструментами	885	—
7	Доходи, що отримані за операціями з іноземною валютою	58 471	3 206
8	Інші отримані операційні доходи	15 707	9 804
9	Виплати на утримання персоналу	(372 711)	(324 633)
10	Сплачені адміністративні та інші операційні витрати	(328 350)	(352 604)
11	Сплачений податок на прибуток	845	(220)
12	Чистий грошовий прибуток/(збиток) до зміни операційних активів та зобов'язань	(486 623)	(222 369)
	Зміни в операційних активах та зобов'язаннях:		
13	Чистий (приріст)/зниження за торговими цінними паперами	(7 081)	6 905
14	Чистий (приріст)/зниження за іншими фінансовими активами, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки у фінансових результатах	40 548	(396 933)
15	Чистий (приріст)/зниження за коштами в інших банках	(53 740)	(18 210)
16	Чистий (приріст)/зниження за кредитами та заборгованістю клієнтам	212 606	(1 994 819)
17	Чистий (приріст)/зниження за іншими фінансовими активами	(218 297)	770 141
18	Чистий (приріст)/зниження за іншими активами	70 356	(187 030)
19	Чистий приріст/(зниження) за коштами інших банків	(992 609)	250 741
20	Чистий приріст/(зниження) за коштами клієнтів	586 802	3 101 709
21	Чистий приріст/(зниження) за іншими фінансовими зобов'язаннями	302 748	(861 985)
22	Чистий приріст/(зниження) за резервами під зобов'язання	7 325	2 292
23	Чисті грошові кошти, що отримані від операційної діяльності/(використані в операційній діяльності)	(537 965)	450 442
	Грошові кошти від інвестиційної діяльності:		
24	Придбання цінних паперів у портфелі банку на продаж	(79 925)	(168)
25	Дохід від реалізації цінних паперів у портфелі банку на продаж	—	617
26	Придбання цінних паперів у портфелі банку до погашення	7 671	(115 413)
27	Дохід від погашення цінних паперів у портфелі банку до погашення	20 335	16 676
28	Придбання основних засобів	1 750	2 799
29	Дохід від реалізації основних засобів	540	216
30	Дивіденди отримані	261	1 482
31	Придбання нематеріальних активів	5 113	10 692
32	Чисті грошові кошти, що отримані від інвестиційної діяльності/(використані в інвестиційній діяльності)	(44 255)	(83 099)
	Грошові кошти від фінансової діяльності:		
33	Отримані інші залучені кошти	—	76 710
34	Повернення інших залучених коштів	(362 999)	(113 161)
35	Отримання субординованого боргу	158 421	603 658
36	Погашення субординованого боргу	—	—
37	Емісія простих акцій	—	—
38	Дивіденди виплачені	—	—
39	Чисті грошові кошти, що отримані від фінансової діяльності/(використані у фінансовій діяльності)	(204 578)	567 207
40	Вплив змін обмінного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти	(24 385)	7 124
41	Чистий приплив/(відплив) грошових коштів та їх еквівалентів	(811 183)	941 674
42	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	2 371 888	1 430 214
43	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	1 560 706	2 371 888

Примітка «Потенційні зобов'язання банку»

Розглянь справ у суді

У ході здійснення Банком своєї діяльності по відношенню до Банку можуть подаватися позови. Виходячи зі своїх власних оцінок та професійних суджень Банк вважає, що остаточний розмір зобов'язань, що може виникнути внаслідок судових процесів та спорів, не призведе до суттєвих збитків у майбутньому та не буде мати значного фінансового впливу на Банк.

Можливість виникнення потенційних податкових зобов'язань

Банк вважає, що він здійснює ведення податкового обліку відповідно чинного законодавства України та сплачує податки у повному обсязі. Станом на кінець дня 31 грудня 2011 року Банк не має передбачених зобов'язань, пов'язаних із виникненням податкових зобов'язань.

Зобов'язання з капітальних вкладень

Станом на кінець дня 31 грудня 2011 року Банк має контрактні зобов'язання з придбання основних засобів та нематеріальних активів на суму 181 тис. грн.

Таблиця 1. Майбутні мінімальні орендні платежі за невідмовною орендою тис.грн.

Рядок	Найменування статті	2011	2010
1	2	3	4
1	До 1 року	19 163	18 397
2	Від 1 до 5 років	86 401	86 900
3	Понад 5 років	16 115	19 545
4	Усього	121 679	124 842

Загальна сума майбутніх мінімальних суборендних платежів, яка, як очікується буде отримана за невідмовними угодами про суборенду, на звітну дату складає 559 тис.грн.

Таблиця 2. Структура зобов'язань, що пов'язані з кредитуванням тис.грн.

Рядок	Найменування статті	2011	2010
1	2	3	4
1	Невикористані кредитні лінії	2 035 882	1 410 439
2	Експортні акредитиви	83 236	72 086
3	Імпортні акредитиви	2 575	31 457
4	Гарантії видані	306 157	202 936
5	Резерв за зобов'язаннями, що пов'язані з кредитуванням	(10 740)	(3 415)
6	Усього зобов'язань, що пов'язані з кредитуванням за мінусом резерву	2 417 110	1 713 503

Таблиця 3. Активи, надані в заставу тис.грн.

Рядок	Найменування статті	2011	2010
		активи, надані в заставу	активи, надані в заставу
1	2	3	4
1	Торгові цінні папери	17 500	20 000
2	Основні засоби	64 400	63 251
3	Усього	81 900	83 251

Інформація про власників істотної участі в банку

Перелік учасників (акціонерів) банку, які прямо та опосередковано володіють 10 % і більше відсотками статутного капіталу банку:

АТ «F&C Realty» (Україна) пряма участь – 47,06%, опосередкована участь – 0%;
ТОВ «Асканія» (Україна) пряма участь 48,88%, опосередкована участь – 0%.

Примітка «Рахунки довірчого управління» не заповнюється, у зв'язку з відсутністю таких операцій протягом звітного періоду.

Річна фінансова звітність АТ «Банк «Фінанси та Кредит» за 2011 рік у повному обсязі разом із аудиторським звітом ТОВ «Аудиторська фірма «АКТИВ-АУДИТ» розміщені на офіційному сайті www.fcbank.com.ua. Річна інформація емітента АТ «Банк «Фінанси та Кредит» опублікована в бюлетені «Цінні папери України» № 77 від 26.04.2012 р.

Голова Правління В.Г. Хливнюк

Головний бухгалтер І.Ф. Снявська

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

незалежної Аудиторської фірми “Актив-аудит”
за результатами аудиторської перевірки річної фінансової звітності
Публічного акціонерного товариства “Банк “Фінанси та Кредит”
станом на кінець дня 31 грудня 2011 року

№ 247

Цей “Аудиторський звіт” адресується:

- Керівництву Публічного акціонерного товариства “Банк “Фінанси та Кредит”;
- Національному банку України;
- Всім іншим можливим користувачам річної фінансової звітності Публічного акціонерного товариства “Банк “Фінанси та Кредит”.

Звіт щодо фінансової звітності

Ми провели аудиторську перевірку річної фінансової звітності Публічного акціонерного товариства “Банк “Фінанси та Кредит” (далі – АТ “Банк “Фінанси та Кредит”, Банк) станом на кінець дня 31 грудня 2011 року, а саме: Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів, Звіту про власний капітал, складених станом на кінець дня 31 грудня 2011 року, а також Приміток до звітів (далі – річна фінансова звітність, фінансові звіти), які додаються.

Відповідальність управлінського персоналу за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за підготовку та достовірне представлення інформації у фінансових звітах у відповідності до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, нормативно-правових актів Національного банку

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

ФОТОФАКТ

Фото з архіву редакції

ТАІНСТВО. Комусь до вподоби грати весілля восени: всього вдосталь і все вимагає довершеності. Та коли білим цвітом буває весна, у пошлюбленні є своя неповторна таїна.

Тож не дивно, що у період від Великодня до Петрівки спостерігається весільний бум і щонеділі сотні пар не лише реєструють свій громадський стан, а й беруть шлюби у храмах.

На жаль, не всі, хто вінчається у церкві, усвідомлюють важливість такого кроку, радше розцінюють церковний шлюб як данину моді чи згоджуються на урочистий і дуже красивий об-

ряд за наполяганням батьків. Не можна сказати, що таїнство в цьому випадку не діє. Господь завжди виконує наші молитви і благословляє усі подружжя, стверджують священнослужителі. Питання в тому, наскільки саме подружжя усвідомлює, що з ними відбулося. Адже в таїнстві вінчання Господь дією Святого Духа благословляє двох людей в одне-єдине ціле. Нещодавно цілком усвідомлено зробили цей важливий крок у своєму житті фотокор нашої газети Володимир Заїка і його обраниця Оксана, ставши єдиним цілим, що не ділиться на твоє й моє.

Парад янголів у Рівному

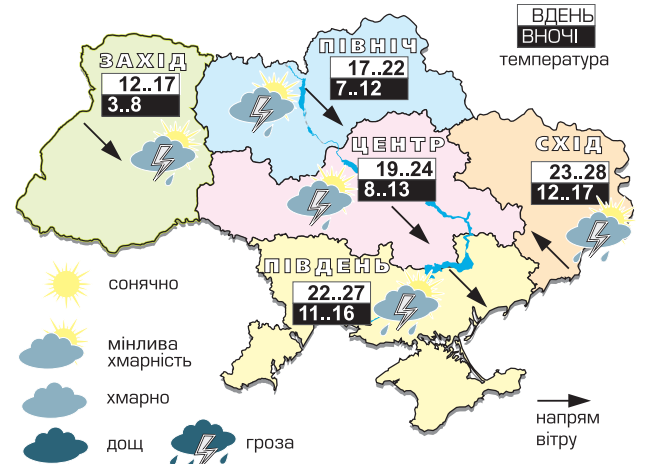
Інна ОМЕЛЯНЧУК, «Урядовий кур'єр»

ХОБІ. Солом'яні, вишиті й малювані, зліплені з тіста, вирізані з дерева, виготовлені зі шкіри, полотна і навіть із кукурудзи — такі янголи «оселилися» днями в єдиному в Україні музеї бурштину, що в Рівному.

Усе це — вироби обдарованих дітей і дорослих майже з усіх районів області, які взяли участь у проєкті «Рівненщина — край бурштинових янголів». Працювали вони у творчих майстернях, які організували для всіх охочих народні умільці краю, аби ознайомити їх з різними техніками виготовлення янголів — символів чистоти думок і дій. Підсумкова виставка «Парад янголів» об'єднала понад 170 робіт. Найбільше авторських виробів представили школярі з Рівного та північних районів області, де видобувають сонячний камінь.

— Тепер журі обере 10 найкращих робіт, які декорують нашим поліським бурштином, — каже заступник голови Рівненської облдержадміністрації автор проєкту Олексій Губанов. — З дозволу авторів їх залишать у музеї, аби ними змогли помилуватися, зокрема, гості Євро-2012.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 18 ТРАВНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+7 +12	+17 +22	Черкаська	+8 +13	+18 +23
Житомирська	+5 +10	+14 +19	Кіровоградська	+8 +13	+19 +24
Чернігівська	+8 +13	+18 +23	Полтавська	+10 +15	+21 +26
Сумська	+7 +12	+20 +25	Дніпропетровська	+11 +16	+23 +28
Закарпатська	+3 +8	+15 +20	Одеська	+9 +14	+20 +25
Рівненська	+3 +8	+12 +17	Миколаївська	+11 +16	+22 +27
Львівська	+3 +8	+12 +17	Херсонська	+12 +17	+23 +28
Івано-Франківська	+3 +8	+12 +17	Запорізька	+11 +16	+23 +28
Волинська	+3 +8	+12 +17	Харківська	+12 +17	+22 +27
Хмельницька	+3 +8	+12 +17	Донецька	+12 +17	+23 +28
Чернівецька	+3 +8	+12 +17	Луганська	+11 +16	+24 +29
Тернопільська	+3 +8	+12 +17	Крим	+11 +16	+23 +28
Вінницька	+5 +10	+14 +19	Київ	+9 +11	+17 +19

Укргідрометцентр

Небо починається там, де ми хочемо...

Євдокія ТЮТЮННИК, «Урядовий кур'єр»

ФАНТАСТИКА У КОЛЬОРИ. Чернігівці отримали фантастичний подарунок. Це виставка полотен киргизького художника з українським корінням Романа Гуманюка «Подих Космосу», яку представлено в обласному художньому музеї ім. Григорія Галагана.

Уродженець країни, окрасою якої є прекрасні загадкові Тянь-Шанські гори з біло-сніжними верхівками, здатни-

ми вбиратися в кольори світанкового чи призахідного сонця, молодий митець передає ту неповторну гру барв з особливими почуттями. А там, де закінчуються гори, — починається небо...

Космос — це не просто індиговий безмір з мерехтінням далеких вогників. Там, куди не дістатися нашому погляду, весь час щось рухається, бурлить і вибухає. Народжуються галактики, спалахують Нові і Наднові, переплітаються орбіти астероїдів і комет... А це

дає таке багатобарв'я, що заради його зображення художник змінив свої улюблені олійні фарби на акрилові. Його космічні світи, звісно, фантастичні, але, напевне, саме такі картини бачили в уяві класики літературного космічного жанру — Хайнлайн і Гаррісон, Лем і Саймак, Азимов і Нортон, Бредбері і брати Стругацькі...

Перша персональна виставка художника відбулася в Національному музеї Бішкеку. Потім були Болгарія і, звісно, Україна, участь у виставках у

Вашингтоні (США) і Авіньйоні (Франція), у Всесвітньому Бінале Сучасного мистецтва у Флоренції (Італія). А Чернігів Роман обрав як місто, що з вищого військового авіаційного училища простелило дорогу в космічні далі першому космонавту незалежної України Леоніду Каденюку. Його портрет та портрети інших космонавтів на тлі зоряних розсіпів ніби говорять, що треба прагнути втілювати свої мрії. Адже насправді небо починається там, де ми хочемо...

На Тернопілії буде козацький театр

Микола ШОТ, «Урядовий кур'єр»

ДОБРА СПРАВА. Досі кінно-мистецьким театром просто неба пишалися лише на острові Хортиця. Тепер і на Тернопілії розвиватимуть козацькі традиції. Спершу вивчили досвід у Запоріжжі, а тепер узялися й за практичне втілення задуму. Перший камінь під будівництво комплексу заклали на території, прилеглій до замку в м. Збараж.

Створюватимуть театр, як заявив голова облдержадміністрації Валентин Хоптян, методом народної будови. До речі, родина очільника краю придбала чотирьох коней, на яких виступатимуть актори.

Вже в серпні на замкових схилах у Збаражі планують встановити трибуни для глядачів, сцену театру просто неба. Згодом у райцентрі обіцяють створити кінно-спортивну школу, де проходять підготовку юні спортсмени, майбутні актори-наїзники. Кінному театрові просто неба присвоїли ім'я засновника Запорізької Січі Дмитра (Байди) Вишневецького, уродженця селища Вишневець, що нині у Збаразькому районі на Тернопілії.

Дозволи видавав за хабар

Наталія БІЛОВИЦЬКА, «Урядовий кур'єр»

КОРУПЦІЯ. Кіровоградський районний суд Дніпропетровська призначив покарання працівнику міського дозвільного центру «Єдиний офіс», який брав у підприємців хабарі. Адміністратор сектору з питань видачі дозвільних документів структури, яка спеціально створена для допомоги підприємцям, навпаки, чинив їм перешкоди. За прискорену видачу погоджень і дозвільних документів суб'єктам господарювання чиновник вимагав у них гроші.

«Годівниця» держслужбовця закрилася, коли той отримав 2,5 тис. грн у місцевого підприємця за дозвіл на роботу приватного магазину. Хабарника затримали на гарячому в його службовому кабінеті дніпропетровські співробітники СБУ і слідчі прокуратури. Як повідомляє прес-центр УСБУ в Дніпропетровській області, під час слідчих дій встановили ще два факти вимагання. Суд визнав посадовця винним. Вирок хабарників — п'ять років позбавлення волі.

ТИБЕТСЬКИЙ РЕЦЕПТ ЧОЛОВІЧОЇ СИЛИ

Ярса-Гумба™
yarsagumba

Ярсагумба працює ШВИДКО ТА ЕФЕКТИВНО!

Науково-розроблений комплекс на основі сильних натуральних тибетських компонентів

ПРОСТО ПРИЙМІТЬ ЯРСАГУМБУ ЗА 2 ГОДИНИ ДО ІНТИМНОЇ БЛИЗЬКОСТІ І ВИ ВІДЧУЄТЕ РЕЗУЛЬТАТИ, ЯКІ БУДУТЬ РАДУВАТИ ВАС ПРОТЯГОМ 3-х ДНІВ!

ГАРЯЧА ЛІНІЯ
КОНФІДЕНЦІЙНА КОНСУЛЬТАЦІЯ І ЗАМОВЛЕННЯ
WWW.YARSAGUMBA.COM.UA

Не є лікарським засобом. Висновок Державної санітарно-епідеміологічної експертизи МОЗ України від 01.07.2010 р. №05.03.02-03/45180

ОСТЕРІГАЙТЕСЯ ПІДРОБОК

100% НАТУРАЛЬНИЙ СКЛАД

0-800-50-50-52
ТЕЛЕФОН В М. КИЄВІ (044) 454-14-41
(дзвінок у межах України зі стаціонарного телефону безкоштовний, з мобільного - за тарифами оператора)

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» — 61035, 40227 (пільговий)

Головний редактор — **Сергій БРАГА**
Перший заступник головного редактора **Леонід САМСОНЕНКО**
Заступники головного редактора: **Зоя РОМАН**, **Лариса УСЕНКО**
Відповідальний секретар **Іван ГРОМ'ЯК**

Адреса в Інтернеті: **www.ukurier.gov.ua**
Адреса редакції: **01008, Київ, вул. Садова, 1**
Телефон для довідок: **253-12-95**.
Телефони відділу реклами: **253-55-09**,
факс: **253-72-91, 253-34-78**, e-mail: **adv@ukcc.com.ua**
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер, п'ятницю та суботу
Зам. № 24558. Тираж 50319

Листування з читачами тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному центрі «Урядового кур'єра».
Друк: **ТОВ «Мера-Поліграф»**, 04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua